

UNIVERZITET U NOVOM SADU

ASOCIJACIJA CENTARA ZA INTERDISCIPLINARNE I
MULTIDISCIPLINARNE STUDIJE I ISTRAŽIVANJA – ACIMSI
CENTAR ZA RODNE STUDIJE

**Rodna dimenzija enciklopedijskog teksta:
interdisciplinarni pristup**

DOKTORSKA DISERTACIJA

Mentorke:

Dr Svenka Savić, profesorka emeritus

Prof. dr Svetlana Tomin

Kandidat:

Mr Uglješa Belić

Novi Sad, 2016.

Univerzitet u Novom Sadu
Asocijacija centara za interdisciplinarne i
multidisciplinarne studije i istraživanja – ACIMSI
Ključna dokumentacijska informacija

Redni broj: RBR	
Identifikacioni broj: IBR	
Tip dokumentacije: TD	Monografska dokumentacija
Tip zapisa: TZ	Tekstualni štampani materijal
Vrsta rada (dipl., mag., dokt.): VR	Doktorska disertacija
Ime i prezime autora: AU	Uglješa Belić
Mentor (titula, ime, prezime, zvanje): MN	Dr Svenka Savić, prof. emeritus Prof. dr Svetlana Tomin
Naslov rada: NR	Rodna dimenzija enciklopedijskog teksta: interdisciplinarni pristup
Jezik publikacije: JP	srpski jezik
Jezik izvoda: JI	srp. / eng.

Zemlja publikovanja: ZP	Republika Srbija
Uže geografsko područje: UGP	AP Vojvodina, Novi Sad
Godina: GO	2016.
Izdavač: IZ	autorski reprint
Mesto i adresa: MA	Univerzitet u Novom Sadu – ACIMSI Centar za rodne studije Dr Zorana Đinđića 1 21000 Novi Sad
Fizički opis rada: FO	7 poglavlja / 319 stranica / 95 fotografije / 561 referenca / 4 priloga
Naučna oblast: NO	Rodne studije
Naučna disciplina: ND	Rodne studije
Predmetna odrednica, ključne reči: PO	akademski diskurs, enciklopedija, žene, dekonstrukcija, enciklopedijske odrednice
UDK	
Čuva se: ČU	Centralna biblioteka UNS, Dr Zorana Đinđića 1, 21000 Novi Sad
Važna napomena: VN	
Izvod: IZ	Izrada osnovnih principa za rodno osetljiv pristup u enciklopedijskom tekstu važan je korak ka sveobuhvatnijoj slici naše stvarnosti u

	<p>procesima demokratizacije društva danas. Važno je i iz istorijske perspektive obratiti posebnu pažnju na sve one žene iz prethodnih vekova koje su značajne u različitim domenima naše istorijske prakse, a nisu do sada o njima iznošeni valjani podaci (Tomin, 2011). Cilj istraživanja je provera postojanja implicitne diskriminacije prema ženama iz različitih grupa u postojećim enciklopedijskim projektima i predlog za prezentaciju žena u enciklopedijskom tekstu kojim se uvažavaju rodne i druge razlike i specifičnosti kako iz istorijske tako i iz savremene perspektive. Pretpostavka je da je u postojećim enciklopedijama nedovoljno odrednica o zaslužnim ženama, što je rezultat implicitne rodne diskriminacije onih koji uređuju enciklopedijski tekst, ali i spor proces sazrevanja enciklopedijskog teksta kao posebnog žanra. Odabrana je teorija drugosti za osnovu analize enciklopedijskih odrednica o ličnostima; metod kritičke analize teksta za formiranje institucionalnog žanra.</p> <p>Korpus čini ukupno 106 enciklopedijskih jedinica, sačinjen na osnovu literature dostupne u poslednjih petnaest godina, iz različitih disciplina, pre svega interdisciplinarnih i onih koje su nove, a karakteristične su za oblasti delovanja žena danas.</p> <p>Korpus od 106 enciklopedijskih odrednica prati Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice, spisak literature koji sadrži sve bibliografske jedinice koje su korišćene u formiranju korpusa</p>
--	--

	<p>i spisak skraćenica.</p> <p>Rezultati istraživanja pokazuju da je u postojećim enciklopedijama nedovoljan broj žena; u odrednicama odsustvuje rodno osetljiv pristup koji je (delimično) posledica uređivačke koncepcije. Osnovni rezultat je autorov predlog 106 enciklopedijskih odrednica o zaslužnim ženama iz svih oblasti života i rada (sa 95 fotografija), odabran u skladu sa uspostavljenim kriterijumima za izbor odrednica i napisane prema uputstvu za pisanje rodno osetljivim jezikom. U zaključku se konstatuje da je žanr enciklopedijskog teksta sazrevao u srpskom jeziku tokom gotovo jednog veka i da danas u njemu odsustvuje rodno osetljiva dimenzija. Zato rezultati u ovom radu mogu biti od koristi u neposrednom radu timova okupljenih oko enciklopedijskih i leksikonskih projekata u zemlji u daljem radu za pokolenja koja dolaze.</p>
<p>Datum prihvatanja teme od strane NN veća:</p> <p>DP</p>	<p>11. 2. 2016.</p>
<p>Datum odbrane:</p> <p>DO</p>	
<p>Članovi komisije:</p> <p>(ime i prezime / titula / zvanje / naziv organizacije / status)</p> <p>KO</p>	<p>predsednik:</p> <p>član:</p> <p>član:</p>

University of Novi Sad
 Association of Centries for
 Interdisciplinary and
 Multidisciplinary Studies and
 Research – ACIMSI
 Keyword documentation

Accession number: ANO	
Identification number: INO	
Document type: DT	Monograph documentation
Type of record: TR	Textual printed material
Contents code: CC	PhD thesis
Author: AU	Uglješa Belić
Mentor: MN	Prof. emeritus Svenka Savić Prof. dr Svetlana Tomin
Title: TI	Gender dimension of an encyclopedic text – interdisciplinary approach
Language of text: LT	Serbian language
Language of abstract: LA	Eng. / Ser.

Country of publication: CP	Republic of Serbia
Locality of publication: LP	AP of Vojvodina, Novi Sad
Publication year: PY	2016.
Publisher: PU	author's reprint
Publication place: PP	University of Novi Sad – ACIMSI Centre for Gender Studies Dr Zorana Djindjica 1 21000 Novi Sad
Physical description: PD	number of chapters: 7 / pages: 319 / photos: 95 / references: 561 / number of appendices: 4
Scientific field SF	Gender studies
Scientific discipline SD	Gender studies
Subject, Key words SKW	academic discourse, encyclopedia, women, deconstruction, encyclopedia entries
UC	
Holding data: HD	Central library University of Novi Sad, Dr Zorana Djindjica 1, 21000 Novi Sad
Note: N	
Abstract: AB	Development of basic principles for gender sensitive approach to an encyclopedic text is an important step towards a more comprehensive

picture of our reality in the democratic processes society is undergoing today. It is also important from historical perspective to pay special attention to all those women from previous centuries who are significant in various domains of our historical practice but the data on them have not been justly put forward (Tomin, 2011). The aim of this research is to review the existence of implicit discrimination towards women belonging to different groups in existent encyclopedic projects and to offer a suggestion for presentation of women in encyclopedic text in a manner which respect gender and other differences and specificities, both from historical and contemporary perspective. It is presupposed that in existing encyclopedias there are not enough entries on meritorious women, which is the result of implicit gender discrimination of those who edit encyclopedic texts, but also represents a slow maturation process of encyclopedic text as a separate genre. The theory of otherness has been chosen for main analysis of encyclopedia entries on significant people; method of critical analysis for formation of an institutional genre.

The corpus consists of 106 encyclopedia entries, and is based on the literature available in the last 15 years, from different disciplines, above all those that are interdisciplinary and new, and are typical of areas of activity of women today.

The corpus of 106 encyclopedia entries is accompanied by the Encyclopedia entry guidelines, the literature list including all

	<p>bibliography entries used in forming the corpus and a list of abbreviations.</p> <p>The results of research show that there is insufficient number of women in existing encyclopedias; the entries lack in gender sensitive approach which is (partially) the consequence of editorial concept. The main result is the author's suggestion of 106 encyclopedia entries on meritorious women from all spheres of life and work (with 93 photos), selected according to established criteria for entry selection and written according to guidelines for using gender sensitive language. It has been concluded that the genre of encyclopedic text has been reaching its maturity in Serbian language for almost one century and today it is deficient in its gender sensitive dimension. Thus the results of this study may be useful for immediate operations of teams gathered around encyclopedic and lexicon projects in our country for their further work for oncoming generations.</p>
<p>Accepted on Scientific Board on: AS</p>	<p>11. 2. 2016.</p>
<p>Defended: DE</p>	
<p>Thesis Defend Board: DB</p>	<p>president: member: member:</p>

ZAHVALNICA

Veliku zahvalnost dugujem mentorkama, dr Svenki Savić, prof. emeritus i prof. dr Svetlani Tomin. Profesorki dr Svenki Savić na preporučenoj temi za doktorsku disertaciju, korisnim savetima i konstantnoj nesebičnoj pomoći prilikom njene izrade, a profesorki dr Svetlani Tomin na korisnim savetima i podršci.

Posebnu zahvalnost iskazujem svojoj supruzi Nataši Belić i svojim sinovima Nikoli i Dimitriju.

Zahvaljujem se na pomoći dr Gordani Stojaković, Ani Bu, Ani Palik-Kunčak, Jevrejskoj opštini Novi Sad i njenom predsedniku Goranu Leviju. Za kolegijalnu i stručnu pomoć zahvaljujem se Odeljenju za savremenu istoriju Muzeja Vojvodine, Biblioteci Matice srpske, Biblioteci Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Biblioteci Srpskog narodnog pozorišta, Gradskoj biblioteci u Novom Sadu, Univerzitetskoj biblioteci „Svetozar Marković” u Beogradu i Univerzitetskoj biblioteci „Nikola Tesla” u Nišu.

Veliku, iskrenu i prijateljsku zahvalnost dugujem prof. dr Lazaru Laziću i gospodinu Milanu Doronjskom.

Veliko hvala dragim prijateljima i široj porodici na podršci i ljubavi bez koje bih teško došao dovde.

Uglješa Belić

SADRŽAJ

Ključna dokumentacijska informacija.....	II
Key word documentation.....	VI
1.0. UVOD.....	3
1.1. Pregled i razvoj enciklopedijskih projekata u Jugoslaviji i Srbiji (1925–2014).....	4
1.2. Prisustvo/odsustvo žena u enciklopedijama: osnovni podaci.....	10
1.3. Teorijski okvir.....	12
1.4. Istraživanje rodosti – doprinos pojedinki i ženskih udruženja.....	14
2.0. CILJ ISTRAŽIVANJA.....	20
2.1. Hipoteze istraživanja.....	20
3.0. METOD ISTRAŽIVANJA.....	21
3.1. Korpus istraživanja.....	22
3.2. Tabela prikaz 106 novih enciklopedijskih odrednica.....	191
3.3. Jedinica analize.....	198
4.0. REZULTATI ISTRAŽIVANJA.....	204
4.1. Rezultati analize odabranih enciklopedija na slova A i B.....	204
4.1.1. <i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka</i>	204
4.1.2. <i>Enciklopedija Jugoslavije</i> (prvo i drugo izdanje).....	206
4.1.3. <i>Srpska enciklopedija</i>	207
4.1.4. <i>Enciklopedija Vojvodine</i>	208
4.2. Rezultati dobijeni na osnovu karakterističnih primera (odrednica).....	209
4.2.1. <i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka</i>	210
4.2.2. <i>Enciklopedija Jugoslavije</i> (prvo i drugo izdanje).....	211
4.2.3. <i>Srpska enciklopedija</i>	213
4.2.4. <i>Enciklopedija Vojvodine</i>	214
4.3. Rezultati istraživanja novoformiranog korpusa.....	217
5.0. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	222
6.0. LITERATURA.....	225

7.0. PRILOZI.....	230
7.1. Spisak tabela.....	230
7.2. Tabele 1–10.....	231
7.3. Spisak skraćenica.....	308
7.4. Spisak fotografija.....	310

1.0. UVOD

Enciklopedija se definiše kao „naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno“ (Klajn i Šipka, 2006, 440). Kada je reč o prostoru sadašnje Srbije, za 90 godina (od 1925. do 2014) podatke možemo naći u *Narodnoj enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj* (1925)¹, *Enciklopediji Jugoslavije* (prvo izdanje: 1955–1971; drugo izdanje: 1980–1990)², *Srpskoj enciklopediji*³ (Tom 1: knj. 1–2, slova A–B) u 2010. i 2011. i *Enciklopediji Vojvodine*⁴ (A–B) od 2011. do 2014.

Enciklopedija je u osnovi knjiga o prošlosti i sadašnjosti namenjena budućim pokolenjima kao provereno nasleđe raznih podataka o ličnostima, događajima i pojmovima. Ona se definiše kao „naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno (Klajn i Šipka, 2006, 440). Naučno delo je kulturno, ideološki i politički uokvireno što ova definicija ne signalizira, pa će tako budućim naraštajima u nasleđe stizati poruke zanemarivanja, isključivanja nekih osoba (ili događaja i pojmova). Imajući to u vidu, polazimo od stanovišta da je enciklopedija naučno delo uvek rodno, kulturološki, ideološki, politički i jezički određeno. Opravdano se postavlja pitanje u kojoj meri enciklopedija sadrži implicitnu i eksplicitnu rodnu diskriminaciju o osobama iz prošlosti i sadašnjosti? Ovakvo pitanje do sada nije postavljeno kada je reč o enciklopedijama štampanim u Kraljevini SHS, SFRJ i Republici Srbiji na srpsko(hrvatskom) jeziku u poslednjih devedesetak godina.

Enciklopedija je pre svega naučno delo i rezultat je timskog rada, jer u njenom stvaranju učestvuje veliki broj pojedinaca.

¹ U daljem tekstu NE. Prilikom istraživanja i izrade disertacije korišćeno je 2. fototipsko izdanje, Stanoje Stanojević, *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*, Novi Sad, Sremski Karlovci, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2001.

² U daljem tekstu EJ 1 (za prvo izdanje) i EJ 2 (za drugo izdanje).

³ U daljem tekstu SE.

⁴ U daljem tekstu EV.

1.1. Pregled i razvoj enciklopedijskih projekata u Jugoslaviji i Srbiji (1925–2014)

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka Stanoja Stanojevića (1925, tom 1).

U Pogovoru NE IV (2001, I–X), poslednje knjige ove enciklopedije glavni urednik Stanoje Stanojević detaljno navodi uslove pod kojima je prva enciklopedija nastajala: „nastala je u prvoj deceniji njihove zajedničke države (IX) kada „za taj posao nije bilo gotovo nikakvih preduslova, opširnih priručničkih knjiga ili dobrih registara, dakle nije bilo skoro ničega, po čemu bi se mogao sastaviti dobar i koliko-toliko potpun alfabetar članaka, koji treba da uđu u N.E.“ (Stanojević, knj. 4, 2001, III). „Podaci o živim ličnostima traženi su po pravilu od njih samih“ (IV), poštovala se volja ličnosti da ne uvrste nečije podatke, ako su oni tako insistirali. U timu je ukupno bilo 146 saradnika – nijedna saradnica „od kojih su: 80 Srba, 45 Hrvata i 21 Slovenac. Među saradnicima su zastupljene sve političke stranke i druge razne grupe i struje u sva tri dela našega naroda. Po položaju u društvu bilo je među saradnicima N.E. 65 profesora Univerziteta, 20 akademika, 8 bivših ministara, 5 viših oficira ...“ (I).

Očigledno je da su prvi enciklopedijski tekst u Kraljevini SHS pravili muškarci izuzetne akademske moći⁵, što će ostati glavna smernica i u sačinjavanju potonjih enciklopedijskih tekstova. Otuda smatramo ovaj vid naučnog (akadenskog) teksta visoko ideologiziranim, koji je sačinio tim ljudi velike (društvene i intelektualne) moći. Odabir saradnika ukazuje na odgovor zašto su neki od tekstova (odrednica, članaka) izostavljali doprinose žena u datoj oblasti. Deo pitanja o odrednicama među kojima su i žene odnosi se na urednikovo 'jadikovanje' šta su mu sve zamerili u radu. Jedna od zamerki je da su u NE ušle odrednice o glumcima i glumicama, što su očigledno, neki smatrali zabavom, a ne ozbiljnim doprinosom razvoju društva i zbližavanju triju naroda. Urednik Stanojević je pripremio odgovor za tu vrstu primedbi. „Jedan odličan naučnik zamerio je ozbiljno, što su u N.E. u

⁵ O prožimanju ženskog pitanja i jugoslovenstva up. Jelena Petrović, „Žensko autorstvo između dva svetska rata: prilog književnoj antropologiji roda“, u: *Teorije politike i roda* (ur. Tatjana Rosić), Beograd, Institut za književnost i umetnost, 2008, 67–81.

opšte uzete biografije glumaca i glumica. Kad sam mu ja izneo razloge, koje je on naravno morao usvojiti, on je onda rekao, da je, ako već moraju da uđu njihove biografije, besmisleno donositi spisak njihovih uloga. Ja sam mu naravno odgovorio, da je za glumca uloga isto ono, što je za njega knjiga ili rasprava (V). Iznalaženje odnosa između umetnosti i nauke kao dokaza o doprinosu neke ličnosti u enciklopedijskom tekstu ostaje do današnjeg dana izazov, čemu treba svakako dodati i pitanje umetnica. Tako je najveći broj žena u NE upravo onih koje su se dokazale u pozorišnoj umetnosti, odnosno u doprinosu zabavi, ugođaju i uveseljavanju drugih. (Videti podatke u Tbl. 3. u Prilozima).

„Sem političkih i nacionalnih, bilo je još jedno pitanje, koje mi je u toku rada često zadavalo vrlo mnogo brige i posla. To je pitanje lične osetljivosti pojedinih saradnika.“ (VII) „(...) Svi oni, koji olako zameraju, što N.E. nije dovoljno ujednačena, trebalo bi da sve ovo uzmu na um i da znaju, kakve sam ja imao muke zbog nacionalnog, političkog i oblasnog antagonizma, i zbog lične osetljivosti pojedinih saradnika“ (VII) ... Mislim da je našom N.E. kod prilika kakve su kod nas, i prema prilikama, u kojima je postala (bez sredstava, bez predradova i za vrlo kratko vreme) dato najviše i najbolje što se u ovom pogledu u opšte moglo dati“ (X).

Detaljnije iznosimo teškoće stvaranja prve enciklopedije kod nas da bismo podsetili da je ista situacija i danas, tačnije da je jedno timsko delo veoma teško sklopiti. Problemi su i danas veoma slični. Posebna dimenzija je nedostatak kontinuiranog finansiranja enciklopedijskih projekata, dok je na drugoj strani, uprkos velikom stepenu razvoja informacionih tehnologija, i dalje teško koordinirati brojnim timom i njihovim radom, bez obzira da li je reč o članovima/cama redakcije ili autorima/kama enciklopedijskih odrednica. Tome dodajemo i teškoće koje mogu nastupiti usled konceptijskih nejasnoća ili konceptijskih nesuglasica na najvišem nivou odlučivanja.

Međutim, u predgovorima drugih enciklopedija koje će uslediti ovakva pitanja nećemo razmatrati, jer je tekst predgovora za 50 godina već akademiziran u smislu da privatno nije deo javnog akademskog teksta, pa teškoće urednika pripadaju upravo ovoj prvoj sferi. Za feministički pristup enciklopedijskom tekstu jednako je vredno pravilo privatno je političko, što znači da proces sačinjavanja enciklopedijskog teksta prolazi različite faze odnosa

pojedinačnog i timskog rada, usaglašavanja sa određenim ideološkim, političkim i drugim vrednostima toga vremena.

„Dužina biografije ne mora uvek biti u pravom odnosu sa značenjem date osobe. To često stoji u vezi i sa posebnim prilikama“ (IV), a jedan od razloga je i „razno shvatanje pojedinih saradnika u tom pogledu“ („jer većina saradnika nije dopuštala, da im se članci mnogo menjaju, osobito ne da im se skraćuju“) (V). Podatak pre otkriva da su uvaženi autori smatrali pravljenje enciklopedijske odrednice svojim autorskim delom, a ne timskim radom na jedinstvenom tekstu (bilo je slučajeva da su neki otkazivali saradnju upravo zbog toga).

Enciklopedija Jugoslavije (prvo izdanje u osam tomova: 1955–1971; drugo: u šest tomova 1980–1990⁶) otpočelo je neposredno posle Drugog svetskog rata u Zagrebu i „govori o zemlji u kojoj smo se rodili poslije mnogobrojnih pokolenja i koju ćemo kao svoju otadžbinu namrijeti onima koji dolaze“ (Predgovor Prvom izdanju EJ, V). U EJ reč je „o prošlosti naše domovine i našeg jezika, o tragičnim lutanjima vlastite kulturne i političke svijesti po prostorima i vremenima u okviru kojih smo nastali i razvijali se. U EJ govori se o našoj sadašnjosti i budućnosti „... da bismo rodovima koji će govoriti našim jezikom obezbijedili najneposrednije i najprirodnije pravo. Pravo na čovjeka dostojan, slobodan i civilizovan život. *U njoj je riječ o svim jugoslovenskim narodima*“ (Predgovor, italic U.B.). Dakle, „*Enciklopedija Jugoslavije* želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda“ (Isto). Prema Predgovoru, namera je Centralne redakcije EJ da sumira znanja o jugoslovenskim narodima i njihovim kulturama („Govoreći o svojoj zemlji, EJ želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda“ (V). Osim o unutrašnjoj koheziji, članovi Redakcije su vodili računa i o međunarodnom ugledu i položaju zajedničke jugoslovenske države „To je izdanje pridonijelo afirmaciji Jugoslavije, njezinih naroda i narodnosti u svjetskim razmjerama“ (Predgovor Drugom izdanju EJ, VII). Konceptijsko i programsko stajalište nije promenjeno, „EJ i dalje treba da pripomogne jačanju zajedništva na načelima koje je utemeljio SKJ na čelu sa Josipom Brozom Titom “ (VIII).

⁶ Glavni urednik drugog izdanja (samo 1. toma) bio je Miroslav Krleža. Posle njegove smrti, urednik EJ za tomove 2–6. bio je Jakov Sirotković.

U Predgovoru *Srpskoj enciklopediji* štampanoj 55 godina posle (2010) Uređivački odbor daje ocenu JE, kao razlog za otpočinjanje novog posla: „u izradi *Enciklopedije Jugoslavije* sproveden je ne samo postupak sistematskog prećutkivanja ili iskrivljavanja činjenica koje se ne uklapaju u zadate ideološke okvire nego je, vremenom, sve očiglednije postojalo saznanje da je jugoslovenska enciklopedistika poslužila u svrhu plasmana političkih ideja usmerenih ka dezintegraciji srpskog državnog, političkog i kulturnog prostora“ (SE, Predgovor, 2010, 7). Iz ovog citata je jasno da definicija enciklopedije kao („*naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno*“) nije dostatna pa treba dodati da se radi o knjizi koja je duboko utisnuta u politički, društveni i kulturni kontekst. Njega isčitavamo iz sadržaja odabranih enciklopedijskih jedinica u korpusu podataka o osobama i o događajima. Kako je pitanje roda uvek političko pitanje, onda je jasno da se u enciklopedijskom tekstu mogu tražiti podaci za *stepene* rodne diskriminacije prema ženama kao političkoj poruci. Pravljenje enciklopedije je uvek konstrukcija o prošlosti i sadašnjosti za budućnost u smislu izbora događaja i osoba o kojima saopštava.

Zašto smo odabrali da analiziramo baš enciklopedijski tekst kao politički važan? Zato što je on 'uticajniji' od bilo kod drugog naučnog teksta, jer deluje kao neoboriva istina, već sama činjenica da se neki podatak (ne)nalazi u tekstu jeste merilo društvene vrednosti. „Enciklopedija će, kao vrelo informacija, djelovati *sugestivno* pri razmatranju cjelokupne kulturne i političke južnoslovenske problematike“, poručuje uredništvo prvog toma JE (Predgovor, italic U.B.). Činjenici da enciklopedijski tekst deluje sugestivno, dodajmo još i ubeđivačku snagu enciklopedijske odrednice koja čini da korisnik sve podatke o određenoj ličnosti bezrezervno prihvata.

S tim u vezi onda možemo postaviti pitanje čega ima (odnosno nema) u *Srpskoj enciklopediji* (2010) koja otpočinje rad u drugoj deceniji 21. veka u novim uslovima društvenog preokreta od socijalističkog ka kapitalističkom, od južnoslovenskog ka jednonacionalnom većinskom narodu. Već u prvoj rečenici se određuje i značaj ove knjige, koja „predstavlja prekretnicu u srpskoj kulturi: Srbi su na sigurnom putu da steknu sveobuhvatnu i pouzdanu, višetomnu nacionalnu enciklopediju, te da među koricama

desetotomne publikacije budu izložena važna i proverena saznanja o srpskom narodu, sakupljena u okviru mnogobrojnih disciplina“ (Predgovor, 2010, 7).

Ako se sada u SE nalaze podaci važni za srpsku kulturu, pitanje je gde se nalaze podaci o drugim nacionalnim zajednicama koje žive u Republici Srbiji, odnosno u kojoj meri su takvi podaci uključeni u jedinice teksta SE (mađarske, slovačke, hrvatske, rusinske, rumunske, nemačke, jevrejske, bugarske, crnogorske, makedonske, grčke, češke, albanske i drugih naroda). U kojoj meri su oni filtrirano prisutni u ovom tekstu? Praktično je reč o novoj ideologizaciji enciklopedijskog teksta u svrhu okupljanja podataka o (jednom) većinskom narodu?

„*Enciklopedija Vojvodine* (2011–2014)⁷ zamišljena je kao regionalna enciklopedija u kojoj će biti uvršteno sve što je bitno odredilo njenu prošlost i što čini njenu sadašnjost, kako bismo pred čitateljstvom predstavili njen potpuni identitet. Zabeležićemo i ličnosti iz drugih sredina i naroda u čijem je stvaralačkom fokusu bila Vojvodina.” (*Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, 2010, 5). „Za razliku od postojećih ili projektovanih nacionalnih enciklopedija naroda koje čini delom i višenacionalno vojvođansko stanovništvo a koje marginalno obuhvataju ličnosti i društvena zbivanja drugih vojvođanskih nacionalnih zajednica, *Enciklopedija Vojvodine* će sveobuhvatno i jednako obuhvatiti sve događaje i istorijska zbivanja na ovom prostoru, kao i ona koja su indirektno ali značajno uticala na sudbinu ovog tla i ljudi koji tu žive.“ (T. Ketig, Predgovor, *Enciklopedija Vojvodine*, envoj.rs).

⁷ Za predstavljanje EV korišćena publikacija: *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine* (ur. R. Kastori), Novi Sad 2010.

Tbl. 1. Ukupni podaci o enciklopedijama i odrednicama o ženama u njima tokom 90 godina

R. br.	Naziv enciklopedije i godina izdanja	Urednik/Redaktor	Saradnici		Pismo	Dužina odrednice (prosečan broj redaka)	Foto	Bibl.	Lit.
			F	M					
1.	<i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, A–B (1925)</i>	Stanoje Stanojević	0	146	Ćir.	13,76	-	0	5
2.	<i>Enciklopedija Jugoslavije EJ 1, A–B (1955–1956)</i>	Miroslav Krleža	41	470	Lat.	13,36	4	55	71
3.	<i>Enciklopedija Jugoslavije EJ 2, A–B (1980–1982)</i>	Miroslav Krleža, Jakov Sirotković	91	696	Lat.	12,48	9	106	60
4.	<i>Srpska enciklopedija A–B (2010–2011)</i>	Čedomir Popov, Dragan Stanić	187	323	Ćir.	30,38	26	245	170
5.	<i>Enciklopedija Vojvodine A–B (2011–2014)</i>	Tomislav Ketig	50	94	Lat.	12,48	-	214	187

Napomene uz tabelu:

Dužina odrednice je zasnovana na tzv. retku. Kako je u različitim izdanjima enciklopedija koje se navode u disertaciji tekst odrednica različito prelomljen, samim tim redak se sastoji od različitog broja slovnih znakova. Mi smo se odlučili da se redak sastoji od 60 slovnih znakova, pa je prema tome i izveden prosečan broj redaka u navedenoj koloni⁸. Prisustvo žena u posmatranim enciklopedijama izraženo je prosečnim brojem redaka.

⁸ NE je štampana dvostubačno, EJ 1 i EJ 2 takođe, SE trostubačno, EV u svom elektronskom izdanju jednostubačno. Redak u NE broji 35 karaktera, EJ 1 66, EJ 2 55 karaktera, SE 35 i u EV jedan redak ima 60 karaktera. To onda znači da je jedan redak NE i SE otprilike 60% retka u EV, odnosno da je redak EJ 1 za 10% veći od retka u EV, a da je redak EJ 2 približno isti retku u EV. Dakle, kada je u koloni gornje tabele izražena dužina odrednice pomoću redaka, moramo imati u vidu njegovu dužinu. Konkretno, to u slučaju SE, gde se na prvi pogled čini da je prosečna dužina odrednice duplo veća, nije tako, jer dobijenu prosečnu dužinu moramo podeliti sa 1,71 i kada to uradimo, vidimo da je prosečna dužina odrednice u SE zapravo oko 17 redaka sa 60 karaktera.

1.2. Prisustvo/odsustvo žena u enciklopedijama: osnovni podaci

Očekivano, nijedna od odabranih enciklopedija nema pomena o rodnoj dimenziji teksta kao namernoj dimenziji (verovatno iz uverenja da je insistiranje na toj dimenziji zapravo neka 'modna' strategija određene grupe žena, a ne realnost prakse). Otuda u istraživanju pratimo u kojoj meri je rodna dimenzija isključena iz ovog naučnog teksta smeranog na jedinu istinu kako za događaje i osobe iz prošlosti tako i za naše vreme.

Za sada izostaje valjana diskusija o osobinama enciklopedijskog teksta kao jednog tipa naučnog diskursa kod nas u kojem se prepoznaje moć institucija; izostaje i kritička diskusija o tome da li su komponente tog diskursnog tipa implicitno ili eksplicitno diskriminatorne u odnosu na žene u postojećim enciklopedijskim projektima u državi (na primer, za sada se u oba enciklopedijska projekta titule i zanimanja žena pišu u muškom rodu, kao odraz teorijskog shvatanja da u jeziku postoji 'generički' rod, koji je i za žene i za muškarce, kao 'neobeležena' forma). Otuda je analiza jezika jedna od komponenti istraživanja. Zatim se daje predlog modela kako bi mogla izgledati enciklopedijska jedinica sa stanovišta rodno osetljivog jezika i nediskriminatorne retorike.

Vladajući stavovi o enciklopediji kao nezaobilaznoj knjizi svake kulture pokazuju da se enciklopedija shvata kao 'muška' percepcija vrednosti za nacionalnu (ili evropsku ili civilizacijsku) kulturu, pa se stoga dekonstruiše ovaj stav analizom i jezičke forme, pored ostalog. Potrebno je preispitati sadržaje, formu i nameru pisanja jedinica, zatim izraditi predlog kojim bi se promenio stav u odnosu na doprinose žena iz različitih interdisciplina, u kojima su pokazale visoke rezultate – kako žena u zemlji tako i onih koje žive i stvaraju u dijaspori.

Proces modernizacije koji je zahvatio državu umnogome je potpomogao da se tradicionalna i kulturno uvrežena slika o ženama i njihovoj ulozi u savremenom društvu postepeno menja. Emancipacija žena i uvrežena tradicionalistička viđenja ženskog roda su dve krajnosti koje karakterišu recepciju žene u srpskom društvu između dva svetska rata, ali

su prisutni i u današnjem društveno-političkom okruženju, pa je potrebno ponuditi drugačiju sliku žene u našem savremenom društvu.⁹

Enciklopedija Jugoslavije na srpskohrvatskom jeziku (1955) polovinom 20. veka počinje štampanje i već u prvoj knjizi (na slovo A–Bosk), na ukupno 708 stranica teksta samo je 10 žena dobilo prostor, tačnije ukupno 137 redaka teksta (uglavnom bez fotografija uz tekst). Situacija nije mnogo izmenjena do objavljivanja poslednjeg toma 1971, a „Enciklopedija Jugoslavije želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda“. Gde su nestale žene iz istorijske i savremene situacije u tom enciklopedijskom tekstu, u uredništvu i redakciji i među saradnicima?

Srpska enciklopedija (Prvi tom, knjige 1–2: 2010, 2011) početkom druge decenije 21. veka, u Republici Srbiji otpočeo je dugoročno osmišljen enciklopedijski projekat. Radi se o obnovi ideje o nacionalnoj enciklopediji, kakve postoje u drugim (i nama susednim) zemljama, a u Srbiji još uvek nedostaje. Materijal je sakupljan u okviru mnogobrojnih naučnih disciplina (filozofija, psihologija, arheologija, istorija, biologija, geologija, hemija, šumarstvo, lingvistika, elektrotehnika, religija, teologija, književnost, pozorište, film, ekonomija, lingvistika i filologija, sport, geografija, turizam i dr.). O sistematizovanim podacima u obliku rečnika brinu urednici (ukupno 24, od kojih i jedna žena).

Početkom druge decenije 21. veka otpočeo je rad na *Enciklopediji Vojvodine*. Prvi tom (u elektronskoj formi dugoročno osmišljenog istraživačkog projekta je dostupan od 2014) u kojem se predstavlja „kulturalna i istorijska kompleksnost vojvođanskog istorijskog i savremenog stanja“. Uredništvo dodaje „zabeležićemo i ličnosti iz drugih sredina i naroda u čijem je stvaralačkom fokusu bila Vojvodina“ (*Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, Predgovor, Novi Sad 2010, 5). Odrednice su pisane u okviru sledećih oblasti: medicinske nauke, geografija, društvene nauke, ekonomske nauke, istorijske nauke, etnologija, lingvistika, politika i javni mediji, obrazovanje i pedagogija, društveno-politički sistem, poljoprivreda i šumarstvo, pravne nauke, tehničke i tehnološke nauke, kultura i umetničko stvaralaštvo, fizička kultura i sport i prirodno-matematičke nauke. U organizacionom smislu

⁹ O emancipaciji i položaju žene u radovima saradnika Instituta za noviju istoriju u okviru naučnih skupova pod nazivom *Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. Up. *Položaj žene kao merilo modernizacije* (ur. L. Perović), Beograd, Institut za noviju istoriju Srbije, 1998. i *Žene i deca* (ur. L. Perović), Beograd, Institut za noviju istoriju Srbije, 2006.

novinu predstavlja uvođenje stručnih konsultanata za istoriju i kulturu narodnosti koju čine pripadnici svih tradicionalnih nacionalnih zajednica u AP Vojvodini¹⁰. Prvobitna redakcija je brojala 16 članova (od toga 2 žene), a u timu stručnih konsultanata od 5 članova, samo je jedna žena.

1.3. Teorijski okvir

Teorija drugosti (de Bovoar, 1983)¹¹ može poslužiti kao osnova za analizu enciklopedijskih odrednica o ličnostima i metod kritičke analize diskursa/teksta (Wodak, 2009) kao primer jednog od institucionalnih tekstova.

Prema teoriji o 'drugom' danas se mogu razmatrati različite skupine koje su u dve pozicije Mi i Oni. Ovi kriterijumi se suobličavaju teoriji 'Drugosti', a na primeru autorskih tekstova enciklopedijskih odrednica. Analiza enciklopedijske odrednice se može smatrati autorskim tekstom o 'nama i 'drugima'. Mi smo oni koji se nalazimo u tekstu, a drugi su oni koji si isključeni (na osnovu unapred postavljenih kriterijuma za selekciju osoba, događaja ili pojmova), ili su zaboravljeni, namerno prećutani, minimalizirani, pa ih određujemo kao 'drugi', Mi i 'drugi' nisu striktno odvojene skupine nego se među njima može ustanoviti kontinuum, naročito kada su u pitanju odrednice o ženama.

U NE veoma je malo žena u prvom tomu (slova A i B). Mogli bismo reći da su tu žene obeležene kao 'druge', one kojih nema među odrednicama, ali ne zato što stvarno nema mnogo žena u javnom svetu (Srba, Hrvata i Slovenaca kojima je ta enciklopedija namenjena). Pre će biti da je o njima izostao inventar podataka (Stanojević u Pogovoru kaže da je *Narodna enciklopedija* nastala u situaciji kada ničeg nema kao izvor za sačinjavanje odrednica), da su prećutane iz različitih razloga, iz istorijske i savremene situacije, što se vidi iz podataka enciklopedija koje slede i u kojima se pojavljuju žene koje su živele i stvarale u vreme pravljenja prethodnih enciklopedija (na primer, odrednica o Jovanki Broz izostaje u JE, a pojavljuje se u SE). Nadalje, ima podataka da se o nekoj ženskoj osobi nalaze podaci u sve četiri odabrane enciklopedije, ali se dužina odrednice razlikuje, odnosno stepen diskriminacije

¹⁰ Up. *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, Novi Sad 2010, 3–4.

¹¹ Up. Simone de Beauvoir, *Drugi pol*, 1–2, Beograd, BIGZ, 1982. i Ane Brigitte Roning, „Simon de Bovoar: Drugi pol – uticaj na moderni feminizam”, u: Svetlana Zečević i Nataša Krivokapić, *Rod, identitet i kultura*, Nikšić, Filozofski fakultet, 2010, 28–40.

u odnosu na ženu ostaje (kao što je primer odrednice o književnici i dobrotvorki Eustahiji Arsić), pa se ona u odnosu na druge muške osobe smatra kao 'druga'.

Otuda je važno istražiti i pokazati različite oblike 'drugosti' ženskih osoba uključenih u enciklopedije, koliko i različite oblike odsutnosti iz nje. Na primer, u SE su 'druge' one koje nisu Srkinje (uspešne i znamenite žene iz različitih nacionalnih zajednica koje žive u Srbiji), „*Srpska enciklopedija* je nacionalna enciklopedija opšteg tipa (...) a njen glavni cilj jeste sakupljanje, sistematizovanje i enciklopedijsko tumačenje sveukupnog istorijskog razvoja i savremenog položaja srpskog naroda (SE, Predgovor, Novi Sad, Beograd 2010, VIII). Otuda tu nećemo naći odrednice poznatih Slovinja (pesnikinja, naučnica i dr.), niti pripadnica drugih nacionalnih zajednica Vojvodine.

U EV, kao enciklopediji regionalnog tipa, namera je redakcije da enciklopedija obuhvati sve pojmove i ličnosti od značaja za Vojvodinu, pa su samim tim prisutni pripadnici/ce svih nacionalnih zajednica.

U predlogu novih odrednica koje dajemo u disertaciji, podjednako se trudimo da izbegnemo polarizaciju na 'mi' i oni' u jednom društvu i nudimo model kojim će se prevazići razna isključivanja (nacionalna, rodna, jezička, profesionalna, politička, ideološka...).

U pisanju odrednica u NE MI čine Srbi-Hrvati-Slovenci, a Oni su svi koji su izvan ta tri naroda, oni koji ne čine (ili neće činiti) Kraljevinu. U EJ su MI svi jugoslovenski narodi, izvan ostaju oni koji nisu obuhvaćeni ovom sintagmom; u SE je samo jedan narod MI dok su ONI svi drugi, uključujući i one iz nacionalnih zajednica koji žive u Srbiji; u EV su MI svi koji žive u tom regionu sada i u prošlosti ili su iz toga regiona otišli u svet, odnosno iz sveta došli i ostvarili se u tom regionu, a ONI su svi ostali. Razumemo da su ove poruke namenjene podjednako ličnostima oba pola (naime, o tome se ni u jednoj ništa ne pominje, očekivano jer je enciklopedijski tekst shvaćen kao onaj namenjen podjednako svima...).

Ako su nam u fokusu žene u enciklopedijskim odrednicama, da li mi njih smatramo kao MI ili kao ONI? Kako su se redakcije odnosile prema odrednicama o ličnostima kada su u pitanju zaslužne žene iz istorije ili sadašnjosti?

U primeru enciklopedijskog teksta ovde teoriju drugosti primenjujemo da pokažemo u kojoj meri su znamenite žene, žene koje su dale značajan doprinos razvoju društva, kulture, obrazovanja, nauke, sporta i drugih domena, shvaćene kao one druge i izostale iz

enciklopedijskog teksta. Teorija drugosti se jasno potvrđuje kada se primenjuje na grupe različite rasne pripadnosti. Tako nije teško dokazati da ona funkcioniše kada poredimo visoko obrazovane Romkinje i neromkinje u Srbiji i zaključujemo o postojanju Mi i One gde su One diskriminisane u odnosu na neromkinje (Savić, 2007).

U slučaju enciklopedijskog teksta Mi su muške osobe, a One su ženske osobe. Literatura o raznim oblicima diskriminacije, nipodaštavanja, mizoginije žena u odnosu na muškarce postoji danas u domaćoj literaturi i opisuje savremenu društvenu scenu. Mnogo napora su uložile same žene da afirmišu druge poznate žene u različitim domenima rada i stvaralaštva iz istorijske i savremene perspektive.

1.4. Istraživanje rodnosti – doprinos pojedinki i ženskih udruženja

S druge strane, početkom prve decenije 21. veka objavljene su značajne publikacije o doprinosu žena razvoju društva iz istorijske i savremene perspektive koje su pripremile istraživačice sa (bivšeg) srpskohrvatskog govornog područja u raznim gradovima Srbije, Bosne i Hercegovine, posebno Republike Srpske, zatim Crne Gore, Hrvatske – ukupno je preko 1.000 različitih (dužih ili kraćih) biografija žena dostupno sada javnosti. Reč je o ženama koje su veoma aktivne u društvu u zemlji ili u dijaspori (o čemu takođe ne postoje valjani podaci u postojećim enciklopedijskim projektima), ili su zaslužne za izgrađivanje istorije. Pored tog objavljenog materijala (ili materijala dostupnog na internetu), postoje podaci o doprinosu žena u nauci (Popović, 2012) ili pojedinačnim naučnim disciplinama (za hemiju: Ristić, 2012; za muziku: Klem Aksentijević 2016), posebno za savremene kompozitorke u Srbiji (Kostadinović, 2014), političarke (Subotički, 2013; 2014), o profesorkama univerziteta (Savić, 2015) i o ženama u pojedinim organizacijama (Savić, 2015), o čemu najviše vodi računa Udruženje Ženske studije i istraživanja u Novom Sadu u okviru svoja dva dugoročno osmišljena projekta „Znamenite žene Novog Sada“ (rukovodi Gordana Stojaković) i „Životne priče žena“ (rukovodi Svenka Savić).

Početak ovog veka akumulirali su se brojni podaci o ženama u različitim disciplinama i oblastima u kojima do sada nisu bile prisutne (kao što su vojska, policija, crkva i dr.), a danas su oblasti života i rada u kojima se žene nalaze na mestima odlučivanja i moći.

Ne postoji povezanost između istraživanja i podataka do kojih su došle i dolaze ženske organizacije i pojedinačne istraživačice unutar ženskog pokreta sa izradom pomenute dve enciklopedije u Srbiji koje će trajati još nekoliko dekada. Potrebno je povezati ove istraživačke ciljeve u prestižnim institucijama kao što su Srpska akademija nauka i umetnosti, Matica srpska, Vojvođanska akademija nauka i umetnosti, s jedne strane, i afirmisati one ženske doprinose koji su do sada bili manje (šire) poznati, kako bi se revalorizovao učinak i žena i muškaraca u doprinosu „evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji“, ne samo nacionalnom identitetu Srbije. Posebno je značajno za vojvođanski prostor obznaniti doprinos mnogih žena iz nacionalnih zajednica koje u Vojvodini žive zajedno vekovima, o kojima je u pojedinačnim publikacijama već saopštavano, ali ne i u obliku enciklopedijskog teksta. Pokazuje se već sada da su se žene afirmisale u novim interdisciplinarnim naučnim disciplinama (Savić, 2015) u kojima im je bio slobodan prostor za iskazivanje kreativnih sposobnosti; žene se probijaju u oblasti koje su do sada bile rezervisane za muškarce (matematika, vazduhoplovstvo i sl.) i otvaraju nove domene profesija i zanimanja rezervisane (za sada) uglavnom za žene. Ukratko, postoji potreba za kritičkim čitanjem tekstova enciklopedija koje su u procesu stvaranja, kako bi se za ovaj dugoročno osmišljen proces na vreme ukazalo na značaj velikog broja žena o kojima valja promišljati prilikom daljeg sastavljanja enciklopedijskih jedinica za sva slova.

Podvući ćemo još jednom da je reč o ženama koje su veoma aktivne u društvu u zemlji ili u dijaspori (o čemu takođe ne postoje valjani podaci u postojećim enciklopedijskim projektima). Tokom poslednje dve decenije objavljeni su podaci o znamenitim i poznatim ženama za pojedine gradove sa određenim brojem biografija: *Znamenite žene Novog Sada* (Stojaković, 1999: 64 biografije); *Kikinda iz ženskog ugla* (Stojaković, 2010: 28 biografija); *Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu* (Pavlović, 2010: 66 biografija); *Beograd iz ženskog ugla*, (Tabački, 2012: 11); *Zasluzne žene Užica i Bajine Bašte* (Jevtić i Tabački, 2012: 19); *Leskovac iz ženskog ugla* (Stojanović, Ristić, Mijajlović, 2012: 22); *Žene u istoriji Semberije* (Lazić, Vukašinović, Žigić, 2012: 65); *Žensko lice istorije Kragujevca* (Vujošević, 2012: 232), *Ženska istorija Niša* (Jovanović, 2013: 23); *Zabilježene – žene i javni život Bosne*

i Hercegovine u 20. vijeku (Čaušević, 2014: 501); *Kompozitorke u Srbiji* (Kostadinović, 2014); *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (B. Panić Babić et al., 2014); *Ženska mapa Crne Gore* (Bulatović, 2004).

Ukratko, postoji potreba za kritičkim čitanjem tekstova enciklopedija koje su u procesu stvaranja, kako bi se za ovaj dugoročno osmišljen proces na vreme ukazalo na značaj velikog broja žena o kojima valja promišljati prilikom daljeg sastavljanja alfabeta/abecedara. O napred izrečenom pogledati Tbl. 2. (S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)) u Prilozima.

Organizovano i osmišljeno istraživanje znamenitih žena iz prošlosti u Vojvodini otpočelo je 1998. godine u Udruženju Ženske studije i istraživanja pod rukovodstvom Gordane Stojaković. U knjizi *Znamenite žene Novog Sada* (1999), ona uspostavlja osnovna pravila za vraćanje u javnost žena koje su prethodnice današnjeg opšteg ženskog pokreta, a jedno od osnovnih pravila jeste da se u spisku nađu žene iz svih nacionalnih zajednica koje su u Vojvodini bile aktivne graditeljke društvenog razvoja. Ukupno su 65 biografije različitih žena na ukupno 242 stranice knjige za koje autorka procenjuje da su bile značajne u inoviranju feminističkih ideja u vojvođanskom prostoru od 18. veka do prve polovine 20. veka (u obzir su došle žene koje nisu više među živima). Zaslužuju da ih poimence navedemo: Marta Jorgović, Eustahija Arsić, Judita Horovic, kneginja Ljubica Obrenović, Sofija Pasković, Marija Milutinović-Punktatorka, Marija (Popović) Trandafil, Amalija Stratimirović, Milica Stojadinović Srpkinja, Katarina Popović-Midžina, Dafina Nana Natošević, Milica Jovanović, Draginja Ružić, Savka Subotić, Jovanka Kirković, Milka Grgurova, Draga Dejanović, Jelena Ilka Marković, Katarina Milovuk, Sofija Vujić, Jaroslava Jaroši, Olga Kovačević, Milica i Anka Ninković, Julka Ilijć, Jovanka Stojković, Adel Nemešanji, Zorka Hovorka, Mileva Simić, Milica Tomić, Tinka Lukić, Danica Matejić, Milica Milka Marković, Jelica Bernadžikovski-Belović, Lenka Dunderski, Zorka Janković, Vida Vulko-Varađanin, Sultana Cijuk-Savić, Eržika Mičatek, Cveta Bingulac, Milena Miladinović, Mileva Marić-Ajnštajn, Draga Spasić, Darinka Bulja, Darinka Grujić-Radović, Viktorija Jugović-Risaković, Kornelija Rakić, Zorka Lazić, Julka Ćurčić, Mara Bogdanović-Rosandić, Jelena Kon, Danica Jovanović, Vladislava Beba Polit, Catherine Steward Macphail, Teodora Petrović, Marija Cocek-Ajhart, Anica Savić-Rebac, Milica Moč, Aleksandra

Serdjukova, Božena Dubska-Bižić, Paula Šosberger, Jelena Solonar, Katarina Marinković-Lengold, Zlata Markov-Baranji i Ana Cimer.

Kao proizvod ovog istraživačkog rada nastala je turistička karta *Novi Sad iz ženskog ugla* (prešampavana više puta u velikom broju primeraka) kao pokazatelj na koji način mogu istraživanja preći u neposrednu praksu u turističke svrhe.

Ista autorka je inicirala projekat *Kikinda iz ženskog ugla* (2010) u okviru brošure (na srpskom i engleskom jeziku) – obrađene su biografije 28 poznatih žena i nekoliko udruženja: Roza fon Karačonji, Nina Ana Petrović, Julija Sida Paču, Sofija Ajvaz, Danica Lotić, Danica Lazić, Zorka Nikolas Čoškov, Desanka Sremac, Katarina Telečki, Slobodanka Acigan-Sredojev, Zora Krdžalić-Zaga, Lidija Aldan, Feješ Klara, Darinka Mandić-Belodedić, Linka Beleslin, Anka Krstonošić, Bojana Stefanović, Ida Sendef, Jeszenszkyné T. Irén, Darinka Brašovan, Danica Bandić, Vida Vulko Varađanin, Darinka Bulja, Milica Jelisaveta Mica Bandić, Makrena Maca Moka, Melanija Gajčić Nikolić, Magdalena Tinković. Zamišljen kao doprinos turističkoj ponudi grada Kikinde, nažalost, ostao je samo kao dobra inicijativa (štampano u 500 primeraka), bez finansijskog kontinuiteta u godinama koje su sledile.

Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu (Pavlović, 2010) na tragu je istog projektnog nastojanja da ženske nevladine organizacije afirmišu žene u pojedinim gradovima Srbije, oslonjeni na istu metodologiju odabira i opisa ženskih doprinosa. Ukupno je 66 kraćih i dužih biografija žena sakupljeno na jednom mestu, čime se pokazuje koliko su pojedini gradovi bogati delatnostima raznih žena, o čemu nema potvrde na jednom mestu, kao što je to slučaj u ovoj brošuri. Podsećamo se tvrdnje Simon de Boovar da su žene rasute u svetu muškarca, a ovde možemo dodati da su podaci o ženama rasuti po različitim, manje dostupnim i manje prestižnim izvorima, te su rasute po dokumentaciji koju treba prikupljati i u sećanju svedokinja, drugih žena, koje treba intervjuisati.

Zasluzne žene Užica i Bajine Bašte (Jevtić i Tabački, 2012) na istom je tragu nastojanja da se 19 žena iz istorije Užica učini javnim dobrom.

Leskovac iz ženskog ugla (Stojanović, Ristić i Mijajlović, 2012) donosi još 22 biografije žena toga grada, nažalost, štampane u veoma malom broju primeraka, pa se može reći da je brošura ostala bez adekvatnog odjeka u javnosti, poput turističkih tura kroz grad i sl.

Znamenite žene o kojima se piše su: Natalija Arsenović Dragomirović, Smilja Stojanović-Tabak, Leosava Miljković Vitanović, Magdalena Nikolić Maga, Anđa Šćepanović, Paraskeva Đokić Gardić, Mara Đorđević-Ćučulika, Jelana Đorđević-Ćučulika, Jelena Lena Stojanović, Leosava Stamenković, Leosava Stamenković Lepša, Ruža Sandić, Vidosava Narančić, Parskeva Stojanović, Vukana, Jelica Ilić-Milka, Đurđelina Đuka Dinić, Vida Stamenković-Kozakova, Danica Vuksanović, Gordana Stoilković, Divna Stanković, Nevena Kostić.

Žensko lice istorije Kragujevca (Vujošević, 2013) ambiciozan je projekat kojim je objedinjeno 232 biografije žena (neke od učenih i znamenitih žena su: Ljubica Filipović, Radojka Dragičević, Sofija Nikolić, Katarina Bogdanović, Vida Stojanović, Draga Bojadžić-Pavlović, Dora Piklović-Petani i dr.) Najveći deo knjige posvećen je ženskim udruženjima, klubovima, sekcijama, ženskim društvima i ženskim školama, njihovom nastajanju i trajanju.

Ženska istorija Niša (Jovanović, 2013), nasleđe je novosadske zamisli, realizovane u okviru nevladine organizacije *Ženski prostor*. Žene sačuvane od zaborava u ovoj publikaciji su: Anastasija Nasta Dimitrijević, Anka Pavlović, Babeta Hana Netović, Hristina Bošković, Leosava Marinković, Eva Haljecka, Desanka Ruvidić, Jekica Marjanović, Florens Mo, Džin Rekin, Jelena Dimitrijević, Nadežda Petrović, Elis Eskju, Katarina Klara Štuceneger, Ljubov Strahovskaja Gavrilovna, Darinka M. Odavić, Fevzija Jašarević, Savka Tasić, Razumenka Zuma Petrović, Jelka Radulović, Nada Tomić, Jelisaveta Aneta Andrejević i Đurđelina Đuka Dinić.

U gradovima jugoslovenskog regiona produkcija sličnih podataka teče istovremeno sa ovim u Srbiji i Vojvodini, delimično i pod uticajem novosadskog projekta.

Život i stvaralaštvo žena Banjaluke (Gajić, 2013)¹², dokumentuje ukupno 20 kratkih biografija (sa fotografijama) poznatih žena Banjaluke hronološkim redosledom od rođenja od kraja 19. veka do sredine 20. veka (koje više nisu među živima). „Cilj publikacije je očuvanje sjećanja na živote i stvaralaštvo žena Banjaluke koje su uprkos svom djelovanju i društvenoj angažovanosti ostale nevidljive i skoro zaboravljene“ (Gajić, 2013, 1).

¹² Master rad Drage Gajić na ACIMSI Centru za rodne studije, pod rukovodstvom profesor emeritus Svenke Savić.

Žene u istoriji Semberije (Lazić, Vukašinović, Žigić, 2012)¹³ je istraživački projekat u okviru ženske nevladine organizacije Lara. Pokušaj je predstavljanja doprinosa 65 žena iz različitih nacionalnih zajednica koje su na prostoru Semberije tokom dva veka gradile društvenu stvarnost u različitim oblastima: Kruna Dragojlović Aćimović, Milica Krstić, Marija Todorović, Magdalena Maga Nikolić Živanović, Rifka Alkalaj, Jovanka Aleksić, Jelena Šeršavicki, Milica Mičić, Hanuma Osmanbegović, Koviljka Psončak, Marija Đorđević, Zorka Zora Pajkanović, Desanka Ludvik, Sofka Vasiljević-Nikolić, Ljerka Pejčić, Zorka Erić Đukanović, Roza Papo, Olga Marasović, Cvjetana Spasojević Jevtić, Radojka Lakić, Herta Baum Gospić, Atifa Tifa Lipničević, Mirjana Mijojlić, Zora Marinković, Sofija Mijojlić, Mineta Jahić, Fadila Lipničević, Hajrija Alijagić-Jahić.

Zabilježene: žene i javni život BiH u 20. vijeku (Čaušević, 2014) dveju ženskih nevladinih organizacija: Sarajevski otvoreni Centar i Fondacija Cure Sarajevo, dokumentuju ukupno 501 kraću ili dužu biografiju žena koje su na prostoru Bosne i Hercegovine stvarale i doprinosile razvoju društva i ženskoj emancipaciji tokom 20. veka.

Ženska mapa Crne Gore (Bulatović, 2004) javnosti prikazuje ukupno 134 žene sa crnogorskog prostora koje su stvarale u različitim istorijskim okolnostima.¹⁴ Publikacija treba da donese nove podatke iz ovog regiona, kako za pojedinke tako i za ženska udruženja koja su u Crnoj Gori bila aktivna u 19. i 20. veku. Pored ovog materijala, u Crnoj Gori danas postoji još nekoliko značajnih knjiga i odbranjenih (doktorskih i magistarskih) radova koji imaju akademsku verifikaciju u okviru univerzitetske zajednice.

Iz svega navedenog proizilazi da je veliki i značajan broj podataka javnosti dostupan zahvaljujući aktivnosti žena u organizacijama alternativnim akademskim, te posedujemo ukupno 1157 različitih imena žena u jugoslovenskom prostoru koje mogu biti iskorišćene za enciklopedijske tekstove različite namene.

¹³ Knjiga *Žene u istoriji Semberije* 2012. dopunjeno izdanje iz 2010.

¹⁴ Doktorska disertacija Ervine Dabižinović na ACIMSI Centru za rodne studije UNS (mentorka prof. emeritus Svenka Savić).

2.0. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja u ovom radu je provera postojanja implicitne diskriminacije prema ženama iz različitih grupa u postojećim enciklopedijskim odrednicama, te predlog za prezentaciju žena u enciklopedijskom tekstu kojim se uvažavaju rodne i druge razlike i specifičnosti kako iz istorijske tako i iz savremene perspektive.

Obrazloženje cilja istraživanja. Pregled vladajućih stavova i shvatanja u literaturi u području istraživanja sa navodom literature koja je konsultovana.

Za sada kod nas izostaje valjana diskusija o osobinama enciklopedijskog žanra kao jednog tipa akademskog teksta u nastajanju; izostaje i kritička diskusija o tome da li su komponente tog tipa akademskog teksta implicitno ili eksplicitno diskriminatorne u odnosu na žene u postojećim enciklopedijskim projektima u državi. Zato je potrebno najpre istražiti stvaranje enciklopedijskog žanra, vodeći pri tom računa o rodu, jeziku, istorijskoj perspektivi, što do sada izostaje u domaćoj literaturi, a zatim ponuditi modifikovan model pisanja enciklopedijske odrednice.

2.1. Hipoteze istraživanja

Prva hipoteza. U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku prisutan je nedovoljan broj enciklopedijskih odrednica o ženama.

Druga hipoteza. U postojećim enciklopedijskim odrednicama prisutna je implicitna rodna diskriminacija.

Treća hipoteza. U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku uočljiva je eksplicitna rodna diskriminacija u uređivačkim koncepcijama.

3.0. METOD ISTRAŽIVANJA

Dva su uzorka u istraživanju:

1. Primeri odrednica u već postojećim enciklopedijama na slovo A i B koje su dostupne javnosti prethodnih devedesetak godina (1925; 1955–1956; 1980–1982; 2010–2011; 2010–2014) na srpsko(hrvatskom) jeziku koji se analiziraju i za njih donose rezultati istraživanja¹⁵;

2. Primeri odrednica u novom korpusu (za sva slova) kao primer pisanja enciklopedijskog teksta o ženama bez diskriminacionih elemenata. U ovom korpusu, na osnovu ukupno 5 odabranih kriterijuma, određen je broj ženskih osoba, napisani su tekstovi 106 enciklopedijskih odrednica, ustanovljeni su delovi odrednica i osnovni principi njihove analize.

Ukupno su dva uzorka: prvi čine tekstovi (odrednice) iz do sada objavljenih enciklopedija, jedinice o ženama postojećih enciklopedijskih projekata. Drugi korpus smo formirali prema uspostavljenim kriterijumima za ovaj rad, koji vodi računa o nediskriminatornoj upotrebi jezika i o načinu formiranja teksta odrednica.

Tbl. 8. Ukupan broj žena po enciklopedijama po oblastima delovanja tokom devedeset godina (1925–2014).

Enciklopedija	Nauka	Obrazovanje	Kultura	Umetnost	Zdravstvo	Borba protiv fašizma	Rodnost i rodne studije	Određenje po rodbin.odnos (kći, žena...)
NE 1925. A–B	0	1	1	12	0	0	1	16
EJ 1 1955–1956. A–B	4	6	4	38	0	3	1	18
EJ 2 1980–1982. A–B	9	9	2	63	3	6	0	18
SE 2010. A–B	92	15	9	113	21	2	2	19
EV 2010. A–B	28	9	9	59	8	9	0	0

¹⁵ Videti tabele 3, 4, 5, 6. i 7. u Prilozima (7.2).

Ukupno	133	40	25	285	32	20	4	71
--------	-----	----	----	-----	----	----	---	----

Podaci iz tabele vidljivo ukazuju da su redakcije i glavni urednici enciklopedija uvrštavali mahom umetnice, skoro duplo manje naučnica, a sve ostale ovde navedene discipline, kao i one discipline kojih ovde nema, predstavljaju razlog zbog kojeg smo formirali drugi uzorak.

3.1. Korpus istraživanja (drugi korpus)

Drugi uzorak čini ukupno 106 enciklopedijskih jedinica, sačinjen na osnovu literature dostupne u poslednjih 15 godina, iz različitih disciplina, pre svega interdisciplinarnih i onih koje su nove, a karakteristične su za oblasti delovanja žena danas.

Korpus istraživanja čine: Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice (skraćena verzija)¹⁶, spisak skraćenica, korpus od 106 novih enciklopedijskih odrednica i spisak literature koji sadrži sve bibliografske jedinice koje su korišćene u formiranju korpusa (drugog uzorka).

Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice¹⁷

Sve odrednice imaju strukturu od četiri osnovna elementa: naziv odrednice, podaci za identifikaciju, tekst odrednice i bibliografija i literatura. Peti deo može biti fotografija koja prati biografsku odrednicu.

Naziv odrednice podrazumeva navođenje prezimena i imena. Prvo se u nominativu piše prezime (bold i velika slova) iza kojeg se stavlja zarez, pa onda ime (bold), kao i zarez (npr. **VUKOVIĆ, Gordana**). Ukoliko je poznato prezime po rođenju, ono se navodi na sledeći način: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka**. Ukoliko je u pitanju strano ime,

¹⁶ Kompletно Uputstvo za pisanje enciklopedijskih odrednica nalazi se u okviru glave 3.3. Jedinica istraživanja.

¹⁷ Prilikom sastavljanja Uputstva za ovaj korpus korišćeno je Uputstvo saradnicima *Srpske enciklopedije*.

ono se piše transkribovano, a zatim se u zagradi piše ime u originalu (ime u originalu nije boldovano).

Podaci za identifikaciju – kod biografskih odrednica, nakon prezimena i imena, navodi se profesija ili zanimanje, odnosno naučno zvanje, status ili rang u nekoj organizaciji kojoj je ličnost pripadala. Zatim se navodi mesto i datum rođenja (ukoliko je taj podatak poznat), kao i mesto i datum smrti, (takode ukoliko je podatak poznat), napisano u zagradi.

Tekst odrednice – obuhvata prostor između podataka za identifikaciju i bibliografije i/ili literature. Tekst biografske odrednice sadrži prvenstveno podatke o školovanju, napredovanju u službi, karijeri, usavršavanjima i nagradama i priznanjima. Tekst odrednice bi trebalo da pokaže i istakne značaj određene ličnosti u odnosu na korpus i da je u celini prikaže.

Izuzetno u sadržaju odrednice se navode podaci o porodici i braku. U sadržaju odrednice se ne navode bibliografski podaci i značajna dela.

Bibliografija i literatura

Najreprezentativniji izbor iz ukupnog dela, odnosno literature (3 do 4 ili najviše 6 naslova). Navode se i elektronska izdanja knjiga i elektronski izvori, kao i personalni dosijeji.

SPISAK SKRAĆENICA

1. AFŽ – Antifašistički front žena
2. EHO – Ekumenska humanitarna organizacija
3. EJ 1 – Enciklopedija Jugoslavije, 1. izdanje, Zagreb 1955–1956.
4. EJ 2 – Enciklopedija Jugoslavije, 2. izdanje, Zagreb 1980–1982.
5. EMS – Evangelističko-metodistička crkva
6. ENS – Enciklopedija Novog Sada, Novi Sad
7. EP – Evropsko prvenstvo
8. ESICM – Evropsko udruženje za intenzivnu negu
9. EV – Enciklopedija Vojvodine
10. FNRJ – Federativna Narodna Republika Jugoslavija
11. FTN – Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
12. GIDNS – Glasnik Istorijskog društva Novog Sada
13. JAZU – Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
14. JLZ – Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb
15. JNA – Jugoslovenska narodna armija
16. KPJ – Komunistička partija Jugoslavije
17. KPS – Komunistička partija Slovenije
18. LMS – Letopis Matice srpske
19. MK KPJ – Mesni komitet Komunističke partije Jugoslavije
20. MK SKOJ – Mesni komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
21. NE – *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka* (S. Stanojević)
22. N.E. – *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka* (S. Stanojević)
23. NOB – Narodnooslobodilačka borba
24. NOO – Narodnooslobodilački odbor
25. NOP – Narodnooslobodilački pokret
26. NOU brigada – Narodnooslobodilačka udarna brigada
27. NVO – nevladine organizacije
28. OI – Olimpijske igre
29. OK KPJ – Okružni komitet Komunističke partije Jugoslavije
30. OMPOK – Omladinsko-kulturni-privredni pokret
31. PK KPJ – Pokrajinski komitet Komunističke partije Jugoslavije
32. PK SKOJ – Pokrajinski komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
33. PMF – Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad
34. SANU – Srpska akademija nauka i umetnosti
35. SBR – Srpski biografski rečnik, Novi Sad
36. SE – *Srpska enciklopedija*, Beograd 2010–2011.
37. SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
38. SKOJ – Savez komunističke omladine Jugoslavije
39. SNP – Srpsko narodno pozorište

40. SSRNJ – Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije
41. SUBNOR – Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata
42. TARI – Tehnička podrška za inkluziju Roma
43. ULUPUDS – Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Srbije
44. UNICEF – United Nations International Children's Emergency Fund
45. UNS – Univerzitet u Novom Sadu
46. UPIDIV – Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine
47. USAOJ – Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije
48. VANU – Vojvođanska akademija nauka i umetnosti
49. VMA – Vojnomedicinska akademija
50. ŽKK Partizan – Ženski košarkaški klub Partizan
51. ŽKK Vojvodina – Ženski košarkaški klub Vojvodina
52. ŽP – Ženski pokret

ACIGAN, Ljubica, profesorka univerziteta, pedagoškinja (Kikinda, 30. 7. 1949 – 25. 8. 1990).

Osnovnu školu i srednju školu za vaspitače završila u Kikindi. Diplomirala pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1974). Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Odseku za pedagogiju (1979). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Srpska pedagoška periodika u Karlovačkoj mitropoliji* (1983). Iste godine se zaposlila na Institutu za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, najpre u zvanju asistentkinje na

predmetu *Istorija pedagogije*. Birana u zvanje docentkinje (1984) i vanredne profesorke (1990).

Autorka nekoliko desetina naučnih radova i saradnica na višegodišnjim projektima *Pedagoška enciklopedija* i *Enciklopedija Vojvodine*.

Članica Predsedništva Saveza pedagoških društava Srbije i Odeljenja za društvene nauke Matice srpske.

Pod nerazjašnjenim okolnostima avgusta 1990. tragično izgubila život, vraćajući se vozom iz Praga sa naučnog simpozijuma o Komenskom.

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu postoji *Poklon biblioteka Ljubice Acigan* koju čini više od 300 bibliografskih jedinica.

BIBL.: *Srpska pedagoška periodika u Ugarskoj*, Novi Sad 1986; *Istorija škola i obrazovanja kod Srba*, Zbornik Matice srpske za društvene nauke, 60 (1975), 199–202; *Predškolsko vaspitanje u pedagoškoj literaturi u Vojvodini od 1880. do 1914*, Pedagoška stvarnost, 9 (1976), 741–748; *Pedagoška shvatanja Fridriha Ditesa*, Pedagoška stvarnost, 4 (1979), 322–333; *Osnovni pravci istraživanja na području istorije pedagoške teorije i prakse u SAP Vojvodini*, Pedagoška stvarnost, 1 (1983), 77–83.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 225–226; Z. Spevak, *Dr Ljubica Acigan*, Pedagoška stvarnost, 7–8 (1990), 361–362; *Izložba „Knjiga na dar” – Legati Filozofskog fakulteta: katalog izložbe*, http://www.ff.uns.ac.rs/biblioteka/izlozbe_knjiga/knjiga_kao_dar/novembar/Katalog.pdf (Pristupljeno 20. 10. 2015).

ALDAN, Lidija Mari, učesnica NOB-a, učenica gimnazije (Jekaterinburg (danas Krasnodar), Rusija, 1921 – Kozjak, 5. 4. 1942).

Odrasla u Kikindi. Godine 1937. priključila se omladinskom pokretu i postala članica SKOJ-a. Članica KPJ od 1938. Organizovala ilegalan rad kao sekretarka MK SKOJ-a i tokom 1940. izabrana za članicu PK SKOJ-a za Vojvodinu. Učesnica kursa za rukovodioce SKOJ-a (Testera na Fruškoj gori, 1940).

Po izbijanju Drugog svetskog rata radila na pripremi podizanja ustanka u Banatu, u reonu Pančeva i južnog

Banata. U blizini Ferdina, današnjeg Novog Kozjaka, izvršila samoubistvo da ne bi živa pala u ruke policijskoj patroli.

Osnovna škola u Novom Kozjaku nosi njeno ime, kao i ulica i mesna zajednica u Kikindi.

LIT.: *Žene Srbije u NOB*, Beograd 1975; *Istorija XX veka, Zbornik radova XIII*, Beograd 1975; P. Miličević, *Tovarišci moi*, Moskva 1983; D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, Novi Sad 1984, 45–92; *Partizanke: žene u narodnooslobodilačkoj borbi*, Novi Sad 2010, 70; G. Stojaković, *Kikinda iz ženskog ugla*, Kikinda 2010, 22; *Aldan, Lidija*, <http://moypolk.ru/soldiers/aldan-lidiya-mari> (Pristupljeno 5. 1. 2016).

ALEKSANDROVIĆ, Marija, predavačica Visoke škole strukovnih studija, romska aktivistkinja (Novi Sad, 3. 9. 1972). Osnovnu školu završila u Žablju, a srednju poljoprivrednu u Zrenjaninu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za srpsku književnost (2007). Magistrirala na istom fakultetu (2010). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Simboli romske usmene poezije: zastupljenost i značenje* (2015).

Zaposlena na Visokoj školi strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Vršcu u zvanju predavačice za nastavne predmete Romski jezik, Kultura govora na romskom jeziku, Književnost za decu na romskom jeziku i Metodika razvoja govora 1 i 2 na romskom jeziku.

Predaje Romski jezik kao izborni predmet na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu (od 2015).

Direktorka projekta Inkluzija romskih učenika u srednjim školama u APV u Vladi APV (2007–2012) i regionalna koordinatorica za Vojvodinu u okviru projekta Tehnička podrška za inkluziju Roma (TARI) Ministarstva prosvete nauke i tehnološkog razvoja.

Članica Nacionalnog saveta romske nacionalne zajednice (predsednica Odbora za obrazovanje tokom dve godine). Aktivna članica Komisije za proučavanje života i običaja Roma pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

BIBL.: *Romkinje: biografije starih Romkinja u Vojvodini*, Novi Sad 2001 (koautorstvo); *Prilozi za istraživanje tradicije Roma u Sremu*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Lična imena i prezimena romskih učenika srednje škole u Vojvodini: 2007/2008. školska godina*, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* (ur. D. Stanojević i S. Savić), Novi Sad 2011, 10–22; *Bacila sam jabuku u peć: romske epsko-lirske pesme – starija i nova beleženja: klasifikacije, teme, značenja*, Novi Sad 2012; *Pozdravljanje i oslovljavanje u romskom jeziku*, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (ur. D. Stanojević i S. Savić), Novi Sad 2012, 10–32.

LIT.: *Dr Marija Aleksandrović*, http://www.uskolavrsac.in.rs/?page_id=2742 (Pristupljeno 12. 12. 2015).

ALMAŠI, Radmila, profesorka univerziteta, entomološkinja (Kragujevac, 15. 4. 1950).

Osnovnu i srednju školu završila u Kragujevcu. Diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za zaštitu bilja (1974). Magistrirala na istom fakultetu (1984). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Biologija, anatomija i uzroci steriliteta ženki graškovog žižka, Bruchus pisorum L. (Coleoptera, Bruchidae)* (1989). Nakon završenih studija, zaposlila se u Institutu za zaštitu bilja Poljoprivrednog

fakulteta u Novom Sadu na predmetu Opšta i Posebna entomologija. Za redovnu profesorku izabrana 2000.

Bavi se proučavanjem štetočina u skladištima i merama za čuvanje uskladištenih proizvoda, kao i štetočinama voćaka i vinove loze, te prognozom njihove pojave. Specijalizirala iz oblasti uskladištenih proizvoda u SAD.

Autorka četiri monografije i većeg broja naučnih i stručnih radova.

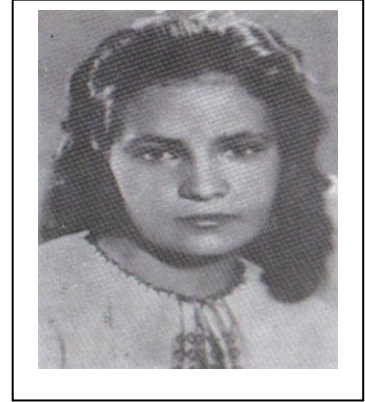
Za knjigu *Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka* dobila je nagradu „Knjiga godine” (2004) koju dodeljuje Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu.

BIBL.: *Monofagnost graškovog žižka (Bruchus pisorum L. Coleoptera, Bruchidae)*, Zaštita bilja, 41 (1990), 394–403; *Bolesti, štetočine i korovi kukuruza i njihovo suzbijanje*, Beograd, Zemun 2002 (koautorstvo); *Štetočine uskladištenih biljnih proizvoda*, u: *Zaštita uskladištenih biljnih proizvoda od štetnih organizama* (ur. P. Kljajić), Beograd 2003, 9–39; *Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka*, Novi Sad 2004 (koautorstvo).

LIT.: B. Lazić, *Almaši, Radmila*, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 1, Beograd 1980, 73; *Radmila S. Almaši*, <http://polj.uns.ac.rs/osobljestuff/departman-za-fitomedicinu-i-zastitu-zivotne-sredine/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).

ANDREJEVIĆ, Jelisaveta Aneta, narodna herojka, učenica (Beograd, 8. 1. 1923 – Bujanj kod Niša, 9. 1. 1943).

Osnovnu školu završila u Beogradu. U Nišu pohađala Žensku zanatsku školu (Radeničku školu). Tamo se uključuje u SKOJ-a. Odmah po slomu Kraljevine Jugoslavije, postaje borkinja Topličkog partizanskog odreda. Tokom rata obavljala dužnost kurirke. Učestvovala u mnogim borbama protiv Bugara i četnika.

Marta 1942. upala u četničku zasedu, posle nekoliko dana mučenja, četnici su je predali Bugarima. Posle strašnih mučenja, predata Nemcima, koji su je zatvorili u logor na Crvenom krstu. Streljana 9. 1. 1943.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Njeno ime nose ulice u Beogradu i Nišu, kao i obdanište u Nišu. Spomenik se nalazi ispred Kulturnog centra u Nišu. Ženska stručna škola „Aneta Andrejević” u Nišu počela je sa radom 1953, i pod tim imenom se vodila do 1962.¹⁸

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Žene Srbije u NOB*, Beograd 1975; A. Jovanović, *Jelisaveta-Aneta Andrejević: narodna herojka iz đачke klupe*, u: *Ženska istorija Niša*, Niš 2013, 73–75.

¹⁸ Do ovih informacija sam došao u razgovoru sa zaposlenima u Odeljenju Ministarstva obrazovanja u Nišu, i zahvaljujući neposrednoj pomoći svojih prijatelja Ivane i Dejana Devića iz Niša.

ANGELINA, Branković, monahinja, svetica (Albanija, oko 1440 – ?, 1516, 1517. ili 1520).

Kćerka hrišćanskog gospodara Golema Arijanita Komnina iz Albanije, čija se porodica istakla u borbama protiv Turaka i Marije Musaki. Oko 1460. udala se za slepog srpskog despota Stefana Brankovića, sina despota Đurđa i Jerine. Pred turskom opasnošću odlaze u Italiju, gde Stefan umire 1476.

Imala je kćer Maru, udatu za monferatskog grofa Bonifacija Paleologa V (1495) i sinove Jovana (1502) i Đorđa – potonjeg vladiku Maksima (1516).

Na poziv ugarskog kralja Matije Korvina sa sinovima

došla je u Srem, gde su dobili posede. Zamonašila se najverovatnije posle smrti despota Jovana, nakon čega je nekoliko godina provela sa sinom Maksimom u izgnanstvu u Vlaškoj.

Pisala je dva puta u Rusiju, tražeći pomoć da bi izgradila manastir i moleći ruskog cara da uzme u zaštitu ruski svetogorski manastir Sveti Pavle. Sa sinovima izdala dve povelje Hilandarom (1486. i 1496), jednu manastiru Sveti Pavle (1495) i jednu Esfigmenu (1499).

U selu Krušedolu podigla crkvu posvećenu Sretenju, pri kojoj je osnovan ženski manastir. Bila je vezilja crkvenih tkanina, pokrova za mošti Svetog Jovana Milostivog u Bratislavi i pokrova za mošti Svetog Simeona Bogoprимca u Zadru, sa natpisima izrađenim biserom.

Nepoznati Krušedolac sastavio je Službu Svetoj majki Angelini Branković, kao i njeno Prološko žitije. Njen kult naročito je bio razvijen tokom 19. veka.

Srpska pravoslavna crkva uvrstila ju je u svetiteljke i proslavlja njen spomen 30. jula i 10. decembra.

BIBL.: *Monumenta Serbica spectantia historiam Serbiae Bosnae Ragusii*, edidit Fr. Miklosich, Viennae 1858; S. M. Dimitrijević, *Dokumenti koji se tiču odnosa između srpske crkve i Rusije u XVI veku*, Spomenik SKA, 39 (1903), 18; K. Mitrović, *Povelja despota Đorđa Brankovića o prihvatanju ktitorstva nad Hilandarom 1486 (mart 20, Kupinik)*, Stari srpski arhiv, knj. 5 (2006), 229–239; K. Mitrović, *Povelja despota Đorđa, Jovana i Angeline Branković manastiru Svetog Pavla 1495 (novembar 3, Kupinik)*, Stari srpski arhiv, knj. 6 (2007), 209–217.

LIT.: Đ. Sp. Radojičić, *Hagiološki prilozi o poslednjim Brankovićima*, GIDNS, 12/3–4 (1939), 285–312; *Antologija stare srpske književnosti (XI–XVIII veka)*, izbor, prevodi i objašnjenja Đ. Sp.

Radojičića, Beograd 1960; D. Dinić-Knežević, *Sremski Brankovići*, Istraživanja, 4 (1975), 5–44; L. Pavlović, *Kultovi lica kod Srba i Makedonaca: (istorijsko-etnografska rasprava)*, Smederevo 1965; *Srbljak: službe, kanoni, akatisti*, knj. 3, Beograd 1970; M. Stefanović, *Žitije majke Angeline*, Arheografski prilozi, 8 (1986), 133–138; M. Timotijević, *Manastir Krušedol*, knj. 1–2, Beograd 2008; S. Tomin, *Despotica i monahinja Angelina Branković – sveta majka Angelina*, Novi Sad 2009.

ARSIĆ rođ. CINCIĆ, Eustahija¹⁹, književnica, dobrotvorka (Irig, 14. 3. 1776 – Arad, 17. 2. 1843).

O njenom obrazovanju nema pouzdanih podataka, piše pod uticajem Dositeja Obradovića i evropskog prosvetiteljstva. Piše o potrebi obrazovanja žena. Zanimaju je i prirodne nauke, izlaže stavove o antropologiji i astronomskim i vremenskim prilikama. Dela joj imaju didaktički karakter²⁰.

Pomagala je J. Vujića i P. Berića, takođe i prosvetne i verske

objekte u Aradu. Pretplatnica većine knjiga na srpskom jeziku, na taj način pomagala prosvetu.

Članica i priložnica Matice srpske od 1837.

BIBL.: *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanja, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica*, Budim 1814; *Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščej vseobštej polzje*, Budim 1816; *Moralna poučjenja*, Letopis Matice srpske, god. 5, br. 19 (1829), 106–118.

LIT.: M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; M. Leskovic, *Antologija starije srpske poezije*, Novi Sad 1953; T. Petrović, *Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica*, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić), Beograd 1966, 507–511; T. Petrović, *Iz istorije srpske književnosti*, Novi Sad 1974, 137–154; G. Stojaković, *Eustahija Arsić*, u: *Znamenite žene Novog Sada*, 1, Novi Sad 2001, 65–66.

¹⁹ Zanimljivo je da se Eustahija Arsić navodi u svim enciklopedijama koje su deo korpusa ovog istraživanja. Posebno dolazi do izražaja da su svi autori odrednica muškarci i da, manje ili više, u sklopu odrednice o njoj zapravo više prostora poklanjaju njenim muževima. To su eklatantni primeri rodne, ali i građanske nekorektnosti (prim. aut).

²⁰ „U svakom slučaju, njene spisateljske osobine, ako ne mogu da je stave u red sa Dositejem, svakako su ravne onima kojima su raspolagali toliki drugi, i od nje priznatiji, Dositejevi sledbenici. Za jednu ženu toga vremena to nije mali rezultat.“ Na ovaj način M. Bogdanović procenjuje i rangira Eustahijine spisateljske mogućnosti, up. M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; I njeni mogući pesnički uzori su bili predmet analiza, tako M. Leskovic stoji na stanovištu da je Eustahijin pesnički uzor mogao biti Lucije Anije, up. M. Leskovic, *Iz srpske književnosti*, knj. 1, Novi Sad 1968, 61–62.

BABIN rođ. MAZINJANIN, Kristina Daca²¹, borkinja, urednica časopisa *Glas žena* i sekretarka Crvenog krsta (Belegiš, 2. 4. 1911 – Novi Sad, 5. 11. 1994).

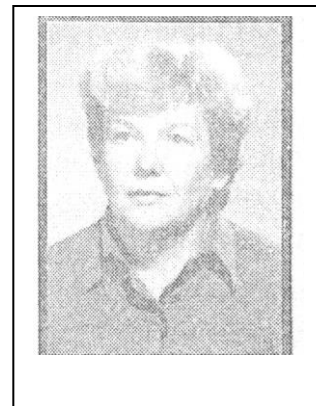
Studirala pravo u Beogradu. Do početka Drugog svetskog rata radila kao službenica u Ministarstvu prosvete. Učesnica NOP-a u Sremu, a u njenoj kući u Belegišu nalazila se partizanska baza. Pohađala nekoliko kurseva za aktivistkinje AFŽ-a tokom rata.

Nakon oslobođenja, izabrana za sekretarku Okružnog odbora AFŽ-a u Sremskoj Mitrovici. Urednica časopisa *Glas žena (organa Pokrajinskog odbora Antifašističkog fronta žena Srbije za Vojvodinu)* 1948–1950. Sekretarka Crvenog krsta od 1952–1974.

LIT.: V. Mamuzić Ljubinković, *Politički kurs za aktivistkinje AFŽ u Belegišu*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945: (radovi sa savetovanja održanog 27. i 28. marta 1984. u Novom Sadu)* (prir. D. Kečić), Novi Sad 1984, 802–806; D. Ivković, *Babin, Kristina Daca*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3, Novi Sad 1995, 10–11; I. Pantelić, *Partizanke kao građanke: društvena emancipacija partizanki u Srbiji, 1945–1953*, Beograd 2011, 62; G. Stojaković, *Vreme AFŽ novinarstva u Vojvodini – sećanja Gizele Szabo*, <http://maz.hr/index.php/tekstovi/clanci/29-gordana-stojakovic-vreme-afz-novinarstva-u-vojvodini-secanja-gizele-szabo> (Pristupljeno 23. 11. 2015).

²¹ U dosadašnjoj literaturi o Kristini Babin nema datuma rođenja i smrti, već su navođene samo godine. Pogrešno je, takođe, identifikovano vreme njenog urednikovanja, vreme izlaženja časopisa, kao i njegov naziv.

BAČIĆ rođ. MEŠTEROVIĆ, Branka, profesorka univerziteta, agronomkinja (Dobrinci, Srem, 27. 1. 1929 – Novi Sad, 27. 7. 2003).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu na Odseku za stočarstvo (1952). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Korelacija makroelemenata mleka* (1964). Po završetku studija zaposlila se u Somborskoj mlekari, a potom prelazi u

Centralnu mlekaru u Novom Sadu, kao tehnička direktorka. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu zasniva radni odnos na predmetu Mlekarstvo (1956). Birana u zvanje docentkinje (1965), vanredne profesorke (1968) i redovne profesorke (1977).

Predavala na postdiplomskim studijama iz mlekarstva na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu i na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu. Na Veterinarskom fakultetu u Lumbubašiju (Zair) držala predavanja iz predmeta Toksikologija i predavanja na seminaru UNIDO slušaocima iz zemalja u razvoju. Učestvovala u izvođenju nastave iz predmeta Mikrobiologija i higijena hrane za studente Poljoprivrednog i Medicinskog fakulteta, te škole za ekonomiku domaćinstva na Univerzitetu Alberta u Edmontonu (Kanada).

Bavila se ispitivanjima problema rezidua pesticida i mikotoksina u mleku, problematikom bakteriološkog kvaliteta i hemijskim osobinama, kao i fermentacijom mleka.

Autorka šezdeset naučnih radova i četiri priručnika za potrebe nastave iz mlekarstva.

Specijalizacija: Engleska, Kanada, Francuska, Austrija.

BIBL.: *Rezidiji pesticida u mleku i mlečnim proizvodima*, Mlekarstvo 9 (1969): 200–206 (koautorstvo); *Brzina muže krava domaće šarene rase*, Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, 14 (1970), 5–12 (koautorstvo); *Uticaj toplotne obrade i dugoročnog uskladištenja na pojedine frakcije proteina u VTS mleku*, Mlekarstvo 20 (1970): 26–33 (koautorstvo); *Inhibicija mlečnokiselinske fermentacije u mleku*, Zbornik za prirodne nauke 45 (1973), 129–134; *Pojava inhibitornih supstanci u mleku*, Zbornik za prirodne nauke 47 (1974), 185–195 (koautorstvo).

LIT.: R. Perkućin, *Bačić, Branka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, 146; T. Čobić, *Bačić, Branka*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 1, Beograd 2010, 638; *Bačić, Branka*, u: Biografija nastavnika i saradnika: (1954–2004), Novi Sad, 2006, 91.

BAČVANSKI, MARIJA, profesorka univerziteta, germanistkinja (Novi Sad, 9. 7. 1939 – Bad Essen, Nemačka, 22. 8. 1997).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za nemački jezik i književnost (1962). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1971). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Divalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom* (1980). Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu zaposlena u zvanju docentkinje do 1982, kada prelazi na Filozofski fakultet u Sarajevu.

Jedna od osnivačica Odsjeka za germanistiku na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Predavala sledeće predmete: Sintaksa, Morfologija, Stilistika i Uvod u lingvistiku.

Članica Kolegijuma za postdiplomske studije iz lingvistike.

Sarajevo napustila 1992. i preselila se u Nemačku gde je živela do kraja života.

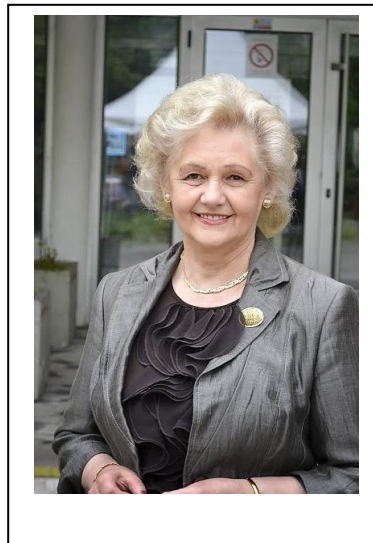
Objavila više prevoda i udžbenika za srednju i osnovnu školu.

BIBL.: *Nešto o načinu usvajanja glasovnog sistema stranog jezika u školskoj praksi*, Pedagoška stvarnost, 12/6 (1966), 353–355; *Objekat u nemačkom i njegovi ekvivalenti u srpskohrvatskom jeziku*, Godišnjak Filozofskog fakulteta, 16/2 (1973), 477–489; *Nemački jezik : radna sveska za I i II razred zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1979; *Divalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom*, Novi Sad 1982; *Priručnik uz slikovnicu za nastavu nemačkog jezika: u IV razredu osnovne škole*, Novi Sad 1988; *Nemački jezik: lektira za III i IV razred usmerenog obrazovanja*, Novi Sad 1989.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 907–908; *Germanistik in Mittel -und Osteuropa 1945–1992*, Berlin, New York 1995, 78 i 307; *Spomenica 60. godišnjice Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950–2010)*, Filozofski fakultet, Sarajevo 2010, 102.

BALAŽ, Jelica, profesorka univerziteta, fitopatološkinja (Futog, 5. 12. 1946).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1969). Magistrirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu na Smeru za zaštitu bilja (1976). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Otpornost i priroda otpornosti boranije i pasulja prema Pseudomonas phaseolicola (Burkholder) Dowson* (1985). Nakon završetka studija zaposlila se u Institutu za zaštitu bilja na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Za redovnu profesorku izabrana 1997. za predmet Fitopatologija.

Uža oblast istraživanja: bakterioze biljaka i mikoze voćaka, vinove loze i ukrasnih biljaka. Učestvuje u izvođenju postdiplomske nastave na Poljoprivrednom fakultetu u Banjoj Luci na predmetu Bakterioze biljaka.

Učestvovala na realizaciji 15 naučnih projekata, koautorka jednog udžbenika i tri monografije. Objavila preko 200 naučnih radova kao autorka ili koautorka.

Članica Stručnog saveta Saveznog ministarstva poljoprivrede (2001–2002), Komisije za pesticide Ministarstva poljoprivrede (2004–2009), članica redakcionog odbora časopisa *Zaštita bilja* (od 2000) i časopisa *Pesticidi i fitomedicina* (od 2004). Članica Društva za zaštitu bilja Srbije, Srpskog mikološkog društva i American Phytopathological Society. U Institutu za zaštitu bilja obavljala funkciju upravnice Zavoda za fitopatologiju, rukovoditeljke Karantinske službe (biološka istraživanja) i šefice Katedre za zaštitu bilja.

BIBL.: *Iznalaženje metoda za izolaciju Xanthomonas campestris vesicatoria sa semena paprika*, Pesticidi i fitomedicina, 20 (2005), 51–60 (koautorstvo); *Detection of Erwinia amylovora by novel chromosomal polymerase chain reaction primers*, Microbiology, 76 (2007), 748–756 (koautorstvo); *Razrada metoda za dokazivanje Xanthomonas axonopodis pv. phaseoli na semenu pasulja*, Pesticidi i fitomedicina, 23, 281–288.

LIT.: B. Lazić, *Balaž, Jelica*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 1, Beograd 2010, 482–483; *60 godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu: 1954–2014*, Novi Sad 2014, 92.

BELESLIN rođ. BOGOJEVAC, Dobrila²², profesorka univerziteta, naučna savetnica, tehnološkinja (Despotovo, 17. 8. 1927 – Novi Sad, 9. 2. 2000).

Gimnaziju završila u Subotici. Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Beogradu (1954). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Retrogradacija skroba i druge promene pri starenju hleba u zavisnosti od amilolitičke aktivnosti testa* (1973).

Kao tehnološkinja radila u fabrici *Zorka* u Subotici. Po prelasku u Novi Sad (1960), posvetila se istraživanjima u oblasti tehnologije pekarstva u Odeljenju za tehnologiju prerade brašna Jugoslovenskog instituta za prehrambenu industriju. Postavila tehnologiju za industrijsku proizvodnju kolača i pomagala kod proširenja asortimana pekarskih proizvoda u novosadskom *Hlebu*. Autor je tzv. procel-smeše za proizvodnju bezglutenskog hleba i uniprocel-smeše za testenine i kolače namenjene za dijetetsku ishranu osoba alergičnih na gluten.

Publikovala preko 80 naučnih radova, saradivala na izradi oko 100 naučnih projekata i studija. Prevela i prilagodila prvi udžbenik pekarstva, prema knjizi ruskog akademika Auermana (*Tehnologija pekarske proizvodnje*, Novi Sad, 1979).

Penzionisana 1985. u zvanju redovne profesorke.

BIBL.: *Ispitivanje kompleksa bio- i fizičko-hemijskih promena pri raznim uslovima fermentacije pšeničnog testa i savremeni bio- i fizičko-hemijski način postizanja optimuma procesa*, Novi Sad 1975; *Novija saznanja i rezultati primene hemijskih poboljšivača kvaliteta pekarskih proizvoda*, *Žito, hleb*, 4/5 (1977), 3–12; *Hleb sa dodatkom instant krompira*, *Žito, hleb*, 5/6 (2002), 225–232 (koautorstvo).

LIT.: *Spomenica [Tehnološkog fakulteta]: 1959–1969*, (red. V. Canić), Novi Sad 1970; Personalni dosije D. Beleslin (Tehnološki fakultet, Novi Sad); D. Šulc, *Beleslin, Dobrila*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, Novi Sad 1995, 182.

²² U veoma malo literaturnih podataka o Dobrili Beleslin pogrešno je navođen datum smrti (11. 2. 2000). Zahvaljujući elektronskoj bazi podataka JKP Lisje u Novom Sadu uspele smo da utvrdimo tačan datum njene smrti.

BEM, Livija Lili, borkinja, službenica (Segedin, 8. 9. 1919 – Novi Sad, 25. 11. 1941).

U Novi Sad se doselila 1924. i završila pet razreda gimnazije. Rukovodila skojevskom organizacijom u Vukovaru gde je službovala (1933). Članica SKOJ-a od 1933, a Komunističke partije Jugoslavije od 1937. Iste godine izabrana za članicu Glavnog odbora Omladinsko-kulturno-privrednog pokreta (OMPOK).

U NOP je stupila na početku ustanka. Učestvovala u organizovanju udarnih grupa (vojnih desetina) u Novom Sadu. Izabrana za članicu Okružnog komiteta KPJ za Južnu Bačku (1941). Radila u tehnici tog Komiteta, kao i u tehnici MK KPJ Novi Sad.

Vrlo aktivno delovala među bankarskim i trgovačkim službenicima i učestvovala u organizovanju sekcije Ženskog pokreta.

Prilikom provale u Pokretu 20. 9. 1941. upala u zasedu mađarskih žandarma. Pokušala je oružjem da se probije, ali nije uspela. Mađarski okupacioni sud ju je osudio na smrt.

Obešena u Novom Sadu 25. 11. 1941. u kasarni u Futoškoj ulici.

Njeno ime (Lilika Bem) nosi ulica u Novom Sadu.

LIT.: P. Šosberger, *Jevreji u Vojvodini*, Novi Sad 1998; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 332–359; R. [Redakcija], *Bem, Lilika*, Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, Novi Sad 1994, 194–195; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 57–58; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 9–10.

BOGDANOVIĆ, Marija, profesorka univerziteta, prva rektorka Univerziteta u Beogradu, sociološkinja (Žabljak, 7. 6. 1940).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Beogradu. Diplomirala sociologiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1963). Magistrirala na istom fakultetu (1971). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Razvoj, dometi i formalističke jednostranosti kvantifikacije u sociološkom istraživanju* (1978).

Od 1964, kada je izabrana za asistentkinju na predmetu *Metodologija socioloških istraživanja*, radi na istom fakultetu i na istom predmetu. Za vanrednu profesorku izabrana 1988, za redovnu 1993. Titula profesor emeritus joj je dodeljena 2008.

Šefica Katedre za sociologiju, dekanica Filozofskog fakulteta (1996–1998) i u dva mandata, kao prva žena, rektorka Univerziteta u Beogradu (2000–2002. i 2002–2004). Kao rektorka Univerziteta u Beogradu, predsedavala Zajednicom univerziteta Srbije (2001–2004).

Predsednica i Fulbrajt Alumni Asocijacije Srbije i Crne Gore (Fulbright Alumni Association of Serbia and Montenegro) (2005–2007), takođe predsednica Etičkog komiteta Sociološkog društva Srbije (2007–2008).

Po pozivu držala predavanja u SAD na Univerzitetu u Vašingtonu (The University of Washington, Seattle) (1989–1990), Državnom univerzitetu u Hartfordu (The Central Connecticut State University u Hartfordu) i Univerzitetu u Konektikatu (The University of Connecticut, Storrs). Osim toga, bila gostujuća profesorka na Univerzitetu La Sapijenca (La Sapienza) u Rimu (2001) i Univerzitetu u Nikšiću u Crnoj Gori (2000).

Članica Sociološkog društva Srbije, Međunarodnog društva za sociologiju i dr.

Glavna urednica časopisa *Sociologija* (1985–1987) i *Zbornika Filozofskog fakulteta* (1993).

BIBL.: *Iskustvena osnova Marksovog proučavanja društva*, Sociologija, 28/1–2 (1986), 123–141; *Materijalni standard društvenih slojeva*, u: Srbija krajem osamdesetih, Beograd 1991, 241–273; *Metodološke studije*, Beograd 1993; *Međugeneracijska društvena pokretljivost prema polu: uporedna analiza*, Sociologija, 34/3 (1993), 347–368; *Faculty of Philosophy in the Time of the Loss of University Autonomy*, Sociologija, 40/4 (1998), 521–537; *Women in Education and Science = Žene u obrazovanju i nauci*, Sociologija, 48/4 (2006), 327–340; *Vreme nade i rizika: tržišno zasnovana genetika*, Sociologija, 52/1 (2010), 51–77.

LIT.: *Ko je ko u Srbiji 95: biografski leksikon*, Beograd 1995, 55–56; M. Mitrović, *Bogdanović, Marija*, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 2, Beograd, Novi Sad 2011, 252; *Prof. dr Marija Bogdanović*, http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/sociologija/zaposleni_od (Pristupljeno 2. 2. 2016).

BONČIĆ KATERINIĆ, Jovanka, arhitektkinja (Niš, 5. 7. 1887 – Beograd, 27. 12. 1966).

Osnovnu školu završila u Nišu, a gimnaziju u Beogradu. Studije arhitekture započela na Tehničkom fakultetu u Beogradu, a nakon sedam semestara nastavila i završila u Darmštatu u Nemačkoj (kao stipendistkinja Ministarstva građevine). Prva je diplomirana arhitektkinja na Visokoj školi u Darmštatu, o čemu je i nemačka dnevna štampa izveštavala.

Nekoliko godina živi u Austriji i u Rusiji sa suprugom. U

Beograd se vraćaju 1922, a Jovanka se zapošljava u Ministarstvu građevine, u kojem radi sve do odlaska u penziju (1945).

Najznačajnije građevine koje je projektovala su: Banski dvor u Banjoj Luci, Banjska palata i Blatno kupatilo u Banji Koviljači, Učiteljski i Veterinarski fakultet u Beogradu.

Posebno priznanje se, u spomen na nju, dodeljuje svake godine u Darmštatu ženama za dostignuća u oblasti primene građevinskih materijala.

Jedna ulica u tamošnjem kampusu nosi njeno ime.

Odlikovana Ordenom Svetog Save petog reda i Ordenom jugoslovenske krune petog reda²³.

LIT.: Lj. Trgovčević-Mitrović, *Studenten aus Serbien an deutschen Universitäten bis 1914*, in: *Deutsch-serbische Beziehungen vom Berliner Kongress bis heute. Internationales Symposium der Michael-Zikic-Stiftung Bonn*, 25. und 26. September 2000 (hrsg. Dittmar Dahlmann, Milan Kosanović), Bonn 2003, 51–67; Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 200–201; S. Toševa, *Bončić-Katerinić Jovanka*, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 2, Beograd 2011, 367; B. Panić-Papić, *Jovanka Bončić-Katerinić*, u: *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada*, Banja Luka 2014, 151–152.

²³ Ovde navedeno nije bilo dovoljno da se Jovanka Bončić-Katerinić i njeno graditeljsko nasleđe samo spomenu, ako ne i analiziraju u publikaciji *Žene u arhitekturi: savremena arhitektura u Srbiji posle 1900*, koju potpisuje petočlana redakcija, a koja je objavljena u Beogradu 2014, u izdanju Centra za arhitekturu. U Nameri/Brief (str. 7) se kaže „da je došlo vreme da se skrene pažnja i na ženski doprinos ovoj profesiji”, a dalje u Kontekstu/Context (str. 9) da je reč o „pionirskom poduhvatu u Srbiji kada je u pitanju istraživanje ženskog stvaralaštva u ovoj oblasti”. Imajući u vidu da je Redakciju činilo 3 žene i 2 muškarca, ovde ne možemo govoriti o rodnoj (ne)ravnopravnosti, već o stručnoj nekompetentnosti.

BRUKNER, Olga, doktorica arheologije, savetnica konzervatorica (Čačak, 21. 3. 1930).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Čačku. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za arheologiju. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Rimska keramika u jugoslovenskom delu provincije Donja Panonija* (1978).

Zaposlena u Pokrajinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Novom Sadu (1955–1990), gde je i penzionisana u zvanju savetnice konzervatorke.

Istraživala antički period na tlu Vojvodine. Postavila savremene metodološke standarde u istraživanju i analizi rimskih keramičkih posuda.

Članica Saveza arheoloških društava Jugoslavije i rukovoditeljka Antičke sekcije.

BIBL.: *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonije*, Novi Sad 1987 (koautorstvo); *Importovana i panonska keramika*, u: *Fruška gora u antičko doba*, Novi Sad 1995, 57–110 (koautorstvo).

LIT.: V. Dautova Ruševljan, *Brukner, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4, Novi Sad 1995, 179–180; S. Petković, *Brukner, Olga*, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj 2, Novi Sad 2011, 579.

BU, Ana, programska direktorka, aktivistkinja nevladinog sektora, profesorka nemačkog jezika, prevoditeljka (Pančevo, 10. 12. 1946).

Rođena u radnom logoru (majka joj je bila pripadnica nemačke nacionalne zajednice). Nakon zatvaranja radnih logora, do avgusta 1947. bila u logoru Gakovo. Oslobođene su pošto je garancije za nju i majku položio Anin otac (pripadnik mađarske nacionalne zajednice).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zrenjaninu. Nakon gimnazije, upisuje studije na Građevinskom fakultetu u Beogradu, gde završava prvi stepen. Zaposlena u velikoj novosadskoj građevinskoj firmi „Neimar” kao stručna prevoditeljka (do 1993). U međuvremenu na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu upisala studije germanistike (1967). Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za germanistiku (1971). Na Institutu za političke studije u Beogradu završava političku školu (1979–1980). Do 2000. intenzivno angažovana u radu i aktivnostima Ženskih studija i istraživanja „Mileva Marić Ajnštajn”. Završila studije rodne ravnopravnosti na Evropskom ženskom koledžu u Cirihu (1996–1999). Osim pomenutih, stekla i diplomu trenerke za razvoj nevladinih organizacija (1997–1998) na Charities Evaluation Services, Oxfam i diplomu trenerke za rešavanje etničkih konflikata (2005) od strane GTZ – Nemačkog društva za tehničku saradnju. Po odlasku u penziju, angažovana u radu NVO grupacija, kao i marginalizovanih grupa (žene, Romi, stari i bolesni, osobe sa invaliditetom).

Jedna od osnivačica Ekumenske humanitarne organizacije (EHO) u Novom Sadu (1993). Radno iskustvo sticala u osnivanju i razvoju Ekumenske humanitarne službe, naročito u iniciranju, razradi i implementaciji projekata gde je postizala izvanredne rezultate.

Predsednica Saveta za ravnopravnost polova pri Pokrajinskom sekretarijatu za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova AP Vojvodine (2008–2010), članica Upravnog odbora Fonda za razvoj neprofitnog sektora APV i članica Upravnog odbora Ekumenske ženske inicijative iz Hrvatske.

Autorka i koautorka više priručnika za volontere i za rad u nevladinom sektoru.

Dobitnica godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova Izvršnog veća AP Vojvodine za 2006. Nominovana za Nobelovu nagradu za mir (2005) zajedno sa 1000 žena iz celog sveta

na predlog Švajcarskog fonda za mir iz Berna.

BIBL.: *Priručnik za volontere Ekumenske humanitarne službe*, Novi Sad 1997 (koautorstvo); *Priručnik za NVO aktiviste i aktivistkinje*, Novi Sad 2007 (koautorstvo).

LIT.: *Ana Bu – prva Novosađanka nominovana za Nobelovu nagradu*.

<http://www.vojvodina.com/naslovna/arhiva6/050705.html> (Pristupljeno 3. 2. 2016); S. Savić, *Deset godina Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova (2003–2013): životne priče nagrađenih*, Novi Sad 2014; S. Savić i V. Mitro, *Vajdasági mayar nők (Životne priče vojvodanskih Mađarica)*, Újvidék 2006, 26.

BURSAĆ, Milica Beba, borkinja, javna radnica (Banoštor, 29. 12. 1910 – Novi Sad, 27. 6. 1992).

Radila kao tekstilna radnica u Novom Sadu. Podržavala aktivnosti sindikata, zbog čega je otpuštena sa posla (1940). Početkom 1941. jedna je od organizatorke Narodne pomoći i učesnica NOB-a. Aprila 1941. postaje članica diverzantske grupe. Uhapšena 4. oktobra 1941. i osuđena na smrtnu kaznu vešanjem. Smrtna kazna preinačena u zatvorsku kaznu u trajanju od 12 godina. Robijala u Budimpešti, Ravensbriku i Bergen-Belzenu.

Po oslobođenju, vraća se u Novi Sad. Postavljena za sekretarku Gradskog odbora AFŽ-a. Funkcionerka u Crvenom krstu i Savezu boraca.

Nositeljka Partizanske spomenice 1941. i dobitnica Oktobarske nagrade Novog Sada (1974).

BIBL.: *Žene u štrajku tekstilnih radnika Novog Sada*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 776–787.

LIT.: V. Rotbart, *Borba žena Bačke u Hortijevim zatvorima 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, Novi Sad 1984, 161–178; M. Čobanski, *Bursać, Milica Beba*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4, Novi Sad 1995, 233; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 14–15; U. Belić, *Bursać, Milica Beba*, u: *Enciklopedija Vojvodine*, envoj.rs.

CAREVIĆ rod. JENČIKIĆ, Olga, profesorka univerziteta, biohemičarka (Novi Sad, 9. 4. 1925).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu (1951). Doktorirala na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Istraživanje utjecaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši* (1961). Prvo radno mesto je Zavod za farmakologiju i toksikologiju na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu

(1953–1965). Prelazi u Istraživački centar fabrike lekova Pliva (do 1979), zatim radi u Institutu za biologiju „Ruđer Bošković” i Zavodu za zaštitu zdravlja u Zagrebu, odakle je otišla u penziju (1988).

Bavila se proučavanjem učinka biološki aktivnih materija na funkciju lizosomskog sastava u animalnoj ćeliji.

Stručna usavršavanja u Birmingemu, Luvenu i Karolinskom univerzitetu u Stokholmu, kao i na Rokfelerovom institutu u Njujorku.

Članica Evropske grupe za proučavanje lizosoma (i njena predsednica 1985), Evropske organizacije za ćelijsku biologiju i Evropskog udruženja za toksikologiju.

Nakon rata u Hrvatskoj i pogibije njenog sina jedinca, veoma aktivna u mirovnim akcijama i akcijama pomirenja.

Dobitnica međunarodne nagrade za naučnoistraživački rad iz područja lizosomskih istraživanja (Njujork 1989), nagrade Evropski krug Hrvatskog vijeća Evropskog pokreta u Zagrebu za afirmisanje demokratskih vrednosti (1994).

Nositeljka odlikovanja Reda Danice hrvatske za naučni rad (1995).

BIBL.: *Istraživanje uticaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši*, Zagreb 1961; *Biološki učinci benzo(a)pirena nazočnog u ispusnim plinovima motornih vozila*, *Suvremeni povrtar*, 10/4–5 (1989), 526–527 (koautorstvo); *Kardiotoksičnost benzo(a)pirena, kancerogenog atmosferskog polutanta u urbanim sredinama*, *Čovjek i promet*, 26/1, 31–39.

LIT.: Lj. Grlić, *Carević, Olga*, u: *Hrvatski biografski lesikon*, Zagreb 2008–2015; R. [Redakcija], *Carević, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30, Novi Sad 2009, 235–236.

CVETIĆANIN rođ. PINTER, Livija, profesorka univerziteta, inženjerka mašinstva, članica VANU (Senta, 7. 4. 1952).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Senti. U juniorskoj konkurenciji se veoma uspešno bavila i plivanjem. Diplomirala na Mašinskom fakultetu u Novom Sadu (1975). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu na Odseku za mehaniku u Beogradu (1977). Doktorirala na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, tema: *Slobodne nelinearne oscilacije rotora na koji se namotava traka* (1981).

Od 1975. radi na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, gde je birana u sva nastavno-naučna zvanja. Za redovnu profesorku za užu naučnu oblast *Teorija mašina i mehanizama* izabrana 1991, a od 1995. i za naučnu oblast *Mehanika*. U decembru 2014. odbranila doktorat u Mađarskoj akademiji nauka i tako postala doktorka nauka MTK.

Na Fakultetu tehničkih nauka obavljala niz značajnih funkcija: prodekanica za nastavu, direktorica Instituta za mehaniku i mašinske konstrukcije, šefica Katedre za mehaniku, članica Saveta i Nastavno-naučnog veća. Prva direktorica *Departmana za grafičko inženjerstvo i dizajn* i predsednica *Jugoslovenskog društva za mehaniku*.

Učestvovala ili bila rukovodilac u pedesetak naučnoistraživačkih i stručnih projekata. Jedan je od urednika časopisa *Mechanism and Machine Theory* i *Journal of Applied Mathematics* (vrhunski međunarodni časopisi sa SCI liste).

Istražuje nelinearne oscilacije, analitičku mehaniku i dinamiku mašina i mehanizama sa konstatnom i promenljivom masom, teoriju haosa.

Studijski boravci na univerzitetima i istraživačkim laboratorijama u Nemačkoj i Japanu, gostujući profesor u Italiji.

Autorka oko 300 radova, od kojih preko 100 u vodećim međunarodnim časopisima sa SCI liste. Izdavačka kuća *Gordon & Breach Science Publishers* iz Londona, objavila je njenu monografiju *Dynamics of Machines with Variable Mass* (1998), a izdavačka kuća *Wiley* štampala njeno poglavlje *Analysis Technique for the Various Forms of the Duffing Equation* u monografiji *The Duffing Equation: Nonlinear Oscillators and their Behaviour* (2011).

Koautorka udžbenika: *Statika, Kinematika, Mehanika i Prenos snage i kretanja*, od kojih su neki imali i po pet ponovljenih izdanja. Rukovodila izradom preko 50 diplomskih, specijalističkih i magistarskih radova, te desetak doktorskih disertacija.

Dobitnica više prestižnih nagrada: *Oktobarska nagrada Novog Sada* (1997), nagrada za najveću naučnu produkciju na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu (2008), Nagrada *Thompson Routers* (2011) za najcitiraniji jednoautorski rad u Srbiji, koji spada u grupu 1% najcitiranijih publikacija u svetskim časopisima iz fizike u 2006. Ukupna citiranost njenih radova sa SCI liste premašuje 700.

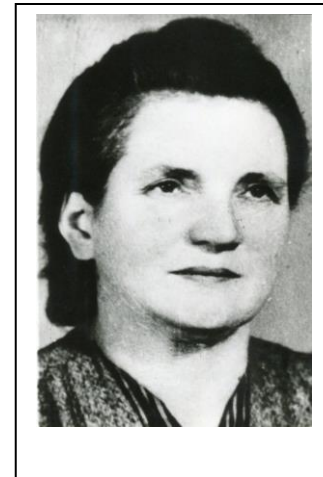
Tokom 2013. izabrana za dopisnu članicu Vojvođanske akademije nauka i umetnosti u Novom Sadu, od 2000. spoljna članica javnog tela Mađarske akademije nauka.

BIBL.: *Resonant vibrations of nonlinear rotors*, Mechanism and Machine Theory, 30/4 (1995), 581–588; *Self-excited vibrations of the variable mass rotor/fluid system*, Journal of Sound and Vibration, vol. 212, no. 4 (1998), 685–702; *Analytic approach for the solution of the complex-valued strong nonlinear differential equation of Duffing type*, Physica A: Statistical Mechanics and its Applications, vol. 297, no. 3/4 (2001), 348–360; *Homotopy-perturbation method for pure non-linear differential equation*, Chaos, Solitons and Fractals, Vol. 30 (2006), 1221–1230; *Oscillator with fraction order restoring force*, Journal of Sound and Vibration, Vol. 320 (2009), 1064–1077.

LIT.: R. Šestakov, *Cvetičanin, Livija*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 258–259; Prof. dr Livija Cvetičanin,

https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEQFggpMAU&url=http%3A%2F%2Fmechanics.ftn.uns.ac.rs%2Fzaposleni%2Flivija.cveticanin%2Findex.html&usg=AFQjCNEb_ngEEsKzkNZ1XhpNmcstDOGCFg (Pristupljeno 9. 12. 2015).

ČOBANSKI, Persa, borkinja, vaspitačica, društveno-politička radnica (Turija, 6. 5. 1905 – Novi Sad, 18. 4. 1984).

Od početka Drugog svetskog rata pripadnica NOP-a i ilegalka. Na svom salašu u blizini Vrbasa, zajedno sa mužem Milivojem²⁴, takođe pripadnikom NOP-a, skrivala pripadnike i rukovodioce pokreta otpora od kraja 1941. Pored ostalih, Isu i Mladena Sekickog, Gezu Tikvickog, Đuricu Jojkića, Dušana Radojčina i dr. Ilegalna aktivnost bračnog para Čobanski otkrivena 1. oktobra 1942. Milivoj je uhapšen, mučen u Srbobranu, a zatim prebačen u Segedin, gde je od posledica mučenja preminuo 20. oktobra. Ubrzo posle ovih događaja, 9. novembra, uhapšena i Persa. Aprila 1943. osuđena na tri godine robije. Tokom suđenja bila je u zatvoru u Budimpešti, a posle presude prebačena na izdržavanje kazne u ženski logor u samostanu Marija Nostra. Tamo je dočekala oslobođenje.

Posle rata živela u Vrbasu, gde je radila kao vaspitačica u obdaništu.

Bila je veoma aktivna u raznim organizacijama: KPJ (član od 1945), SUBNOR, SSRNJ, članica Odbora za kolonizaciju za Vrbas, školskih odbora u osnovnoj školi i gimnaziji u Vrbasu, porotnica u Opštinskom sudu u Vrbasu.

Posle odlaska u penziju, preselila se u Novi Sad, gde je preminula.

LIT.: G.Tikvicki, *Slike iz ustanka u Bačkoj*, Beograd 1989, 87–93; M. Simin, *Bačvanke*, Novi Sad 2003; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 125.

²⁴ U Uputstvu za pisanje enciklopedijskih odrednica naveli smo da će se bračno stanje navoditi samo u izuzetnim slučajevima. Procenjujemo da je u ovoj odrednici važno istaći bračno stanje, zato što je salaš Perse i Milivoja Čobanskog bio partizanska baza i da su kao bračni par zajedno obavljali ilegalnu aktivnost. Osim navedenog, veoma je važna činjenica da je u Vojvodini, a posebno u Bačkoj, bilo još pojedinki i pojedinaca sa prezimenom Čobanski, tako da se bračno stanje navodi kako bi se znalo o kome je reč i da bi se izbegle moguće zabune.

DANILOVIĆ rođ. CVEJIĆ, Jelena²⁵, profesorka univerziteta, pravica (Zrenjanin, 15. 10. 1920 – Beograd, 26. 7. 2006).

Školovala se u Ljubljani i Beogradu, završila klasičnu gimnaziju. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1948). Radila povremeno u državnoj službi (filmskoj industriji, Ministarstvu spoljne trgovine). Za asistentkinju na Pravnom fakultetu u Beogradu primljena 1952. Doktorirala na Pravnom fakultetu u Beogradu, tema: *Obligacioni ugovori u dubrovačkom pravu od XII do sredine XIV veka* (1957). Birana u zvanje docentkinje

(1959), vanredne profesorke (1962), a u zvanje redovne profesorke na predmetu *Rimsko pravo* izabrana 1970. Postala prva žena redovna profesorka na prostoru Jugoslavije u ovoj naučnoj oblasti.

Naučni angažman započela radom u dubrovačkom arhivu, gde je paleografskim iščitavanjem originalnih latinskih dokumenata (notarskih knjiga), dolazila do dragocenih podataka o trgovačkim i pravnim odnosima u ovoj srednjovekovnoj komuni.

Đak je poznatog profesora rimskog prava Maksa Kazera (Max Kaser), kod koga je bila na dvogodišnjoj specijalizaciji u Hamburgu (kao stipendista Humboltove fondacije).

Razvila svoj metod proučavanja, zasnovan na normativnoj analizi. Istraživala rimski sudski postupak, odgovornost kod ugovora o delu, pomorski prevoz robe, srednjovekovu recepciju rimskog prava u Bolonji, uticaj rimskog prava na Srpski građanski zakonik i dr. Proučavala uporedne pravne sisteme, šerijatsko pravo, anglosaksonsko pravo. Na osnovu neobjavljene arhivske građe, napisala monografiju o istorijatu Pravnog fakulteta u Beogradu.

Naučna usavršavanja: Italija, Francuska, Holandija i drugi evropski univerzitetski centri.

Poliglotkinja – aktivno se služila francuskim, nemačkim, ruskim, engleskim, italijanskim, mađarskim i slovenačkim jezikom. Vladala klasičnim i srednjovekovnim latinskim jezikom i znanjem paleografije. Učestvovala kao članica u radu najznačajnijih međunarodnih naučnih asocijacija romanista i antičara, u Briselu (Société Internationale d'Histoire des Droits de

²⁵ U oskudnoj literaturi o Jeleni Danilović nema datuma rođenja i smrti, već su navođene samo godine. Pogrešno je, takođe, u nekrolozima bila navedena godina njenog rođenja. Imajući u vidu značaj njene naučne i nastavne karijere, koju je jednim delu gradila na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, utvrdili smo da postoji *Spomenica* njoj u čast, koja je praktično nevidljiva budući da je u pitanju tematski broj časopisa *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici* (br. 34, 2007).

l'antiquité i Société Jean Bodin pour l'histoire comparative des Institutions) i Parizu (Société d'Histoire de Droit français et étrangère).

Jedna od osnivačica kluba ljubitelja antičke istorije *Forum Romanorum*.

BIBL.: *Popularne tužbe od rimskog do savremenih prava*, Novi Sad 1968; *Istorija država i prava jugoslovenskih naroda*, Beograd 1973 (koautorstvo); *Tekstovi iz Rimskog prava: praktikum za vežbe*, Beograd 1990 (koautorstvo); *Sto pedest godina Pravnog fakulteta u Beogradu*, Beograd 1991 (koautorstvo); *Istorija Pravnog fakulteta: 1808–1905, knj. 1*, Beograd 1997 (koautorstvo); *Istorijsko pravne studije*, Podgorica 2002; *Iz pravnog života srednjovekovnih primorskih gradova*, Podgorica 2002 (koautorstvo).

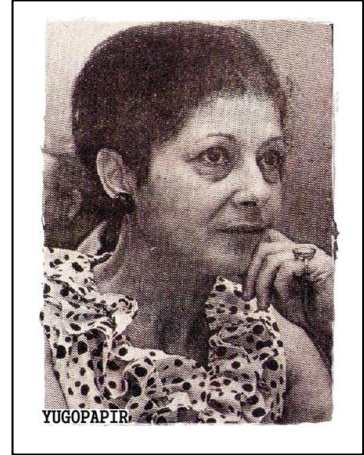
LIT.: *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici (tematski broj: Spomenica prof. dr Jeleni Danilović)*, 34, Podgorica 2007; N. Bogojević-Gluščević, *Osvrt na život i djelo prof. dr Jelene Danilović*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 17–21; N. Bogojević-Gluščević, *Doprinos prof. dr Jelene Danilović izučavanju pravne istorije*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 23–36; N. Bogojević-Gluščević, *Bibliografija radova prof. dr Jelene Danilović*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 39–45; Ž. Bujuklić, *Prof. dr Jelena Danilović*, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 2 (2006), 316–319; A. Malenica, *Prof. dr Jelena Danilović*, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 2 (2006), 320–321; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u Srbiji u XIX I XX veku*, Beograd 1996, 94.

DAPČEVIĆ rođ. VRSAJKOV, Milena, glumica, pozorišna i filmska (Despotovo, 2. 9. 1930).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Uporedo završila i Srednju muzičku i Srednju baletsku školu. Diplomirala na Pozorišnoj akademiji u Beogradu (1952).

Prvo radno mesto Narodno pozorište u Beogradu, gde je ostvarila niz uloga: *Sultana* u Sterijinoj *Zloj ženi*, *Ana* u *Dnevniku Ane Frank*, *Aglaja* u *Idiotu* i dr. Pripadala prvoj generaciji jugoslovenskih glumaca koji su ostvarili uspešne

karijere igrajući i na filmu: *Svi na more*, *Gospođa ministarka*, *Pop Ćira i pop Spira*, *Anikina vremena*.

LIT.: Lj. Vukmirović, *Dapčević, Milena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 289–290; *Milena Dapčević*, <http://www.imdb.com/name/nm200836/> (Pristupljeno 28. 11. 2015).

DAUTOVA RUŠEVLJAN, Velika, doktorica arheologije, arheološkinja, muzejska i naučna savetnica (Gumenica, Grčka, 10. 9. 1939).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Kumanovu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu na Grupi za arheologiju u Beogradu (1963). Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1976). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Rimska*

kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije (1982).

Prvo zaposlenje u Arheološkom muzeju Makedonije u Skoplju. Nakon pripravničkog staža i položenog stručnog ispita, postala kustoskinja za rimski period u istom Muzeju. Radila na rekognosciranju većeg dela Makedonije i na arheološkim iskopavanjima više antičkih lokaliteta (Niš, Skupi, Stobi, Herakleja, Bargala). Radila na obradi pokretnog arheološkog materijala iz fondova Muzeja (lampe, fibule, nakit i dr.).

Prelazi u Pomorski i povijesni muzeji u Rijeci kao kustoskinja za rimski period u Arheološkom odeljenju (od maja 1969). Bavila se podvodnom arheologijom, istraživala brodolome, radila na obradi i publikovanju kvarnerskih amfora, na inventaru antičkih brodoloma. Kao spoljna saradnica Zavoda za zaštitu spomenika kulture Dubrovnika, vodila nekoliko arheoloških iskopavanja sa ovog područja (Cavtat, Dubrovnik, Mlini, Kupari, Srebreno, Slano, Molunat).

Početkom 1973. seli se u Novi Sad. Zaposlila se na mestu arheološkinje za antički period u Arheološkom odeljenju Vojvođanskog muzeja. Zvanje savetnice stiče 1986. Kao kustoskinja Arheološkog odeljenja Muzeja, najviše radi na sistematskim arheološkim istraživanjima višeslojnog lokaliteta Gomolava i obradi rimskog sloja sa pomenutih iskopavanja. Radila na istraživanju antičke nekropole u Beški, lokalitetu Dumbovo kod Beočina, halštatskog naselja kod Beške, na više lokaliteta u organizaciji Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture Vojvodine, duž izgradnje autoputa Beograd–Zagreb i dr.

Samostalno započela sa sistematskim istraživanjima ranorimskog naselja vicusa i vile rustike na potesu Vranj u ataru Hrtkovaca (1980). Osim terenskog rada, radila na publikovanju i obradi keltskog i rimskog novca, kao i epigrafskih spomenika iz fondova Muzeja. Učestvovala u izradi izložbene delatnosti Muzeja, posebno izlaganje materijala iz antičkog perioda.

U dva navrata (1979. i 1984) bila vršiteljka dužnosti direktorke Muzeja Vojvodine, a više godina rukovoditeljka Arheološkog odeljenja i Naučno-razvojne jedinice Muzeja.

Autorka više od 100 naučno-stručnih radova. Rukovođila velikim brojem arheoloških istraživanja.

BIBL.: *Rimska kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*, Novi Sad 1983; *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonija*, Novi Sad, 1987 (koautorstvo); *Gomolava: rimski period*, Novi Sad 1992 (koautorstvo); *Problemi i rezultati naučnoistraživačkog rada rimskog perioda u jugoslovenskom delu provincije Panonije (Istočni Srem)*, Zbornik Matice srpske za istoriju, 45 (1992), 231–235; *Fruška gora u antičko doba*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Vila rustika u Hrtkovcima, Sistematsko-zaštitno iskopavanje*, Zbornik Matice srpske za klasične studije 6 (2004), 171–173; *Rimska vojska u Sremu*, Novi Sad 2006 (koautorstvo).

LIT.: *Personalna biografija sa bibliografijom*, Muzej Vojvodine; O. Brukner, *Dautova Ruševljan, Velika*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 290; U. Belić, *Velika Dautova Ruševljan*, u: Enciklopedija Vojvodine, envoj.rs.

DEBELJAK-KURAT, Margareta Margita, baletska pedagoškinja, koreografkinja (Sarajevo, 1905 – Novi Sad, 15. 4. 1989).

Učiteljsku školu završila u Sarajevu. Osnove klasičnog baleta učila u privatnom studiju A. Petrovića (1919–1925). Muzičko obrazovanje stekla u privatnoj školi prof. Suzina. Pohađala letnje tečajeve modernog baleta i ritmičke gimnastike u Berlinu, Drezdenu i Dartingskul u Engleskoj.

Podučavala u svojim privatnim studijima u Banjoj Luci (1934–1940) i Karlovcu (1940–1946). Nakon tih iskustava, preselila se u Novi Sad. Kraće vreme predavala fizičko vaspitanje u gimnaziji. U Dramskom studiju vodila tečaj za starije polaznike.

U velikoj meri doprinela otvaranju Srednje baletske škole u Novom Sadu (1948). Do odlaska u penziju (1963) izvela pet generacija baletskih igrača i koreografa.

LIT.: S. Savić, *Četrdeset godina Baletske škole u Novom Sadu 1948/49–1988/89*, Novi Sad 1989, 22; S. Savić, *M. Debeljak – In memoriam*, u: S. Savić, *Balet*, Novi Sad 1995, 160; Lj. Mišić, *Debeljak-Kurat, Margareta*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 296–297; S. Savić, *Debeljak, Margareta*, u: S. Savić, *55 godina Baletske škole u Novom Sadu*, Novi Sad 2006, 19.

DEBIJADI rođ. Kajon, Hagara, lekarka, pukovnica saniteta JNA (Sarajevo, 2. 12. 1922 – Beograd, 1. 9. 2005).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Sarajevu. Nije maturirala zbog početka Drugog svetskog rata. Članica SKOJ-a postala 1941, a KPJ 1944.

Septembra 1943. stupila kao bolničarka u partizane. Radila kao bolničarka u I dalmatinskoj i IV krajiškoj udarnoj brigadi. Kraj rata dočekala u I italijanskoj brigadi. Radila i kao dešifrantkinja.

Po završetku rata maturirala i odmah upisala studije medicine

(1946). Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beogradu (1951). Za vreme studija radila kao bolničarka.

Postavljena za načelnicu Pneumoftiziološkog odeljenja Vojnog instituta za tuberkulozu u Beogradu (1966), načelnica Drugog odeljenja Instituta za tuberkulozu VMA (1969), a od 1973. načelnica Drugog ftiziološkog odeljenja Instituta za plućne bolesti VMA. Savetnica za vojnomedicinsku dokumentaciju u Institutu (1978).

Nositeljka većeg broja nagrada i priznanja: Orden za hrabrost (1945), Orden za vojne zasluge II reda (1956), Orden rada sa crvenom zastavom (1980).

LIT.: *H. Debijadi*, u: *Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu*, 5, Beograd 2009, 101–106; *D. Šarenac, Hagara Debijadi*, u: *Znameniti Jevreji Srbije*, Beograd 2011, 79.

DEJANOVIĆ, Dušica, borkinja, modiskinja (Gospođinci, 9. 1. 1921 – Novi Sad, 4. 2. 1942). Osnovnu školu završila u Gospođincima. Izučila zanat modiskinje.

Rano se uključila u SKOJ, za članicu KPJ primljena 1941. Od okupacije 1941. bila članica Reonskog komiteta KPJ na Podbari i Rotkvariji. Učestvujući u pripremama za organizaciju ustanka, završila kurs prve medicinske pomoći.

U toku noći 4. februara 1942, zajedno sa Đorđem Zličićem, Vidom Kaćanski i Hanom Vol Ancika, opkoljena u stanu u Karađorđevoj 17 u Novom Sadu. Oni su cele noći pružali oružani otpor višestruko jačim snagama žandarma i policije. Sve tri devojke su poginule, a Đorđe Zličić je bio teško ranjen, a posle nekoliko dana je i preminuo.

LIT.: M. Čobanski, Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Novi Sad u ratu i revoluciji*, 1, Novi Sad 1976, 659–660; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, 332–359; Z. Golubović, *Dejanović, Dušica*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 306–307.

DEJANOVIĆ, Katica Kaća, borkinja, krojačica (Gospođinci, 27. 1. 1920 – Sombor, 15. 3. 1945).

Krojački zanat izučila u salonu rođene sestre Milice u Novom Sadu. U toku 1941. primljena za članicu SKOJ-a. Učestvovala u organizaciji priprema za oružani ustanak. Hapšena nekoliko puta, a od 1942. do 1944. boravila u zatvorima Konti i Marija Nostra u Mađarskoj.

Oslobođena oktobra 1944. i odmah po ulasku na teritoriju Jugoslavije, pridružila se borcima VIII Vojvođanske brigade. Vrlo brzo postala zamenica političkog komesara i učestvovala u bici na Batini. Kod Bolmana teško ranjena marta 1945, preminula u somborskoj vojnoj bolnici.

Ulica u Novom Sadu nosi njeno ime.

LIT.: N. Božić, *Rovovi i mostobrani (VIII vojvođanska brigada)*, Novi Sad 1989; D. Vojnović, *Dejanović, Katica*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 307–308.

DIMITRIJEVIĆ rođ. BADALIĆ, Danica, arheološkinja (Beč, 30. 5. 1922 – Zemun, 1. 3. 2004).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zemunu (1941). Nakon oslobođenja, najpre radila u Komandi pomorskog i rečnog saobraćaja, zatim u Generalnoj direkciji Ministarstva saobraćaja (do 1951). Diplomirala istoriju umetnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1955). Saradnica u Narodnom muzeju u Beogradu (1951–1954), zatim u Narodnom muzeju u Zemunu (do 1967). Šefica odeljenja i upravnica Muzeja sve do integrisanja zemunskog muzeja u Muzej grada Beograda. Naposredna arheološka iskustva stekla radeći na avarskoj nekropoli u Vojki, gradu kod Slankamena, rimskoj stanici kod Progara i dr. Tokom 1971. prelazi u Novi Sad u Institut za izučavanje istorije Vojvodine. Institut je decembra 1975. integrisan sa Filozofskim fakultetom, a ona uključena u izvođenje nastave. Predavala istoriju ranog srednjeg veka, antičku i ranu srednjovekovnu civilizaciju za studente neistoričare do penzije (1979).

Bavila se proučavanjem rimske istorije i ranim srednjim vekom na teritoriji današnje Vojvodine, epigrafikom i numizmatikom.

Članica Upravnog odbora Matice srpske i članica Odbora za društvene nauke Matice srpske. Organizovala naučni skup o seobi naroda u Karpatskoj dolini (1971) i rukovodila je, zajedno sa dr D. Rnjakom, višegodišnjim projektom Matice srpske *Antički teatar na tlu Jugoslavije*.

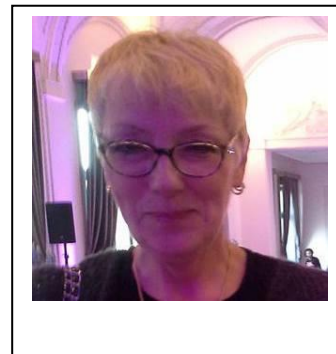
Članica Kluba aktivne kulture Zemuna i članica izdavačkog saveta časopisa *Likovni život*. Dobitnica Oktobarske nagrade Zemuna.

BIBL.: *Gepidska nekropola „Kormadin“ kod Jakova*, Rad Vojvođanskog muzeja, 9 (1960), 5–50; *Nekoliko podataka o rimskom limesu u istočnom Sremu*, Limes u Jugoslaviji 1, Beograd, 1960, 93–104; *Istraživanja rimskog limesa u istočnom Sremu s posebnim osvrtom na pitanja komunikacija*, Osiječki zbornik, 12 (1969), 81–120; *Protoistorijskii antički Acumuncum*, Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti, 6 (1970), 269–279; *Spätlatènzeitliche Oppida in Jugoslawien*, Archeologickérozhledy, 23, 5 (1971), 567–584; *Die Häfen der Classis Flavia Pannonica des Donausektors von Bassianae (Taurunum – Cusum)*, Roman Limes on The Middle and Lower Danube (Cahiers des Portes de Fer, Monographies 2), Belgrade, 1996, 43–157.

LIT.: D. Jerkov, *Dimitrijević, Danica*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 7, Novi Sad, 1996, 29–30; R. [Redakcija], *Dimitrijević, Danica*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd, 1997, 350; M. Dabižić, *In memoriam: Danica Dimitrijević (1922–2004)*, Likovni život (2004), 86–87.

DORONJSKI rođ. BREGUN, Aleksandra, profesorka univerziteta, neonatološkinja, lekarka (Novi Sad, 31. 3. 1957).

Osnovnu školu, muzičku školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (1981). Specijalizirala pedijatriju na Pedijatrijskoj klinici Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta u Novom Sadu i specijalistički ispit iz pedijatrije položila sa odličnim uspehom

(1989). Završila poslediplomske studije – supspecijalizaciju iz perinatologije – neonatologije u Zagrebu (1990). Magistrirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (1987). Doktorirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Medico-socijalni aspekti hospitalizacije vitalno ugrožene dece* (1994).

Usavršavanje u Londonu (Hammersmith hospital i London Hospital – Medical Faculty Saint Bartolomew) iz oblasti neonatologije.

Izabrana za asistentkinju-pripravnicu na predmetu Pedijatrija (1983). Birana u sva naučna zvanja na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu. Za redovnu profesorku izabrana 2007. Šefica Katedre za opšteobrazovne predmete na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (2010–2013). Predavačica u Pedijatrijskoj školi (Jugoslavije, Srbije i Crne Gore, Srbije).

Predaje Medicinsku etiku na osnovnim i doktorskim studijama. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu držala nastavu na predmetu Mediji i medicinska etika (2009–2012). Predavačica na predmetima: Istorija medicine, Lekovi u ginekologiji, trudnoći i laktaciji, Istorija seksualnosti na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.

Upravnica Klinike za pedijatriju Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu (2001–2003), načelnica Službe za neonatologiju i intenzivnu negu i terapiju Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu. Predsednica Etičkog komiteta Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu i članica Etičke komisije Univerziteta u Novom Sadu. Predsednica Pedijatrijske sekcije Društva lekara Vojvodine (2010–2012). Članica i predsednica Komisije za polaganje specijalističkog ispita iz Pedijatrije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, članica Nastavno-naučnog veća u dva mandata. Predsednica intersekcijskog Aktiva za intenzivnu negu u pedijatriji Srpskog lekarskog društva (2015). Članica Saveta Univerziteta u Novom Sadu i članica Odbora za finansije Univerziteta u Novom Sadu.

Autorka i koautorka većeg broja poglavlja u medicinskim udžbenicima.

Članica sledećih međunarodnih stručnih udruženja: Evropsko udruženje za intenzivnu negu (ESICM), Evropsko udruženje za istraživanje u pedijatriji, Evropsko udruženje za neonatalnu intenzivnu negu (ESPNIC).

Dobitnica plakete Društva lekara Vojvodine (2014) i povelje Srpskog lekarskog društva (2014).

BIBL.: *Chronic Inflammatory Demyelinating Polyradiculoneuropathy in a 8-Year-Old Girl, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis*, J Child Neurol, 24/8 (2009), 997–1000; *A case of transient hyperammonemia in newborn, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis*, The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine, 23/4, (2010), 347–350; *A simultaneous comparison of four neonatal pain scales in clinical settings*, Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine, 24/4 (2011), 590–594; *Acute kidney injury in preterm infants admitted to a neonatal intensive care unit*, Pediatric Nephrology, 29(11) (2014), 2213–2220; *Early biomarkers of renal injury and protective effect of erythropoietin on kidneys of asphyxiated newborn rats*, Pediatric Research, 27 (2015), 139–144; *Risk Factors for Neonatal Sepsis and Method for Reduction of Blood Culture Contamination*, Malawi Medical Journal 27(1) (2015), 20–24.

LIT.: Personalni dosije, Medicinski fakultet, Novi Sad; *Medicinski fakultet, Novi Sad*, <http://www.mf.uns.ac.rs/opsirnije.php?id=4138> (Pristupljeno 8. 9. 2015).

DRAKULIĆ, Anka, učiteljica, dobrotvorka (Glina, 1851 – Banja Luka, 1933).

Osnovnu školu završila u Glini, a devojačku učiteljsku školu milosrdnih sestara u Zagrebu. Prvo radno mesto učiteljice u Banjoj Luci. Seli se u Novi Sad (1877), gde osniva privatnu školu. Dve godine kasnije, vraća se u Banja Luku i ponovo radi kao učiteljica u Srpskoj ženskoj školi sve do penzije 1907.

Veoma aktivna u Dobrotvornoj zadruzi u Banjoj Luci. Zabeleženi su njeni klavirski nastupi na dobrotvornim manifestacijama.

Penzionisana 1914, posle punih 46 godina učiteljske službe.

Zapamćena kao prva školovana učiteljica u Banjoj Luci.

LIT.: Đ. Mikić, *Banja Luka: kultura građanskog društva*, Banja Luka 2004; R. Kolundžija, *Godine s pjesmom*, Banja Luka 2004, 14; *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. B. Panić Papić), Banja Luka 2014, 35–39.

FEJEŠ, Klara (Fejős Klára), borkinja, studentkinja medicine (Budimpešta, 29. 1. 1919 – Bačka Palanka, 12. 11. 1943).

Rođena u porodici jevrejskog porekla. Otac učesnik Mađarske revolucije 1919. i zbog toga često proganjan. Porodica joj se često seli, najpre u Kanjižu, a zatim u Kikindu. Osnovnu školu i gimnaziju završila u Kikindi. Članica SKOJ-a postala u višim razredima gimnazije. Upisala studije medicine u Beogradu. Kao studentkinja učestvovala u aktivnostima Vojvođanske menze, demonstracijama i poznatom letnjem kampu 1940. na Testeri. Tokom proleća 1941. postaje članica MK SKOJ-a u Kikindi i članica redakcije *Omladinca*.

Po okupaciji 1941. prelazi u Zrenjanin i postaje lična kurirka Svetozara Toze Markovića. Potom prelazi u Bačku i u više mesta radi na uspostavljanju partijskih organizacija sa ciljem pružanja oružanog otpora fašistima.

Posle pogibije S. Markovića Toze 1942, napustila Novi Sad.

Članica oblasnog komiteta SKOJ-a. Kao pripadnica Trećeg bačko-baranjskog odreda, ostala sa grupom boraca, opkoljena u jednoj kući u Bačkoj Palanci. Zajedno sa svojim saborcima pružala oružani otpor fašistima. Tom prilikom su svi nastradali. Sa Klarom Feješ poginuli i Ž. Popović i D. Vidović.

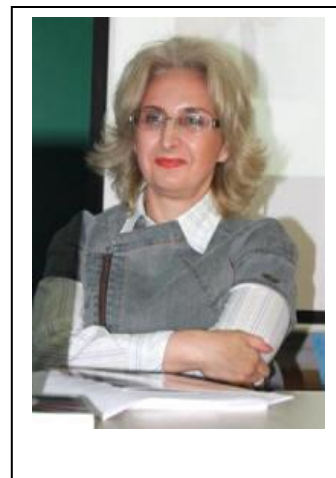
Najpre sahranjeni na stočnom groblju u Bačkoj Palanci, a tek krajem 1944. njihovi posmrtni ostaci preneti u portu pravoslavne crkve.

I danas u Vojvodini, u više mesta postoje ulice i objekti koji nose njeno ime. U Novom Sadu studentski dom i ulica nose njeno ime, u Kikindi jedna osnovna škola i ulica, u Bačkoj Palanci osnovna škola do 1995. kada je dobila naziv OŠ „Desanka Maksimović”, u Mužlji kod Zrenjanina jedna ulica, kao i u Senti, Subotici i Bačkoj Palanci.

LIT.: J. Romano, *Jevreji Jugoslavije 1941–1945: žrtve genocida i učesnici narodnooslobodilačkog rata*, Beograd 1980; *Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu jugoslovenskih naroda*, 1, knj. 17, Beograd 1958, 512–513; K. Sekulić, *Aktivnost žena Kikinde u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 264–279.

FRANCEŠKO rođ. SALAJ, Mirjana, profesorka univerziteta, psihološkinja, dekanica (Sremska Mitrovica, 5. 12. 1962).

Osnovnu i srednju školu završila u Sremskoj Mitrovici. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za psihologiju (1986). Istovremeno studirala i pedagogiju na istom fakultetu, stekavši zvanje apsolventkinje. Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Odeljenju za psihologiju (1993). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za psihologiju, tema: *Socijalno-psihološki faktori stila rukovođenja u preduzeću* (2000).

Zaposlena najpre u Centru za socijalni rad u Sremskoj Mitrovici (1986–1987). Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu izabrana u zvanje asistentkinje (1987), docentkinje (2000) i vanredne profesorke (2005). Na Fakultetu za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” u Novom Sadu izabrana u zvanje redovne profesorke (2010). Istovremeno izabrana i za vanrednu profesorku za užu naučnu oblast kojoj pripadaju nastavno-naučni predmeti Menadžment ljudskih resursa i Organizaciono ponašanje na Univerzitetu za poslovni inženjering i menadžment u Banjoj Luci (2006).

Šefica Odseka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (2002–2006) i članica Saveta Filozofskog fakulteta (2002–2004).

Tokom 2007. napušta Filozofski fakultet i odlazi na Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” u Novom Sadu.

Rukovoditeljka Katedre za Poslovnu psihologiju i dekanica Fakulteta za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” Univerziteta Union (2007).

Drži nastavu iz sledećih predmeta: Pedagoška i socijalna psihologija, Socijalna psihologija, Psihologija propagande i marketinga, Psihologija rada i organizacije, Komunikologija 2 (psihološki aspekti), Psihologija za studente Akademije umetnosti Univerziteta u Novom Sadu (teme socijalne psihologije), Veština komuniciranja na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, Organizaciono ponašanje i Psihologija ličnosti na Akademiji umetnosti, Poslovna psihologija, Psihologija grupe i Liderstvo.

Stručna usavršavanja u inostranstvu: Univerzitet u Haleu i Univerzitet Illinois u Čikagu.

Dobitnica dve nagrade: „Ljubomir Ljuba Stojić” za razvoj psihologije u Srbiji (2005) koju dodeljuje Društvo psihologa Srbije i Nagrada za najuspešnijiu ženu u biznisu Privredne komore Vojvodine i Fakulteta tehničkih nauka (2008).

BIBL.: *Kako unaprediti menadžment u preduzeću: psihologija i menadžment*, Novi Sad 2003; *European identity in Serbia and Montenegro*, *Psihologija*, 38/2 (2005), 149–165 (koautorstvo); *Organizaciono ponašanje: moć poznavanja organizacionog ponašanja*, Novi Sad 2008 (koautorstvo); *Pojedinac u društvenom okruženju: uvod u socijalnu psihologiju*. Novi Sad 2010 (koautorstvo); *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad 2013; *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad 2015;

LIT.: R. [Redakcija], *Frančesko, Mirjana*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 23; *Prof. Dr Mirjana Frančesko*, http://www.fpps.edu.rs/dokument/nastavnici/Francesko_Mirjana.htm (Pristupljeno 27.1.2016).

GAJIN rođ. LETIĆ, Slavka, profesorka univerziteta, mikrobiološkinja (Bečej, 10. 3. 1947).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bečeu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi na biologiju (1971).

Asistentkinja na Institutu za biologiju PMF-a u Novom Sadu na predmetu Osnove mikrobiologije nižih biljaka i gljiva (1972).

Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu,

tema: *Specifičnost mikroflore kolektora u eksploataciji nafte* (1982). Birana za docentkinju (1982), za vanrednu profesorku (1988) i redovnu profesorku (1992).

Naučna interesovanja su ekologija mikroorganizama i zaštita voda – biomonitoring.

Drži predavanja iz sledećih kurseva: Osnove mikrobiologije nižih biljaka i gljiva, Filogenija i sistematika nižih biljaka i gljiva, Ekologija mikroorganizama, Bakteriologija, Značaj i zaštita mikroorganizama, Biologija algi i gljiva i Osnovni ekološki principi sa ekologijom mikroorganizama.

Rukovodila ili učestvovala na 30-tak republičkih i pokrajinskih naučnih projekta. Koautorka dva udžbenika. Mentorka na 30 diplomskih radova, 7 magistarskih teza i 2 doktorske disertacije.

Objavila oko 200 naučnih radova.

BIBL.: *Differences between aquatic and soil N₂-fixing cyanobacteria in relation to nitrogen compounds metabolism*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, 93 (1997), 35–41 (koautorstvo); *Prirodne organske materije u vodi*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Voda i biofilm*, Novi Sad 2007 (koautorstvo); *Scientific research at the Faculty of Sciences*, Novi Sad 2011.

LIT.: S. Glumac, *Gajin, Slavka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad, 1996, 13.

GAJIŠIN, Grozda, borkinja, maturantkinja (Žabalj, 12. 12. 1920 – Segedin, 3. 10. 1941).

Osnovnu školu završila u Žablju, a gimnaziju u Novom Sadu. Primljena u SKOJ kao gimnazijalka. Priključila se antifašističkom pokretu odmah po okupaciji 1941.

Učestvovala u nekoliko manjih diverzantskih akcija. Uhapšena, zajedno sa drugaricom Natalijom Stankov, prilikom diverzantske akcije na tzv. Dernerevu radnju u najužem centru Novog Sada (19. 9. 1941). Grozda Gajišin je trebalo da baci eksploziv, ali je njen pokušaj osujećen.

Njena drugarica Natalija Stankov je, nekoliko časova kasnije, ipak digla u vazduh knjižaru u kojoj je deljen i prodavan fašistički materijal. Uhapšena posle akcije.

Obe su mučene, najpre u kasarni u Futoškoj ulici, a zatim prebačene u zloglasni Čilag u Segedinu, gde je i održano suđenje 3. 10. 1941. Grozda Gajišin se držala odvažno i hrabro i odbila je da da bilo kakvu informaciju. Osuđena je na smrt, a Natalija Stankov je osuđena na 14 godina robije budući da je bila maloletna.

Istog dana, Grozda Gajišin je obešena u Segedinu.

Danas jedna ulica u Novom Sadu nosi ime ove hrabre devojke, takođe i Klub penzionera u Njegoševoj ulici koji radi u okviru Gerontološkog centra.

LIT.: M. Čobanski, Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Novi Sad u ratu i revoluciji*, 1, Novi Sad 1976, 580–581, 615, 631–632; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, 332–359; Z. Golubović, *Gajišin, Grozda*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 16–17; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 59; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 9.

GARAJ BABILON, Olga (Garayová-Babylonová, Ol'ga), slikarka, književnica, učiteljica (Erdevik, 24. 4. 1905 – Novi Sad, 2. 9. 1988).

Osnovnu nemačku školu (prva 4 razreda) i srpsku školu (druga 4 razreda) završila u Rumi. Učiteljsku školu (1920–1924) i Višu pedagošku školu (1946–1948) završila u Novom Sadu. Radila kao učiteljica u Aradcu, Novom Sadu, Kisaču, Gajdobri i Bačkom Petrovcu do odlaska u penziju (1954). Predavala istoriju umetnosti, crtanje, slovački, nemački i engleski jezik.

Glavna urednica dečjeg časopisa *Naše slniečko* (1940–1941, 1946–1947) i članica Društva likovnih pedagoga Vojvodine. Živela u Dubrovniku (1958–1971) i kasnije u Novom Sadu.

Književne radove, najčešće za decu, objavljivala u novinama i časopisima: *Zornička*, *Naše slniečko*, *Náš život*, *Národný kalendár*, *Hlas l'udu*, *Naši pionieri*, *L'udový kalendár* i dr.

Imala jednu samostalnu izložbu slika i učestvovala u šest kolektivnih izložbi.

BIBL.: *Zvieratá sa páčia deťom*, Novi Sad 1985; *Ako Marienka, Elenka a Vlado chytali bociana*, *Zornička*, 2/8 (1991/1992), 4–5; *Ako sa skončila vojna s husami*, *Národný kalendár*, 84 (2005), 232.

LIT.: V. Hronec, *Ol'ga Babylonová-Garayová osemdesiatročná*, *Nový život*, 4 (1985), 305–310; V. Hronec, *Babilon-Garaj, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3, Novi Sad 1995, 10.

GAVRILOVIĆ, Vera, profesorka univerziteta, istoričarka medicine, stomatološkinja, (Čačak, 16. 11. 1923 – Beograd, 19. 5. 2009).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Čačku. Diplomirala na Stomatološkom fakultetu u Beogradu (1957). Na fakultet primljena u zvanju asistentkinje (1959), i na njemu radila sve do odlaska u penziju (1990). Izabrana u sva nastavno-naučna zvanja. Doktorirala na Vojnomedicinskoj akademiji u Beogradu, tema: *Žene lekari u ratovima 1876–1945. na tlu*

Jugoslavije (1975). Habilitaciju za univerzitetskog nastavnika odbranila na Stomatološkom fakultetu u Beogradu, tema: *Stari srpski zubni lekari (XVIII–XIX vek)* i udžbenikom *Istorija stomatologije*. Udžbenik korišćen na svim univerzitetima u SFRJ.

Direktorica Radne jedinice na Stomatološkom fakultetu u Beogradu.

Istraživala istoriju medicine na jugoslovenskom prostoru. Osim u Dubrovniku, istraživala u arhivima i bibliotekama Beča, Rima, Novog Sada, Sremskih Karlovaca, Beograda i dr.

Predsednica Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije (1978–1980) i predsednica Uređivačkog odbora časopisa *Acta historiae medicinae stomatologiae pharmaciae medicinae veterinariae*.

BIBL.: *Učešće žena-lekara u ratovima od 1876. do 1945. godine na tlu Jugoslavije : (povodom Međunarodne godine žena)*, *Acta historica, medicinae, pharmaciae, veterinae*, 2 (1975), 5–30; *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*, Beograd 1976; *Jugoslovenski lekari učesnici španskog građanskog rata: (1936–1939): (povodom 40-godišnjice)*, *Medicinska revija*, 27/1 (1977), 153–164; *Bibliografija Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu: 1948–1978*, Beograd 1978; *Gojko Nikoliš: život i delo*, Beograd 1998.

LIT.: R. [Redakcija], *Gavrilović, Vera*, u: *Enciklopedija srpske istoriografije*, Beograd 1997, 324–325; J. Maksimović, *In memoriam: Prof. dr Vera Gavrilović 1923–2009*, *Acta medico-historica Adriatica*, 9 (2009), 164–167.

GNIP rod. MARINKOV, Milanka, novinarka (Kovilj, 1. 3. 1951 – Novi Sad, 4. 6. 1993).

Osnovnu školu završila u Kovilju, a gimnaziju u Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1976).

Novinarka u redakciji *Dnevnika* u Novom Sadu. Pratila oblast zdravstva, objavljivala i reportaže koje su se bavile Koviljom i Vojvodinom.

Dobitnica godišnje nagrade *Dnevnika* (1986. i 1990).

Posthumno joj je objavljena monografija *Taki će se i poderati*, u kojoj su sabrane sve njene reportaže.

BIBL.: *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*, Novi Sad 1995.

LIT.: B. Brzić, *Gnip, Milanka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 125; Đ. Randelj, *Milanka Gnip: slike naslikane violinom*, u: M. Gnip, *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*, Novi Sad 1995, 129–131.

GRGINČEVIĆ, Mihaela Milka, doktorica biologije, biološkinja, javna radnica (Petrovaradin, 19. 8. 1926 – Novi Sad, 17. 6. 1991).

Osnovnu školu završila u Petrovaradinu, a gimnaziju upisala u Novom Sadu. Priključila se NOP-u kao gimnazijalka. U toku rata počela da radi kao učiteljica, na oslobođenoj teritoriji u Sremu (Bešenovo). Gimnazijsko školovanje završila posle rata. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu.

Uporedo sa studijama, upisala i solo pevanje na Muzičkoj akademiji.

Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1978).

U školama u Sremskim Karlovcima i Petrovaradinu predavala muzičko vaspitanje i biologiju, dok je u novosadskim gimnazijama „Svetozar Marković” i „Jovan Jovanović Zmaj” predavala biologiju.

Autorka više udžbenika. U Zavodu za izdavanje udžbenika radi od 1979, odakle je otišla u penziju (1989).

Učestvovala u radu Crvenog krsta Novog Sada.

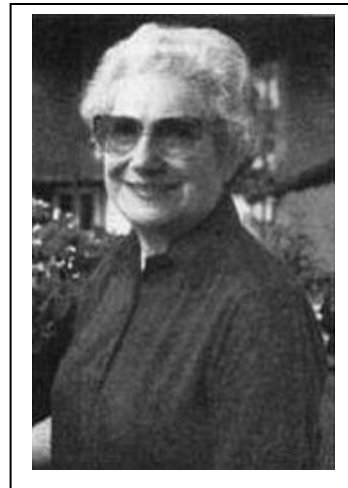
Za svoj nesebični pedagoški i prosvetni doprinos, nagrađena Plaketom „Boris Kidrič”, Zlatnom plaketom pokreta Nauka mladima i priznanjem Partizanski učitelj.

BIBL.: *Biologija za VI razred osnovne škole*, Beograd, Novi Sad 1977 (koautorstvo); *Hidrobiologija*, Novi Sad 1998 (koautorstvo); *Osnovi opšte ihtiologije*, Novi Sad 2009.

LIT.: V. Grginčević, *Grginčević, Mihaela*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 202–203.

GROS, Mirjana (Gross Mirjana), profesorka univerziteta, historičarka (Zagreb, 22. 5. 1922 – Zagreb, 23. 7. 2012).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zagrebu. Studije medicine upisala u Zagrebu (1940). Po izbijanju Drugog svetskog rata i ulasku ustaša u Zagreb, njena porodica ga napušta i odlazi na selo. Uprkos tome, njen otac je tragično okončao svoj život u Buhenvaidu, dok su Mirjana i majka odvedene u logor Ravensbrik (oktobra 1943). U logoru su bile do dolaska saveznika 1945. Ozbiljno počela da poboljeva u Ravensbriku (tuberkuloza i zglobovi). Diplomirala istoriju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1951), uprkos krhkom zdravstvenom stanju.

Zaposlila se u Povijesnom institutu JAZU, a zatim prelazi na Filozofski fakultet. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Uloga socijalne demokracije u političkom životu Hrvatske 1890–1905* (1958). Izabrana za docentkinju (1960) na predmetu *Novija hrvatska povijest*, za redovnu profesorku (1976). Predavala i predmet *Metodologija istorijske nauke*.

Baveći se Metodologijom, to je činila u korak s vremenom, tako da je studentima prezentovala najveća i najbolja moderna historiografska dostignuća. Naučna interesovanja su: metodološka pitanja, politička delatnost A. Starčevića, E. Kvaternika i J. Franka, kao i narodni preporod Dalmacije.

Gostujuća profesorka na univerzitetima SAD, Nemačke i Austrije.

BIBL.: *Opća povijest: od engleske revolucije do propasti francuskog carstva : (1640–1815)*, Zagreb 1957; *Osnovni problemi pravaške politike 1878–1887*, Historijski zbornik 15 (1962), 61–120; *Geneza Frankove stranke*, Hrvatski zbornik 17 (1964), 1–83; *Povijest pravaške ideologije*, Zagreb 1973; *Historijska znanost: razvoj, oblik, smjerovi*, Zagreb 1976; *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*, Zagreb 1996.

LIT.: Lj. Dimić, *Gros, Mirjana*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 335.

GRUBAČIĆ, Emilija, profesorka univerziteta, germanistkinja (Temišvar, 12. 10. 1912 – Beograd, 30. 12. 1994).

Na Filozofskom fakultetu u Beogradu studirala germanistiku i jugoslovensku i uporednu književnost. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1934). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Glasovni sistem i oblici njemačkog narečja u selu Gudurica u Banatu* (1958).

Počela da radi na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (1950) kao predavačica za nemački jezik. Na Fakultetu radi do odlaska u penziju (1966) u zvanju redovne profesorke. Predavačica je i na studijama germanistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Držala kurseve iz sledećih nastavnih predmeta: fonetika, morfologija, sintaksa, dijalektologija, leksikologija, semantika i kulturna istorija zemalja nemačkog govornog područja.

Prva profesorka na studijama germanistike u Sarajevu i jedna od utemeljivačica tamošnje Katedre za germanistiku. Prodekanica na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Rukovodila izradom više magistarskih teza i doktorskih disertacija.

Bavila se i prevodjenjem. Napisala nekoliko udžbenika za osnovnu školu.

Okolnosti u kojima se našla u ratom zahvaćenom Sarajevu i Bosni, bile su veoma teške same po sebi. U Sarajevu izgubila ćerku jedinicu, a nakon toga teško obolela.

Za svoj ukupni prosvetni i pedagoški doprinos nagrađana Ordenom rada sa crvenom zastavom.

BIBL.: *Gramatika savremenog njemačkog jezika* , Sarajevo 1956; E. R.Curtius, *Eseji iz evropske književnosti* , Sarajevo 1964 (prevod); *Untersuchungen zur Frage der Wortstellung in der deutschen Prosadichtung der letzten Jahrzehnte* , Zagreb 1965; *Njemačka gramatika* , Sarajevo 1970.

LIT.: J. Đukanov, *In Memoriam: Prof. dr Emilija Grubačić (1912–1994)* , Glossa, 1/3 (1995), 73–75; *Spomenica (1950–2010) Filozofskog fakulteta u Sarajevu* , Sarajevo 2010, 96–97.

GUDURIĆ rođ. ĐURĐEVIĆ, Snežana, profesorka univerziteta, romanistkinja (Novi Sad, 20. 1. 1961).

Osnovnu školu pohađala u Orahovici i Novom Sadu. Završila Karlovačku gimnaziju. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za francuski jezik i književnost (1983). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1989). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Artikulaciona baza i učenje jezika. Kontrasivna studija na primerima vokalskih sistema francuskog i srpskog jezika* (1997).

Na Katedri za francuski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu počela da radi 1984. kao stručna saradnica na predmetu Francuski jezik. Birana u sva nastavno-naučna zvanja: asistentkinja (1990), docentkinja (1998), vanredna profesorka (2004) i redovna profesorka (2009).

Šefica Odseka za francuski jezik i književnost u tri mandata (2002–2004, 2009–2012. i 2012–2015).

Stručna usavršavanja: Univerzitet u Dižonu (1983), Centar za usavršavanje profesora francuskog jezika – Bezanson (1985), Međunarodni centar za pedagoške studije Sevr (1989) i Univerzitet Pariz 3 – Nova Sorbona (1992. i 1998).

Predavanja po pozivu držala na univerzitetima u Bukureštu, Podgorici i Nišu.

Predsednica Društva za primenjenu lingvistiku Srbije (2006–2015).

BIBL.: *O prirodi glasova*, Beograd 2004; *Osnovi fonetike s fonologijom francuskog jezika*, Beograd 2009; *Phonétique et phonologie de la langue française 0- cahier d'exercices*, Novi Sad 2008 (koautorstvo); *Fonologija srpskog jezika*, Novi Sad, Beograd 2010 (koautorstvo); *Éléments de morphosyntaxe de la langue française. I. Le verbe*, Novi Sad 2012 (koautorstvo); *Priroda vokala /i/ u srpskom, francuskom i engleskom jeziku: implikacije u učenju stranog jezika kod srbofonih govornika*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 36 (2011), 99–110.

LIT.: Personalni dosije dr Snežane Gudurić (Filozofski fakultet, Novi Sad); *Prof. dr Snežana Gudurić*, [http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet odseci romanistika snezana guduric.html](http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet%20odseci%20romanistika%20snezana%20guduric.html) (Pristupljeno 11. 1. 2016).

GULJAŠ, Gizela (Gulyás Gizella), slikarka, profesorka (Senta, 30. 6. 1936).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Senti. Diplomirala na Višoj pedagoškoj školi u Novom Sadu na Odseku za likovno odsek (1963). Uporedo upisala i završila i Likovnu akademiju u Budimpešti (1972).

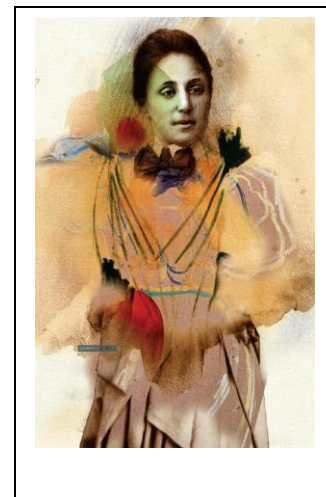
Radila u novosadskoj gimnaziji „Moša Pijade” (1972–1974), a zatim na Pedagoškoj akademiji u Novom Sadu do odlaska u penziju (1993). Predavala Metodiku likovnog vaspitanja i istoriju umetnosti.

Objavila veći broj stručnih radova.

Imala dve samostalne izložbe (Novi Sad i Budimpešta) i veći broj učešća na kolektivnim izložbama.

LIT.: Z. Arsić, *Cveće-slike-kolaž*, Misao, 10 (1990); Z. Kalapiš, *Guljaš, Gizela*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 259. *Guljaš Gizela*, <http://artportal.hu/lexikon/muveszek/gulyas-gizella-4664> (Pristupljeno 9. 12. 2015).

HALJECKA-PETKOVIĆ, Eva, lekarka, prva ginekološkinja na Balkanu, prva upravnica Odeljenja za porodilje i ženske bolesti u Nišu, prva žena koja je izvela carski rez (oko 1870–1947).

Rođena u selu blizu granice između Poljske i tadašnje Carske Rusije. Brigu o njoj vodi otac, građevinski inženjer Marko Haljecki, pošto joj je majka umrla na porođaju. Zbog prirode njegovog posla, često putuje i menja mesta boravka. Osnovno i srednje obrazovanje završila u Odesi i Kijevu, gde joj je otac bio na službi. Medicinu studirala od 1886. u Bernu i Cirihu, a diplomirala 1891. Specijalizirala u Beču na Univerzitetskoj ginekološko-akušerskoj klinici kod čuvenog prof. Fridriha Šauta (Friedrich Schauta). Posle specijalizacije, pridružila se ocu koji je radio na izgradnji pristaništa i prostornom planiranju obale Dunava kod Beograda. Odlukom Ministarstva unutrašnjih dela Srbije dobila prvu službu januara 1892. Postavljena za lekarsku pomoćnicu pri Opštoj državnoj bolnici u Beogradu. Za sekundarnu lekarku na Ginekološko-babičkom odeljenju Opšte državne bolnice postavljena 1905. odlukom istog Ministarstva. Za sekundarnu lekarku Niške okružne bolnice postavljena 1909²⁶.

U Nišu u više navrata obavljala dužnosti upravnice Okružne bolnice: tokom Balkanskih ratova (1912–1913), tokom Prvog svetskog rata (od 1915. kao zarobljenica za vreme bugarske okupacije Niša) i na kraju od decembra 1918. do septembra 1919. Pomoćna lekarka na Odeljenju za porodilje i ženske bolesti Niške oblasne bolnice postaje 1919, a naredne godine postaje šefica Odeljenja (ukazom Ministarstva od 3. januara 1920). Na toj dužnosti ostaje do odlaska u penziju (1924). Pored redovnih obaveza i poslova, požrtvovano i dobrovoljno radi u tzv. “Holeričnim barakama”, u kojima su bili smešteni venerični, očni i drugi bolesnici.

Prva žena na Balkanu koja je obavila carski rez (1910).

Ceo radni vek posvetila stručnom radu i unapređenju medicine, naročito unapređenju ženskog zdravlja. Zabeležena i njena izuzetna društvena angažovanost na polju borbe za ženska prava – jedna je od najaktivnijih članica Srpskog lekarskog društva u Beogradu i Nišu i jedna od najistaknutijih pristalica izjednačavanja prava žena sa pravima muškaraca. Godine 1908.

²⁶ U to doba dr Haljecka kao žena nije mogla dobiti ukazano zvanje bez odluke samog ministra.

Narodnoj skupštini podnela prigovor u kojem argumentovano traži izjednačavanje prava lekarki sa pravima lekara muškaraca.

Odlikovana Ordenom Sv. Save petog reda (1913), Krstom milosrđa (1914) i Ordenom Sv. Save četvrtog reda (1915).

LIT.: R. S. Živić, *Velikani niške medicine*, Niš 1997; V. Kujundžić, *Dr Draga Ljočić i prve žene lekari*, Srpski arhiv, 5 (1911), 593–594; V. Milojević, *Dr Eva M. Haljecka-Petković: prva žena lekar u Nišu i prva žena ginekolog-akušer na tlu današnje Jugoslavije*, Acta medica Medianae, 29, 2 (1990), 107–124; B. Berić, *Dr Eva Haljecka (1870–1947), prva žena akušer-ginekologu jugoslovenskim zemljama*, Jugoslavenska ginekologija i opstetricija, 23 (1983), 95–99; A. Jovanović, *Dr Eva Haljecka: prva upravnica Ginekološkog odeljenja Niške bolnice*, u: *Ženska istorija Niša*, Niš 2013, 34–36; M. Krstić, *Female doctors awarded in Serbian liberation wars during 1876–1878 and 1912–1918. (Odlikovane žene lekari učesnice ratova za oslobođenje Srbije od 1876. do 1878. i od 1912. do 1918. godine)*, Vojnosanitetski pregled 70(9) (2013), 891–892; G. Stojaković, *Prilozi za istoriju ženskog pokreta u Vojvodini i Srbiji tokom 19. i početkom 20. veka*, www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana.../prve_lekarke.doc (Pristupljeno 12. 12. 2015).

HARDI-KOVAČEVIĆ, Irina, novinarka, književnica (Ruski Krstur, 17. 9. 1944).

Osnovnu školu završila u Ruskom Krsturu. Prvi razred gimnazije završila u Vrbasu. Srednju ekonomsku školu završila u Kuli (1963). Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za jugoslovensku književnost (1974).

Radila kao komercijalna referentkinja u zemljoradničkoj zadruzi u Ruskom Krsturu. Saradnica u dnevnom listu *Ruske slovo* (od 1969). Urednica u kulturnom dodatku *Literaturne slovo* (do 1974).

Pomoćnica glavnog urednika u omladinskim novinama *Mak*, a glavna urednica od 1974. Glavna urednica časopisa *Ruske slovo* (1983–1987).

Prelazi u redakciju *Dnevnika*, u kojoj će ostati sve do odlaska u penziju (1999).

Sve vreme novinarske karijere pratila kulturna dešavanja. U poslednjoj deceniji karijere, osim kulture, bavi se i društvenim temama.

Pisala poeziju i književne kritike, koji su objavljivani u *Literaturnom slovu* i časopisu *Švetlosc*. Prevodila je sa rusinskog na srpski jezik.

Dobitnica godišnje nagrade Društva novinara Vojvodine „Zlatno pero” (2013).

LIT.: R. [Redakcija], *Hardi Kovačević, Irina*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 89–90; *Hardi Kovačević, Irina*, <http://artportal.hu/kereso> (Pristupljeno 3. 1. 2016).

HARKAI-VAŠ, Eva (Harkai Vass Éva), profesorka univerziteta, filološkinja, pesnikinja (Bačka Topola, 22. 1. 1956).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkoj Topoli. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za mađarski jezik i književnost (1980). Magistrirala na istom fakultetu (1986).

Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za mađarski jezik i književnost, tema: *A művészegény a 20. századi magyar irodalomban (Roman o umetnicima u mađarskoj književnosti 20. veka)* (1999). Birana u sva nastavno-naučna zvanja.

Gostujuća profesorka na Odseku za hungarologiju Filološkog fakulteta u Beogradu (2000–2005).

Oblasti interesovanja: istorija mađarske književnosti, savremena mađarska književnost, poezija. Piše poeziju.

Stručna usavršavanja u Budimpešti (više puta) i u Beču.

Dobitnica nagrade Društva književnika Vojvodine za ukupno pesničko stvaralaštvo (2013).

BIBL.: *Ezredvégi megálló. Műhelytanulmányok, kritikák* (književne studije i kritike), Novi Sad 1998; *Rések és korosztályok. Irodalmi tanulmányok, kritikák* (književne studije i kritike), Novi Sad 2005; *Tolsztoj és Kierkegaard Berlinben. Bírálólatok, szövegértelmezések* (Tolstoj i Kirkegar u Berlinu. Kritike i tumačenja književnih tekstova), Novi Sad 2007; *Verstörténések. Verselemzések, líratanulmányok és –kritikák* (Lirska događanja. Analize, studije i kritike o poeziji), Novi Sad 2010; *Szív és nők, igen és nem. Írások Kukorelly Endréről* (Srce i žene, da i ne. Tekstovi o Endreu Kukoreliju), Novi Sad, 2012.

LIT.: R. [Redakcija], *Harkai Vaš, Eva*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 93; *Prof. dr Eva Harkai Vaš*,

http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_hungarologija_eva_harkai_vas.htm (Pristupljeno 17. 12. 2015).

HERCL, Margita, lekarka, borkinja (Subotica, 22. 2. 1900 – Čemernica, 1942).

Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beču i stekla zvanje specijaliste za dečje bolesti (1928). Maja 1930. premeštena sa mesta šefice Dečje poliklinike u Subotici na mesto šefice Dečje poliklinike Higijenskog zavoda u Banjoj Luci. Februara 1941. postavljena na mesto vršiteljke dužnosti šefice Odeljenja za zaštitu majke i deteta u istom Zavodu.

Vodila i privatnu lekarsku ordinaciju.

Bila je aktivna u Crvenom krstu i Ženskom pokretu u Banjoj Luci, pa je 1935. izabrana za članicu Nadzornog odbora. Tih godina postaje bliska i radničkom pokretu.

Krajem 1941. odlazi u partizane i postaje upravnica bolnice u Tisovcu kod Bosanskog Grahova. Poginula 1942. prilikom četničkog napadana partizansku bolnicu.

LIT.: *Sanitetska služba u narodnooslobodilačkom ratu Jugoslavije: 1941–1945. Knj. 4, Iskustva sanitetske službe NOV i POJ (JA) iz četvorogodišnjeg narodnooslobodilačkog rata* (ur. I. Pantelić), Beograd 1989; D. Gajić, *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*, Banjaluka 2013, 8; *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. B. Panić Babić), Banja Luka 2014, 179.

HODOLIČ rod. Ferkova, Jarmila (Hodoličová Jarmila)

(Gložan, 27. 4. 1952), profesorka univerziteta, šefica Odseka za slovački jezik i književnost, filološkinja.

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkom Petrovcu.

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za slovački jezik i književnost (1973). Magistrirala

na Filološkom fakultetu u Beogradu (1987). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom

Sadu na Odseku za slovakistiku, tema: *Prehl'ad dejín slovenskej detskej prózy vo Vojvodine (Razvoj slovačke dečje proze u Vojvodini)* (2003). U naučna zvanja birana na Filozofskom

fakultetu u Novom Sadu – u zvanje docentkinje (2003), vanredne profesorke (2008) i u zvanje

redovne profesorke (2013). Na osnovnim studijama predaje Slovačku književnost druge

polovine 19. veka i Slovačku dečju književnost, a na master studijama Ženske studije. Kao

gostujući profesor predaje Dečju književnost i Metodiku slovačkog jezika i književnosti na

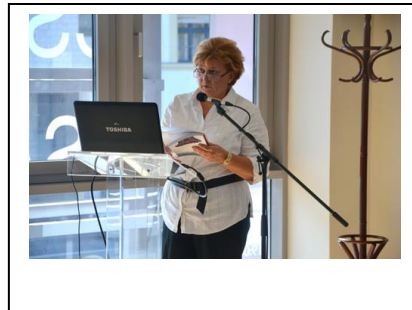
Pedagoškom fakultetu u Somboru (istureno odeljenje u Bačkom Petrovcu za obrazovanje

učitelja na slovačkom jeziku). Bavi se slovačkom književnošću 19. veka (realizam),

slovačkom književnošću za decu, prevodjenjem, istražuje slovačke ženske pokrete u Vojvodini

krajem 19. i početkom 20. veka. Pod njenim rukovodstvom studenti slovakistike izdaju

slovački studentki časopis *Čar(b)ológ* (glavna urednica).

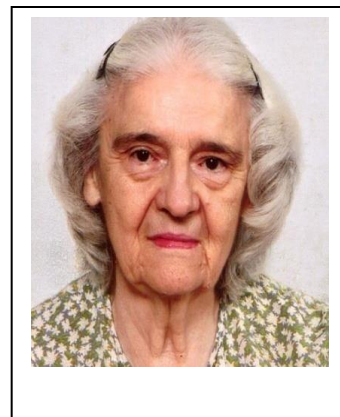

BIBL.: *Slovenská literatúra pre deti a mládež vo Vojvodine v rokoch 1990–2010*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 37/2 (2012), 135–144; *Prehľad dejín slovenskej vojvodinskej prózy pre deti*, Beograd 2005; *Kontúry slovenskej vojvodinskej literatúry a kultúry*, Báčsky Petrovec 2011.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 825; J. Marko, *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*, Báčsky Petrovec 2009, 62–64; *50 rokov vysokoškolskej slovakistiky v Novom Sade: (1961–2011)*, Nový Sad 2014, 31.

HORVATOVIĆ rođ. NIŠEVIĆ, Anđelka, profesorka univerziteta, biološkinja (Novi Sad, 24. 2. 1927).

Osnovnu školu i gimnaziju (Žensku i Mađarsku) završila u Novom Sadu (1947). Završila Višu pedagošku školu u Novom Sadu, Smer biologija i hemija (1952). Diplomirala biologiju u Sarajevu.

Radila najpre na Višoj pedagoškoj školi. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na kojem je otvorena Katedra za biologiju i hemiju, zasnovala radni odnos u zvanju asistentkinje (1962). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu (1969). Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Životni kompleks pasuljevog žiška – Acanthoscelides obtectus Say* (oblast entomologije) (1974). Izabrana u sva nastavno-naučna zvanja. Držala nastavu i na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Bavila se proučavanjem hematoda, fiziologijom biljaka i životinja, poljoprivredne zoologije i najrasprostranjenijih ekosistema u Vojvodini.

Autorka i koautorka većeg broja naučnih radova, pisala udžbenike za osnovnu školu i fakultete.

Stručna usavršavanja: Holandija i SAD.

Učestvovala u radu strukovnih udruženja: Srpsko biološko društvo, Jugoslovensko entomološko društvo, Društvo fitopatologa, Društvo biosistematičara, Mediteranska fitopatološka unija.

Govori engleski, mađarski i francuski jezik, a nemačkim se služi pasivno.

Slobodno vreme danas posvećuje slikanju.

BIBL.: *Prilog proučavanju životnog kompleksa pasuljevog žiška (Acanthoscelides obtectus Say)*, Novi Sad 1974; *Biologija: za osmi razred osnovnog vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1980 (koautorstvo); *Biologija: za IV godinu osnovnog obrazovanja i vaspitanja*, Novi Sad 1980 (koautorstvo); *Sistematika invertebrata sa praktikumom*, Beograd 1983; *Unapređenje proizvodnje i prerade povrća*, Novi Sad 1986 (koautorstvo).

LIT.: I. Neofitović Grubješić, *Horvatić, Anđelka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 194; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, Novi Sad 2015, 79–87.

JANEŽIČ Vida, Vilma Lučka, narodna herojka, profesorka (Podbrdo kod Tolmina, 6. 6. 1914 – Ljubljana, 5/6. 10. 1944).

Osnovnu školu završila na Brdu pri Lukovici. Gimnaziju Poljane završila u Ljubljani. Diplomirala slavistiku na Filozofskom fakultetu u Ljubljani (1939). Bila je odličan student, a lošu imovinsku situaciju prevladavala je davanjem privatnih časova. U toku studija uključila se u aktivnosti akademskih klubova *Slovenski klub* i *Dom visokoškolki*.

Aktivna sportistkinja, bavila se biciklizmom i planinarenjem.

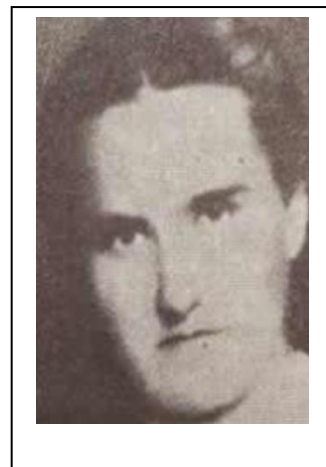
U KPJ primljena 1941. Obavljala dužnosti reonskih sekretara Oslobođilne fronte i KPS. Članica Okružnog komiteta KPS za Ljubljano.

Zbog političke delatnosti i bliskosti Oslobođilnoj fronti dugo nije mogla da dobije posao. Tek pred početak Drugog svetskog rata, dobila posao pomoćnice sekretara u gimnaziji Poljane u Ljubljani.

Uhapšena februara 1944. u Ljubljani. Posle nekoliko dana pritvora, odvedena u logor Halajn kod Salzburga. Posle dva meseca, vraćena u zatvor u Ljubljani, gde je zverski mučena. Od zadobijenih batina i opšte iscrpljenosti organizma, preminula u noći između 5. i 6. 10. 1944.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u Ljubljani i Trbovlju nose njeno ime, do 1983. se i jedna gimnazija u Ljubljani zvala po njoj. Njena spomen-bista se nalazi u klasičnoj gimnaziji Poljane u Ljubljani.

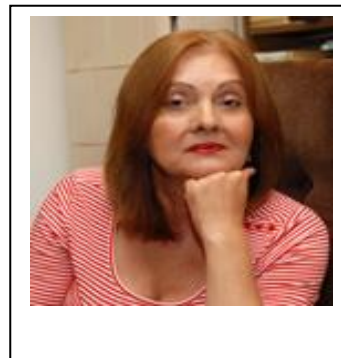

LIT.: *Ljubljana v ilegali. 4, Do zloma okupatorjev* (ur. V. Krivic), Ljubljana 1970, 491–495; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975, 291–292; B. Mlakar, *Janežič, Vida*, u: Slovenska biografija: [elektronski vir], Ljubljana 2013, <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1013100/#primorski-slovenski-biografski-leksikon> (Pristupljeno 9. 12. 2015); *Janežič, Vida*,

<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=13&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewjZic2avtjJAhWBkywKHTenCkIQFghUMAw&url=http%3A%2F%2Fwww.slovenska-biografija.si%2Foseba%2Fsb1013100%2F&usg=AFQjCNHwA2hFcnk4aCoOTZ7CBSPK7mRJcA> (Pristupljeno 11. 12. 2015).

JOKIĆ-KASPAR, Ljiljana, novinarka, književnica, urednica (Novi Sad, 23. 5. 1951).

Završila Srednju medicinsku školu u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu na Grupi za jugoslovensku i opštu književnost (1978). Novinarsku karijeru započinje 1977. kao saradnica i novinarka kulturne rubrike *Glas omladine* i Radio Novog Sada. Saradnica Televizije Novi

Sad postaje 1979. Autorka i scenaristkinja brojnih emisija kulturnog, obrazovnog i dokumentarnog programa (prilozi o portretima umetnika, emisije o pozorištu, *Kulturni magazin* (1983–1992), serija *Rušilački temelji*). U periodu 1988–1991. operativna urednica i sekretarka *Polja*, novosadskog časopisa za kulturu i umetnost. Uređivala emisiju *U sazvežđu knjiga* Kulturno-umetničkog programa Televizije Novi Sad (2000–2004). Od 2003. do 2008. stalna kolumnistkinja dnevnih novina *Građanski list* u Novom Sadu.

Godine 2003/2004. Skupština Srpskog književnog društva iz Beograda imenovala je za direktorku Međunarodne književne kolonije pisaca, koja se održava pod pokroviteljstvom Srpskog PEN centra, Ministarstva kulture Republike Srbije i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu AP Vojvodine.

Stipendistkinja Akademie der Kunste u Berlinu (2002–2003), a zatim dopisnica Radio multikulti iz Berlina (2003–2005). Po potrebi predavala Kreativno pisanje (Svetska književnost 19. i 20. veka) na Ženskim studijama „Mileva Marić Ajnštajn” u Novom Sadu.

Kao slobodna umetnica bavi se pozorišnom, filmskom i televizijskom kritikom, piše scenarija za kulturne i dokumentarne TV emisije. Adaptirala više dela Danila Kiša za dramski program Radio Novog Sada. Njena dramatisacija Kišove *Mansarde* postavljena u subotičkom Narodnom pozorištu (1991). Autorsku prozu počela da objavljuje 1968, najpre u novosadskim listovima *Index* i *Glas omladine*, a potom i u *Književnoj reči*. Objavila je 6 knjiga proze (tri romana i tri zbirke pripovedaka).

Prevođena na mađarski, rumunski, makedonski, bugarski, engleski, nemački, ruski, ukrajinski, slovački, poljski i italijanski jezik.

Zastupljena u antologijama: *Gospodar priča* Aleksandra Jerkova (1984), *Forma ili ne o ljubavi* Dobrivoja Stanojevića (1986), zatim antologiji Matičine *Prve knjige* Davida

Albaharija *Otključana vrata* (1987) i u *Novoj (postmodernoj) srpskoj fantastici* Save Damjanova (1994), *Novosadske priče* Nenada Šaponje (2000).

Članica Društva književnika Vojvodine od 1993, Srpskog književnog društva od osnivanja 2001, Nezavisnog društva novinara Vojvodine i NUNS-a.

BIBL.: romani: *Četiri male žene*, Beograd, 1996; *Ćelavi psi*, Beograd, 1998; *YU File*, Beograd, 2000; zbirke pripovedaka: *Ampula noćnog leptira*, Novi Sad, 1981; *Ne propusti nikad trikove čarolije*, Novi Sad, 1990; *Liliputanci putuju u XXI vek*, Novi Sad, 1993.

LIT.: M. Lazović, *Jokić-Kaspar, Ljiljana*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 10, Novi Sad, 1998, 147–148; Srpsko književno društvo, <http://www.skd.rs/?akcija=pisacKaspar> (Pristupljeno 10. 9. 2015).

KARAMANDI, Elpida, narodna herojka, studentkinja (Lerin, Grčka, 1. 1. 1920 – Bitolj, 3. 5. 1942).

Osnovnu školu završila u Lerinu, a gimnaziju u Bitolju. Preko literarne sekcije aktivno se uključila u aktivnosti SKOJ-a. Studije upisala 1938. u Beogradu, posle čega je primljena u KPJ. Po izbijanju Drugog svetskog rata, vraća se u Bitolj i radi na pripremi oružanog ustanka. Zbog ovakvih aktivnosti bugarska okupaciona vlast je hapsi.

Po izlasku iz zatvora, pristupa Bitoljskom partizanskom odredu i postaje članica Pokrajinskog komiteta SKOJ-a.

U bugarskoj opsadi Bitoljskog partizanskog odreda mnogo boraca je izginulo, a Elpida je teško ranjena i odvedena u zatvor. Od rana i mučenja preminula.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Danas u Bitolju jedna osnovna škola i ulica nose njeno ime.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Elpida Karamandi*, <http://www.f1.net.au/cybermacedonia/belpidak.html> (Pristupljeno 8. 12. 2015).

KLEUT, Marija, profesorka univerziteta, dekanica, filološkinja (Beograd, 20. 8. 1943).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za jugoslovensku književnost i srpskohrvatski jezik (1966). Magistrirala na istom fakultetu (1973). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na Odseku za srpsku i uporednu književnost, tema: *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim narodnim pesmama* (1986).

Prvo radno mesto Gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj” u Novom Sadu, predavala književnost. Kao koordinatorica kulturnih delatnosti radi na Radničkom univerzitetu u Novom Sadu. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu primljena za asistentkinju-pripravnicu (1973) na predmetu *Narodna književnost*. Birana u sva nastavno-naučna zvanja, redovna profesorka (1992).

Šefica Katedre za srpsku književnost 1994–1996.

Dekanica Filozofskog fakulteta u Novom Sadu u dva mandata (2002–2004. i 2004–2006).

Prva žena na toj funkciji u istoriji Filozofskog fakulteta.

Tokom njenog obavljanja funkcije dekanice na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu osnovan Odsek za medijske studije, biblioteka uključena u sistem COBISS i uspostavljena međunarodna saradnja sa fakultetskim ustanovama u Tuzli, Osijeku, Segedinu i Oslu.

Za svoj ukupni naučni i prosvetni angažman, nagrađena Nagradom za životno delo (2008) koju dodeljuje Udruženje univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine.

Odlukom Senata Univerziteta u Novom Sadu izabrana za profesora emeritus (2011).

Angažovana u radu Matice srpske, saradivala na projektu Srpski biografski rečnik. Članica uredništva *Zbornika Matice srpske za književnost i jezik* (od 1984), sekretarka Odeljenja za književnost i jezik Matice srpske (1995–1998).

BIBL.: *Lirske narodne pesme u Letopisu Matice srpske*, Novi Sad 1983; *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim usmenim pesmama*, Novi Sad, 1987; *Narodne pesme u srpskim rukopisnim pesmaricama XVIII i XIX veka*, Novi Sad, Beograd, 1995; *Bibliografija srpskih nekrologa*, Novi Sad, 1998 (koautorstvo); *Women in the Popular Movement Resistance (“Otpor”) in Novi Sad 2000*, Gender Studies, 1/4 (2005), 173–181 (koautorstvo); *Naučno delo od istraživanja do štampe*, Novi Sad 2008.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 352; Z. Karanović, *Kleut, Marija*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11, Novi Sad 1996, 119–120; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, 206–218.

KLOKOČAR rođ. **LJUBOJEVIĆ, Nevena**, apotekarka, upravnica II narodne apoteke (Novi Sad, 28. 4. 1904 – Novi Sad, 21. 8. 1984).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu (1923). Opredelila se za farmaciju i zato je dve godine po položenoj velikoj maturi provela volontirajući u apotekama. Komisija Ministarstva zdravlja joj je 1927. dala saglasnost i ona je u Zagrebu 1927. upisala studije na Farmaceutskom fakultetu. Diplomirala na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu (1929).

Počela da radi kao apotekarska saradnica u apotekama u Novom Sadu, Svilajncu, Požarevcu, Nišu itd. Posle deset godina službe, stekla dozvolu za otvaranje privatne apoteke. Otvorila svoju apoteku *Sveta Petka* u Gospođincima koja je radila sve do okupacije 1941. Januara 1942. sa celom porodicom izvedena na streljanje na Tisu, ali je ono nekim čudom obustavljeno.

Ilegalno pomagala partizanski pokret sanitetskim materijalom, a nakon oslobođenja učestvovala u mnogim akcijama podizanja zdravstvene zaštite (vakcinacije protiv trbušnog tifusa, ginekološki pregledi žena i sl.). Organizovala u Gospođincima porodilište i osnovala Mesni odbor AFŽ-a. Sekretarka i potpredsednica AFŽ-a.

Apoteka joj je nacionalizovana i preseljena u Bujanovac, a ona postavljena za upravnicu II narodne apoteke na Trgu slobode u Novom Sadu (do odlaska u penziju 1964).

U više navrata birana za gradsku odbornicu i poverenicu za narodno zdravlje. Honorarno predavala Farmakologiju u Srednjoj medicinskoj školi.

Dobitnica Povelje Novog Sada (1979).

LIT.: M. Belić, *Gospođinci–hronika*, Žabalj 1959; R. Šovljanski, *Klokočar, Nevena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 11, Novi Sad 1998, 132–133.

KLJAJIĆ, Milanka, narodna herojka, radnica (Staro Selo, Banija 1924 – Jošavica kod Gline, 22. 1. 1943).

Pre rata radila kao sezonska radnica i zbog toga često boravila u Vojvodini.

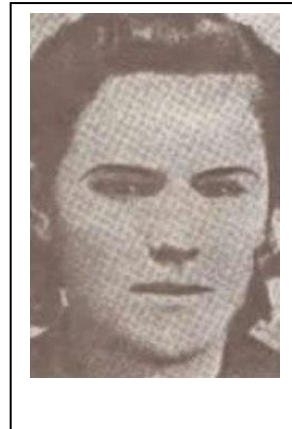
U partizanski pokret se uključila 1941. Članica KPJ od 1942. Bila je borkinja 3. bataljona VII brigade, po činu vodnik.

Isticala se velikom hrabrošću, poginula jurišajući na fašistički rov. List Antifašističkog fronta žena, *Žena danas*, pisao je o herojskim podvizima omladinke-borca Milanke Kljaić.

Cela porodica joj je poginula tokom Drugog svetskog rata, a kuća im je spaljena.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

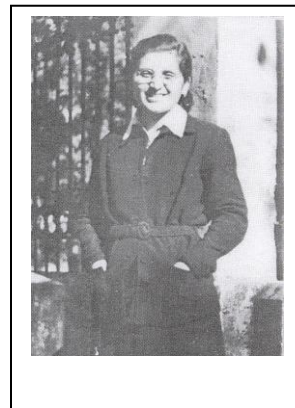
Danas jedna ulica u Beogradu i Benkovcu nosi njeno ime. Prema Indeksu srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama, odnosno naseljima, spomen-bista Milanke Kljajić sa postoljem je bila postavljena ispred spomenika palim borcima i žrtvama fašističkog terora u Joševici kog Gline. Posle uništenja spomenika, bista je uklonjena.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; P. B. Orbović, *Kljajić, Milanka*, u: Srpski biografski rečnik, knj. 5, Novi Sad 2011, 83; Z. Novak, R. Bosanac, *Indek srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama, odnosno naseljima*, <http://www.scribd.com/doc/263639897/Indeks-sru%C5%A1enih-o%C5%A1te%C4%8Denih-i-uklonjenih-spomenika-NOB-po-%C5%BEupanijama-po-naseljima-pdf> (Pristupljeno 9. 9. 2015).

KOVAČEVIĆ rođ. KUZMANOVIĆ, Srbislava, politička radnica, profesorka (Stara Pazova, 22. 7. 1912 – Beograd, 11. 2. 2000).

Gimnaziju pohađala u Šapcu, Rumi i Beogradu. Maturirala u Beogradu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za srpski jezik i književnost (1936). Predavala u gimnaziji u Rumi (1937–1939), a zatim u Šestoj beogradskoj gimnaziji. Pored profesorskog poziva, prevodila sa poljskog jezika kratku prozu i romane.

Učestvovala u radu Omladinske sekcije Ženskog pokreta. Tokom 1940. primljena u KPJ, a zatim otpuštena iz državne službe. Po izbijanju rata, neposredno se uključuje u antifašistički pokret, prvo u Kosmajskom srezu, a potom u Sremu, kao članica SK KPJ Ruma zadužena za rad sa ženama. Na Okružnoj konferenciji AFŽ-a izabrana za sekretarku (1943). Od januara 1945. sekretarka Pokrajinskog odbora AFŽ-a i urednica lista *Vojvođanka u borbi*. Obavljala i druge funkcije: članica Okružnog komiteta KPJ za Srem, sekretarka OK KPJ za Novosadski srez i sekretarka Kontrolne komisije PK KPJ.

Po završetku Drugog svetskog rata postaje poverenica za prosvetu i kulturu. Od sredine 1947. do Rezolucije Informbiroa savetnica ambasade FNRJ u Varšavi. Po povratku u Beograd sve do 1950. radi u Institutu društvenih nauka.

Sekretarka Redakcije *Rečnika srpskohrvatskog književnog i narodnog jezika* Srpske akademija nauka i umetnosti, članica Upravnog odbora Matice srpske, učesnica u izradi Matičinog *Rečnika srpskohrvatskog književnog jezika*, jedna od priređivačica zbornika *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine*.

Nositeljka Partizanske spomenice iz 1941.

BIBL.: *Prilog proučavanju terminologije iz Narodnooslobodilačke borbe*, Zbornik Matice srpske za književnost i jezik, 2 (1954), 8; M. Dombrovska, *Znaci života*, Beograd 1961 (prevod s poljskog); L. Bučkovski, *Crna bujica*, Subotica, Beograd 1961 (prevod s poljskog); *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine: prilog izučavanju istorije radničkog pokreta Srbije*, Bečej 1969 (koautorstvo); *Antifašistički front žena u Vojvodini 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1945–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 93–127.

LIT.: D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 45–92; J. Popov, *Kovačević, Srbislava*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 148–149.

LAZAREVIĆ, Jelena, profesorka, književnica, aktivistkinja ženskog pokreta (Valjevo, 1873 – Beograd, 18. 1. 1947).

Osnovnu školu i Višu žensku školu završila u Beogradu (1886–1892). Na Višoj školi položila učiteljski ispit. Studirala u Ženevi filozofsko-društvene nauke kao državna stipendistkinja (1897–1901). Radila u osnovnim školama u Mišićevu (1893–1894), Velikom Gradištu (1894–1895) i u Knjaževcu (1896). Profesorka u Prvoj ženskoj gimnaziju i Višoj ženskoj školi u Beogradu. Predavala istoriju, zemljopis, francuski jezik i gimnastiku²⁷.

Učestvovala kao bolničarka u Drugom balkanskom ratu (1912–1913) i u Prvom svetskom ratu.

Aktivistkinja Ženskog društva. Sekretarka Kola srpskih sestara u Beogradu, uz Nadeždu Petrović (izabrana 15. 8. 1903). Članica Beogradskog ženskog društva i suosnivačica Doma učenika srednje škole u Beogradu. Pisala o ženskom pitanju i položaju žena.

Članica Odbora za prenos Njegoševih posmrtnih ostataka sa Cetinja na Lovćen²⁸, čija je bila inicijatorka, kao i osnivanja Zetskog muzeja.

Poliglotkinja – govorila francuski i engleski jezik, a služila se i nemačkim jezikom. Prevodila sa francuskog (R. A. Rais, *Živela besmrtna Srbija*, Novi Sad 1918).

Dobitnica domaćih i stranih odlikovanja: Orden Belog orla V, Orden Svetog Save V i Srebrne medalje grada Verdena u Francuskoj.

BIBL.: *Srpski narodni ženski savez i Međunarodni ženski savez*, Domaćica, 12 (1906); *Crna Gora, beleške s puta*, Beograd 1921; *Društveni rad i ideje*, u: Domaćica-Spomenica, Beograd 1926; *Hrišćanka u odnosu prema svojim bližnjima*, Skoplje 1927; *Engleskinje u srpskom narodu*, Beograd 1929; *Darinka Nikolić: osnivač i tvorac Doma učenica srednjih škola*, Beograd 1930.

LIT.: D. Ivanić, *Kolo srpskih sestara*, Vardar 1 (1906), 19; *Pedesetogodišnjica Više ženske škole, 1863–1913*, Beograd 1913, 141 i 158; A. Nikolić, *Lazarević, Jelena*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 489–490; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u 19. i 20. veku*, Beograd 1996, 66–70, 73, 88, 90, 108; Đ. Perić, *Lazarević, Jelena Jela*, u: *Leksikon pisaca Jugoslavije*, knj. 3, Novi Sad 1987, 599–600;

²⁷ Up. Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 292.

²⁸ Članovi Odbora, uz Jelenu Lazarević su: Jovan Cvijić, predsednik SANU, Živan Živanović, predsedni SKZ-a, Pavle Popović, profesor Univerziteta, Svetozar Tomić, direktor.

LAZIĆ rođ. MILETIĆ, Zorka, spisateljica, publicistkinja (Neštin, 25. 5. 1878 – Novi Sad, 1. 12. 1948).

Osnovnu školu završila u Neštinu, a katoličku devojačku školu u Slavonskoj Požegi.

Pisala tekstove o položaju žena, o vaspitanju mladih i poeziju.

Tekstovi su objavljivani u tadašnjoj periodici (*Žena, Ženski svet, Književni jug, Zastava*). Izdavačica lista *Vrač pogađač: ilustrovani šaljivi kalendar za godinu...* i prva urednica i izdavačica *Dečjih novina*

(1918–1930). Za 70-ti rođendan Svetozara Miletića, svog dede, ispevala pesmu koja je

pobedila na konkursu. Docnije je poznati kompozitor H. Dubek napisao muziku za nju.

Velika zagovornica ideje jugoslovenstva koju je dosledno branila.

Jedna od osnivačica Kola naprednog ženskinja i prva potpredsednica, nakon ukidanja rodne zabrane za učešće žena u radu Matice srpske (1920). Deo njene rukopisne zaostavštine nalazi se u Rukopisnoj zbirci Matice srpske u Novom Sadu.

LIT.: *Ko je ko u Jugoslaviji?*, Beograd 1928, 79; *Spomenica oslobođenja Vojvodine: 1918–1928*, Novi Sad 1928; D. Popov, *Srpska štampa u Vojvodini 1918–1941*, Novi Sad 1984, 249; G. Stojaković, *Znamenite žene Novog Sada*, Novi Sad 2001; 178–179; D. Martinov, *Lazić, Zorka*, u: Srpski biografski rečnik, knj. 6, Novi Sad 2014, 523–524; B. Novaković, *Lazić, Zorka S.*, u: Leksikon pisaca Jugoslavije, knj. 3, Novi Sad 1987, 621.

LEVI JOVOVIĆ, Eva, profesorka univerziteta, lekarka (Žabalj, 25. 1. 1924 – Niš, 28. 6. 2011).

Osnovnu školu završila u Žablju, a gimnaziju u Bečeju (1942). Tokom Drugog svetskog rata je sa svojom porodicom internirana u Aušvic, odakle se vratila u Zagreb. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (1951). Specijalizirala je bakteriologiju u Higijenskom zavodu u Beogradu (1954). Kao stipendistkinja Svetske zdravstvene organizacije bila na usavršavanju u Londonu, Hamburgu, Kalkuti, Bombaju.

Zaposlila se na Medicinskom fakultetu u Nišu, na predmetu Mikrobiologija sa parazitologijom. Izabrana u zvanje docentkinje (1961), a redovne profesorke (1971). Na Medicinskom fakultetu u Nišu radila do penzije (1989).

Prodekanica za nastavu na matičnom fakultetu u dva mandata.

Članica Međunarodnog komiteta za fagotipizaciju i predsednica ogranka Srpskog lekarskog društva u Nišu.

Nagrađena Ordenom rada sa zlatnim vencem i Ordenom rada sa crvenom zastavom.

BIBL.: *Bakteriologija, imunologija i virusologija*, Niš 1992.

LIT.: *E. Levi Jovović*, u: *Mi smo preživeli. Jevreji o holokaustu*, 3, Beograd 2009, 109–117; *D. Šarenac, Levi Jovović, Eva*, u: *Znameniti Jevreji*, Beograd 2011, 135.

MAGDU rođ. ČOBANU, Lia (Magdu Lia), profesorka univerziteta, šefica Katedre za rumunski jezik i književnost, lingvistkinja (Nikolinci, 2. 12. 1930 – Novi Sad, 9. 10. 2010).

Gimnaziju završila u Vršcu (1949). Diplomirala na Višoj poslovnoj školi u Zrenjaninu (1957) i na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za rumunski jezik i književnost (1970).

Doktorirala na Temišvarskom univerzitetu, tema: *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea (O jeziku rumunskih banatskih pisaca s kraja XIX i početka XX veka)*

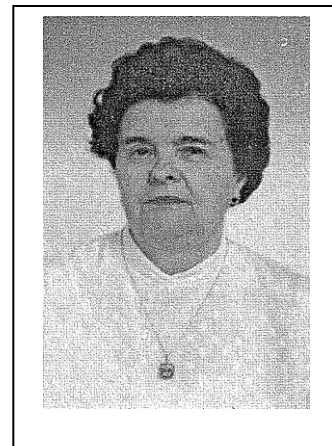
(1979). Po završetku rumunskog i srpskog jezika na Višoj pedagoškoj školi, bila nastavnik u Ečki (1958–1966). Po dolasku u Novi Sad (1966), radila kao lektorka i novinarka na Radiju Novi Sad, Redakcija programa na rumunskom jeziku (do 1974). Tada prelazi na Filozofski fakultet za lektora rumunskog jezika. Izabrana je u sva akademska zvanja: docentkinja (1982), vanredna profesorka (1987) i redovna profesorka (1992). Šefica Katedre za rumunski jezik i književnost (1981–1995).

Bavila se istorijom i dijalektologijom rumunskog jezika, ali i savremenim rumunskim jezikom. Predavala predmete: Savremeni rumunski jezik i Istorija rumunskog jezika sa dijalektologijom. Penzionisala se 1996.

Aktivna članica Društva za rumunski jezik Vojvodine, Društva za filološke nauke Rumunije i Asocijacije folklorista Jugoslavije.

BIBL.: *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*, Novi Sad 1980; *Studii de limbă română*, Novi Sad 1991; *Srpsko-rumunski priručnik za konverzaciju*, Novi Sad 1994 (koautorstvo); *Studiranje rumunskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1974–1994/95)*, Novi Sad 1997; *Memoria valorilor*, Zrenjanin 2014.

LIT.: *Društveno-humanistički ogleđi = Escuri socio-umaniste: in honorem Lia Magdu* (ur. Laura Spariosu), Novi Sad 2013, 10; R. [Redakcija], *Magdu, Lia*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 13, Novi Sad 1999, 171; *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 295.

MAGLAJLIĆ, Vahida, borkinja, narodna herojka (Banja Luka, 17. 4. 1907 – Rujiška kod Bosanskog Novog, 1. 4. 1943).

Osnovnu i Žensku stručnu školu završila u Banjoj Luci. Zbog očevog protivljenja nije nastavila školovanje. Bila sekretarka, a zatim i predsednica Ženskog pokreta. Članica brojnih društveno-kulturnih organizacija: Klub akademičara, društvo „Pelagić”, „Prijatelji prirode” i dr.

Uhapšena na početku Drugog svetskog rata zbog bliskosti sa KPJ. Iz zatvora pobjegla i priključila se partizanskom pokretu. Angažovana u partizanskoj bolnici na Čemernici, a zatim u Skender Vakufu gde neguje ranjenike, prikuplja pomoć za borce i radi na opismenjavanju. Borila se za emancipaciju i prava žena bez obzira na njihovu versku pripadnost, obrazovanje i status. Radila na osnivanju prvih odbora Antifašističkog fronta žena. Na prvoj konferenciji AFŽ-a decembra 1942. u Bosanskom Petrovcu izabrana za članicu Centralnog odbora.

Poginula prilikom iznenadnog nemačkog napada na borce XII krajiške udarne brigade.

Za narodnu herojku proglašena 1951.

Ulice u Sarajevu i Banjoj Luci nose njeno ime. Na Trgu palih boraca u Banjoj Luci stoji njena spomen-bista.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; D. Gajić, *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*, Banjaluka 2013, 20; *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. B. Panić Babić), Banja Luka 2014, 178–179.

MALIVUK, Zagorka Zaga, narodna herojka, tehničarka (Vršac, 27. 2. 1919 – Jajinci, 7. 7. 1942).

Osnovnu školu i tri razreda gimnazije završila u Vršcu. U Krnjači kraj Beograda završila Srednju tehničku školu.

Zaposlila se u fabrici aviona „Rogaževski“. Učestvuje u aktivnostima sindikalne organizacije i SKOJ-a. Članica KPJ postaje 1939. Radi na povezivanju partijskih ćelija iz Banata i Beograda, kao i na pripremi ustanka. Uhapšena prilikom pokušaja napuštanja okupiranog Beograda. Mučena, i posle nekoliko meseci, predata Gestapou. Zatvorena u logoru na Banjici.

Streljana u Jajincima.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u Vršcu i Beogradu nose njeno ime, kao i osnovna škola u Krnjači u Beogradu, gde se nalazi i njena spomen-bista.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; K. Ankucić, *Vršćanke u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 280–297; *Beograd iz ženskog ugla: komunistkinje, skojevke i narodne herojke*, http://zeneucrnom.org/pdf/mapa_otpora24.pdf (Pristupljeno 25. 7. 2015); M. Ljubičić, *Malivuk, Zagorka*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 806.

MANOJLOVIĆ rođ. BELESLIJIN, Rahila, dobrotvorka (Segedin, 1827 – Subotica, 30. 12. 1896).

Bez formalnog obrazovanja. Udata za uglednog advokata i gradonačelnika Subotice, Jovana Manojlovića²⁹. Oporukom iz 1886. ostavila Matici srpskoj 10.000 kruna. Zahvaljujući tome, formirana je „Zadužbina Rahile udove Manojlović rođ. Beleslijin“.

Stipenija je omogućavala da, prvenstveno siromašni mladići iz porodice Beleslijin i isključivo iz Ugarske, bez obzira na struku, budu školovani.

LIT.: P. Maletin, *Zadužbina Rahile Manojlović*, Rad Matice srpske, 6 (1972), 79; V. M. Nikolić, *Manojlović, Rahila*, u: Srpski biografski rečnik, knj. 5, Novi Sad 2011, 845–846.

²⁹ Bračno stanje navedeno radi objašnjenja imovinskog stanja i u vezi sa tim zadužbinarstva.

MARINKOVIĆ NEDUČIN, Radmila, profesorka univerziteta, rektorka, tehnološkinja (Novi Sad, 1. 10. 1946).

Osnovnu školu i gimnaziju „Moša Pijade”, kao najbolja učenica škole, završila u Novom Sadu (1965). Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1970). Najbolja studentkinja u svojoj generaciji.

Magistrirala na istom fakultetu (1977). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Fazne transformacije silicijum dioksida kao nosača heterogenih katalizatora u prisustvu metalnih oksida* (1985).

Na Tehnološkom fakultetu radi od 1970, kada je izabrana za asistentkinju na predmetima *Mikrobiologija, Opšta i neorganska hemija i Fizička hemija*. Birana u zvanja docentkinje, vanredne i redovne profesorke (1986–1996). Od 2002. držala nastavu i na Medicinskom fakultetu (Zavodu za farmaciju) iz predmeta *Fizička hemija sa instrumentalnim metodama*.

Stručna usavršavanja: Čehoslovačka, SAD, Poljska i Nemačka.

Rukovodila ili učestvovala na 15 naučnoistraživačkih projekata.

Objavila preko 250 bibliografskih jedinica. Rukovodila izradom tri doktorske disertacije i jedne magistarske teze.

Potpredsednica Izvršnog veća AP Vojvodine i predsednica Saveta Univerziteta u Novom Sadu. Prorektorka za nastavu (2001–2004), rektorka Univerziteta u Novom Sadu (2004–2009). Za to vreme postignuti su najbolji rezultati u modernizaciji nastave, primeni evropskih iskustava u novom pristupu obrazovanju, promene u sistemu upravljanja nakon donošenja novog Zakona, uvođenju novih studijskih programa, formiranju novih tela na nivou sistema visokog obrazovanja, posebno u domenu kvaliteta na Univerzitetu u Novom Sadu.

Izabrana za profesora emeritusa na Univerzitetu u Novom Sadu (2013).

BIBL.: *Mikrobiologija*, 1, Novi Sad 1973 (koautorstvo); *Širi aspekti primene adsorpcionih metoda za karakterizaciju heterogenih katalizatora*, u: P. Putanov, Uloga teorije u razvoju industrijske katalize, Novi Sad 1992; *Eksperimentalna fizička hemija*, Novi Sad 1998 (koautorstvo); *The effect of Atmosphere on HDS Catalysts Sintering*, u: The Advanced Science and Technology of Sintering, New York 1999.

LIT.: S. Sokolović, *Marinković Nedučin, Radmila*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 14, Novi Sad 1999, 34–35; S. Savić, *Profesorke univerziteta u Novom Sad: životne priče*, Novi Sad 2015, 267–277.

MARINKOVIĆ, Sofija Sonja, borkinja, narodna herojka, agronomkinja (Straževica, Pakrac, 3. 4. 1916 – Bagljaš, Zrenjanin, 31. 7. 1941).

Osnovnu školu završila u Straževici, a gimnaziju u Somboru i Novom Sadu. Studije poljoprivrede upisala u Zemunu, gde se aktivno uključila u politički rad i postala članica KPJ. U ime vojvođanske omladine učestvovala na kongresu za mir u Parizu.

Učestvovala u nastanku i radu OMPOK-a i bila predsednica

njegove ženske sekcije u Novom Sadu. Članica Mesnog komiteta SKOJ-a i delegatkinja na Petoj konferenciji PK SKOJ-a, takođe i predsednica Narodne pomoći za Vojvodinu, zbog čega je više puta zatvarana.

Aktivno učestvovala u pripremi ustanka u Vojvodini. Uhapšena 14. jula, prilikom prelaska Dunava radi odlaska u Beograd. Posle dve nedelje strahovitih mučenja, streljana 31. jula 1941. u Bagljašu, zajedno sa devedesetak uhapšenih aktivista i boraca.

Za narodnu herojku proglašena oktobra 1943.

Danas u Novom Sadu, Zemunu, Zrenjaninu i Subotici osnovne škole nose njeno ime, kao i Poljoprivredna škola u Požarevcu. U Novom Sadu duže od 50 godina uspešno deluje Akademsko kulturno-umetničko društvo pod njenim imenom, a u sledećim mestima postoje ulice koje nose njeno ime: Novi Sad, Beograd, Subotica, Kragujevac, Lazarevac, Sombor, Zrenjanin, Kikinda i Apatin. U Zrenjaninu, Žablju i Zemunu postoje i spomen-biste.

LIT.: [R.] Redakcija, *Marinković, Sonja*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 14, Novi Sad 1999, 35–36; *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; Đ. Momčilović, *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*, Beograd 1977, 564–565; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 332–359; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 55–56; *40 godina Akademsko kulturno-umetničkog društva „Sonja Marinković”: 1962–2002*, Novi Sad 2002; *Leksikon narodooslobodilačkog rata i revolucije u Jugoslavije: 1941–1945*. Knj. 2, M–Ž, Beograd 1980; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 10–11.

MARŽINEC, Ljubica, pijanistkinja, muzička pedagoškinja (Osijek, 18. 9. 1909 – Beograd, 20. 1. 1963).

Klavir učila u Beogradu kod Ćirila Ličara. Diplomirala na majstorskoj školi Praškog konzervatorijuma (1932). Do Drugog svetskog rata nastupa u Pragu, Ostravi, Beogradu, izvodeći kompozicije: F. Lista, L. Van Betovena, D. Skarlatija, M. Ravela. Izvodila i moderne obrade baroknih kompozitora: Freskobaldija, Baha, F. Šopena i dr. Muzička kritika ju je isticala kao vrsnu izvođačicu modernih kompozitora: I. Stravinskog, M. Musorgskog, S. Prokofjeva i dr. Izvodila i dela savremenih jugoslovenskih kompozitora: J. Slovenskog, M. Tajčevića i B. Papadopula.

Nakon Drugog svetskog rata, radila u Muzičkoj školi pri Muzičkoj akademiji (do 1947) i u Muzičkoj školi „Stanković“ do odlaska u penziju.

LIT.: R. Pejović, *Koncertni život u Beogradu 1919–1941*, Beograd 2004; M. Kokanović Marković, *Maržinec, Ljubica*, u: Srpski biografski rečnik, knj. 6, Novi Sad 2014, 43–44.

MATIĆ, Anka Grozda, narodna herojka, domaćica (Irig, 9. 8. 1918 – Valjevo, 15. 10. 1944).

Osnovnu školu završila u Irigu. U porodičnom okruženju se upoznala sa levičarskom ideologijom i u proleće 1940. primljena u KPJ.

Odmah po okupaciji Kraljevine Jugoslavije, počela da radi na pripremama za ustanak. Posle očeve pogibije, pristupa Podunavskom partizanskom odred (kasnije Drugi sremski bataljon) i pridružuje je sestrama i braći koji su bili u partizanima.

U Bosni učestvuje u borbama protiv četnika na Majevidici i u borbama protiv ustaša na liniji Tuzla–Brčko. U proleće 1943. njen bataljon ulazi u sastav II vojvođanske udarne brigade. Borbe su se nastavile preko istočne Bosne, Zelengore sve do Hercegovine. U drugoj polovini 1944. vraća se preko istočne Bosne u zapadnu Srbiju i učestvuje u borbama za oslobođenje. Politička delegatkinja i politička komesarka u svojoj četi.

Ranjena u borbama u Crnoj Gori. Poginula u završnim borbama za oslobođenje Beograda, tako što ju je pokosio mitraljeski rafal sa nemačkog tenka u blizini sela Zabrežje. Teško ranjena, a sutradan 15. oktobra 1944. preminula.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

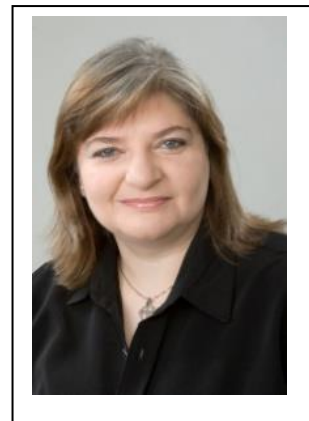
Njeno ime nose ulice u Beogradu, Zemunu i Irigu. U centru Iriga postoji njena spomen-bista, koju je 1972. uradio vajar Jovan Soldatović. Njena spomen-kuća se nalazi na spisku nepokretnih kulturnih dobara u kategoriji Značajni spomenici kulture u Vojvodini o kojima se brine Pokrajinski zavod za zaštitu kulture u Novom Sadu.

LIT.: Ž. Atanacković, *II vojvođanska NOU brigada*, Beograd 1978; *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Žene u Srbiji u NOB* (ur. R. Vujačić), Beograd 1975; R. Prica, *Organizacija AFŽ u sremskomitrovačkom srežu*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), 569–590.

MATUŠA, Svetlana, slikarka, keramičarka (Pančevo, 1959).

Diplomirala na Fakultetu primenjenih umetnosti i dizajna u Beogradu, Klasa za izradu unikatne keramike. Izlaže od 1986. Imala 17 samostalnih i više od 140 kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Samostalne izložbe u Novom Sadu, Beogradu, Pančevu i Rejkjaviku. U okviru kolektivnih izložbi, izlagani su njeni unikatni keramički komadi i slike na Islandu, u Srbiji, Češkoj, Portugaliji, Japanu i dr. Učestvovala i na mnogim simpozijumima i kolonijama.

Danas živi i radi u Rejkjaviku, vlasnica veoma uspešnog umetničkog studija-galerije za izradu i prodaju keramike. Osim keramikom, bavi se skulpturom i slikarstvom.

Članica je UPIDIV-a i ULUPUDS-a. Tri meseca provela na specijalizaciji u Šigaraki institutu za keramiku u Japanu.

Dobitnica Godišnje nagrade ULUPUDS-a (1993) i Zlatne forme UPIDIV-a (1998).

Članica Islandskog udruženja umetnika i Udruženja keramičara Islanda.

LIT.: S. Nikolin, *Cincari /Aromuni/ u južnom Banatu*, Pančevo 2009, 57–58; *Lana Matuša*, <http://www.svetlanamatusa.com/> (Pristupljeno 2. 12. 2015).

MEŠTEROVIĆ PANTIĆ, Julka, lekarka, potpukovnica saniteta (Srpski Itebej, 22. 8. 1906 – Beograd, 4. 10. 1984).

Osnovnu školu završila u Srpskom Itebeju, a gimnaziju u Zrenjaninu. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beogradu (1931). Specijalizaciju iz oblasti ginekologije odbranila 1937.

Počela da radi u Beogradu, a zatim u privatnoj ordinaciji svoga muža u Valjevu.

Na početku Drugog svetskog rata (sa suprugom i bratom) pristupa partizanskom pokretu i sanitetu. Anagažovana u Posavskom

partizanskom odredu, a zatim tokom 1942. i 1943. postaje upravnik partizanskih bolnica u Novoj Varoši i Čajniču, a zatim rukovodi hirurškom ekipom u V krajiškoj diviziji, krećući se sa partizanskim trupama kroz planinske predele Hercegovine, Crne Gore, preko istočne Srbije do Beograda tokom IV, V i VI fašističke ofanzive.

U borbama za oslobođenje Srbije, postaje zamenica načelnika saniteta Glavnog štaba i načelnica saniteta Komande grada Beograda.

Upravnik Opšte državne bolnice (1946), pomoćnica ministra zdravlja SR Srbije (1946–1949), članica Glavnog odbora AFŽ-a Srbije.

Penzionisana 1965. Tokom Drugog svetskog rata prva žena koja je dobila čin potpukovnice (1943).

Dobitnica nekoliko visokih priznanja i odlikovanja: Partizanska spomenica 1941, Orden za hrabrost i dr.

BIBL.: *Lekarev dnevnik*, Beograd 1968.

LIT.: *Poznati srpski lekari*, Beograd, Toronto 2005, 492; J. Popov, *Mešterović Pantić, Julka*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6, Novi Sad 2014, 390–392.

MIJAVEC rođ. SÝKOROVÁ, Marija (Myjavcová Maria), profesorka univerziteta, lingvistkinja, publicistkinja (Bački Petrovac, 1. 6. 1934).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkom Petrovcu. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za češki i slovački jezik (1956). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1975). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Vývin spisovnej slovenčiny vo Vojvodine v podmienkach kontaktu so srbochorvátskym jazykom (Razvoj standardnog slovačkog jezika u Vojvodini u kontaktu sa srpskohrvatskim)* (1987). Radila kao profesor u Gimnaziji „Jan Kolar” u Bačkom Petrovcu (1956–1957), zatim kao novinarka i jezička redaktorka u novinama *Hlas ľudu* i izdavačkoj kući Obzor (1957–1967). Od 1968. zaposlena na Filozofskom fakultetu, najpre kao stručni saradnik za slovački jezik, a zatim u zvanju docentkinje na Odseku za slovački jezik i književnost. Vanredna profesorka na Pedagoškoj akademiji u Novom Sadu i na Pedagoškom fakultetu u Somboru (istureno odeljenje u Bačkom Petrovcu za obrazovanje učitelja na slovačkom jeziku).

Naučni rad posvetila istraživanju bilingvizma (slovačko-srpski), lingvodidaktike, sociolingvističkim istraživanjima, sastavljanju udžbenika na slovačkom jeziku i prevođenju. Penzionisana 1991.

Prva je dobitnica Nagrade Slovačkog izdavačkog centra (Nagrada SIC) za knjigu *State o našej slovenčine* (2006).

BIBL.: *Slovenčina v jazykovej enclave*, Báčsky Petrovec 2001; *State o našej slovenčine*, Báčsky Petrovec 2006; *Slovenská jazyková čítanka: o slovenskom jazyku vo Vojvodine*, Báčsky Petrovec 2009.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 841; J. Marko, *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*, Báčsky Petrovec 2009, 124–126.

MILOJEVIĆ, Mileva, učiteljica, feministkinja, publicistkinja (Bijeljina, 6. 9. 1885 – Beograd, 5. 5. 1971).

Osnovnu školu završila u Bijeljini, a Učiteljsku školu u Beogradu (1903–1907). Najpre službovala u Bijeljini, a zatim se seli u Beograd.

Predsednica Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava³⁰, koje je osnovano u Beogradu (1919). Nakon uključivanja ove feminističke organizacije u Ženski pokret, veoma aktivna i u njemu.

Učestvovala u Ljubljani na osnivačkoj sednici Alijanse ženskih društava u Kraljevini SHS (1923).

Urednica časopisa *Ženski pokret*³¹ (1920–1927). Objavila zbirku pesama, pod pseudonimom Nada Jovanović.

BIBL.: *U život vizija čija je moć istina*, Beograd 1924.

LIT.: *Bibliografija ženskih pisaca u Jugoslaviji*, Beograd, Ljubljana, Zagreb 1936, 59–60; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u XIX i XX veku*, Beograd 1996, 109–110; D. Martinov, *Milojević, Mileva*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6, Novi Sad 2014, 590.

³⁰ Programsko opredeljenje ovog Društva: prosvjećivanje žena sa ciljem ostvarivanja njihovih građanskih i političkih prava i odricanje od humanitarnih aktivnosti, up. N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u 19. i 20. Veku*, Beograd 1996, 109.

³¹ Časopis *Ženski pokret: organ Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava* izlazio od 1920. do 1938. godine, u izdanju Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava.

MIMICA-DUKIĆ, Neda, profesorka univerziteta, dekanica, hemičarka (Novi Sad, 2. 5. 1952).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala hemiju na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu (1979). Magistrirala na istom fakultetu (1987). Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Prilog proučavanju hemijskog sastava Mentha piperita L* (1993).

Sva zvanja, od asistentkinje-pripravnice do redovne profesorke prošla na matičnom fakultetu (1979–2003).

Drži nastavne kurseve, na osnovnim i master studijama na Prirodno-matematičkom fakultetu, iz sledećih predmeta: Osnovi biohemije, Intermedijerni metabolizam, Biohemija lekovitog bilja i Biohemija antioksidantnih sistema. Pored toga, drži nastavu i na Medicinskom fakultetu. Angažovana na doktorskim studijama.

Rukovodila timom za međunarodnu saradnju PMF-a (2006–2009), prodekanica za nauku, razvoj i međunarodnu saradnju (2005–2006). Za dekanicu izabrana 2009, a posle prvog mandata je reizabrana, tako da je bila na toj funkciji do maja 2015. Prva žena koja je vodila Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu.

Šefica Katedre za biohemiju i hemiju prirodnih proizvoda (od 2015). Predsednica Saveta Prirodno-matematičkog fakulteta.

Članica Matičnog odbora za hemiju Ministarstva za nauku, predsednica Odbora za prirodne nauke Evropske univerzitetske fondacije – Campus Europae. Članica uredništva međunarodnog časopisa *Phytotherapy Research*, članica *International Society of Food, Agriculture and Environment* i recenzentkinja vodećih međunarodnih časopisa: *Jornal of Agricultural and Food Chemistry*, *Food Chemistry*, *Phytotherapy Research*, *Planta Medica* i dr.

Stručna usavršavanja: Atina (Fellowship at the University of Athens, Faculty of Pharmacy, and Department of Pharmacognosy, 1987/1988), Velika Britanija (British Council Award at the Department of Botany, Reading University, UK, 1991).

Dobitnica Povelje za ostvarene rezultate, povodom 50 godina Departmana za hemiju (2012), prve nagrade za postignute rezultate u naučnoistraživačkom radu koju dodeljuje Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (2004).

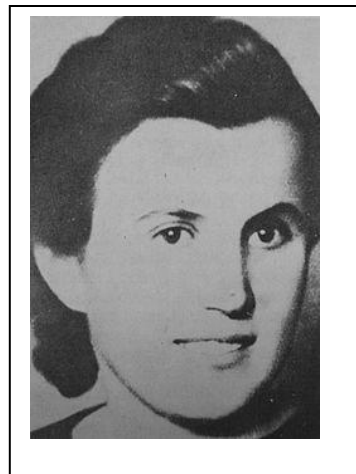
BIBL.: *Antimicrobial and antioxidant activities of three Mentha L. species essential oils*, *Planta Medica*, 69 (2003), 413–419; *Antimicrobial and antioxidant activity of Melissa officinalis (Lamiaceae) essential oil*, *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 52 (2004), 2485–2489 (koautorstvo); *Antimicrobial and antioxidant properties of Rosmary and Sage (Rosmarinus officinalis L. and Savia officinalis L.) essential oil*, *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 55 (2007), 7879–7885 (koautorstvo); *Phenolics as antioxidants in garlic (Allium sativum L., Alliaceae)*, *Food Chemistry*, 111 (No 4) (2008), 925–929.

LIT.: S. Savić, *Profesorke novosadskog univerziteta: životne priče*, Novi Sad 2015, 362–370; Neda Mimica-Dukić, http://www.dbe.uns.ac.rs/studije/knjiga_nastavnika/neda_mimica-dukic (Pristupljeno 25. 12. 2015).

ODADŽIĆ, Ljubica, narodna herojka, radnica (Kumane, 12. 10. 1913 – Pančevo, 10. 3. 1942).

Završila samo osnovnu školu. Radila sezonske poslove. Po odlasku u Beograd 1935, radi najpre kao kućna pomoćnica, a zatim se zapošljava kao tekstilna radnica. Uključuje se u sindikalni pokret i angažuje se radeći na emancipaciji žena. Više puta hapšena. Tokom 1938. primljena u KPJ.

Posle okupacije Kraljevine Jugoslavije 1941, uključuje se u NOP i vraća u rodno mesto u Banatu. Radila u ilegali,

zadužena za pripremanje i organizaciju partizanskih odreda. Usled jakih neprijateljskih snaga, pokušaj prebacivanja u Srem Kumanačko-melenačkog partizanskog odreda, nije uspeo. Nastupila je veoma hladna zima 1942, a pripadnici partizanskog pokreta bili su raspoređeni po bazama. U akciji nemačkih oružanih snaga februara 1942. veliki broj baza je otkriven, pripadnici partizanskog pokreta su ili ubijeni ili su pohapšeni.

U jednoj od akcija je uhapšena. Tom prilikom pokušala da izvrši samoubistvo. Nije uspela jer se metak zaglavio u cevi revolvera.

Streljana 10. 3. 1942. u Pančevu.

Tokom 1953. proglašena za narodnu herojku.

Danas u Kikindi, Zrenjaninu, Somboru i Novom Bečeju postoje ulice koje nose njeno ime, dok se u njenom rodnom Kumanu nalaze spomen-bista i ulica.

LIT.: *Vojvodina u borbi*, Novi Sad 1963; *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Žene Srbije u NOB* (ur. R. Vujačić), Beograd 1975; B. Popov, *Borba žena Banata u fašističkim zatvorima i logorima*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 191–205; G. Stojaković, *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953*, http://www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/afz-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).

OGNJANOVIĆ-FAJT, Hedviga, infektološkinja, lekarka, docentkinja univerziteta (Karlovac, 11. 3. 1923 – Novi Sad, 2. 8. 1992).

Osnovnu školu završila u Novom Sadu, a gimnaziju u Zagrebu. Studije medicine započela u Segedinu i prekinula, pošto se priključila partizanima (1944). Radila na hirurškim odeljenjima Vojne bolnice u Novom Sadu i Petrovaradinu. Studije nastavila posle Drugog svetskog rata. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (1949). Specijalizaciju iz oblasti infektivnih bolesti završila 1952.

Postavljena za zamenicu šefa Infektivnog odeljenja. V.d. upravnik Klinike za infektivne bolesti (1963–1968), a zatim upravnica od 1968. Direktorica Klinike koja je postala sastavni deo Medicinskog fakulteta u Novom Sadu.

Za asistentkinju na Medicinskom fakultetu izabrana 1961, za docentkinju (1967), posle prihvaćenog habilitacionog rada *Aspekti oboljenja prouzrokovanog bakterijama iz grupe Salmonella*. Penzionisana 1981.

Neposredno posle Drugog svetskog rata, bila je učesnica na nekoliko radnih akcija.

Učestvovala u lečenju obolelih od trbušnog tifusa. Učesnica brojnih domaćih i stranih naučnih konferencija.

LIT.: G. Čanak, *Ognjanović Fajt, Hedviga*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 18, Novi Sad 2001, 98–99.

OKRAJNOV-ROTOVIĆ, Božica, profesorka univerziteta, hemičarka (Kladanj, 24. 12. 1914 – Beograd, 17. 1. 1983).

Osnovnu školu završila u Kladnju, a gimnaziju u Beogradu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, Grupa za hemiju (1938). Doktorirala na Hemijskom institutu Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Strazburu, tema: *Analyse des oleoresins d'abietinees at des cellophanes correspondantes*.

Za asistentkinju Hemijskog instituta Medicinskog fakulteta u Beogradu izabrana 1945, docentkinju (1955), vanrednu profesorku (1965) i redovnu profesorku (1971).

Specijalizacije u Švajcarskoj, na Hemijskom institutu Medicinskog fakulteta u Ženevi (1949/1950), u Hemijskom zavodu Univerziteta u Cirihi, kao i na Velikoj tehničkoj školi u Cirihi kod profesora L. Ružičke.

Dekanica Medicinskog fakulteta u Beogradu (1973–1976).

Objavila više od 30 radova iz oblasti biohemije, štampanih u međunarodnim i domaćim časopisima.

BIBL.: *Repetitorijum neorganske hemije*, Beograd 1972; *Osnovi organske hemije*, Beograd 1979 (koautorstvo).

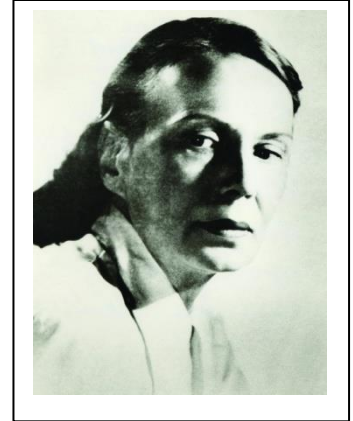
LIT.: *Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu: 80 godina rada*, Beograd, 2000; *Profesori Medicinskog fakulteta u Beogradu*, Beograd 2000; I. Karadžić, *Prof. dr Božica Okrajnov-Rotović*, <http://med-forum.rs/Med01/Nastavnici%20medicinskog%20fakulteta%20u%20Beogradu/1-2.20.pdf> (Pristupljeno 11. 10. 2015).

OLENJINA, Marina, balerina, baletska pedagoškinja, koreografkinja (Moskva, 2. 4. 1887 – Beograd, 2. 6. 1963).

Pohađala osmogodišnju Pozorišnu i koreografsku školu u Moskvi. Usavršavala se u Pragu i Parizu.

Po napuštanju Rusije posle Oktobarske revolucije, angažovana u Narodnom pozorištu u Beogradu kao primabalerina (1923–1945).

Tokom Drugog svetskog rata radila kao partizanska bolničarka u Crnoj Gori. Do 1950. radila na organizaciji klasičnog baleta i kao

koreografkinja Umetničkog ansambla pri Centralnom domu JNA u Beogradu.

Nakon toga dolazi u Novi Sad, sa grupom igrača iz rasformiranog ansambla. Organizuje i vodi baletski ansambl Srpskog narodnog pozorišta.

Sa puno ljubavi i umeća je prenosila svoje znanje i iskustvo na osposobljavanje mladih igrača za predstave. U Novom Sadu boravi i radi do 1957.

Na inicijativu Udruženja baletskih umetnika iz Vojvodine ustanovljena je nagrada koja nosi ime Marine Olenjine, a dodeljuje se mladim i talentovanim baletskim igračima od 2007.

U spomen na nju podignut spomenik/skulptura, delo akademskog vajara L. Siladžija, na Pozorišnom trgu i zelenoj površini ispred SNP-a (2011).

LIT.: Lj. Mišić, *Olenjna, Marina*, u. Enciklopedija Novog Sada, knj. 18, Novi Sad 2001, 134–135; *Marina Olenjina*, <http://www.snp.org.rs/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).

PALIK-KUNČAK, Ana, sveštenica (Kisač, 25. 4. 1961).

Osnovnu školu završila u Kisaču, a potom Karlovačku gimnaziju – prevodilački smer za nemački jezik. Početno teološko obrazovanje stekla u Švajcarskoj gde je pohađala kurs u crkvenoj bolnici, kao i kurs engleskog jezika. Diplomirala na Teološkom fakultetu u Pragu (1985).

Sveštenu službu vrši u Kisaču u Evngelističko-metodističkoj crkvi.

Najpre saradnica, a kasnije i predsednica Hrišćanske socijalno-humanitarne organizacije Haris (1992–2004).

Dugogodišnje učešće u radu Ekumenske humanitarne organizacije kao članica Upravnog odbora i saradnja na određenim projektima.

Nakon povratka u Kisač, preuzela dužnost sveštenice u Evanđeosko-metodističkoj crkvi gde propoveda i obavlja sve sveštenučke dužnosti, uključujući posebno rad na veronauci sa decom i odraslima.

BIBL.: *Žena u Evangeličko-metodističkoj crkvi*, u: S. Savić, *Feministička teologija*, Novi Sad 1999, 134–135; *Žene u prvim hrišćanskim zajednicama: prisila*, u: S. Savić, *Feministička teologija*, Novi Sad 1999, 139–141.

LIT.: S. Savić, *Sa Anom Palik Kunčak*, u: S. Savić, *Feministička teologija*, Novi Sad 1999, 136–138; *Biografija A. Palik-Kunčak* (lična arhiva).

PAPAZOGLU OSTROGORSKI, Fanula, profesorka univerziteta, istoričarka, epigrafičarka, dopisna članica SANU (Bitolj, 3. 2. 1917 – Beograd, 26. 1. 2001).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bitolju. Na Filozofskom fakultetu u Beogradu studirala klasičnu filologiju i istoriju. Izbijanje Drugog svetskog rata i okupacija Beograda prekinuli su njene studije. Zbog svojih antifašističkih stavova uhapšena i internirana u logor na Banjici (1942–1943). Po izlasku iz logora tokom 1943. pridružila se partizanima na slobodnoj teritoriji u Sremu. Radila u

Glavnom narodnooslobodilačkom odboru Vojvodine, a od 1945. u Ministarstvu informacija i Ministarstvu spoljnih poslova (do 1947).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Katedri za istoriju (1946) i odmah se zaposlila na Katedri za istoriju starog veka. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Makedonski gradovi u rimsko doba* (1955). Birana u zvanje docentkinje (1956), vanredne profesorke (1960) i redovne profesorke (1965). Penzionisana 1979.

Bavila se istraživanjem antičkog Balkana, gradovima, epigrafskim i numizmatičkim natpisima, kao i plemenima, romanizacijom i helenizacijom na Centralnom Balkanu. Govorila više jezika.

Bila u braku sa čuvenim vizantologom i akademikom Georgijem Ostrogorskim³².

Znatno doprinela formiranju Centra za antičku epigrafiku i numizmatiku, kao i Seminara za istoriju starog veka.

Na Univerzitetu Sorbona (Paris-Sorbonne, Paris IV) dodeljen joj je počasni doktorat (1982). Izabrana za dopisnu članicu SANU, a od 1982. i za redovnu. Dopisna članica Nemačkog arheološkog instituta u Berlinu i inostrana članica Makedonske akademije nauka i umetnosti, takođe i Filološkog društva *Parnasos* u Atini.

Dobitnica Oktobarske nagrade Beograda (1970) i Sedmojulske nagrade (1988).

BIBL.: *Makedonski gradovi u rimsko doba*, Beograd 1957; *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: (Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi)*, Sarajevo, Beograd 1969; *Istorija helenizma – epoha Aleksandra Velikog*, Beograd 1972; *Inscriptiones Graecae, Epiri, Macedoniae, Thraciae, Scythiae : Pars II Inscriptiones Macedoniae : Fasciculus II Inscriptiones Macedoniae septentrionalis :*

³² Podatak o bračnom stanju se navodi opravdano jer, po mišljenju autora, daje dodatnu dimenziju u bavljenju naukom profesorke Papazoglu.

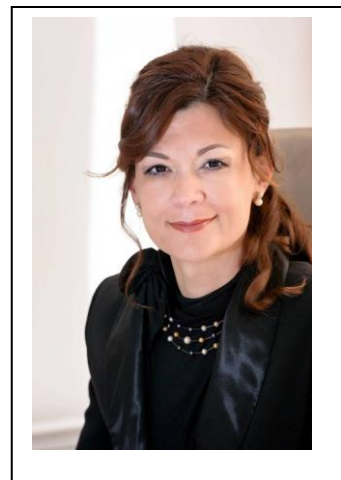
Sectio prima Inscriptiones Lyncestidis, Heracleae, Pelagoniae, Derriopi, Lychni, Berlin 1999 (koautorstvo); *Iz istorije antičkog Balkana: odabrane studije*, Beograd 2007 (koautorstvo); *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba : Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi*, Beograd 2007.

LIT.: S. Ćirković, *Papazoglu, Fanula*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 560–561; O. Pelcer-Vujičić, *Fanula Papazoglu i razvoj grčke epigrafike u Srbiji*, u: Antika i savremeni svet: naučnici, istraživači i tumači: zbornik radova, Novi Sad 2013, 319–323.

PAVKOV-HRVOJEVIĆ, Milica, profesorka univerziteta, dekanica, fizičarka (Novi Sad, 29. 7. 1972).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu na Departmanu za fiziku (1995). Magistrirala na Fizičkom fakultetu u Beogradu (1999). Doktorirala iz oblasti Fizike kondenzovane materije (2002).

Rad započela na Departmanu za fiziku na PMF-u u Novom Sadu u zvanju asistentkinje-pripravnice (1996). Birana u zvanje asistentkinje (2000), docentkinje (2003), vanredne profesorke

(2009) i redovne profesorke (2013) za naučnu oblast Teorijska fizika kondenzovanog stanja materije.

Uključena u nastavu na osnovnim, master i doktorskim studijama na sledećim predmetima: Uvod u teorijsku fiziku, Izabrana poglavlja iz mehanike i elektrodinamike, Teorija relativnosti, Nebeska mehanika, Modeliranje globalnih promena i Jako korelisani sistemi.

Pomoćnica direktora na Departmanu za fiziku (2007–2009). Rukovoditeljka doktorskih studija fizike (od 2009). Prodekanica za međunarodnu saradnju (2009–2015). Dekanica Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu (od 2015).

Predsednica Nadzornog odbora Društva fizičara Srbije (od 2014), potpredsednica Društva fizičara Srbije (2009–2011).

Specijalizacije: u Trstu, Oksfordu, Lindau i Čikagu. Koordinatorica za fiziku međunarodnog projekta razmene studenta Evropske univerzitetske fondacije – Campus Europae u dva mandata (2003–2006) i (2013–2015).

Koautorica nekoliko udžbenika iz fizike za studente i đake.

BIBL.: *Spin-wave dispersion and transition temperature in the cuprate antiferromagnet La_2CuO_4* , Physical Review B 68, 014435 (2003) (koautorstvo); *Thermodynamic properties of magnetic bilayers*, Journal of Physics and Chemistry of Solids, XX (2005), 1–7 (koautorstvo); *Thermodynamical properties of the Ising and Heisenberg $S = 1$ ferromagnet with biquadratic exchange and uniaxial anisotropy*, Physica status solidi(b) 243 (2006), 530–541; *Low-temperature Properties of Ferromagnetic Fibonacci Superlattices*, The European Physical Journal B 59 (2007), 367–373; *Magnon energy renormalization and low-temperature thermodynamics of $O(3)$ Heisenberg ferromagnets*, Annals of physics 339 (2013), 382–411.

LIT.: Prof. dr Milica Pavkov Hrvojević, https://www.pmf.uns.ac.rs/o_nama/uprava/dekan (Pristupljeno 2. 2. 2016).

PENAVIN rođ. BORSY, Olga, profesorka univerziteta, lingvistkinja (Debrecin, 15. 7. 1916 – Novi Sad, 25. 10. 2001).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Debrecinu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu (mađarski, latinski i italijanski jezik) u Debrecinu. Radi kao profesorka u gimnaziji u Debrecinu, a onda tokom Drugog svetskog rata u subotičkoj gimnaziji.

Na Višoj pedagoškoj školi predaje lingvistiku (od 1947).

Doktorirala na Univerzitetu u Getingenu na Grupi za ugrofinski jezik, tema: *Die Sprache der ungarischen Bevölkerung der*

Batschka (1956). Birana na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu u zvanje docentkinje (1957), vanredne profesorke (1962) i redovne profesorke (1967). Penzionisana 1984.

Nastavu držala na Odseku za mađarski jezik i kniževnost, držeći kurseve iz Sintakse i Dijalektologije.

Dobitnica uglednog priznanja *Senteleki* (1989) i *Spomen medalje „Ištvan Đerfi”*.

Autorka više od 400 bibliografskih jedinica. Kompletna bibliografija objavljena u publikaciji *Hungarológiai közlemények* (1996).

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 751–756; T. Moric, *Penavin, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 19, Novi Sad 2002, 249–250.

PERAZIĆ, Jasmina, košarkašica, filološkinja (Novi Sad, 6. 12. 1960).

Osnovnu školu završila u Novom Sadu, gde je započela i gimnaziju. Gimnaziju završila u Frankfurtu, budući da se već tada ozbiljno bavila košarkom.

Počela da trenira u *ŽKK Vojvodina* i uzor joj je bila Marija Veger. Za seniorski tim nastupa sa 14 godina, a sa 15 debitovala za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Sa 17 godina odlazi u Frankfurt i nastupa za tamošnji klub *Eintracht*. Jedna od najboljih košarkašica u Nemačkoj sa 18 godina.

Dobija poziv sa Univerziteta Merilend, jednog od najboljih u SAD i počinje da nastupa za ovaj američki klub, vrlo uspešno. Uvek bila u izboru od 12 najboljih košarkašica SAD i igrala Ol-Star utakmice. Uporedo sa košarkom, diplomirala filologiju.

Bez obzira na veliki broj klupskih utakmica i dugu klupsku sezonu, Jasmina Perazić redovno nastupa za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije.

Njen doprinos je ogroman u usvajanju bronzane medalje u Moskvi na Olimpijskim igrama (1980). Nastupala i na OI u Los Anđelesu (1984) i na Svetskom prvenstvu u Sao Paolu. Na Evropskom prvenstvu u Budimpešti (1983) reprezentacija Jugoslavije osvojila četvrto mesto. Proglašena za najbolju strelkinju i najbolju igračicu celog prvenstva.

Od reprezentacije se oprostila na EP u Španiji kada je osvojena srebrna medalja (1987).

Od 1988. nastupala i za profesionalni tim Njujork Liberti (New York Liberty). U martu 2014. uvrštena u Kuću slavnih američke ženske košarke.

LIT.: Đ. Horvat, *Perazić, Jasmina*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 16, Novi Sad 2002, 258–260; *Janina Perazić*, <http://kucaslavnih.rs/jasmina-perazic-u-kuci-slavnih/> (Pristupljeno 7. 12. 2015).

PERIĆ-RANKOVIĆ, Borislava, stonoteniserka, trgovkinja (Bečež, 16. 6. 1972).

Osnovnu i srednju trgovačku školu završila u Bečežu. Radila u struci. Seli se Novi Sad i upisuje vanredno Višu školu za informatiku. Radeći u jednoj firmi, doživljava povredu i ostaje u invalidskim kolicima.

Počinja da se bavi košarkom, a zatim stonim tenisom. Učestvuje sa reprezentacijom na Svetskom kupu u Laškom (2004), bronzana medalja u ekipnoj konkurenciji. Dve godine kasnije, na istom mestu osvaja srebrnu medalju. To je njena prva medalja osvojena u pojedinačnoj konkurenciji. U Vupertalu osvaja i zlatnu medalju (2006), da bi naredne godine, na Evropskom prvenstvu u Kranjskoj gori, ekipno osvojila srebrnu, a u pojedinačnoj konkurenciji zlatnu medalju.

Izabrana za najbolju sportistkinju Novog Sada i Autonomne Pokrajine Vojvodine u konkurenciji osoba sa invaliditetom (2007). Na paraolimpijskim igrama u Pekingu osvojila srebrnu medalju (2008) i dobila priznanje „Jovan Mikić Spartak“, a zatim i priznanje grada Bečeža i Olimpijskog komiteta Srbije.

Na Paraolimpijskim igrama u Londonu (2012) ponovila uspeh, osvojila srebrnu medalju.

Izabrana za najbolju sportistkinju na svetu u konkurenciji osoba sa invaliditetom (2015).

LIT.: *Borislava Perić Ranković*, <http://magazin.invalidnost.net/index.php/sekcije/biografije/11-borislava-peri-rankovi> (Pristupljeno 10. 12. 2015).

PERIŠIĆ-JANJIĆ, Nada, hemičarka, profesorka univerziteta (Petrovaradin, 19. 8. 1942 – Novi Sad, 12. 6. 2013).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala hemiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1965).

Magistrirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1970). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom

Sadu, tema: *Spektrofotometrijsko ispitivanje reakcijederivata 2,7 – bis – (azobenzol) – hromotropne kiseline sa protonom i lantanom u vodenim sredinama i smešama voda – dioksan* (1972). Birana u zvanje asistentkinje na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1966). Tokom integracije, prelazi sa Tehnološkog na Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu (1977). Birana za docentkinju (1974), vanrednu profesorku (1979) i redovnu profesorku (1984).

Predavala Opštu i neorgansku hemiju, kao i Hemiju novih materijala na PMF-u, Tehnološkom i Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, na svim studijskim nivoima. Paralelno sa spektrofotometrijom, bavi se i hromatografijom, a rezultati koje je postigla u oblasti hromatografije citirani su u svetski poznatim knjigama i monografijama.

Vodeće firme za proizvodnju hromatografske opreme i pribora njene rezultate uvrstile su u aplikacije koje se kao prikazi rezultata mogu naći na njihovim veb-sajtovima. Spada u red najcitiranijih hemičara iz Vojvodine (SCI index 409 za period 1966–2009. godine), ali i u one koji imaju najviše publikovanih radova u međunarodnim časopisima (122).

Recenzentkinja više internacionalnih naučnih časopisa: *Anal. Chem., J AOAC INT, J. Chromatogr. A, Heteroatom Chemistry, J. Chem. Soc. Pakistan, J. Serb. Chem. Soc., Bull. Chem. Technol. Macedonia*.

Zamenica direktora Instituta za hemiju (1977–1979), zatim prodekanica (1981–1983), pa dekanica Prirodno-matematičkog fakulteta (1983–1985). Izuzetnim zalaganjem, kao dekanica, uspela je da se izbori da se odobri gradnja nove zgrade Instituta za hemiju, geografiju i dekanata. Više od 20 godina šefica Katedre za opštu i neorgansku hemiju (1986–2009).

Dopisna članica Vojvođanske akademija nauka i umetnosti, članica New York Academy of Sciences, Društva hemičara Srbije i dr.

Za profesora emeritusa izabrana 2010.

BIBL.: *Separation of Fat-Soluble Vitamins by Thin-Layer Chromatography*, Chromatographia, 9 (1976), 130–132; *Osnovi opšte i neorganske hemije*, 1, Novi Sad 1981; *Separation of Different Valency States of Iron, Arsenic, Antimony, Mercury and Chromium by Thin-Layer Chromatography*, Chromatographia 17 (1983), 454–455; *Study of quantitative structure-retention relationships for s-triazine derivatives in different RP HPTLC systems*, Journal of planar chromatography modern TLC 18/103 (2005), 212–216; *Opšta hemija*, Novi Sad 2008.

LIT.: *15 godina Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1985, 135–136; *Ko je ko u Srbiji '95*, Beograd 1995, 425–426.

PETROV rođ. RADIŠIĆ, Olga, narodna herojka, učiteljica (Baranda, 1. 12. 1920 – Jajinci, 9. 5. 1942).

Osnovnu školu završila u Barandi, a učiteljsku školu u Vršcu. Učiteljsku službu započela u Barandi, gde se udala za sekretara PK SKOJ-a Borislava Petrova. Tokom 1938. primljena u SKOJ, a zatim i u KPJ.

Organizatorica nekoliko sabotažnih akcija u Banatu. Radila na pripremi oružanog ustanka u Vojvodini.

Posle izdaje teško ranjena i uhapšena. Podvrgnuta teškom Šilerovom mučenju u Zrenjaninu. Držala se veoma hrabro.

Streljana 9. maja 1942. u logoru u Jajincima.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u sledećim mestima nose njeno ime: Novi Sad, Pančevo, Beograd, Bačka Palanka, Zrenjanin i Banatski Brestovac. Kulturni centar u Pančevu je nosio njeno ime do devedesetih godina 20. veka. Osnovne škole u sledećim mestima nose njeno ime: Banatski Brestovac, Vršac, Beograd (Palilula), Baranda. Spomenici: Baranda, Padinska Skela i Pančevo.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; Đ. Momčilović, *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*, Beograd 1977, 567–568; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), 332–359; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014.

PIHLER, Lujza (DEMIĆ Borka), španska borkinja, majorka JNA (Prijedor, 1903 – Beograd, 28. 2. 1989).

Učestvovala u radničkom i sindikalnom pokretu tridesetih godina XX veka. U Španiju došla iz Francuske (1936), sa mužem Mironom Demićem iz Foče, koji je ubrzo preminuo. Zvanično primljena u KPJ u Španiji 1938.

U zemlju se vratila 1940. i radila na organizovanju ustanka.

U vreme Užičke republike radila kao bolničarka. Do kraja Drugog svetskog rata stigla do čina majorke, boreći se u

sastavu nemačke partizanske čete Ernest Telman. Njen rođeni brat, Ivan-Hans Pihler (1901–1981) komandovao tom jedinicom³³.

BIBL.: *Poslednji čaj za ranjenike*, u: Užička republika: zbornik sećanja, Titovo Užice 1981, 612–614, http://www.znaci.net/00001/59_1_141.pdf

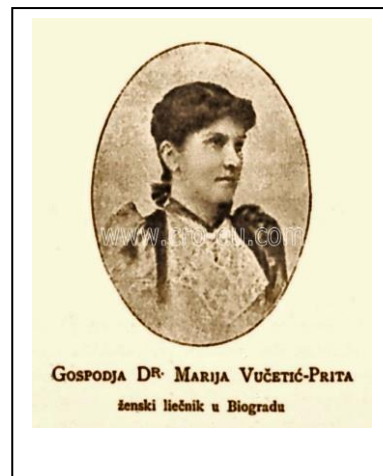
LIT.: N. Redžić, *Telmanovci: zapisi o njemačkoj partizanskoj četi „Ernest Telman“*, Beograd 1984; S. Maričić, *Folksdojčeri u Jugoslaviji*, Beograd 1995, 77–79.

³³ Bračno stanje navedeno zbog zajedničkog učešća u Španskom građanskom ratu, a pominjanje rođenog brata neodvojivo je vezano za njeno učešće u Drugom svetskom ratu u nemačkoj partizanskoj četi „Ernest Telman”.

PRITA, Marija, lekarka, aktivistkinja ženskog pokreta (Seleuš, 14. 4. 1866 – Beograd, 1954).

Osnovnu školu i Srpsku višu devojačku školu završila u Pančevu 1876. i 1880. Maturirala u Cirihu (1884), gde je i upisala studije medicine. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Cirihu (1893)³⁴. Promovisana na Univerzitetu u Cirihu.

Prvo mesto službe joj je bio Šabac i gradska bolnica u kojoj radi kao bolničarka. Njen muž, dr Nikola Vučetić³⁵ je takođe

radio na istom mestu. Potom se sele se u Beograd, gde otvaraju privatnu ordinaciju. Izbijanjem Balkanskih ratova, njen muž je mobilisan, a Marija postaje opštinska lekarka u Beogradu. Po izbijanju Prvog svetskog rata, postaje lekarka u rezervnoj vojnoj bolnici u Kragujevcu. Sa vojskom se povlači kroz Albaniju. Odlazi u Lozanu gde se brine o deci bez roditelja, a potom odlazi u Francusku u Tulon, gde se brine o invalidima. U Beograd se vraća 1919. i radi u armijskoj bolnici, sve do demobilizacije (1922). Privatnom praksom se bavila, sve do odlaska u penziju (1949).

Osim medicinom, bavi se i javnim radom. Jedna je od osnivačica Ženske stranke 1927. u Beogradu i predsednica Društva beogradskih žena lekara. Objavila više stručnih i publicističkih radova.

Nositeljka Albanske spomenice, Ordena Svetog Save četvrtog reda (1913), Krsta milosrđa (1914), Ratne spomenice i ordena Crvenog krsta.

Ulica u Pančevu i danas nosi njeno ime. Tokom 2014. u Istorijskom arhivu Pančeva postavljena izložba „*Od pančevačke učenice i ciriške studentkinje do najuglednije lekarke – dr Marija Prita Vučetić*“ kustoskinje dr Ivane Spasović.

LIT.: V. Gavrilović, *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*, Beograd 1976; Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 194, 208; S. Nikolin, *Cincari (Aromuni) u južnom Banatu*, Pančevo 2009; L. Segi, *Studenti sa današnje teritorije Vojvodine na evropskim univerzitetima 1338–1919*, 314; M. Krstić, *Female doctors awarded in Serbian liberation wars during 1876–1878 and 1912–1918. (Odlikovane žene lekari učesnice ratova za oslobođenje Srbije od 1876. do 1878. i od 1912. do 1918. godine)*, *Vojnosanitetski pregled* 70(9) (2013), 891–892.

³⁴ Up. Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 194, 208.

³⁵ Bračno stanje navedeno zbog zajedničkog rada u privatnoj ordinaciji.

PROTIĆ-BANIĆ, Milena, profesorka univerziteta, stomatološkinja (Tovariševo, 5. 6. 1936).

Osnovnu školu završila u Tovariševu, a gimnaziju u Somboru. Diplomirala na Stomatološkom fakultetu u Beogradu (1960). Specijalizaciju iz dečje stomatologije sa ortopedijom vilice položila 1972. Doktorirala na Univerzitetu u Sarajevu, tema: *Antikariozno delovanje molibdena na veštački izazvan karijes zuba u životinja* (1977).

Od 1960. radila u okviru Centra za zaštitu majke i deteta na stomatološkoj zaštiti predškolske dece i trudnica. Zahvaljujući njenom angažmanu, Centar je tada bio regionalni centar UNICEF-a. Posle toga, radila u Zavodu sa stomatologiju grada Novog Sada, pa u Institutu za stomatologiju Vojvodine.

Od osnivanja Stomatološkog odseka na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, učestvovala u njegovom radu i unapređenju organizacije (1976–1977). Prošla sva zvanja, zaključno sa zvanjem redovne profesorke (1990). Direktorica Klinike za stomatologiju (1993–1999). Penzionisana 1998. i nakon toga, nastavila da radi u okviru poslediplomskih studija.

Bavila se uticajem mikroelemenata iz zemljišta, vode i ljudske ishrane na zdravlje zuba. U tom smislu, rukovodila jugoslovenskim projektom koji se bavio navedenom tematikom. Sa svojim saradnicima, izradila Kartu voda u Vojvodini, koja ilustruje sadržaj fluorida u pijaćoj vodi. Bavi se i istorijom stomatologije u Vojvodini.

Usavršavanja: Strazbur, Lozana, Pariz i London.

Autorka 100 radova, više udžbenika i monografija.

Doprinela osnivanju Stomatološke sekcije (1962) u okviru Društva lekara Vojvodine.

Članica Upravnog odbora *Fondacije Slađana Đorđević* i članica Vojvođanskog ogranka Akademije medicinskih nauka Srpskog lekarskog društva.

Nagrađivana dva puta Srebrnim znakom Crvenog krsta Srbije.

BIBL.: *Stomatologija: za studente medicine*, Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Vodič zdravstveno-vaspitanog rada u stomatologiji*, Novi Sad 1985 (koautorstvo); *Farmakoterapijski priručnik za studente stomatologije*, Novi Sad 1988; *Molibden i zubni karijes*, Novi Sad 1989 (koautorstvo); *Fluorna karta vode za piće Vojvodine – “nulto stanje”*, Novi Sad 1991.

LIT.: R. [Redakcija], *Protić-Banić, Milena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 22, Novi Sad 2003, 161–162; *Stomatološka sekcija DLV SLD: Istorijski put 1 – zlatni jubilej*, u: Stomatološki informator, XII(30) (2012), 5–14.

RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ, Jelica, pokrajinska sekretarka, biološkinja (Varvarin, 28. 9. 1952 – Novi Sad 18. 4. 2008).

Osnovnu školu završila u Zmajevu. Srednju Medicinsku školu završila u Novom Sadu (1972). Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1976). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1978).

Nagrađena nagradom Univerziteta za visok prosek tokom osnovnih studija.

Radi kao demonstratorica na predmetu Botanika na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu. Na Radio-televiziji Novi Sad obavlja poslove realizatorke u informativnom programu. Zaposlena u Pokrajinskoj konferenciji SSRNV, radi na pitanjima zaštite i unapređenja životne sredine, obrazovanja i nauke punih trinaest godina.

Devedesetih godina prošlog veka ostala bez posla. Radi kao sekretarka Saveza reformskih snaga Jugoslavije za Vojvodinu. Učestvovala u osnivanju političke stranke Reformista Vojvodine, članica njenog Predsedništva i vodila Forum žena. Nakon političkog razlaza sa pomenutom strankom, učestvuje u osnivanju stranke Demokratska Vojvodina. Prva predsednica političke stranke Demokratska Vojvodina.

Nakon izbora 2000. izabrana za članicu Izvršnog veća AP Vojvodine za pitanja poboljšanja položaja žena. Pokrajinska sekretarka za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova (od 2002), a zamenica pokrajinskog sekretara u istom Sekretarijatu (od 2004).

Doprinela usvajanju nacrtu Zakona o volonterskom radu i Deklaracije o volonterskom radu (2005), Zakona o mobingu (2007), kao i uspostavljanju telefonske linije za žrtve ovog vida nasilja.

Učestvovala u radu Društva ekologa Vojvodine, članica njegovog Predsedništva.

Objavila dvadesetak naučnih radova iz oblasti biologije i zaštite životne sredine.

BIBL.: *Zajednica Carex gracilis-Poa palustris Ilijanić u Petrovaradinskom ritu*”, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke 57 (1979), 207–211; *Biljnogeografske odlike Vojvodine*, Glasnik Šumarskog fakulteta 57 (1981), 189–193; *Nova nalazišta Scilla autumnalis L. 1753. (Liliaceae) u Banatu*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, 66 (1984), 39–43; *Pregled novinskih članaka koji se odnose na populacionu politiku*, Demografija, informacije, praksa 7 (2002), 4.

LIT.: R. [Redakcija], *Rajačić-Čapaković, Jelica*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 89–90; S. Savić, *Jelica Rajačić Čapaković*, Novi Sad 2008.

RAMADANSKI rođ. TOMIN, Draginja, profesorka univerziteta, književna prevoditeljka, slavistkinja (Senta, 20. 9. 1953).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Senti. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za ruski jezik i književnost (1977). Magistrirala na istom fakultetu (1985). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Parodijski plan romana „Selo Stepančikovo” F. M. Dostojevskog* (1992).

Radila u Istorijском arhivu u Senti u Odeljenju rukopisne građe (1980–1985). Asistentkinja i docentkinja na Odseku za ruski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1986–1994). Tokom 1994. napušta Fakultet i vraća se u Sentu.

Na Filozofski fakultet u Novom Sadu se vraća 2009. Izabrana za vanrednu profesorku (2014). Bavi se ruskom književnošću 19. i 20. veka, savremenom ruskom poezijom i prozom i ruskom književnom parodijom. Prevodi sa mađarskog i ruskog jezika.

Nagrađivana za svoj veliki prevodilački opus.

Nagrade: Nagrada Društva književnika Vojvodine za prevod sa ruskog dela A. Genisa *Tama i tišina* i *Dovlatov i okolina* (2000), nagrada „Laza Kostić” za prevode knjiga A. Genisa i P. Krusanova *Kula vavilonska* i *Ujed anđela*, nagrada za prevod knjige O. Tolnaia *Kišinjevska ruža* sa mađarskog na srpski jezik (2013).

Članica Društva književnika Vojvodine.

BIBL.: *U potrazi za figurama*, Senta 2012; *Sneško u tropima*, Beograd, Novi Sad 2012; *Parodija u romanu „Selo Stepančikovo” F. M. Dostojevskog*, Novi Sad 2013.

LIT.: R. [Redakcija], *Ramadanski, Draginja*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 179; *Draginja Ramadanski*, http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_slavistika_draginja_ramadanski.html (Pristupljeno 15. 11. 2015).

RANKOVIĆ rođ. JOVANOVIĆ, Anđelija Anđa, narodna herojka, radnica (Izbište, 24. 4. 1909 – Gat kod Gacka, 11. 6. 1942).

Četiri razreda gimnazije završila u Izbištu. Rano se uključila u rad SKOJ-a. Seli se u Beograd i zapošljava u fabrici tepiha. U KPJ primljena 1928. Više puta hapšena zbog učešća u štrajku, zbog čega se vraća u Vršac. Primljena u rukovodeće telo sindikalnog aktiva zaposlenih u tekstilnoj industriji i postaje članica Komisije za rad među ženama pri PK KPJ za Srbiju.

Učestvuje u organizaciji većeg broja štrajkova.

Po izbijanju Drugog svetskog rata i sloma Kraljevine Jugoslavije, učestvuje u diverzantskim akcijama u Beogradu, a vrlo brzo se prebacuje na teritoriju Užičke republike. Sa glavninom partizanskih snaga prelazi u Sandžak. U tek formiranoj II proleterskoj brigadi, postavljena za zamenicu političkog komesara.

Bila je udata za Aleksandra Rankovića, visokog posleratnog funkcionera i narodnog heroja, a rođeni brat joj je bio takođe narodni heroj i posleratni funkcioner Isa Jovanović³⁶.

Poginula 11. juna 1942. u borbi sa četnicima u blizini Gacka.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u rodnom Izbištu, Novom Sadu, Vršcu, Čupriji, Paliću i Zrenjaninu nose njeno ime. U Vršcu su Opšta bolnica i Medicinski centar nosili njeno ime do 2000. U istom gradu i dalje postoji dečji vrtić koji nosi njeno ime. Njena spomen-bista se nalazi u gradskom parku u Vršcu, a bronzani lik na Spomeniku palim borcima u Izbištu.

LIT.: *Žene Srbije u NOB*, Beograd 1975, 23–24; *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; K. Ankucić, *Vršćanke u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 280–297; G. Stojaković, *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953*, http://www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/afz-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).

³⁶Autor je procenio da u ovom slučaju ne treba izostaviti činjenicu stupanja u brak sa jednim od najmoćnijih ljudi u SFRJ, kao i činjenicu da je rođeni brat bio narodni heroj i visoki funkcioner. Takvi primeri su vrlo retki i zbog toga ih treba navoditi.

RANOGAJEC rođ. GAŠPAR, Jonjaua, profesorka univerziteta, tehnološkinja (Kuštilj, 7. 2. 1953).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Vršcu. Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1976). Magistrirala na istom fakultetu (1981). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Izučavanje kinetike procesa sinterovanja elektroporcelanskih masa* (1986).

U zvanju asistentkinje zaposlena na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1977). Izabrana u zvanje docentkinje (1986), vanredne profesorke (1991), redovne profesorke (1997).

Drži nastavu iz dva predmeta: *Tehnologije keramičkih proizvoda* i *Karakterizacije neorganskih sirovina i proizvoda*.

Prodekanica za nauku na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (2006–2009).

Trenutno šefica Katedre za inženjerstvo materijala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu.

Bavi se projektovanjem keramičkih sistema, posebno sa stanovišta poboljšanja teksturnih osobina krajnjeg proizvoda, kao i razvijanjem metodologija za detekciju teksturalnih nehomogenosti u keramičkim crepovima i keramičkim pločicama – predskazivanje otpornosti na mraz keramičkih materijala. Osim navedenog, bavi se i karakterizacijom i projektovanjem materijala u kulturnoj baštini.

Specijalizacije: Pariz (1979) i Lozana (1987).

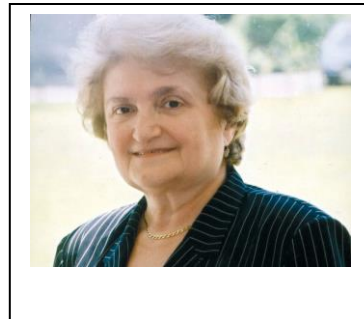
Autorka velikog broja tehničkih rešenja u industriji: keramičkoj, cementnoj i opekarskoj i autorka oko 300 bibliografskih jedinica.

Organizatorica Međunarodne škole keramike na Tehnološkom fakultetu i njena stalna rukovoditeljka.

BIBL.: *Opeke srpskih fruškogorskih manastira*, Beograd 1993 (koautorstvo); *Opekarski proizvodi: sirovine, tehnologije, osobine*, Beograd 1998 (koautorstvo); *Intercalation of metal oxides into the structure of clay minerals*, Acta Periodica Technologica, 32 (2001), 71–78 (koautorstvo); *Dizajniranje fotokatalitički aktivnih prevlaka na bazi anjonskih glina*, Izgradnja, 65, 9/10 (2011), 531–534 (koautorstvo); *Characterization of photocatalytically active coatings based on TiO₂/Zn-Al layered double hydroxide on ceramic tiles*, Acta Periodica Technologica, 44 (2013), 181–190 (koautorstvo).

LIT.: R. [Redakcija], *Ranogajec, Jonjaua*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 196–197; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, Novi Sad 2015, 390–404; *Prof. dr Jonjaua Ranogajec*, <http://tf.uns.ac.rs/osoblje/katedra.php?katedra=016> (Pristupljeno 23. 11. 2015).

REDEP rođ. PETROVIĆ, Jelka, profesorka univerziteta, istoričarka književnosti (Novi Sad, 27. 4. 1936 – Novi Sad, 18. 12. 2014).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za srpsku književnost (1959). Doktorirala na

Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Priča o boju kosovskom* (1972). U zvanje asistentkinje na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu izabrana (1963) na predmetima Srednjovekovna književnost i Narodna književnost. Izabrana za vanrednu profesorku (1979), a za redovnu profesorku (1988).

Šefica Odseka za srpsku književnost (1979–1985) i koordinatorka postdiplomskih studija (1982–1986). Predavačica na Univerzitetima u Nišu, Berlinu, Haleu i Regensburgu.

Aktivna u radu kulturnih i naučnih ustanova: Tribine mladih, Matice srpske, Vukove zadužbine i SANU.

Članica Odbora SANU za Kosovo i Metohiju, članica redakcije Kosovskometohijskog zbornika, urednica *Svezaka Matice srpske* (2000–2013).

Jedna od osnivačica kongresa i kulturne manifestacije Dani srpskog duhovnog preobraženja u Manasiji i Despotovcu.

Dobitnica nagrada i priznanja: Povelja Udruženja univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine u Novom Sadu, Zlatna značka Kulturno-prosvetne zajednice Srbije, Novembarska povelja grada Novog Sada (1994), Vukova nagrade (1995), nagrada „Milica Stojadinović Srпкиnja“ (2006), Povelja Udruženja književnika Srbije za životno delo (2011), nagrada „Pavle Marković Adamov“ (2013), nagrada na Međunarodnom sajmu knjiga u Novom Sadu za izdavački poduhvat godine (2014).

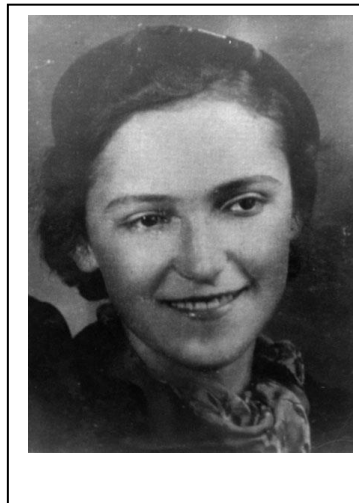
BIBL.: *Priča o boju kosovskom*, Novi Sad, Zrenjanin 1976; *Grof Branković i usmeno predanje*, Novi Sad 1991; *Sibinjanin Janko: legende o rođenju i smrti*, Novi Sad 1992; *Kosovska legenda*, Novi Sad 2007; *Geneza Hronika grofa Đorđa Brankovića*, Novi Sad 2004; *Stare srpske biografije*, Novi Sad 2008; *Katarina Kantakuzina: grofica Celjska*, Beograd 2010; *Greh i kazna božija: sudbine, bitke i predanja srpskog srednjeg veka*, Novi Sad 2013.

LIT.: Personalni dosije (Filozofski fakultet Novi Sad); *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 461–463; N. Grdinić, *Poslediplomske studije na Odseku za srpsku i uporednu književnost* (1973–1998), Novi Sad 1998, 23; M. Radonjić, *Redep, Jelka*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23, Novi Sad 2004, 255–256; H. Dizdarević Krnjević,

Ređep, Jelka, u: Hrvatska književna enciklopedija, knj. 3, Zagreb 2011, 555; *Ređep, Jelka*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 619.

SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka, učesnica NOB-a, studentkinja (Kikinda, 13. 9. 1919 – Kruševac, 27. 6. 1943).

Osnovnu i srednju školu završila u rodnom mestu. Upisala studije prava na Pravnom fakultetu u Beogradu, gde se i uključila u sindikalni pokret. Bila je jedna od organizatorke velikog štrajka studenata 1936. i jedna od osnivačica kulturno-umetničkog društva *Seljačko kolo* (1938). Članica KPJ i jedna od predvodnica Ženskog pokreta u Kikindi (1940).

Bila je udata za Kostu Sredojeva – Šljuku, poznatog kikindskog revolucionara. Po izbijanju Drugog svetskog rata, po direktivi Komiteta napustila Kikindu. Uhapšena u Kruševcu i streljana na Bagdali.

Ulica u Kikindi nosi njeno ime.

LIT.: Lj. Tabački, *Kikinda u NOR i revoluciji*, Novi Sad, 1982, 497–498; K. Sekulić, *Aktivnost žena Kikinde u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 264–279; G. Stojaković, *Slobodanka Acigan Sredojev*, u: *Kikinda iz ženskog ugla*, Kikinda 2010, 19; vojvodinakom1941.org.rs/lt/okrug/03/80209/54296 (Pristupljeno 15. 10. 2014).

STANKOVIĆ rođ. MIDŽIĆ, Fuada, rektorka univerziteta, redovna profesorka (Sarajevo, 30. 6. 1942).

Osnovnu školu i gimnaziju, kao i nižu muzičku školu završila u Sarajevu. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Sarajevu (1965). Magistrirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1972). Doktorirala na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, tema: *Neoklasični model samoupravne privrede* (1982).

Na Ekonomskom fakultetu u Novom Sadu izabrana za asistentkinju (1966) na predmetu Politička ekonomija. Birana u sva nastavno-naučna zvanja na fakultetu do odlaska u penziju (2009).

Boravila na Ekonomskom fakultetu Kembridž univerziteta (Cambridge University) kao asistentkinja, kasnije kao Fulbrajtova stipendistkinja boravila na Kornel univerzitetu (Cornell University).

Gostujuća profesorka na univerzitetu Berkli (University of California Berkeley) i Bojs državnom univerzitetu (Boise State University – Idaho, 1993–1995), učestvovala u nastavi na osnovnim i posle diplomskim studijama.

Rektorka Univerziteta u Novom Sadu u dva mandata (2001–2004). Doprinosi: Univerzitet u Novom Sadu dobio Centralnu biblioteku UNS, Evropske studije na engleskom jeziku, osnovan Centar za rodne studije, a Katedra za studije preduzetništva uključena u UNESCO-vu mrežu univerzitetskih katedri, Univerzitet u Novom Sadu dobio projekt CAMPUS EUROPÆ, kao jedini u regionu.

Angažovana u radu Katedre za studije preduzetništva. Članica i predsednica Odbora za jugoslovensko-američku naučnu i tehnološku saradnju. Aktivistkinja ženskih organizacija. Osnovala Centar za preduzetništvo (1988), koji od 1998. vodi projekat Vojvođanska inicijativa za samozapošljavanje žena. Predsednica Skupštine u Akademiji ženskog preduzetništva.

BIBL.: *Neoklasična teorija samoupravne privrede*, Beograd 1981; *Preduzetnička ekonomija*, Beograd 1989; *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Osnovi ekonomije*, Beograd, 1998 (koautorstvo); *Univerzitet i preduzetništvo*, Novi Sad 2008 (koautorstvo).

LIT.: R. [Redakcija], *Stanković, Fuada*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 26, Novi Sad 2005, 177–178; S. Savić, *Fuada*, u: Profesorke univerziteta u Novom Sadu: životne priče, Novi Sad 2015, 219–229.

STOJAKOVIĆ Gordana, doktorka rodni studija, aktivistkinja, turizmološkinja (Beograd, 12. 1. 1957).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Beogradu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu na Grupi za turizmologiju (1980). Specijalističke rodne studije završila na ACIMSI Centru za rodne studije Univerziteta u Novom Sadu (2005). Doktorirala na Univerzitetu u Novom Sadu, tema: *Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena u periodu 1945–1953. godine* (2011).

Osnivačica više ženskih organizacija (Novosadski ženski centar, Žensko putujuće pozorište, Cik-Cak inicijativa, S.T.R.I.K.E, Alumnistkinje Rodnih studija).

Rukovodila projektom *Znamenite žene Novog Sada* (1999–2013). U okviru projekta prikupljena obimna dokumentacija o istorijatu ženskog pokreta u Vojvodini, biografijama znamenitih žena.

Autorka i koautorka većeg broja radova iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao i iz turizmologije.

Dobitnica Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova koje dodeljuje Izvršno veće AP Vojvodine (2008).

BIBL: *Znamenite žene Novog Sada 1*, Novi Sad 2001; *Neda: jedna biografija*, Novi Sad 2002; *Staka Skenderova ili prilog za istoriju autentičnosti* u: *Habitus – Kulturni dijalog između islama i centralne i istočne Evrope*, 8 (2002), 177–190; *Skica za potret: Antifašistički front žena Vojvodine 1942-1953*, u: *Partizanke, žene u Narodnooslobodilačkoj borbi*, Novi Sad 2011, 13–38; *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014 (koautorstvo).

LIT.: R. [Redakcija], *Stojaković, Gordana*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 27, Novi Sad 2006, 10–11; *Znamenite žene Novog Sada*, Novi Sad 2011, 242;

SUBOTIĆ, Ljiljana profesorka univerziteta, dekanica, lingvistkinja (Ruma 7. 11. 1948).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za južnoslovenske jezike i jugoslovensku književnost (1973).

Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu, smer nauka o jeziku (1981). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Jezik Jovana Hadžića* (1987).

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu zaposlena od 1973. u zvanju asistentkinje-pripravnice. Izabrana u zvanje docentkinje (1988), vanredne profesorke (1994), a u zvanje redovne profesorke (2001). Učestvovala u izvođenju predavanja i vežbi na sledećim nastavnim predmetima: Savremeni srpskohrvatski jezik, Fonologija standardnog srpskohrvatskog jezika, Istorija srpskohrvatskog jezika, Istorija i dijalektologija srpskog jezika, Istorija srpskog jezika, Standardni srpski jezik, Uvod u lingvistiku i Istorija srpskog književnog jezika.

Boravila u SAD kao specijalizantkinja dve godine: na Univerzitetu u Konektikatu (1979–1980) i na Univerzitetu Jejl (1991–1992). Pohađala tromesečnu međunarodnu lingvističku školu u Albukerkiju u Nju Meksiku. Kao gostujuća profesorka, provela dve godine na Univerzitetu Hankuk u Seulu u Južnoj Koreji (1996–1998). Gostujuća profesorka na Univerzitetu u Gracu (2006).

Šefica Odseka za srpski jezik i lingvistiku u dva mandata (2001–2004. i 2004–2006). Prodekanica za nastavu na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu u dva mandata.

Dekanica Filozofskog fakulteta u dva mandata (2006–2009) i (2009–2012). Tokom njenog rukovođenja fakultetom svi nastavni programi na osnovnim studijama su akreditovani.

Predsednica Društva za srpskohrvatski jezik Vojvodine (1988–1991), članica Uprave i Saveta Međunarodnog slavističkog centra (1981–2012) i koordinatorka Internacionalne letnje škole srpskog jezika, kulture i civilizacije Univerziteta u Novom Sadu (1996, 2000. i 2001). Od 2002. godine rukovodi Centrom za srpski jezik kao strani na Odseku za srpski jezik i lingvistiku Filozofskog fakulteta. Članica redakcija u naučnim časopisima *Književnost i jezik* i *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, takođe i članica Evropskog društva za 18. vek.

Jedna je od inicijatorki obnavljanja *Godišnjaka Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*.
Penzionisana 2012.

BIBL.: *Participi u funkciji termina u književnom jeziku Jovana St. Popovića*, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 11/1 (1981), 61–67; *Jovan Hadžić i gramatička terminologija Vukovske epohe*, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 14/2 (1985), 47–53; *Jezik Jovana Hadžića*, Novi Sad 1989; *Istorijska lingvistika: fonološke promene i morfološke alternacije u učenjima mladogramatičara, strukturalista i generativne gramatike*, Novi Sad 2002; *Ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*, Novi Sad, Beograd 2005.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 651; Personalni dosije dr Ljiljane Subotić; *Teme jezikoslovne u srbistici kroz dijahroniju i sinhroniju: zborniku čast prof. dr Ljiljani Subotić* (u pripremi).

ŠELMIĆ rođ. JANKOVIĆ, Leposava, upravnica Galerije Matice srpske, istoričarka umetnosti (Kulpin, 3. 10. 1944 – Sasari, Italija, 30. 9. 2002).

Osnovnu i srednju školu završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, na Grupi za istoriju umetnosti (1968). Magistrirala na istom fakultetu (1978).

Od 1970. radi u Galeriji Matice srpske, najpre u zvanju kustoskinje, pa načelnice Odeljenja srpskog slikarstva i grafike XVIII i XIX veka. Upravnica Galerije Matice srpske od 1988.

Bavila se srpskom likovnom umetnošću u Vojvodini XVII–XX veka, a posebno istorijom srpskog slikarstva na području Karlovačke mitropolije.

Dugogodišnja sekretarka Sekcije istoričara umetnosti Muzeološkog društva Vojvodine, članica redakcije *Zbornika Matice srpske za likovne umetnosti*, članica Odbora za umetnost Vukove nagrade i dr.

BIBL.: *Prilog proučavanju srpskog nazarenskog slikarstva*, Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti 15 (1979), 25–49; *Zapadnoevropski barok i srpsko zidno slikarstvo*, Beograd 1991 (koautorstvo); *Galerija Matice srpske*, Novi Sad 2001 (koautorstvo); *Srpska umetnosti 19. i 20. veka*, Novi Sad 2003; *Srpsko zidno slikarstvo XVIII veka*, Novi Sad 2004.

LIT.: R. [Redakcija], *Šelmić, Leposava*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 722; *Leposava Šelmić, kratka biografija*, Zbornik Srpsko slikarstvo XVIII i XIX veka: odabrane studije, Novi Sad 2003; R. [Redakcija], *Šelmić, Leposava*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad, 464–466.

ŠOSBERGER, Vera, pijanistkinja, akademska muzičarka (Novi Sad, 16. 5. 1927 – Novi Sad, 9. 1. 1972).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu, a zajedno sa sestrama privatno pohađala časove klavira, kao i časove francuskog i engleskog jezika. Tokom Drugog svetskog rata, njena porodica se seli u Budimpeštu (1942), gde su živeli pod lažnim identitetom.

Sa porodicom odvedena u nacistički logor Bergen Belsen (jun 1944). U decembru iste godine, u okviru organizovane razmene, svi su prebačeni u Švajcarsku. Tu su dočekali kraj rata.

Nakon oslobođenja (septembra 1945) postaje redovna studentkinja Odeljenja za klavir Državne muzičke akademije u Beogradu. Diplomirala na Državnoj muzičkoj akademiji u Beogradu (1949). Tokom školovanja primećeni su njen talenat i nadahnuta pijanistička interpretacija.

Dobitnica II nagrade za klavir na Omladinskom festivalu u Beogradu (1948).

Stručno usavršavanje: Zagreb (prof. Stančić), Švajcarska (Edvin Fišer i Klara Haskil), Pariz (Čikolini).

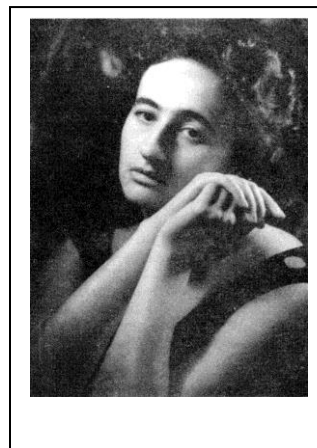
U Novom Sadu saraduje sa pijanistkinjama i pedagoškinjama Milicom Moč i Jelenom (Ilom) Kasovic. Kratko radila kao nastavnica u Muzičkoj školi u Novom Sadu (1956).

Započela solističku karijeru kroz samostalan muzički angažman. Solistkinja Radio Novog Sada (ali bez formalnog angažmana). Rad u Studiju – težište njenog umetničkog rada tokom čitave karijere.

Koncertiranje pred publikom donosilo je medijsku i pažnju stručne javnosti pa je danas šesnaestogodišnji, pretežno studijski angažman Vere Šosberger izgubljen (u etru) i gotovo neistraženo kulturno nasleđe Novog Sada.

Održala tridesetak koncerata u zemlji i inostranstvu. Izdvajaju se: Koncert na dva klavira, sa Milicom Moč (mart, 1958), Ilom Kasovic, Duškom Trbojevićem i Đurom Rajkovićem, kao i koncert u okviru proslave 200. godišnjice V. A. Mozarta sa simfonijskim orkestrom Novosadske filharmonije (Novi Sad, januar 1956. i Beograd, februar 1956), gde je svirala sa Antonom Eberstom.

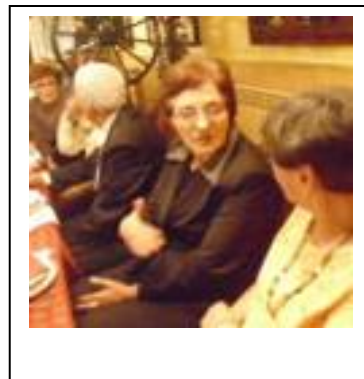
Vera Šosberger je tragično završila život u 45-toj godini života.

LIT.: S. Savić, *Vera Šosberger*, Novi Sad 2000; R. [Redakcija], *Šosberger, Vera*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 536.

ŠURJANOVIĆ rođ. KAČANSKI, Milena, profesorka hemije, metodičarka, prosvetna savetnica, književnica (Srbobran, 21. 1. 1931).

Osnovnu i srednju školu završila u Srbobranu i Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu na Grupi za hemiju. Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu.

Kao profesorka hemije i fizike radila u osnovnim

školama (Susek i Kać) i gimnazijama „Moša Pijade” i „Svetozar Marković” u Novom Sadu. Na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu studentima hemije predavala *Metodiku nastave hemije*.

U Međupštinskom prosvetno-pedagoškom zavodu u Novom Sadu radila kao prosvetna savetnica za hemiju i rukovodila Centrom za usavršavanje nastavnika hemije.

Jedna od osnivačica pokreta „Nauku mladima” (doprinos u podizanju naučnog podmlatka i radu sa nadarenom decom).

Članica i aktivna učesnica Srpskog hemijskog društva i Hemijskog društva Vojvodine (predsednica Nastavne sekcije). Autorka i koautorka velikog broja udžbenika, zbirki zadataka, priručnika i oglada za osnovnu i srednju školu iz opšte i neorganske hemije. Stručne radove objavljivala u uglednim časopisima: *Hemijski pregled*, *Naobrazba u hemiji*, *Pedagoška stvarnost*, *Misao* i *Prosvetni pregled*.

Književnim radom, pisanjem kratkih priča, eseja i zapisa autobiografskog karaktera počela se baviti po odlasku u penziju.

Dobitnica brojnih nagrada i priznanja: Oktobarska nagrada Novog Sada (za uspešan rad u nastavi i rezultate u Pokretu „Nauku mladima”) (1970); Orden rada sa srebrnim vencem (1977); Povelja zahvalnosti za rad na ostvarivanju ciljeva Srpskog hemijskog društva; Povelja 17. april Narodne tehnike Jugoslavije; Gramata Ministarstva kulture, nauke i prosvete Bugarske; zlatna plaketa „Boris Kidrič”.

Izabrana za zaslužnu članicu Srpskog hemijskog društva i Hemijskog društva Vojvodine.

BIBL.: *Hemija: radna sveska za učenike zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1978 (koautorstvo); *Priručnik za dodatnu nastavu hemije*, Beograd 1979 (koautorstvo); *Opšta hemija za I razred srednjih škola*, Beograd 2003 (koautorstvo); književni rad: *Jedanaesta zapovest*, Novi Sad 2008; *Glas s prozora*, Novi Sad 2008; *Slast i nostalgija*, Novi Sad 2011.

LIT.: D. Kabić, Šurjanović, Milena, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, 581–582;
Milena Šurjanović, <https://milenas.wordpress.com/about/> (Pristupljeno 19. 12. 2015).

VASIĆ, Ankica, bibliotekarka, bibliotečka savetnica, bibliografkinja (Novi Sad, 13. 8. 1938).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za istoriju (1961).

Radila kao profesorka istorije u osnovnoj školi, bibliotekarka na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, u Seminarskoj biblioteci za istoriju (1964–1980).

Organizovala i držala vežbe iz bibliotekarstva i informatike.

Radi u Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti u Novom Sadu (od 1980), a posle gašenja VANU u Ogranku SANU (od 1992). Radila u Službi za dokumentaciju, a zatim kao bibliotekarka.

Sekretarka međuakademijskog referalnog časopisa *Bulletin scientifique* (1981–1987). Sekretarka, a od 1991. glavna urednica *Bibliotekerskog godišnjaka Vojvodine*.

Autorka velikog broja monografskih bibliografskih publikacija, kako personalnih tako i bibliografija pojedinih časopisa.

Autorka predmetnog registra časopisa *Vila*.

BIBL.: *Zbornik za istoriju Matice srpske (1970–1974): sadržaj po autorima*, Zbornik za istoriju, 11 (1975), 255–268; *Bibliografija radova dr Josipa Mirnića*, Istraživanja, 9 (1980), 9–14; *Bibliografija radova dr Alekse Ivića*, Istraživanja 10 (1983), 275–313; *Olga Hadžić: dopisni član*, Godišnjak SANU 4 (1985), 103–105; *Bibliografija akademika Aleksandra Tišme*, u: A. Tišma, *Nenapisana priča*, Novi Sad 1989, 28–126.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 1002–1003; S. Trećakov, *Vasić, Ankica*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5, Novi Sad 1996, 26.

VEGER, Marija Malčika (Véger Mária), košarkašica, reprezentativka (Novi Sad, 26. 12. 1947).

Osnovnu i Srednju medicinsku školu završila u Novom Sadu. Diplomirala na Višoj pedagoškoj školi u Novom Sadu.

Košarkom počela da se bavi 1959. Igra za prvi tim ŽKK Vojvodina (od 1963). Za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije debitovala 1965, a zatim igra za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije.

Tokom sedam sezona, najbolja strelkinja jugoslovenskog klupskog prvenstva. U najboljoj sezoni (1969/1970) na 22 odigrane utakmice, imala prosek od 41 poena po utakmici. To je i danas neprevaziđeni rekord u ženskoj košarci. Na utakmici sa beogradskim Partizanom u Novom Sadu postigla 79 poena (neprevaziđeni rekord). Odlikovala se brzinom, tehnikom, visokim skok šutom i velikom efikasnošću.

Za ŽKK Vojvodina odigrala preko 1.000 takmičarskih utakmica, dala ogroman doprinos u osvajanju druge titule u klupskoj konkurenciji (1969–1970).

Igra za italijansku ekipu San Đovani iz Milana (dve sezone).

Za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije odigrala 176 utakmica i postizala u proseku više od 18 poena po utakmici.

Osvojila dve srebrne i jednu bronzanu medalju. Na evropskim prvenstvima u Italiji (1968) i Holandiji (1970) prva strelkinja celog šampionata. Nastupala tri puta za selekciju Evrope, a od reprezentacije Jugoslavije se oprostila na Evropskom prvenstvu u Poljskoj (1978) sa osvojenom srebrnom medaljom.

Bavila se i trenerskim poslom, vodila ženske ekipe ŽKK Vojvodina i ŽKK Partizan iz Novog Sada.

Jedna od najboljih košarkašica u istoriji košarke.

Nagrade: Oktobarska nagrada Novog Sada (1971) i Spartakova nagrada (1978).

LIT.: V. Vujin, *Veger, Marija*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 5, Novi Sad 1996, 50–52; V. Vujin, *Kraljica igre: Marija Veger Demšar – moj život prosvetljen košarkom*, Novi Sad 2005; S. Savić, *Vajdasági magyar nők élettörténete*, Novi Sad 2006.

VESELINOV rođ. MUNČAN, Stanka, političarka, javna radnica (Kruščica kod Bele Crkve, 5. 2. 1920 – Beograd, 31. 8. 1984).

Osnovnu školu završila u Kruščici. Gimnaziju završila u Beloj Crkvi. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Beogradu.

Kao gimnazijalka primljena u SKOJ. Po partijskom zadatku, održavala vezu sa političkim osuđennicima u zatvoru u Sremskoj Mitrovici, među kojima su tada bili njen rođeni brat, kasnije narodni heroj S. Munčan i budući suprug i visoki partijski i državni funkcioner J. Veselinov Žarko.

Odmah po izbijanju Drugog svetskog rata, priključila se Fruškogorskom partizanskom odredu. Sekretarka i predsednica Okružnog komiteta KPJ. Pokrenula izlaženje *Glasa omladine*. Nakon oslobođenja, glavna urednica *Slobodne Vojvodine*.

U Beogradu obavlja visoke funkcije: direktorica NIN-a (1953–1958), urednica *Borbe*, predsednica Saveta za kulturu Republike Srbije (1959–1964), predsednica Komisije za prosvetu i kulturu Saveznog veća Savezne skupštine.

Poslanica u Skupštini SFRJ (1945–1967) i članica mnogobrojnih radnih tela u Republičkoj i Saveznoj skupštini.

Nositeljka Partizanske spomenica 1941. i većeg broja drugih odlikovanja.

Nakon afere³⁷, povukla se iz javnog života 1966.

BIBL.: Jovan Popović, u: J. Popović, Teme revolucije, Novi Sad 1975, 9–35; *SKOJ i USAOJ u Vojvodini*, u: Savez komunističke omladine Jugoslavije u Vojvodini, Novi Sad 1978, 5–60; *Pesnik revolucionar*, Letopis Matice srpske, 428/1 (1981), 210–216.

LIT.: D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: Žene Vojvodine u ratu i revoluciji, Novi Sad 1984, 45–92; S. Kovačević Kuzmanović, *Veselinov, Stanka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 5, Novi Sad 1996, 89–90; *Stanka Veselinov*, <http://www.belackva.eu/ubc/id5.html> (Pristupljeno 2. 12. 2015).

³⁷ Odjeci te afere se čuju ponekad i danas. O tome u intervjuu sa Nebojšom Popovim, koji je vodila Nataša B. Odalović, u dnevnom listu *Danas*, 13–14. februara 2016, VIII–IX.

VESELINOVIĆ-ŠULC, Magdalena, profesorka univerziteta, književna istoričarka, lingvistkinja, folkloristkinja (Novi Sad, 12. 10. 1920 – Novi Sad, 19. 5. 2008).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Studije romanistike upisala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a završavala ih u Beču i Budimpešti. Prvi put doktorirala u Budimpešti, tema: *A délszláv népköltészet felfedezése a német és a magyar irodalomban (Otkriće južnoslovenske narodne poezije u nemačkoj i mađarskoj književnosti)*. Doktorirala (drugi put) na Filološkom fakultetu u Beogradu, tema: *Srpsko-hrvatska narodna poezija u mađarskoj književnosti 19. i 20. Veka* (1966).

Predavala srpskohrvatski i francuski jezik u Srednjoj učiteljskoj školi, u Srednjoj građevinskoj (od 1947). Predaje u Gimnaziji „Moša Pijade” (od 1964) u razredima na mađarskom nastavnom jeziku.

Radi na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Institutu za hungarologiju (1969) kao naučna saradnica i rukovoditeljka projekta *Mađarsko-srpskohrvatske književne i kulturne veze*. Projektom rukovodila do odlaska u penziju (1985).

Stručna usavršavanja: Grenobl, Bezanson, Po i Pariz.

Sekretarka i predsednica Udruženja nastavnika i profesora srpskohrvatskog jezika i književnosti. Predsednica Udruženju folklorista Vojvodine. Predsednica Saveza folklorista Jugoslavije (1984–1985).

Pokrenula stručni časopis *Folklor u Vojvodini* (njegova prva glavna urednica).

Članica Saveta Univerziteta u Novom Sadu, članica Odbora Rukopisnog odeljenja Matice srpske (od 1984). Učestvovala u radu Međunarodnog udruženja uporedne književnosti i Međunarodnog mađarskog filološkog društva.

Nagrađena Vukovom nagradom (1985).

BIBL.: *Lik Kraljevića Marka u svetlu mađarskih prevoda i ocena srpskohrvatske narodne epike u putopisaca XIX veka*, Beograd 1972; *Deseterac srpskohrvatske narodne poezije u pesničkom delu M. Verešmartija*, Beograd 1977; *A szerbhorvát népköltészet a XIX. századi magyar irodalom tükrében*, Novi Sad 1982; (koautorstvo); *Južnoslovenski narodi u mađarskoj periodici: 1780-1880 [tj. 1800] : anotirana bibliografija*, Novi Sad 2001.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 789–797; *Magdalena Veselinović-Šulc*, *Rad Matice srpske*, 45 (2008); D. Popov, *Magdalena Veselinović-Šulc*, u *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5, Novi Sad 1996, 91–92.

VUKOVIĆ, Gordana, profesorka univerziteta, lingvistkinja (Kisač, 2. 5. 1941 – Novi Sad, 2. 11. 2001).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za južnoslovenske jezike i jugoslovensku književnost (1965).

Magistrirala na istom fakultetu (1969). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini* (1987).

Asistentkinja u novoosnovanom Institutu za lingvistiku (1968). Posle pripajanja Instituta Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1977), nastavila da radi u istom zvanju, ali na

Institutu za južnoslovenske jezike. Birana u zvanje docentkinje (1987), u zvanje vanredne profesorke (1990), a u zvanje redovne profesorke (1995).

Tokom svoje nastavničke karijere predavala sledeće predmete: Standardni srpskohrvatski jezik, Sintaksa standardnog srpskohrvatskog jezika, Morfologija standardnog srpskog jezika i Standardizacija srpskog jezika.

Članica Društva za primenjenu lingvistiku Vojvodine od osnivanja, članica-saradnica Matice srpske, šefica Katedre za srpski jezik i članica Odbora za projekte Ministarstva nauke Republike Srbije.

BIBL.: *Srpskohrvatska leksika ribarstva*, Novi Sad 1977 (koautorstvo); *Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek)*, Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*, Novi Sad 1988.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 653–654; Lj. Subotić, *Gordana Vuković (1941–2001)*, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 45/1–2 (2002), 324–327; *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011; N. Belić, *Bibliografija prof. dr Gordane Vuković*, u: *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011, 9–15.

ZIROJEVIĆ, Olga, historičarka, doktorica historijskih nauka, naučna savetnica (Pančevo, 15. 5. 1934).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Pančevu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za istoriju (1957). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Carigradski drum od Beograda do Sofije (1459–1683)* (1967).

Radi u Istorijском arhivu u Beogradu, u Istorijском institutu SANU (od 1962) i u njemu je prošla sva zvanja, od asistentkinje do naučne savetnice (1978).

Bavi se tzv. turskim periodom, proučavala socijalno-demografska pitanja, privredu, pitanja komunikacija, pisala o vojnom uređenju, putevima i utvrđenjima u tursko doba.

Studijska usavršavanja: Minhena i Majnc.

Istraživala u arhivima i bibliotekama Istanbula, Ankare, Sofije, Skoplja, Beča i Budimpešte.

BIBL.: *Carigradski drum od Beograda do Budima u XVI i XVII veku*, Novi Sad 1976; *Posedi manastira u Skadarskom sandžaku*, Novi Pazar 1999; *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru: dvoverje*, Beograd 2003; *Turci u Podunavlju. Deo 1–2*, Pančevo 2008–2009; *Srbija pod turskom vlašću: 1459–1804*, Beograd 2009; *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru. Konvertiti: kako su se zvali*, Beograd 2012.

LIT.: *Bio-bibliografija dr Olge Zirojević*, u: *Srbija pod turskom vlašću*, Novi Pazar 1995; R. [Redakcija], *Zirojević, Olga*, u: *Enciklopedija srpske istoriografije*, Beograd 1997, 390.

ZLIČIĆ, Darinka, klasična filološkinja, viša stručna saradnica na univerzitetu (Đurđevo, 6. 1. 1934 – Đurđevo, 7. 10. 1990).

Osnovnu školu završila u Đurđevu, a gimnaziju u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za klasičnu filologiju (1964). Magistrirala na istom fakultetu.

Zaposlena na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za istoriju, najpre kao bibliotekarka. Od 1976. uključena u nastavu, u zvanju više stručne saradnice.

BIBL.: *Biblioteke drevnog Istoka, Grčke i Rima*, Bibliotekarski godišnjak Vojvodine, 11/12 (1973–1974), 67–80; *Pregled grčkih i rimskih izvora o Panoniji*, *Živa antika*, 38/1–2 (1978), 351–359; priredila: A. Savić Rebac, *Predplatonaska erotologija*, Novi Sad 1984; A. Savić Rebac, *Antička estetika i naka o književnosti*, Novi Sad 1985, *Anica Savić Rebac i Njegoševa Luča Mikrokozma*, Novi Sad 1986.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 219; B. Brzić, *Zličić, Darinka*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 8, Novi Sad, 1997, 309–310.

PISANI IZVORI I LITERATURA UZ KORPUS

PISANI IZVORI

1. Personalni dosije dr D. Beleslin (Tehnološki fakultet, Novi Sad)
2. Personalni dosije dr J. Ređep (Filozofski fakultet, Novi Sad)
3. Personalni dosije dr Lj. Subotić (Filozofski fakultet, Novi Sad)
4. Personalni dosije dr Snežane Gudurić (Filozofski fakultet, Novi Sad)

LITERATURA

1. Acigan, Ljubica (1975). „Istorija škola i obrazovanja kod Srba“. *Zbornik Matice srpske za društvene nauke* 60: 199–202.
2. Acigan, Ljubica (1983). „Osnovni pravci istraživanja na području istorije pedagoške teorije i prakse u SAP Vojvodini“. *Pedagoška stvarnost* 1: 77–83.
3. Acigan, Ljubica (1979). „Pedagoška shvatanja Fridriha Ditesa“. *Pedagoška stvarnost* 4: 322–333.
4. Acigan, Ljubica (1976). „Predškolsko vaspitanje u pedagoškoj literaturi u Vojvodini od 1880. do 1914“. *Pedagoška stvarnost* 9: 741–748.
5. Acigan, Ljubica (1986). *Srpska pedagoška periodika u Ugarskoj*. Novi Sad: Matica srpska.
6. Aleksandrović, Marija (2012). *Bacila sam jabuku u peć: romske epsko-lirske i lirske pesme – starija i nova beleženja: klasifikacija, teme, značenja*. Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine, 2012.
7. Aleksandrović, Marija i Veronika Mitro (2003). *Devica, da ili ne*. Novi Sad: AB print.
8. Aleksandrović, Marija, Savić, Svenka i Danijela Stanojević (2011). „Lična imena i prezimena romskih učenika srednje škole u Vojvodini: 2007–2008. školska godina“, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u*

- nacionalnim zajednicama Vojvodine* (ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić). Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine: 10–22.
9. Aleksandrović, Marija, Savić, Svenka i Danijela Stanojević (2012). „Pozdravljanje i oslovljavanje u romskom jeziku“, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić). Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine: 10–32.
 10. Aleksandrović, Marija et al. (2002). *Prilozi za istraživanje tradicije Roma u Sremu*. Novi Sad: Futura publikacije.
 11. Almaši, Radmila (2002). *Bolesti, štetočine i korovi kukuruza i njihovo suzbijanje*. Beograd, Zemun: Institut za kukuruz „Zemun polje“.
 12. Almaši, Radmila (1990). „Monofagnost graškovog žižka (*Bruchus pisorum* L. Coleoptera, Bruchidae). *Zaštita bilja* 41: 394–403.
 13. Almaši, Radmila, Injac, Marko i Samuel Almaši (2004). *Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka*. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet.
 14. Almaši, Radmila (2009). „Štetočine uskladištenih biljnih proizvoda“, u: *Zaštita uskladištenih biljnih proizvoda od štetnih organizama* (ur. Petar Kljajić). Beograd: Institut za pesticide i zaštitu životne sredine: 9–39.
 15. *Antologija stare srpske književnosti (XI–XVIII veka)* (1960). Izbor, prevodi i objašnjenja Đorđe Sp. Radojičić. Beograd: Nolit.
 16. *Antologija starije srpske poezije* (1953). Sastavio Mladen Leskovac. Novi Sad: Matica srpska.
 17. Arsić, Eustahija (1829). „Moralna poučenija“. *Letopis Matice srpske* god. 5, br. 19: 106–118.
 18. Arsić, Eustahija (1816). *Poleznaja razmyšlenija o četyreh' godišnih' vremeneh': s' osobennym' pribavleniem' o Trudoljubii čelověka, i ottudu proishodjašćei Vseobšćei polže*. Budim: Pismeny Kral. Vseučilišća Peštanskog'.
 19. Arsić, Eustahija (1814). *Sovět' maternii: predragoi oboego pola junosti serbskoî i valahiîskoî, aki Isčadiē nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet' Sočinitelnica*. Budim: Pismeny Kralevsckago Vseučilišća Ungarsckago.
 20. Atanacković, Žarko (1978). *Druga vojvođanska NOU brigada*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.

21. Babilon-Garaj, Olga (1991/1992). „Ako Marienka, Elenka a Vlado chytali bociana”. *Zornička* 2/8: 4–5.
22. Babilon-Garaj, Olga (1991/1992). „Ako sa skončila vojna s husami”. *Národný kalendár* 84: 232.
23. Babilon-Garaj, Olga (1985). *Zvieratá sa páčia detom*. Nový Sad: Obzor.
24. Bačić, Branka (1973). „Inhibicija mlečnokiselinske fermentacije u mleku”. *Zbornik za prirodne nauke* 45: 129–134.
25. Bačić, Branka et al. (1974). „Pojava inhibitornih supstanci u mleku”. *Zbornik za prirodne nauke* 47: 185–195.
26. Bačić, Branka i Ivica Vujičić (1969). „Rezidiji pesticida u mleku i mlečnim proizvodima”. *Mljekarstvo* 9: 200–206.
27. Bačvanski, Marija (1982). *Dvovalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom*. Novi Sad: Institut za strane jezike i književnosti.
28. Bačvanski, Marija (1989). *Nemački jezik: lektira za III i IV razred usmerenog obrazovanja*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
29. Bačvanski, Marija (1979). *Nemački jezik: radna sveska za I i II razred zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
30. Bačvanski, Marija (1966). „Nešto o načinu usvajanja glasovnog sistema stranog jezika u školskoj praksi”. *Pedagoška stvarnost* 12/6: 353–355.
31. Bačvanski, Marija (1973). „Objekat u nemačkom i njegovi ekvivalenti u srpskohrvatskom jeziku”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta* 16/2: 477–489.
32. Bačvanski, Marija (1988). *Priručnik uz slikovnicu za nastavu nemačkog jezika: u IV razredu osnovne škole*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
33. Balaž, Jelica et al. (2007). „Detection of *Erwinia amylovora* by novel chromosomal polymerase chain reaction primers”. *Microbiology* 76: 748–756.
34. Balaž, Jelica i Tamara Delibašić (2005). „Iznalaženje metoda za izolaciju *Xanthomonas campestris vesicatoria* sa semena paprika”. *Pesticidi i fitomedicina* 20/1: 51–60.
35. Balaž, Jelica et al. (2008). „Razrada metoda za dokazivanje *Pseudomonas savastanoi* pv. *phaseolicola* na semenu pasulja”. *Pesticidi i fitomedicina* 23: 281–288.

36. *Banjaluka: znamenite žene u istoriji grada* (2014). Ur. Biljana Panić-Babić. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske.
37. Beleslin, Dobrila (1975). *Ispitivanje kompleksa bio- i fizičko-hemijskih promena pri raznim uslovima fermentacije pšeničnog testa i savremeni bio- i fizičko-hemijski način postizanja optimuma procesa*. Novi Sad: [s. n.].
38. Beleslin, Dobrila i S. Bojat (1977). „Novija saznanja i rezultati primene hemijskih poboljšivača kvaliteta pekarskih proizvoda“. *Žito hleb* 4/5: 3–12.
39. Belić, Milan (1959). *Gospođinci–hronika*. Žabalj: [s. n.].
40. Belić, Nataša (2011). „Bibliografija prof. dr Gordane Vuković“, u: *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković* (ur. V. Ružić i S. Pavlović) (2011). Novi Sad: Filozofski fakultet: 9–15.
41. Belić, Uglješa (2013). „Bursać, Milica Beba“, u: *Enciklopedija Vojvodine* (envoj.rs).
42. Belić, Uglješa (2013). „Dautova-Ruševljan, Velika“, u: *Enciklopedija Vojvodine* (envoj.rs).
43. Belić, Uglješa (20005). „Radovi o antici Nikole Vulića u Stanojevićevoj Narodnoj enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj“. *Zbornik Matice srpske za klasične studije* 7: 121–128.
44. Berić, B. (1983). Dr Eva Haljecka (1870–1947), prva žena akušer-ginekolog u jugoslovenskim zemljama. *Jugoslavenska ginekologija i opstetricija* 23: 95–99.
45. *Bibliografija knjiga ženskih pisaca u Jugoslaviji* (1936). Beograd: Udruženje univerzitetski obrazovanih žena u Jugoslaviji.
46. *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]* (1984). Novi Sad: Filozofski fakultet.
47. Bogdanović, Marija (1998). „Faculty of Philosophy in the Time of the Loss of University Autonomy“. *Sociologija* 40/4: 521–537.
48. Bogdanović, Marija (1986). „Iskustvena osnova Marksovog proučavanja društva“. *Sociologija* 28/1–2: 123–141.
49. Bogdanović, Marija (1991). „Materijalni standard društvenih slojeva“, u: *Srbija krajem osamdesetih* (ur. Mihajlo V. Popović). Beograd: Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja.

50. Bogdanović, Marija (1993). „Međugeneracijska društvena pokretljivost prema polu: uporedna analiza”. *Sociologija* 34/3: 347–368.
51. Bogdanović, Marija (1993). *Metodološke studije*. Beograd: Institut za političke studije.
52. Bogdanović, Marija (1994). „Unutargeneracijska pokretljivost: uporedna analiza po republikama u bivšoj Jugoslaviji”. *Sociologija* 36/2: 133–147.
53. Bogdanović, Marija (2010). „Vreme nade i rizika: tržišno zasnovana genetika”. *Sociologija* 52/1: 51–77.
54. Bogdanović, Marija (2006). „Women in Education and Science = Žene u obrazovanju i nauci”. *Sociologija* 48/4: 327–340.
55. Bogdanović, Milan (1946). *Stari i novi*, knj. 2. Beograd: Prosveta.
56. Bojat, Slavka i Dobrila Beleslin (2002). „Hleb sa dodatkom instant krompira = Bread Produced with the Addition of Instant Potato”. *Žito hleb* 29, 5/6: 225–232.
57. Božić, Nikola (1989). *Rovovi i mostobrani (VIII vojvođanska brigada)*. Novi Sad: Institut za istoriju.
58. Božin, Biljana et al. (2008) „Phenolics as antioxidants in garlic (*Allium sativum* L., Alliaceae)”. *Food Chemistry* 111 (No. 4): 925–929.
59. Božinović, Neda (1996). *Žensko pitanje u Srbiji u XIX i XX veku*. Beograd: „Devedesetčetvrta” : „Žene u crnom”.
60. Brukner, Olga, Dautova-Ruševljan, Velika i Petar Milošević (1987). *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonije*. Novi Sad: Matica srpska.
61. Brukner, Olga (1996). „Dautova-Ruševljan, Velika“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 290.
62. Brzić, Boško (1996). „Gnip, Milanka“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 125.
63. Brzić, Boško (1997). „Zličić, Darinka“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 8 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 309–310.
64. Bujuklić, Žika (2006). „Prof. dr Jelena Danilović”. *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* 2: 316–319.
65. Bulatović, Melanija (2004). *Ženska mapa Crne Gore*. Podgorica: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Crne Gore.

66. Canić, Velimir i Nada Perišić-Janjić (1981). *Osnovi opšte i neorganske hemije*, 1. Novi Sad: Univerzitet.
67. Carević, Olga i Milisav Carević (1989). „Biološki učinci benzo(a)pirena nazočnog u ispusnim plinovima motornih vozila”. *Suvremeni promet* 10/4–5: 526–527.
68. Carević, Olga (1961). *Istraživanje utjecaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši: doktorska disertacija*. Zagreb: [s. n.].
69. Carević, Olga (1991). „Kardiotoksičnost benzo(a)pirena, kancerogenog atmosferskog polutanta u urbanim sredinama”. *Čovjek i promet* 26/1–2: 31–39.
70. Cvetičanin, Livija (2001). „Analytic approach for the solution of the complex-valued strong non-linear differential equation of Duffing type”. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications* vol. 297, no. 3–4: 348–360.
71. Cvetičanin, Livija (2006). „Homotopy-perturbation method for pure non-linear differential equation”. *Chaos, Solitons and Fractals* vol. 30: 1221–1230.
72. Cvetičanin, Livija (2009). „Oscillator with fraction order restoring force” *Journal of Sound and Vibration* vol. 320: 1064–1077.
73. Cvetičanin, Livija (1995). „Resonant vibrations of nonlinear rotors”. *Mechanism and Machine Theory* vol. 30, no. 4: 581–588.
74. Cvetičanin, Livija (1998). „Self-excited vibrations of the variable mass rotor/fluid system”. *Journal of Sound and Vibration* vol. 212, no. 4: 685–702.
75. Čanak, Grozdana (2001). „Ognjanović-Fajt, Hedviga“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 18 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 98–99.
76. *Četrdeset godina Baletske škole u Novom Sadu: 1948/49–1988/89* (1989). Ur. Svenka Savić. Novi Sad: Baletska škola.
77. Čobanski, Mila. (1995). „Bursać, Milica Beba“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 233.
78. Čobanski, Mila, Golubović, Zvonimir i Živan Kumanov (1976). *Novi Sad u ratu i revoluciji I*. Novi Sad: Institut za izučavanje istorije Vojvodine.
79. Čobić, Timotej (2010). „Bačić, Branka“, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 638.

80. Ćirković, Sima (1997). „Papazoglu, Fanula“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 560–561.
81. Dabižić, Miodrag (2004). „In memoriam: Danica Dimitrijević (1922–2004)”. *Likovni život* 2004: 86–87.
82. Danilović, Jelena (2002). *Istorijsko pravne studije*. Podgorica: Pravni fakultet.
83. Danilović, Jelena (1968). *Popularne tužbe od rimskog do savremenih prava*. Novi Sad: Institut za pravnu istoriju.
84. Danilović, Jelena i Obrad Stanojević (1990). *Tekstovi iz Rimskog prava: praktikum za vežbe*. Beograd: Službeni list SFRJ.
85. Dautova Ruševljan, Velika (1995). „Brukner, Olga“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 179–180.
86. Dautova Ruševljan, Velika et al. (1995). *Fruška gora u antičko doba*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd : Arheološki institut.
87. Dautova Ruševljan, Velika i Olga Brukner (1992). *Gomolava: rimski period*. Novi Sad: Vojvođanski muzej.
88. Dautova Ruševljan, Velika, Brukner, Olga i Petar Milošević (1987). *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonija*. Novi Sad: Matica srpska.
89. Dautova Ruševljan, Velika (1992). „Problemi i rezultati naučnoistraživačkog rada rimskog perioda u jugoslovenskom delu provincije Panonije (Istočni Srem)”. *Zbornik Matice srpske za istoriju* 45: 231–235.
90. Dautova Ruševljan, Velika (1983). *Rimska kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*. Novi Sad: Vojvođanski muzej : Savez arheoloških društava Jugoslavije.
91. Dautova Ruševljan, Velika i Miroslav Vujović (2006). *Rimska vojska u Sremu*. Novi Sad: Muzej Vojvodine.
92. Dautova Ruševljan, Velika (2004). „Vila rustika u Hrtkovcima: sistematsko-zaštitno iskopavanje”. *Zbornik Matice srpske za klasične studije* 6: 171–173.
93. Dimić, Ljubodrag (1997). „Gros, Mirjana“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 335.
94. Dimitrijević, Danica (1966). „Der Fund von Zemun Polje im Lichte der spätawarezeitlichen Problematik“. *Archaeologia Iugoslavica* 7: 53–76.

95. Dimitrijević, Danica (1996). „Die Häfen der Classis Flavia Pannonica des Donausektors von Bassianae (Taurunum – Cusum)”. *Roman Limes on The Middle and Lower Danube (Cahiers des Portes de Fer, Monographies 2)* (ur. Petar Petrović). Belgrade: Archaeological Institute: 43–157.
96. Dimitrijević, Danica (1960). „Gepidska nekropola „Kormadin“ kod Jakova“. *Rad Vojvođanskog muzeja* 9: 5–50.
97. Dimitrijević, Danica (1969). „Istraživanja rimskog limesa u istočnom Sremu s posebnim osvrtom na pitanja komunikacija“. *Osiječki zbornik* 12: 81–120.
98. Dimitrijević, Danica (1961). „Nekoliko podataka o rimskom limesu u istočnom Sremu“. *Limes u Jugoslaviji: zbornik radova sa simposiuma o limesu 1960. godine*, 1. Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije: 93–104.
99. Dimitrijević, Danica (1970). „Protoistorijski antički Acumuncum“. *Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti* 6: 269–279.
100. Dimitrijević, Danica (1971). Spätlatenzeitliche Oppida in Jugoslawien. *Archeologické rozhledy* 23/5: 567–584.
101. Dimitrijević, Stevan M. (1903). „Dokumenti koji se tiču odnosa između srpske crkve i Rusije u XVI veku“. *Spomenik SKA* 39: 18.
102. Dinić-Knežević, Dušanka (1975). „Sremski Brankovići“. *Istraživanja* 4: 5–44.
103. Dizdarević Krnjević, Hatidža (2011). „Ređep, Jelka“, u: *Hrvatska književna enciklopedija*, knj. 3 (ur. Jasna Bašić et al.). Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“: 555.
104. Doronjski, Aleksandra et al. (2010). „A case of transient hyperammonemia in newborn, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis“. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine* vol. 23, no 4: 347–350.
105. Doronjski, Aleksandra et al. (2014). „Acute kidney injury in preterm infants admitted to a neonatal intensive care unit“. *Pediatric Nephrology* 29(11): 2213–2220.
106. Doronjski, Aleksandra et al. (2011). „A simultaneous comparison of four neonatal pain scales in clinical settings“. *Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine* vol. 24, no 4: 590–594.

107. Doronjski, Aleksandra et al. (2009). „Chronic Inflammatory Demyelinating Polyradiculoneuropathy in a 8-Year-Old Girl, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis”. *J Child Neurol* vol. 24, no 8: 997–1000.
108. Doronjski, Aleksandra et al. (2015). „Early biomarkers of renal injury and protective effect of erythropoietin on kidneys of asphyxiated newborn rats”. *Pediatric Research* 27: 139–144.
109. Doronjski, Aleksandra et al. (2015). „Risk Factors for Neonatal Sepsis and Method for Reduction of Blood Culture Contamination”. *Malawi Medical Journal* 27(1): 20–24.
110. *Društveno-humanistički ogledi: in honorem Lia Magdu* (2013). Ur. Laura Spariosu. Novi Sad: Filozofski fakultet.
111. Đukanov, Jovan (1995). „In Memoriam: Prof. dr. Emilija Grubačić (1912–1994)”. *Glossa* 1/3: 73–75.
112. Đukić Slavoljub et al. (2003). *Opšta hemija: za I razred srednjih škola*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
113. *Enciklopedija Novog Sada*. Knj. 1–30 (1993–2009). Glavni urednik Dušan Popov. Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka.
114. *Enciklopedija srpske istoriografije* (1997). Prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić. Beograd: Knowledge.
115. Franceško, Mirjana et al. (2005). „European identity in Serbia and Montenegro”. *Psihologija* 38/2: 149–165.
116. Franceško, Mirjana, Đurđić, Sanja i Branislav Kosanović (2011). „Evaluacija rada nastavnika: izazovi sprovođenja i merni instrumenti”. *XVII skup Trendovi Razvoja: Evropa 2020: zbornik radova*: 141–146.
117. Franceško, Mirjana i Vladimir Mihić (2009). „Evropski identitet i njegovi korelati”. *57. naučno-stručni skup psihologa: knjiga rezimea*. Subotica: Društvo psihologa Srbije: 122.
118. Franceško, Mirjana (2003). *Kako unaprediti menadžment u preduzeću: psihologija i menadžment*. Novi Sad: Prometej.
119. Franceško, Mirjana i Biljana Mirković (2008). *Organizaciono ponašanje: moć poznavanja organizacionog ponašanja*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” : Prometej.

120. Franceško, Mirjana, Đurić, Đorđe i Aleksandra Kostić (2010). *Pojedinac u društvenom okruženju: uvod u socijalnu psihologiju*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić” : Prometej.
121. Franceško, Mirjana (2013). *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić”.
122. Franceško, Mirjana (2015). *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić”.
123. Franceško, Mirjana, Mihić, Vladimir i Jelena Kajon (2006). „The authoritarian personality - re-consideration in the new context”. *ISPP Twenty-Ninth Annual Scientific Meeting: The Political Psychology of Liberation - The Political Psychology of Oppression*: Casa Convalecencia Barcelona, Spain. Presented paper: Conference program: 56.
124. Gajić, Draga (2013). *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*. Banjaluka: Grafopapir.
125. Gajin, Slavka et al. (1997). „Differences between aquatic and soil N₂-fixing cyanobacteria in relation to nitrogen compounds metabolism”. *Zbornik Matice srpske za prirodne nauke* 93: 35–41.
126. Gajin, Slavka, Dalmacija, Božo i Ivana Tumbas-Ivančev (2002). *Prirodne organske materije u vodi*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet, Departman za hemiju.
127. Gajin, Slavka (2011). *Scientific research at the Faculty of Sciences*. Novi Sad: Faculty of Sciences.
128. Gajin, Slavka et al. (2007). *Voda i biofilm*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet, Departman za hemiju.
129. Gavrilović, Vera (1978). *Bibliografija Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu = Bibliography of the faculty of stomatology University of Beograd: 1948–1978*. Beograd: Stomatološki fakultet.
130. Gavrilović, Vera (1998). *Gojko Nikoliš: život i delo*. Beograd: Fond Milice Mihaila Obrenovića.
131. Gavrilović, Vera (1977). „Jugoslovenski lekari učesnici španskog građanskog rata: (1936–1939): (povodom 40-godišnjice)”. *Medicinska revija* 27/1: 153–164.

132. Gavrilović, Vera (1975). „Učešće žena-lekara u ratovima od 1876. do 1945. godine na tlu Jugoslavije: (povodom Međunarodne godine žena)”. *Acta historica, medicinae, pharmaciae, veterinae* br. 2: 5–30.
133. Gavrilović, Vera (1976). *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*. Beograd: Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije.
134. *Germanistik in Mittel -und Osteuropa 1945–1992* (1995). Hrsg. C. König. Berlin, New York: Walter de Gruyter.
135. Glumac, Slobodan (1996). „Gajin, Slavka“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 13.
136. Gnip, Milanka (1995). *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*. Novi Sad: Nezavisno društvo novinara Vojvodine.
137. Golubović, Zvonimir (1996). „Dejanović, Dušica“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 306–307.
138. Golubović, Zvonimir (1996). „Gajšin, Grozda“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 16–17.
139. Golubović, Zvonimir i Živan Kumanov (1984). „Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945“, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić). Novi Sad: Institut za istoriju: 332–359.
140. Grdinić, Nikola (1998). *Poslediplomske studije na Odseku za srpsku i uporednu književnost (1973–1998)*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
141. Grginčević, Mihaela et al. (1977). *Biologija za VI razred osnovne škole*. Beograd: Novi Sad: Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika ; Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
142. Grginčević, Mihaela i Vlasta Pujin (1998). *Hidrobiologija*. Novi Sad: Ekološki pokret grada Novog Sada.
143. Grginčević, Vesna (1996). „Grginčević, Mihaela“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 203–204.
144. Grlić, Ljubiša (1989). „Carević, Olga“, u: *Hrvatski biografski leksikon*, knj. 2 (ur. N. Kolumbić). Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
145. Gros, Mirjana (1964). „Geneza Frankove stranke”. *Hrvatski zbornik* 17: 1–83.

146. Gros, Mirjana (1976). *Historijska znanost: razvoj, oblik, smjerovi*. Zagreb: Centar za povijesne znanosti.
147. Gros, Mirjana (1957). *Opća povijest: od engleske revolucije do propasti francuskog carstva: (1640–1815)*. Zagreb: Školska knjiga.
148. Gros, Mirjana (1962). „Osnovni problemi pravaške politike 1878–1887”. *Historijski zbornik* 15: 61–120.
149. Gros, Mirjana (1973). *Povijest pravaške ideologije*. Zagreb: Sveučilište : Institut za hrvatsku povijest.
150. Gros, Mirjana (1996). *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*. Zagreb: Novi Liber : Zavod za hrvatsku povijest.
151. Grubačić, Emilija i Wolf Wald (1956). *Gramatika savremenog njemačkog jezika*. Sarajevo: „Veselin Masleša”.
152. Grubačić, Emilija (1968). *Njemačka gramatika*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika SR BiH.
153. Grubačić, Emilija (1965). *Untersuchungen zur Frage der Wortstellung in der deutschen Prosadichtung der letzten Jahrzehnte*. Zagreb: Universität.
154. Gudurić, Snežana i Ljubica Vlahović (2012). *Éléments de morphosyntaxe de la langue française. 1, Le verbe*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
155. Gudurić, Snežana (2004). *O prirodi glasova*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
156. Gudurić, Snežana (2009). *Osnovi fonetike s fonologijom francuskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
157. Gudurić, Snežana i Nataša Radusin Bardić (2008). *Phonétique et phonologie de la langue française 0- cahier d'exercices*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
158. Gudurić, Snežana i Dragana Drobnjak (2010). „Pravi“ i „lažni“ prijatelji u francuskom, italijanskom i srpskom jeziku“. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* 53/1: 195–204.
159. Gudurić, Snežana i Dragoljub Petrović (2008). „Prilog proučavanju fonetske prirode glasova srpskog jezika“. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 33/2: 173–184.

160. Harkai-Vaš, Eva (1998). *Ezredvégi megálló. Műhelytanulmányok, kritikák*. Újvidék : Forum.
161. Harkai-Vaš, Eva (2005). *Rések és korosztályok. Irodalmi tanulmányok, kritikák*. Újvidék : Forum.
162. Harkai-Vaš, Eva (2010). *Verstörténések: verselemzések, líratanulmányok és – kritikák*. Újvidék: Forum.
163. Hodolič, Jarmila (2011). *Kontúry slovenskej vojvodinskej literatúry a kultúry*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum.
164. Hodolič, Jarmila (2005). *Prehľad dejín slovenskej vojvodinskej prózy pre deti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
165. Hodolič, Jarmila (2012). „Slovenská literatúra pre deti a mládež vo Vojvodine v rokoch 1990–2010”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 37/2: 135–144.
166. Horvat, Đ. (2002). „Perazić, Jasmina“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 16 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 258–260.
167. Horvatić, Anđelka i Nada Stajić (1980). *Biologija: za IV godinu osnovnog vaspitanja i obrazovanja odraslih*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
168. Horvatić, Anđelka (1974). *Prilog proučavanju životnog kompleksa pasuljevog žiška (Acanthoscelides obtectus Say): doktorska disertacija*. Novi Sad: [s. n.].
169. Horvatić, Anđelka et al. (1983). *Sistematika invertebrata sa praktikumom*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva.
170. Horvatić, Anđelka et al. (1986). *Unapređenje proizvodnje i prerade povrća: naučno-istraživački projekat*. Novi Sad: [s. n.].
171. Hronec, Vitazoslav (1995). „Babilon-Garaj, Olga“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10.
172. Hronec, Vitazoslav (1985). „Ol'ga Babylonová-Garayová osemdesiatročná“. *Nový život* br. 4: 305–310.
173. *Istorija XX veka, Zbornik radova XIII* (1975). Ur. Živko Avramovski. Beograd: Institut za savremenu istoriju : Narodna knjiga.
174. Ivković, Dušan (1995). „Babin, Kristina Daca“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10–11.

175. *Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* (2011). Ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine.
176. *Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (2012). Ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine.
177. Janković, Dragoslav et al. (1973). *Istorija država i prava jugoslovenskih naroda*. Beograd: Naučna knjiga.
178. Jalušič, Vlasta i Milica Antić Gaber (2001). *Ženske, politike, možnosti: perspektive politike enakih možnosti v Srednji in Vzhodni Evropi*. Ljubljana: Mirovni inštitut, Inštitut za sodobne družbene in politične študije.
179. Jerkov, Dobrila (1996). „Dimitrijević, Danica“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 7 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 29–30.
180. Jokić-Kaspar, Ljiljana (1981). *Ampula noćnog leptira*. Novi Sad: Matica srpska.
181. Jokić-Kaspar, Ljiljana (1996). *Četiri male žene*. Beograd: Stubovi kulture.
182. Jokić-Kaspar, Ljiljana (1998). *Čelavi psi*. Beograd: Narodna knjiga-Alfa.
183. Jokić-Kaspar, Ljiljana (1981). *Liliputanci putuju u XXI vek*. Novi Sad: Lj. Jokić-Kaspar : Novopis.
184. Jokić-Kaspar, Ljiljana (2000). *YU File*. Beograd: Dereta.
185. Jovanović, Ana (2013). „Jelisaveta-Aneta Andrejević: narodna herojka iz đачke klupe“, u: A. Jovanović, *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor: 73–75.
186. Jovanović, Ana (2013). *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor.
187. Jovanović, Nada (1924). *U život vizija čija je moć istina*. Beograd: [s. n.]
188. Jovanović, Romanca et al. (1994). *Srpsko-rumunski priručnik za konverzaciju = Ghid de conversație sîrbo-român*. Novi Sad: Libertatea.
189. Kabić, Danilo (2009). „Šurjanović, Milena“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 581–582.
190. Kalačević-Krajovan, Ivka i Radmila Marinković-Nedućin (1973). *Mikrobiologija: građa i struktura mikrobne ćelije, hemijski sastav mikrobne ćelije, ekološki faktori*. Novi Sad: Tehnološki fakultet.

191. Kalapiš, Zoltan (1996). „Guljaš, Gizela“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 259.
192. Kandić, Ljubica i Jelena Danilović (1997). *Istorija Pravnog fakulteta: 1808–1905*. Knj. 1, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
193. Karanović, Zoja (1996). „Kleut, Marija“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 119–120.
194. Kecić, Danilo (1984). „Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije“, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić), Novi Sad: Institut za istoriju: 45–92.
195. Kiš. Erne et al. (1998). *Eksperimentalna fizička hemija*. Novi Sad: Tehnološki fakultet.
196. Kleut, Marija (1987). *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim usmenim pesmama*. Novi Sad: Matica srpska.
197. Kleut, Marija (1983). *Lirske narodne pesme u Letopisu Matice srpske*. Novi Sad: Matica srpska.
198. Kleut, Marija (1995). *Narodne pesme u srpskim rukopisnim pesmaricama XVIII i XIX veka*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Institut za književnost i umetost.
199. Kleut, Marija (2008). *Naučno delo od istraživanja do štampe*. Novi Sad: Akademska knjiga.
200. *Ko je ko u Srbiji '95.: biografski leksikon: intelektualna, umetnička, politička, finansijska, vojna, sportska elita Srbije : [4400 ličnosti]* (1995). Ur. Vesna M. Janković et al. Beograd: Bibliofon.
201. Kokanović Marković, Marijana (2014). „Maržinec, Ljubica“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 43–44.
202. Kovačević-Kuzmanović, Srbislava (1969). *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine: prilog izučavanju istorije radničkog pokreta Srbije*. Bečej: Export pres.
203. Kovačević-Kuzmanović, Srbislava (1954). „Prilog proučavanju terminologije iz Narodnooslobodilačke borbe“. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik* 2: 8.
204. Krstić, M. (2013). „Female doctors awarded in Serbian liberation wars during 1876–1878 and 1912–1918. (Odlikovane žene lekari učesnice ratova za oslobođenje Srbije

- od 1876. do 1878. i od 1912. do 1918. godine)". *Vojnosanitetski pregled* 70(9): 891–892.
205. Kujundžić, Vojislav (1911). „Dr Draga Ljočić i prve žene lekari”. *Srpski arhiv* 5: 593–594.
206. Kulundžija, Radmila (2004). *Godine s pjesmom: Muzička škola „Vlado Milošević” Banja Luka*. Banja Luka: Muzička škola „Vlado Milošević”.
207. Lazarević, Jelena (1921). *Crna Gora, beleške s puta*. Beograd: Odbor kraljice Jelene.
208. Lazarević, Jelena (1930). *Darinka Nikolić: osnivač i tvorac Doma učenica srednjih škola*. Beograd: Štamparija „Gundulić”.
209. Lazarević, Jelena (1926). „Društveni rad i ideje”, u: *Domaćica-spomenica: proslava pedesetogodišnjice Ženskog društva*, Beograd: Žensko društvo.
210. Lazarević, Jelena (1927). *Hrišćanka u odnosu prema svojim bližnjima*. Skoplje: Crkveno-prosvetno bratstvo.
211. Lazarević, Jelena (1929). *Engleskinje u srpskom narodu*. Beograd: Beogradsko žensko društvo.
212. Lazić, Branka (2010). „Almaši, Radmila“, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 73.
213. Lazić, Branka (2010). „Balaž, Jelica“, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 482–483.
214. Lazić, Tanja, Vukašinović, Ljubinka i Radmila Žigić (2012). *Žene u istoriji Semberije*. Bijeljina : Organizacija žena „Lara”.
215. Lazović, Miško (1998). „Jokić-Kaspar, Ljiljana“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 10 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 147–148.
216. *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković* (ur. Vladislava Ružić i Slobodan Pavlović) (2011). Novi Sad: Filozofski fakultet.
217. *Leskovac iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
218. Levi Jovović, Eva (1992). *Bakteriologija, imunologija i virusologija*. Niš: Univerzitet.
219. Ljubičić, M. (2011). „Malivuk, Zagorka Zaga“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 806.

220. Ljubljana v ilegali. 4, Do zloma okupatorjevi (1970). Ur. Vladimir Krivic. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
221. Magdu, Lia (1980). *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*. Novi Sad: Facultatea de filozofie.
222. Magdu, Lia (1991). *Studii de limbă română*. Novi Sad: Libertatea.
223. Magdu, Lia (1997). *Studiranje rumunskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1974–1994/95)*. Novi Sad: Društvo za rumunski jezik iz Vojvodine.
224. Maksimović, Jovan (2009). „In memoriam Prof. dr Vera Gavrilović 1923–2009”. *Acta medico-historica Adriatica* vol. 9: 164–167.
225. Malenica, Antun (2006). „Prof. dr Jelena Danilović”. *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* 2: 320–321.
226. Maletin, P. (1972). „Zadužbina Rahile Manojlović”. *Rad Matice srpske* 6: 79.
227. Mamuzić Ljubinković, Vida (1984). „Politički kurs za aktivistkinje AFŽ u Belegišu“, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kečić). Novi Sad: Institut za istoriju: 802–806.
228. Manojlović, M. et al. (2003). „Spin-wave dispersion and transition temperature in the cuprate antiferromagnet La₂ CuO₄”. *Physical Review B* 68: 014435.
229. Maričić, Slobodan (1995). *Susedi, dželatli, žrtve: Folksdojčeri u Jugoslaviji*. Beograd: Connect & Media marketing international ; Pančevo: Centar za dokumentaciju o vojvođanskim Nemcima.
230. Marić, Desanka et al. (1983). *Stomatologija: za studente medicine*. Novi Sad: Medicinski fakultet, Institut za stomatologiju.
231. Marinković-Nedučin, Radmila et al. (1999). *The effect of Atmosphere on HDS Catalysts Sintering*, in the *Advanced Science and Technology of Sintering*. New York [et al.]: Springer.
232. Marko, Jan. (2009). *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum ; Nový Sad: Slovakistická vojvodinská spoločnosť.

233. Marković, Maja i Snežana Gudurić (2011). „Priroda vokala /i/ u srpskom, francuskom i engleskom jeziku: implikacije u učenju stranog jezika kod srbofonih govornika“. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 36: 99–110.
234. Martinov, Dobrila (2014). „Lazić, Zorka“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 523–524.
235. Martinov, Dobrila (2014). „Milojević, Mileva“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 590.
236. *Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu: 80 godina rada*. Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta.
237. Mešterović, Julka (1968). *Lekarev dnevnik*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
238. *Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu. 3* (2009). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd: Jevrejski istorijski muzej Saveza jevrejskih opština Srbije.
239. *Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu. 5* (2009). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd: Jevrejski istorijski muzej Saveza jevrejskih opština Srbije.
240. Mihajlović, Velimir i Gordana Vuković (1977). *Srpskohrvatska leksika ribarstva*. Novi Sad: Institut za lingvistiku.
241. Mijavec, Marija (2001). *Slovenčina v jazykovej enkláve*. Báčsky Petrovec: Kultúra.
242. Mijavec, Marija (2009). *Slovenská jazyková čítanka: o slovenskom jazyku vo Vojvodine*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum.
243. Mijavec, Marija (2006). *State o našej slovenčine*. Báčsky Petrovec: Kultúra.
244. Mikić, Đorđe (2004). *Banja Luka: kultura građanskog društva*. Banja Luka: Institut za istoriju.
245. Milanović, Milena (2005). *Poznati srpski lekari*. Beograd, Toronto: izdanje autora.
246. Miličević, Predrag (1983). *Tovarišči moi*. Moskva: Molodaja gvardija.
247. Milojević, Vojislav (1990). Dr Eva M. Haljecka-Petković: prva žena lekar u Nišu i prva žena ginekolog-akušer na tlu današnje Jugoslavije. *Acta medica Medianae* 29/2: 107–124.
248. Mimica-Dukić, Neda et al. (2003). „Antimicrobial and antioxidant activities of three *Mentha L.* species essential oils“. *Planta Medica* 69: 413–419.

249. Mimica-Dukić, Neda et al. (2004). „Antimicrobial and antioxidant activity of *Melissa officinalis* (Lamiaceae) essential oil”. *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 52: 2485–2489.
250. Mišić, Ljiljana (1996). „Debeljak-Kurat, Margareta Margita“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 296–297.
251. Mišić, Ljiljana (2001). „Olenjina, Marina“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 18 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 134–135.
252. Mitrović, Katarina (2006). „Povelja despota Đorđa Brankovića o prihvatanju ktitorstva nad Hilandarom 1486 (mart 20, Kupinik)”. *Stari srpski arhiv* 5: 229–239.
253. Mitrović, Katarina (2007). „Povelja despota Đorđa, Jovana i Angeline Branković manastiru Svetog Pavla 1495 (novembar 3, Kupinik)”. *Stari srpski arhiv* 6: 209–217.
254. Mitrović, Milovan (2011). „Bogdanović, Marija”, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 2, (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 252.
255. Momčilović, Đorđe (1977). *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
256. *Monumenta Serbica spectantia historiam Serbiae Bosnae Ragusii* (1858). Edidit Fr. Miklosich. Vienna: apud Gulielmum Braumüller.
257. Moric, Tinde (2002). „Penavin, Olga“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 19 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 249–250.
258. *Narodni heroji Jugoslavije* (1975). Ur. Olga Đurđević-Đukić. Beograd: Mladost.
259. *Narodni heroji Jugoslavije. [Knj. 1]* (1982). Odgovorni urednici Petar Kačavenda i Dušan Živković. Beograd: Partizanska knjiga : Narodna knjiga ; Titograd: Pobjeda.
260. *Narodni heroji Jugoslavije. [Knj. 2]* (1983). Odgovorni urednici Petar Kačavenda i Dušan Živković. Beograd: Partizanska knjiga : Narodna knjiga ; Titograd: Pobjeda.
261. Neofitović Grubješić, Ivanka (2009). „Grginčević, Mihaela“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 194.

262. Nikolajević, Radivoj i Milena Šurjanović (1978). *Hemija: radna sveska za učenike zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*. Novi Sad: Radnički univerzitet „Radivoj Ćirpanov”.
263. Nikolajević, Radivoj i Milena Šurjanović (2015). *Zbirka zadataka iz hemije: za I i II razred srednje škole*. Istočno Sarajevo: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
264. Nikolić, Aleksandra (2011). „Lazarević, Jelena“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 489–490.
265. Nikolić, Vladimir M. (2011). „Manojlović, Rahila“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 845–846.
266. Nikolin, Svetlana (2009). *Cincari /Aromuni/ u južnom Banatu*. Pančevo: Evroregionalni centar za razvoj društva u multietničkim sredinama „In medias res”.
267. *Od baroka do klasicizma* (1966). Prir. Milorad Pavić. Beograd: Nolit.
268. Orbović, Pavle B. (2011). „Milanka Kljajić”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 83.
269. Palik-Kunčak, Ana (2000). „Žena u Evangeličko-metodističkoj crkvi”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 134–138.
270. Palik-Kunčak, Ana (2000). „Žene u prvim hrišćanskim zajednicama: prisila”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 139–141.
271. Panić-Babić, Biljana (2014). „Jovanka Bončić-Katerinić”, u: *Banjaluka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. Biljana Panić-Papić). Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske: 151–152.
272. Pantelić, Ivana (2011). *Partizanke kao građanke: društvena emancipacija partizanki u Srbiji, 1945–1953*. Beograd: Institut za savremenu istoriju : Evoluta.
273. Pantić, Milan et al. (2007). “Low-temperature Properties of Ferromagnetic Fibonacci Superlattices”. *The European Physical Journal B* 59: 367–373.
274. Papazoglu Ostrogorski, Fanula, Milin, Milena i Marijana Rici (1999). *Inscriptiones Graecae, Epiri, Macedoniae, Thraciae, Scythiae : Pars II Inscriptiones Macedoniae : Fasciculus II Inscriptiones Macedoniae septentrionalis : Sectio prima Inscriptiones Lyncestidis, Heracleae, Pelagoniae, Derriopi, Lychni*. Berlin: Walter de Gruyter.
275. Papazoglu Ostrogorski, Fanula (1972). *Istorija helenizma: epoha Aleksandra Velikog*. Beograd: Naučna knjiga.

- 276.Papazoglu Ostrogorski, Fanula (1957). *Makedonski gradovi u rimsko doba*. Skoplje: Univerzitet.
- 277.Papazoglu Ostrogorski, Fanula (2007). *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi*. Beograd: Equilibrium.
- 278.Papazoglu Ostrogorski, Fanula (1969). *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: (Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi)*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- 279.*Partizanke: žene u narodnooslobodilačkoj borbi* (2010). Prir. Daško Milinović i Zoran Petakov. Novi Sad: Cenzura.
- 280.Pavlović, Leontije (1965). *Kultovi lica kod Srba i Makedonaca: (istorijsko-etnografska rasprava)*. Smederevo: Narodni muzej.
- 281.Pejović, Roksanda (2004). *Koncertni život u Beogradu 1919–1941*. Beograd: Signature : Univerzitet umetnosti.
- 282.Pelcer-Vujačić, Olga (2013). „Fanula Papazoglu i razvoj grčke epigrafike u Srbiji”, u: *Antika i savremeni svet: naučnici, istraživači i tumači: zbornik radova*. Novi Sad: Društvo za antičke studije Srbije.
- 283.Perišić-Janjić, Nada et al. (2008). *Opšta hemija*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet.
- 284.Perišić-Janjić, Nada et al. (1983). „Separation of Different Valency States of Iron, Arsenic, Antimony, Mercury and Chromium by Thin-Layer Chromatography”. *Chromatographia* 17: 454–455.
- 285.Perišić-Janjić, Nada et al. (1976). „Separation of Fat-Soluble Vitamins by Thin-Layer Chromatography”. *Chromatographia* 9: 130–132.
- 286.Perišić-Janjić, Nada et al. (2005). „Study of quantitative structure-retention relationships for s-triazine derivatives in different RP HPTLC systems”. *Journal of planar chromatography modern TLC* 18/103: 212–216.
- 287.Perkučin, Radivoj (1995). „Bačić, Branka“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 146.
- 288.Petrović, Dragoljub i Snežana Gudurić (2010). *Fonologija srpskog jezika*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Beogradska knjiga.

289. Petrović, Petar et al. (1995). *Fruška Gora u antičko doba*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Arheološki institut.
290. Petrović, Teodora (1966). „Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica“, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić). Beograd: Nolit: 507–511.
291. Petrović, Teodora (1974). *Iz istorije srpske književnosti*. Novi Sad; Matica srpska.
292. Popov, Dušan (1983). *Srpska štampa u Vojvodini 1918–1941*. Novi Sad: Matica srpska.
293. Popov, Dušan (1996). „Veselinović Šulc, Magdalena“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 91–92.
294. Popov, Đorđe i Fuada Stanković (1998). *Osnovi ekonomije*. Beograd: Pravni fakultet.
295. Popov, Jelena (2011). „Kovačević-Kuzmanović, Srbislava“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 148–149.
296. Popov, Jelena (2014). „Mešterović Pantić, Julka“, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 390–392.
297. Protić-Banić, Milena i Stojan Savić (1991). *Molibden i zubni karijes*. Novi Sad: Medicinski fakultet.
298. R. [Redakcija] (1994). „Bem, Lilika“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 194–195.
299. R. [Redakcija] (2009). „Carević, Olga“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 235–236.
300. R. [Redakcija] (1997). „Dimitrijević, Danica“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 350.
301. R. [Redakcija] (2009). „Franceško, Mirjana“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 23.
302. R. [Redakcija] (1997). „Gavrilović, Vera“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 324–325.
303. R. [Redakcija] (2009). „Hardi Kovačević, Irina“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
304. R. [Redakcija] (2009). „Harkai-Vaš, Eva“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 93.

- 305.R. [Redakcija] (1999). „Lia, Magdu“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 13 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 171.
- 306.R. [Redakcija] (1999). „Marinković, Sofija Sonja“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 14 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 35–36.
- 307.R. [Redakcija] (2003). „Protić Banić, Milena“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 22 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 161–162.
- 308.R. [Redakcija] (2004). „Rajačić-Čapaković, Jelica“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
- 309.R. [Redakcija] (2004). „Ramadanski, Draginja“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
- 310.R. [Redakcija] (2004). „Ranogajec, Jonjaua“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 196–197.
- 311.R. [Redakcija] (2005). „Stanković, Fuada“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 26 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 177–178.
- 312.R. [Redakcija] (2006). „Stojaković, Gordana“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 27 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10–11.
- 313.R. [Redakcija] (2009). „Šelmić, Laposava“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 464–466.
- 314.R. [Redakcija] (1997). „Šelmić, Laposava“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 722.
- 315.R. [Redakcija] (2009). „Šosberger, Vera“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 536.
- 316.R. [Redakcija] (1997). „Zirojević, Olga“, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 390.
- 317.Radojičić, Đorđe Sp. (1939). „Hagiološki prilozi o poslednjim Brankovićima“. *GIDNS* 12/3–4: 285–312.
- 318.Radonjić, Miroslav (2004). „Ređep, Jelka“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 255–256.
- 319.Radošević Slobodan et al. (2013). „Magnon energy renormalization and low-temperature thermodynamics of O(3) Heisenberg ferromagnets“. *Annals of physics* 339: 382–411.

320. Rajačić-Čapaković, Jelica (1981). „Biljnogeografske odlike Vojvodine”. *Glasnik Šumarskog fakulteta* 57: 189–193.
321. Rajačić-Čapaković, Jelica et al. (1979). „Zajednica *Carex gracilis*-*Poa palustris* Ilijanić u Petrovaradinskom ritu”. *Zbornik Matice srpske za prirodne nauke* 57: 207–211.
322. Ramadanski, Draginja (2012). *Sneško u tropima: prevođenje s lica na naličje*. Novi Sad: Akademska knjiga ; Beograd: Službeni glasnik.
323. Ramadanski, Draginja (2012). *U potrazi za figurama*. Senta: Zetna.
324. Randelj, Đorđe (1995). „Milanka Gnip: slike naslikane violinom”, u: M. Gnip, *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*. Novi Sad: Nezavisno društvo novinara Vojvodine: 129–131.
325. Ranogajec, Jonjaua et al. (1998). *Opekarski proizvodi: sirovine, tehnologije, osobine*. Beograd: IMS.
326. Ranogajec, Jonjaua et al. (1993). *Opeke srpskih fruškogorskih manastira*. Beograd: Centar za multidisciplinarne studije.
327. Redžić, Nail (1984). *Telmanovci: zapisi o njemačkoj partizanskoj četi „Ernest Telman“*. Beograd: Narodna armija.
328. Ređep, Jelka i Rade Mihaljčić (1995). *Boj na Kosovu u bugaršticama i epskim pesmama kratkog stiha*. Novi Sad: Slavija.
329. Ređep, Jelka (2004). *Geneza Hronika grofa Đorđa Brankovića*. Novi Sad: Prometej.
330. Ređep, Jelka (2013). *Greh i kazna božija: sudbine, bitke i predanja srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Prometej.
331. Ređep, Jelka (1991). *Grof Branković i usmeno predanje*. Novi Sad: Prometej : Institut za jugoslovenske književnosti Filozofskog fakulteta.
332. Ređep, Jelka (2010). *Katarina Kantakuzina: grofica Celjska*. Beograd: Zavod za udžbenike.
333. Ređep, Jelka (1995). *Kosovska legenda*. Novi Sad: Književno-umetnička zadruga Slavija.
334. Ređep, Jelka (2007). *Kosovska legenda*. Novi Sad: Prometej.
335. Ređep, Jelka (1976). *Priča o boju kosovskom*, Novi Sad: Filozofski fakultet ; Zrenjanin: Ulaznica.

336. Ređep, Jelka (1992). *Sibinjanin Janko: legende o rođenju i smrti*. Novi Sad: Književno-umetnička zadruga Slavija.
337. Ređep, Jelka (2008). *Stare srpske biografije: (poetika žanra)*. Novi Sad: Prometej.
338. Ređep, Jelka (1998). *Ubistvo vladara: studije i ogledi*. Novi Sad: Prometej.
339. Ređep, Jelka (2010). *Žitije kneza Lazara*. Novi Sad: Prometej.
340. Romano, Jaša (1980). *Jevreji Jugoslavije 1941–1945: žrtve genocida i učesnici narodnooslobodilačkog rata*. Beograd: Savez jevrejskih opština Jugoslavije.
341. Rotbart, Vladislav (1984). „Borba žena Bačke u Hortijevim zatvorima 1941–1945“, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić). Novi Sad: Institut za istoriju: 161–178.
342. *Sanitetska služba u narodnooslobodilačkom ratu Jugoslavije: 1941–1945*. Knj. 4, Iskustva sanitetske službe NOV i POJ (JA) iz četvorogodišnjeg narodnooslobodilačkog rata (1941–1945) (1989). Ur. Ivana Pantelić. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.
343. Savić, Svenka et al. (1995). *Balet*. Novi Sad: Srpsko narodno pozorište.
344. Savić, Svenka et al. (2014). *Deset godina Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova (2003–2013): životne priče nagrađenih*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova : Udruženje građana „Ženske studije i istraživanja”.
345. Savić, Svenka (2000). *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije.
346. Savić, Svenka (2008). *Jelica Rajačić Čapaković*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja.
347. Savić, Svenka (2004). *55 godina Baletske škole u Novom Sadu*. Novi Sad: Futura publikacije.
348. Savić, Svenka (2015). *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
349. Savić, Svenka et al. (2001). *Romkinje: biografije starih Romkinja u Vojvodini*. Novi Sad: Futura publikacije.
350. Savić, Svenka et al. (2004). *Rromnja: trajo purane Rromnjango ande Vojvodina*. Novi Sad: Futura publikacije.
351. Savić, Svenka i Veronika Mitro (2006). *Vajdasági magyar nők élettörténetei*. Újvidék: Futura Publikációk : Női Stúdiumok és Kutatások.

- 352.Savić, Svenka (2000). *Vera Šosberger*. Novi Sad: Futura publikacije.
- 353.Savić, Svenka (2000). „Zajedništvo u Kisaču”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 142–143.
- 354.Savić, Svenka (2004). *Žena skrivena jezikom medija: kodeks neseksističke upotrebe jezika*. Novi Sad: Futura publikacije.
- 355.Savić Rebac, Anica (1985). *Antička estetika i naka o književnosti*. Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada.
- 356.Savić Rebac, Anica (1984). *Predplatonaska erotologija*. Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada.
- 357.Segi, Laslo (2010). *Studenti sa današnje teritorije Vojvodine na evropskim univerzitetima 1338–1919*. Novi Sad: Arhiv Vojvodine.
- 358.Simin, Magda (2003). *Bačvanke: političke osuđenice u ratu 1941–1945*. Novi Sad: [M. Simin].
- 359.Simin-Bošan, Magda i Nevena Simin (2009). *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*. Novi Sad: Futura publikacije : Ženske studije i istraživanja.
- 360.Sokolović, Slobodan (1999). „Marinković Nedučin, Radmila“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 14 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 34–35.
- 361.Spevak, Zorislav (1990). „Dr Ljubica Acigan”. *Pedagoška stvarnost* 7–8: 361–362.
- 362.*Spomenica oslobođenja Vojvodine 1918* (1929). Novi Sad: Štamparija Jovanović i Bogdanov.
- 363.*Spomenica: 1959–1969* [Tehnološki fakultet] (1970). Red. Velimir Canić. Novi Sad: Tehnološki fakultet.
- 364.*Spomenica 60. godišnjice Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950–2010)* (2010). Ur. Ivo Komšić. Sarajevo: Filozofski fakultet: 102.
- 365.*Srbijak. Službe. Kanoni. Akatisti*, knj. 3 (1970). Prir. Đorđe Trifunović. Beograd: Srpska književna zadruka.
- 366.Stanković, Fuada (1981). *Neoklasična teorija samoupravne privrede*. Beograd: Savremena administracija.
- 367.Stanković, Fuada (1989). *Preduzetnička ekonomija*. Beograd: Savremena administracija.

368. Stanković, Fuada i Nikola Vukmirović (1995). *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*. Novi Sad: Matica srpska.
369. Stefanović, Mirjana (1986). „Žitije majke Angeline”. *Arheografski prilozi* 8: 133–138.
370. Stojaković, Gordana (2004). „A New Book of Esther: From Hungarian to Serbian, celebrating women”. *Feminist Europa: Review of Books* vol 4, no 1: 50–51.
371. Stojaković, Gordana (2012). „Antifašistički front žena Jugoslavije (AFŽ) 1946–1953: pogled kroz AFŽ štampu“, u: *Rod i levica: ciklus tribina* (urednice Lidija Vasiljević, Tamara Skrozza). Beograd: Ženski informaciono-dokumentacioni trening centar (ŽINDOK): 13–39.
372. Stojaković, Gordana (2008). „Domaća radinost i angažovanje žena u Vojvodini krajem 19. i početkom 20. veka“, u: *Seoske ženske organizacije u Vojvodini* (prir. Marina Blagojević). Novi Sad: Pokrajinski zavod za ravnopravnost polova: 19–21.
373. Stojaković, Gordana (2008). „Draga Gavrilović: prilog za istoriju stvaranja novih rodni uloga u srpskom društvu 19. veka“ u: *Valorizacija razlika: zbornik sa naučnog skupa o Dragi Gavrilović (1854–1917)* (ur. Svetlana Tomić). Beograd: Altera : Fondacija multunacionalni fond kulture: 56–74.
374. Stojaković, Gordana (2010). „Education of Serbian women in domestic and foreign universities“, u: *Serbia – the cultural bridge between East and West* (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 176–177.
375. Stojaković, Gordana (2001). „Eustahija Arsić“, u: G. Stojaković, *Znamenite žene Novog Sada*, 1. Novi Sad: Futura publikacije: 65–66.
376. Stojaković, Gordana (2010). *Kikinda iz ženskog ugla*. Kikinda: Udruženje građanki i građana „Centar za podršku ženama”.
377. Stojaković, Gordana (2002). *Neda: jedna biografija*. Novi Sad: Futura publikacije.
378. Stojaković, Gordana (2011). „Pioneer Serbian Women Physicians and Their Activist Role in Women`s Rights“. *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies* 24/1–2: 109–125.
379. Stojaković, Gordana (2012). *Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena (1945–1953)*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova.

380. Stojaković, Gordana (2011). „Skica za potret: Antifašistički front žena Vojvodine 1942–1953“, u: *Partizanke: žene u Narodnooslobodilačkoj borbi* (ur. Daško Milinović). Novi Sad: Cenzura: 13–38.
381. Stojaković, Gordana (2002). „Staka Skenderova ili prilog za istoriju autentičnosti“, u: *Habitus – Kulturni dijalog između islama i centralne i istočne Evrope* 8: 177–190.
382. Stojaković, Gordana (2006). „Tények, melyek a 19. század közepétől a 20. század közepéig meghatározták az Újvidéki, a Vajdasági Magyar nők emancipációjáért vívott küzdeimet“, u: *Vajdasági Magyar Nők élettörténetei* (szerkesztők Svenka Savić és Veronika Mitro). Újvidék: Futura Publikációk : Női Stúdiumok és Kutatások: 9–17.
383. Stojaković, Gordana i Snežana Kresoja (2014). *Ženska imena Novog Sada*. Novi Sad: Turistička organizacija grada Novog Sada.
384. Stojaković, Gordana (2014). „Women`s World (1886–1914): Serbian Women`s Laboratory as an Entrance into the Public Sphere“. *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies* 25/1: 21–58.
385. Subotić, Ljiljana (2002). „Gordana Vuković (1941–2001)“. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* 45/1–2: 324–327.
386. Subotić, Ljiljana (2002). *Istorijska lingvistika: fonološke promene i morfološke alternacije u učenjima mladogramatičara, strukturalista i generativne gramatike*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
387. Subotić, Ljiljana (1990). *Jezik Jovana Hadžića*. Novi Sad: Matica srpska.
388. Subotić, Ljiljana (1985). „Jovan Hadžić i gramatička terminologija Vukovske epohe“. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 14/2: 47–53.
389. Subotić, Ljiljana (2005). *Ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije ; Beograd: WUS Austria.
390. Subotić, Ljiljana (1982). „Participi u funkciji termina u književnom jeziku Jovana St. Popovića“. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 11/1: 61–67.
391. Subotić, Ljiljana (2003). „Problemi proučavanja istorije (srpskog) književnog jezika“. *Probleme de filologie slavă* 11: 109–116.
392. Šarenac, Danilo (2011). „Debijađi, Hagara“, u: *Znameniti Jevreji Srbije: biografski leksikon* (ur. Aleksandar Gaon). Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije: 79.

393. Šelmić, Leptosava et al. (2001). *Galerija Matice srpske*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
394. Šelmić, Leptosava (1979). „Prilog proučavanju srpskog nazarenskog slikarstva”. *Zbornik za likovne umetnosti* 15: 387–393.
395. Šelmić, Leptosava (2003). *Srpska umetnost 18. i 19. veka*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
396. Šelmić, Leptosava (2004). *Srpsko zidno slikarstvo XVIII veka*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
397. Šestakov, R. (2009). „Cvetičanin, Livija“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 258–259.
398. *60 [Šezdeset] godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu: 1954–2014* (2014). Ur. Milan Popović. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet.
399. Šosberger, Pavle (1998). *Jevreji u Vojvodini: kratak pregled istorije vojvođanskih Jevreja*. Novi Sad: Prometej.
400. Šovljanski, Radivoj (1998). „Klokočar, Nevena“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 132–133.
401. Šulc, Delimir (1995). „Beleslin, Dobrila“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 182.
402. Šurjanović, Milena (2008). *Glas s prozora*. Novi Sad: Prometej.
403. Šurjanović, Milena (2008). *Jedanaesta zapovest*. Novi Sad: Gradska biblioteka.
404. Šurjanović, Milena (1979). *Priručnik za dodatnu nastavu hemije*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
405. Šurjanović, Milena (2011). *Slast i nostalgija*. Novi Sad: Prometej.
406. Tabački, Ljubomir (1982). *Kikinda u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji*. Novi Sad: Institut za istoriju.
407. *Teme jezikoslovne u srbistici kroz dijahroniju i sinhroniju: zbornik u čast prof. dr Ljiljane Subotić*. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za srpski jezik i lingvistiku (u pripremi).
408. *The Discourse studies reader: main currents in theory and analysis* (2014). Eds. Johannes Angermuller, Dominique Maingueneau, Ruth Wodak. Amsterdam [etc.]: John Benjamins Publishing Company.

409. Tikvicki, Geza (1989). *Slike iz ustanka u Bačkoj*. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.
410. Timotijević, Miroslav (2008). *Manastir Krušedol*, knj. 1–2. Novi Beograd: Draganić ; Novi Sad: Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika Vojvodine.
411. Tomin, Svetlana (2009). *Despotica i monahinja Angelina Branković – sveta majka Angelina*. Novi Sad: Platoneum.
412. Tomin, Svetlana (2007). *Knjigoljubive žene srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Akademska knjiga : SANU, Ogranak u Novom Sadu.
413. Tomin, Svetlana (2011). *Mužastvene žene srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Akademska knjiga : SANU, Ogranak u Novom Sadu.
414. Toševa, Snežana (2011). „Bončić-Katerinić, Jovanka” “, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 2 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 367.
415. Trećakov, Stojan (1996). „Vasić, Ankica“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 26.
416. Trgovčević, Ljubinka (2003). *Planirana elita: o studentima iz Srbije na evropskim univerzitetima u 19. veku*. Beograd: Službeni glasnik : Istorijski institut.
417. Trgovčević-Mitrović, Ljubinka (2000). „Studenten aus Serbien an deutschen Universitäten bis 1914”, in: *Deutsch-serbische Beziehungen vom Berliner Kongress bis heute*. Internationales Symposium der Michael-Zikic-Stiftung Bonn, 25. und 26. September 2000 (Hrsg. Dittmar Dahlmann, Milan Kosanović). Bonn: Michael-Zikic-Stiftung, Universität Bonn: 51–67.
418. *30 [Trideset] godina prirodnih i matematičkih nauka ; 15 godina Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu*. (1985). Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet.
419. Trpinac, Pavle i Božica Okrajnov-Rotović (1972). *Repetitorijum neorganske hemije*, Beograd: Naučna knjiga.
420. *Univerzitet i preduzetništvo* (2008). Ur. Slobodanka Markov et al. Novi Sad: UNESCO, Katedra za studije preduzetništva.
421. *Užice i Bajina Bašta iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.

422. *Valorizacija razlika: zbornik radova sa naučnog skupa o Dragi Gavrilović (1854–1917)* (2013). Ur. Svetlana Tomić. Beograd: Altera : Fondacija multinacionalni fond kulture.
423. Vasić, Ankica (1985). „Berislav Berić: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 87–92.
424. Vasić, Ankica (1989). „Bibliografija akademika Aleksandra Tišme”, u: A. Tišma, *Nenapisana priča*. Novi Sad: Vojvođanska akademija nauka i umetnosti: 28–126.
425. Vasić, Ankica (1983). „Bibliografija radova dr Alekse Ivića”. *Istraživanja* 10: 275–313.
426. Vasić, Ankica (1980). „Bibliografija radova dr Josipa Mirnića”. *Istraživanja* 9: 9–14.
427. Vasić, Ankica (1985). „Jovan Ćulum: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 103–105.
428. Vasić, Ankica (1985). „Olga Hadžić: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 107–111.
429. Vasić, Ankica (1975). „Zbornik za istoriju Matice srpske (1970–1974): sadržaj po autorima”. *Zbornik za istoriju* 11: 255–268.
430. Vasić, Ankica (1985). „Zoran Kovačević: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 113–117.
431. Vasić, Ankica (2003). „Neobjavljena kratka priča Aleksandra Tišme”. *Zlatna greda* 3/21–22: 35.
432. Veselinov, Stanka (1975). „Jovan Popović”, u: J. Popović, *Teme revolucije*. Novi Sad: Muzej socijalističke revolucije Vojvodine: 9–35.
433. Veselinov, Stanka (1981). „Pesnik revolucionar”. *Letopis Matice srpske* 428/1–2: 210–216.
434. Veselinov, Stanka (1978). „SKOJ i USAOJ u Vojvodini”, u: *Savez komunističke omladine Jugoslavije i Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije u Vojvodini*. Novi Sad: Muzej socijalističke revolucije Vojvodine: 5–60.
435. Veselinović-Šulc, Magdalena (1982). *A szerbhorvát népköltészet a XIX. századi magyar irodalom tükrében*. Újvidék: A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete.
436. Veselinović-Šulc, Magdalena (1993). „Biblija: izvor narodnih izreka i poslovice”. *Folklor u Vojvodini* 7: 17–29.
437. Veselinović-Šulc, Magdalena (1977). „Deseterac srpskohrvatske narodne poezije u pesničkom delu M. Verešmartija”. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 2: 425–446.

438. Veselinović-Šulc, Magdalena i Ištvan Kefer (1993). *Južnoslovenski narodi u mađarskoj periodici: 1780–1800: anotirana bibliografija*. Novi Sad: Matica srpska.
439. Veselinović-Šulc, Magdalena (1972). „Lik Kraljevića Marka u svetlu mađarskih prevoda i ocena srpskohrvatske narodne epike u putopisaca XIX veka”. *Narodno stvaralaštvo* 41–43: 149–160.
440. Vesković-Vangeli, Vera (2006). „Malinska-Ćostarova Georgi, Veselinka”, u: *A Biographical Dictionary of Women’s Movements and Feminisms: Central, Eastern and South Europe 19th and 20th Centuries* (ed. F. de Haan, K. Daskalova and A. Loufti). Budapest, NY: CEU Press/Central European University Press: 296–300.
441. Vojnović, Dragica (1996). „Dejanović, Katica Kaća“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 307–308.
442. Vujičić, Ivica i Branka Bačić (1970). „Brzina muže krava domaće šarene rase”. *Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu* 14: 5–12.
443. Vujičić, Ivica i Branka Bačić (1970). „Uticaj toplotne obrade i dugoročnog uskladištenja na pojedine frakcije proteina u VTS mleku”. *Mljekarstvo* 20: 26–33.
444. Vujin, Vladimir (2005). *Kraljica igre: Marija Veger Demšar: moj život prosvetljen košarkom*. Novi Sad: Tiski cvet.
445. Vujin, Vladimir (1996). „Veger, Marija“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 50–52.
446. Vujošević, Lela (2012). *Žensko lice istorije Kragujevca*. Kragujevac.
447. Vukmirović, Lj. (1996). „Dapčević, Milena“, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 289–290.
448. Vuković, Gordana i Ljiljana Nedeljkov (1983). *Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek)*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
449. Vuković, Gordana (1988). *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
450. *Zabilježene: žene i javni život Bosne i Hercegovine u 20. vijeku* (2014). Prir. Jasmina Čaušević. Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar : Fondacija Cure.
451. *Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu jugoslovenskih naroda*. Tom 1, knj. 17 (1958). Beograd: Vojni istorijski institut Jugoslovenske narodne armije.

- 452.Zirojević, Olga (1976). *Carigradski drum od Beograda do Budima u XVI i XVII veku*. Novi Sad: Institut za izučavanje istorije Vojvodine.
- 453.Zirojević, Olga (2003). *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru: dvoverje*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- 454.Zirojević, Olga (2012). *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru. Konvertiti: kako su se zvali*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- 455.Zirojević, Olga (1999). *Posedi manastira u Skadarskom sandžaku*. Novi Pazar: DamaD.
- 456.Zirojević, Olga (2009). *Srbija pod turskom vlašću: 1459–1804*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- 457.Zirojević, Olga (2008). *Turci u Podunavlju. Deo 1*. Pančevo: Istorijski arhiv.
- 458.Zirojević, Olga (2009). *Turci u Podunavlju. Deo 2*. Pančevo: Istorijski arhiv.
- 459.Zličić, Darinka (1974). „Biblioteke drevnog Istoka, Grčke i Rima”. *Bibliotekarski godišnjak Vojvodine* 11/12: 67–80.
- 460.Zličić, Darinka (1978). „Pregled grčkih i rimskih izvora o Panoniji”. *Živa antika* 38/1–2: 351–359.
- 461.Znamenite žene Novog Sada, 1 (2001). Ur. Gordana Stojaković. Novi Sad: Futura publikacije.
- 462.Znameniti Jevreji: biografski leksikon (2011). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije.
- 463.Žene Srbije u NOB (1975). Ur. Rada Vujačić. Beograd: Nolit.
- 464.Bursać, Milica Beba (1984). „Žene u štrajku tekstilnih radnika Novog Sada“, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji* (prir. Danilo Kecić). Novi Sad: Institut za istoriju: 776–787.
- 465.Žene Vojvodine u ratu i revoluciji: 1941–1945: (radovi sa savetovanja održanog 27.i 28. marta 1984. u Novom Sadu) (1984). Prir. Danilo Kecić. Novi Sad: Institut za istoriju.
- 466.Živić, Radoslav. S. (1997). *Velikani niške medicine*, Niš: Prosveta.

ELEKTRONSKA IZDANJA

1. *Beograd iz ženskog ugla: komunistkinje, skojevke i narodne herojke.*
http://zeneucnom.org/pdf/mapa_otpora24.pdf (Pristupljeno 25. 7. 2015).
2. Kostić, Desanka, Maletin, Steva i Mihaela Grginčević (2009). *Osnovi opšte ihtiologije [Elektronsko izd.]: priručnik.* Novi Sad: Veris studio.
3. Ritter, Snežana i Miloš Perović, *Izložba „Knjiga na dar” – Legati Filozofskog fakulteta: katalog izložbe.*
http://www.ff.uns.ac.rs/biblioteka/izlozbe_knjiga/knjiga_kao_dar/novembar/Katalog.pdf (Pristupljeno 20. 10. 2015).
4. *Projekat istorija ženskog organizovanja u Kruševcu.*
<http://www.udruzenjepescanik.org/images/publikacije/istorija-zenskog-organizovanja-u-krusevcu.pdf> (Pristupljeno 25. 12. 2015).
5. *Slovenska biografija: [Elektronsko izd.]* (2013). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <http://www.slovenska-biografija.si/> (Pristupljeno 22. 12. 2015).
6. Stojaković, Gordana. *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953.*
http://www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/af-z-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).
7. Stojaković, Gordana (1999). *Turistička karta Novi Sad iz ženskog ugla.*
<http://www.pkv.rs/pkv/files/novisadizzenskogugla.pdf> (Pristupljeno 10. 1. 2016)
8. Subotić, Ljiljana (2012). *Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika.* Novi Sad : Filozofski fakultet.
<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/dodatak/Fonetika%20i%20fonologija.pdf> (Prustupljeno 20. 2. 2016).

ELEKTRONSKI IZVORI

1. Aldan, Lidija, <http://moypolk.ru/soldiers/aldan-lidiya-mari> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
2. Borislava Perić-Ranković najbolja na svetu. <http://www.rts.rs/page/sport/ci/story/128> (Pristupljeno 10. 12. 2015).
3. Bujuklić, Žika (2006). *Prof. dr Jelena Danilović*.
http://www.ius.bg.ac.rs/informacije/in_memoriam%20Jelena%20Danilovic.htm
(Pristupljeno 29. 11. 2015).
4. Department of Mechanics.
https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEQFggpMAU&url=http%3A%2F%2Fmechanics.ftn.uns.ac.rs%2Fzaposleni%2Fflivija.cveticanin%2Findex.html&usq=AFQjCNEb_ngEEsKzkNZ1XhpNmcstDOGCFg(Pristupljeno 9. 12. 2015).
5. Dr Marija Aleksandrović, http://www.uskolavrsac.in.rs/?page_id=2742 (Pristupljeno 12. 12. 2015).
6. Dr Slavka Gajin (biografija)
https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj5t5y43t_JAhXKFSwKHdlJC7EQFggIMAI&url=http%3A%2F%2Fwww2.dbe.pmf.uns.ac.rs%2FMikrobio%2Fgajin.htm&usq=AFQjCNFBgT5HdH0eMNnFAAInhuQdjiNvFQ (Pristupljeno 14. 12. 2015).
7. Elpida Karamandi.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwifnMXVy9jJAhUF1iwKHRaSCKMQFgg4MAU&url=http%3A%2F%2Fwww.f1.net.au%2Fcybermacedonia%2Fbelpidak.html&usq=AFQjCNEcbmhkr1Kpf8bSxLukHXI-clnuqg> (Pristupljeno 8. 12. 2015).
8. G. Stojaković, *Vreme AFŽ novinarstva u Vojvodini – sećanja Gizele Szabo*.
<http://maz.hr/index.php/tekstovi/clanci/29-gordana-stojakovic-vreme-afz-novinarstva-u-vojvodini-secanja-gizele-szabo> (Pristupljeno 23. 11. 2015).

9. Gulyás Gizella festő, grafikus, művészettörténész.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjOo93m2NjJAhWGEywKHXA7AY4QFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fartportal.hu%2Flexikon%2Fmuveszek%2Fgulyas-gizella-4664&usq=AFQjCNEBINF2OZG93uCx6aiZDaHytbhf0w> (Pristupljeno 9. 12. 2015).
10. Jakovina, Tvrtko (2012). *Odlazak prve dame hrvatske historiografije, povjesničarke Mirjane Gross*.
https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj7sbLW6d3JAhWFBiwKHfd9DH4QFghPMAo&url=http%3A%2F%2Fwww.jutarnji.hr%2Fmirjana-gross--odlazak-prve-dame-hrvatske-historiografije-%2F1043248%2F&usq=AFQjCNHsVCokelSsvEeHbUgt_X-YWWqpyg (Pristupljeno 11. 12. 2015).
11. Janežić, Vida.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=13&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjZic2avtjJAhWBkywKHTenCkIQFghUMAw&url=http%3A%2F%2Fwww.slovenska-biografija.si%2Foseba%2Fsbi1013100%2F&usq=AFQjCNHwA2hFenk4aCoOTZ7C BSPK7mRJcA> (Pristupljeno 11. 12. 2015).
12. Ličnosti Bele Crkve (Veselinov Stanka).
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=16&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiv67yIwftTJAhUBkCwKHW7uA-w4ChAWCDowBQ&url=http%3A%2F%2Fwww.belacrka.eu%2Fubc%2Fid5.html&usq=AFQjCNE45SL898tO5luWO1Ak2cslmcJEiw> (Pristupljeno 2. 12. 2015).
13. *Međukademijska komisija SANU i MAN za utvrđivanje civilnih žrtava u Vojvodini tokom i posle Drugog svetskog rata: 1941–1948*.
www.vojvodinakom1941.org.rs/lt/okrug/03/80209/54296 (Pristupljeno 15. 10. 2014).
14. Milena Dapčević. <http://www.imdb.com/name/nm200836/> (Pristupljeno 28. 11. 2015).
15. Milena Šurjanović. <https://milenas.wordpress.com/about/> (Pristupljeno 19. 12. 2015).
16. Mir se gradi sitnim i mukotrpnim koracima (Ana Bu prva Novosađanka nominovana za Nobelovu nagradu) (5. 7. 2005)
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwin1NmmkfzKAhWr93IKHTgfBjEQFgggMAE&url=http%3A%2F%2F>

www.vojvodina.com%2Fnaslovna%2Farhiva6%2F050705.html&usg=AFQjCNHF74YcRb-CpZx2D1TIpiXYPccw (Pristupljeno 19. 9. 2015).

17. Neda Mimica-Dukić.

https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjS0tmug-HKAhVCCSwKHSMSAuIQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.dbe.uns.ac.rs%2Fstudije%2Fknjiga_nastavnika%2Fneda_mimica-dukic&usg=AFQjCNGIkC9sVklZuHTHv3Wsi2_rnl0V6g&bvm=bv.113370389,d.d24 (Pristupljeno 3. 2. 2016).

18. Novak, Zrnka i Relja Bosanac, *Indeks srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama odnosno naseljima*.

<http://www.scribd.com/doc/263639897/Indeks-sru%C5%A1enih-o%C5%A1te%C4%8Denih-i-uklonjenih-spomenika-NOB-po-%C5%BEupanijama-po-naseljima-pdf> (Pristupljeno 10. 10. 2015).

19. Perazić, Jasmina. <http://kucaslavnih.rs/jasmina-perazic-u-kuci-slavnih/> (Pristupljeno 7. 12. 2015).

20. Prof. dr Draginja Ramadanski (biografija).

http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_slavistika_draginja_ramadanski.html (Pristupljeno 15. 11. 2015).

21. Prof. dr Jelena Danilović (biografija).

<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiz9eeW4OzJAhXChiwKHc-bDboQFgggMAE&url=http%3A%2F%2Fafrodita.rcub.bg.ac.rs%2F~nds%2Fdf.html&usg=AFQjCNGsuKw1DX4i7KXmZ00A7FZYymL94A> (Pristupljeno 29. 11. 2015).

22. Prof. dr Livija Cvetičanin (biografija).

https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEQFghHMAo&url=http%3A%2F%2Fvanu.org.rs%2F%3Fp%3D1481&usg=AFQjCNHwOxZQVfa_5aUbCz-wWWq_oqL5fg (Pristupljeno 9. 12. 2015).

23. Prof. dr Marija Bogdanović. http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/sociologija/zaposleni_od (Pristupljeno 2. 2. 2016).
24. Prof. dr Milica Pavkov Hrvojević (dekan).
http://www.pmf.uns.ac.rs/o_nama/uprava/dekan (Pristupljeno 23. 9. 2015).
25. Prof. dr Mirjana Franceško (biografija).
http://www.fpps.edu.rs/dokument/nastavnici/Francesko_Mirjana.htm (Pristupljeno 27. 1. 2016).
26. Prof. dr Snežana Gudurić (biografija).
http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_romanistika_snezana_guduric.html (Pristupljeno 15. 1. 2016).
27. Radmila Almaši, <http://polj.uns.ac.rs/osobljestuff/departman-za-fitomedicinu-i-zastitu-zivotne-sredine/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).
28. Ramadanski, Draginja (2013). Parodija u romanu *Selo Stepančikovo* F. M. Dostojevskog. Novi Sad: Filozofski fakultet.
<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2013/978-86-6065-156-5> (Pristupljeno 11. 2. 2015).
29. Srpsko književno društvo: Ljiljana Jokić-Kaspar.
<http://www.skd.rs/?akcija=pisacKaspar> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
30. Srpsko narodno pozorište. <http://www.snp.org.rs/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).
31. Svetlana Lana Matuša.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj6z7XV6uDJAWhwKHZD70QFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.svetlanamatusa.com%2F&usg=AFQjCNFErq4BhVWD6BzyHdRneeYTJkWrDA> (Pristupljeno 2. 12. 2015).
32. Škola mode i lepote.
https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwji5-jE2sPLAhUH_iwKHR3JDWYQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.nocmuzeja.rs%2Fgradovi%2FNis%2FSkola-mode-i-lepote&usg=AFQjCNHtAfJ3C1EvwSUOmRCq1Wkr39VDVA (Pristupljeno 2. 3. 2016).

3.2. Tabelarni prikaz 106 novih enciklopedijskih odrednica

Tbl. 9. Uzorak 2 – pregled 106 enciklopedijskih odrednica

Red. broj	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
1.	ACIGAN Ljubica, 1949–1990, f	Profesorka univerziteta	Pedagoškinja
2.	ALDAN Lidija 1921–1942, f	Borkinja	Studentkinja
3.	ALEKSANDROVIĆ Marija, 1972, f	Predavačica Visoke strukovne škole	Profesorka književnosti, Romska aktivistkinja
4.	ALMAŠI Radmila, 1950, f	Profesorka univerziteta	Entomološkinja
5.	ANDREJEVIĆ Jelisaveta Aneta, 1923–1943, f	Narodna herojka	Učenica
6.	ANGELINA Branković 1440–1516?, f	Despotica/svetica	Monahinja
7.	ARSIC, Eustahija, 1776–1843, f		Književnica, dobrotvorka
8.	BABIN Kristina Daca, 1911–1994, -	Borkinja	Službenica
9.	BAČIĆ Branka, 1929–1943, f	Profesorka univerziteta	Agronomkinja
10.	BAČVANSKI Marija, 1939–1997, -	Profesorka univerziteta	Germanistkinja
11.	BALAŽ Jelica, 1946, f	Profesorka univerziteta	Fitopatološkinja
12.	BELESLIN Dobrila, 1927–2000, -	Profesorka univerziteta, naučna savetnica	Tehnološkinja
13.	BEM Livija Lili, 1919–1941, f	Borkinja	Službenica
14.	BOGDANOVIĆ Marija, 1940, f	Profesorka univerziteta	Sociološkinja

15.	BONČIĆ KATERINIĆ Jovanka, 1887–1996, f	Dipl. inženjerka	Arhitektkinja
16.	BRUKNER Olga, 1930, -	Savetnica-konzervatorka	Arheološkinja
17.	BU Ana, 1946, f	Programska direktorka	Germanistkinja, prevoditeljka, aktivistkinja nevladinog sektora
18.	BURSAĆ Milica Beba, 1910–1992, f	Borkinja, sekretarka AFŽ-a	Radnica, funkcionerka
19.	CAREVIĆ Olga, 1925, f	Profesorka univerziteta	Biohemičarka
20.	CVETIĆANIN Livija, 1952, f	Profesorka univerziteta	Inženjerka mašinstva
21.	ČOBANSKI Persa, 1905–1984, f	Borkinja	Vaspitačica, društveno- politička radnica
22.	DANILOVIĆ Jelena, 1920–2006, f	Profesorka univerziteta	Pravnica
23.	DAPČEVIĆ Milena, 1930, f		Glumica, pozorišna i filmska
24.	DAUTOVA RUŠEVLJAN Velika, 1939, f	Muzejska i naučna savetnica	Arheološkinja
25.	DEBELJAK KURAT Margita, 1905–1989, f		Učiteljica i nastavnica fizičkog vaspitanja Baletska pedagoškinja, koreografkinja
26.	DEBIJAĐI Hagara, 1922–2005, f	Pukovnica saniteta JNA	Lekarka, pneumološkinja
27.	DEJANOVIĆ Dušica, 1921–1942, -	Borkinja	Modistkinja
28.	DEJANOVIĆ Kaća, 1920–1945, f	Borkinja	Krojačica
29.	DIMITRIJEVIĆ Danica, 1922–2004, -	Upravnica muzeja	Arheološkinja
30.	DORONJSKI Aleksandra, 1957, f	Profesorka univerziteta	Lekarka, neonatološkinja

31.	DRAKULIĆ Anka, 1851–1933, -		Učiteljica
32.	FEJEŠ Klara, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja
33.	FRANCEŠKO Mirjana, 1962, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Psihološkinja
34.	GAJIN Slavka, 1947, f	Profesorka univerziteta	Mikrobiološkinja
35.	GAJIŠIN Grozda, 1920–1941, f	Borkinja	Gimnazijalka, maturantkinja
36.	GARAJ BABILON Olga, 1905–1988, f		Učiteljica, slikarka, spisateljica za decu
37.	GAVRILOVIĆ Vera, 1923–2009, f	Profesorka univerziteta	Istoričarka medicine, stomatološkinja
38.	GNIP Milanka, 1951–1993, f		Biološkinja, novinarka
39.	GRGINČEVIĆ Mihaela, 1926–1991, f	Doktorka biologije	Biološkinja, javna radnica
40.	GROS Mirjana, 1922–2012, f	Profesorka univerziteta	Istoričarka
41.	GRUBAČIĆ Emilija, 1912–1994, -	Profesorka univerziteta	Germanistkinja
42.	GUDURIĆ, Snežana, 1961, f	Profesorka univerziteta	Romanistkinja
43.	GULJAŠ Gizela, 1936, f	Akadska slikarka	Profesorka likovne culture
44.	HALJECKA PETKOVIĆ Eva, oko 1870–1947, f	Upravnica bolnice	Lekarka, ginekološkinja
45.	HARDI KOVAČEVIĆ Irina, 1944, f	Glavna urednica	Novinarka, književnica
46.	HARKAI VAŠ Eva, 1956, f	Profesorka univerziteta	Filološkinja, književnica
47.	HERCL Margita, 1900–1942, f	Borkinja, šefica odeljenja, upravnica bolnice	Lekarka, pedijatarka
48.	HODOLIČ Jarmila, 1952, f	Profesorka univerziteta, šefica Odseka za slovakistiku	Filološkinja

49.	HORVATOVIĆ Anđelka, 1927, f	Profesorka univerziteta	Biološkinja
50.	JANEŽIČ Vida, 1914–1944, f	Narodna herojka	Profesorka
51.	JOKIĆ-KASPAR Ljiljana, 1951, f		Novinarka, književnica
52.	KARAMANDI Elpida, 1920–1942, f	Narodna herojka	Studentkinja
53.	KLEUT Marija, 1943, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Filološkinja
54.	KLOKOČAR Nevenka, 1904–1984, f	Upravnica apotekarske ustanove	Apotekarka, javna radnica
55.	KLJAJIĆ Milanka, 1924–1943, f	Narodna herojka	Radnica
56.	KOVAČEVIĆ Srbislava, 1912–2000, f	Sekretarka Pokrajinskog odbora AFŽ-a, Sekretarka OK KPJ, Sekretarka Kontrolne komisije PK KP, savetnica ambasade	Profesorka
57.	LAZAREVIĆ Jelena, 1873–1947, f		Profesorka, književnica
58.	LAZIĆ Zorka, 1878–1948, f		Spisateljica, publicistkinja
59.	LEVI JOVOVIĆ Eva, 1924–2011, f	Profesorka univerziteta	Lekarka, bakteriološkinja
60.	MAGDU Lia, 1930–2010, f	Profesorka univerziteta, šefica Odseka za rumunistiku	Lingvistkinja
61.	MAGLAJLIĆ Vahida, 1907–1943, f	Narodna herojka	Radnica
62.	MALIVUK Zagorka, 1919–1942, f	Narodna herojka	Fabrička radnica, tehničarka
63.	MANOJLOVIĆ BELESLIJIN Rahila, 1827–1896, -	Dobrotvorka	

64.	MARINKOVIĆ-NEDUČIN Radmila, 1946, f	Profesorka univerziteta, rektorka	Tehnološkinja
65.	MARINKOVIĆ Sofija Sonja, 1916–1941, f	Narodna herojka	Agronomkinja
66.	MARŽINEC Ljubica, 1909–1963, -	Muzička pedagoškinja	Pijanistkinja
67.	MATIĆ Anka Grozda, 1918–1944, f	Narodna herojka	Domaćica
68.	MATUŠA Svetlana Lana, 1959, f	Akadska slikarka	Slikarka, keramičarka
69.	MEŠTEROVIĆ PANTIĆ Julka, 1906–1984, f	Potpukovnica saniteta JNA, upravnica bolnice, pomoćnica ministra	Lekarka, ginekološkinja
70.	MIJAVEC Marija, 1934, f	Profesorka univerziteta	Lingvistkinja, publicistkinja
71.	MILOJEVIĆ Mileva, 1885–1971, f	Predsednica Društva za prosvećivanje žene i zaštitu njenih prava	Učiteljica, pesnikinja, publicistkinja
72.	MIMICA-DUKIĆ Neda, 1952, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Hemičarka
73.	ODADŽIĆ Ljubica, 1913–1942, f	Narodna herojka	Radnica
74.	OGNJANOVIĆ FAJT Hedviga, 1923–1992, -	Docentkinja univerziteta	Lekarka, infektološkinja
75.	OKRAJNOV- ROTOVIĆ Božica, 1914–1983, f	Profesorka univerziteta	Hemičarka
76.	OLENJINA Marina, 1887–1963, f		Balerina, baletska pedagoškinja, koreografinja
77.	PALIK-KUNČAK, Anam1961, f	Teološkinja	Sveštenica
78.	PAPAZOGLU OSTROGORSKI Fanula, 1917–2001, f	Profesorka univerziteta, dopisna članica SANU	Istoričarka, epigrafičarka

79.	PAVKOV-HRVOJEVIĆ Milica, 1972, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Fizičarka
80.	PENAVIN Olga, 1916–2001, f	Profesorka univerziteta	Lingvistkinja
81.	PERAZIĆ Jasmina, 1960, f	Reprezentativka, najbolja igračica Evropskog prvenstva 1983. u košarci	Filološkinja
82.	PERIĆ-RANKOVIĆ Borislava, 1972, f	Reprezentativka (sa invaliditetom) Najbolja sportistkinja na svetu u konkurenciji sportistkinja sa invaliditetom.	Trgovkinja
83.	PERIŠIĆ-JANJIĆ Nada 1942– 2013, f	Profesorka univerziteta	Hemičarka
84.	PETROV RADIŠIĆ Olga, 1920–1942, f	Narodna herojka	Učiteljica
85.	PIHLER Lujza, 1903–1989, f	Majorka JNA	
86.	PRITA Marija, 1866–1954, f	Predsednica Društva beogradskih žena lekara	Lekarka, aktivistkinja ženskog pokreta
87.	PROTIĆ-BANIĆ Milena, 1936, f	Profesorka univerziteta	Stomatološkinja
88.	RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ Jelica, 1952–2008, f	Magistarka biologije, pokrajinska sekretarka	Biološičarka, političarka
89.	RAMADANSKI Draginja, 1953, f	Profesorka univerziteta	Književna prevoditeljka, slavistkinja
90.	RANKOVIĆ Anđelija Anđa, 1909–1942, f	Narodna herojka	Radnica
91.	RANOGAJEC Jonjaua, 1953, f	Profesorka univerziteta	Tehnološkinja
92.	REĐEP Jelka, 1936–2014, f	Profesorka univerziteta	Istoričarka književnosti
93.	SREDOJEV Slobodanka Boda, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja

94.	STANKOVIĆ Fuada, 1942, f	Profesorka univerziteta, rektorka	Ekonomistkinja
95.	STOJAKOVIĆ Gordana, 1957, f	Doktorka rodnih studija	Turizmološkinja, aktivistkinja
96.	SUBOTIĆ Ljiljana, 1948, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Lingvistkinja
97.	ŠELMIĆ Lepasava, 1994–2002, f	Upravnica Galerije MS	Istoričarka umetnosti
98.	ŠOSBERGER Vera, 1927–1972, f	Akadska muzičarka	Pijanistkinja
99.	ŠURJANOVIĆ Milena, 1931, f	Profesorka, prosvetna savetnica	Književnica
100.	VASIĆ Ankica, 1938, f	Bibliotečka savetnica	Istoričarka, bibliotekarka
101.	VEGER Marija, 1947, f	Reprezentativka, Titula najboljeg strelca na EP u Italiji (1968) i EP u Holandiji (1970) u košarci	Profesorka fiskulture, košarkašica
102.	VESELINOV Stanka, 1920–1984, f	Sekretarka i predsednica Okružnog komiteta KPJ, poslanica	Pravnica, političarka, javna radnica
103.	VESELINOVIĆ-ŠULC Magdalena, 1920–2008, f	Profesorka univerziteta	Književna istoričarka, lingvistkinja, folkloristkinja
104.	VUKOVIĆ Gordana, 1941–2001, f	Profesorka univerziteta	Lingvistkinja
105.	ZIROJEVIĆ Olga, 1934, f	Naučna savetnica, doktorka istorijskih nauka	Istoričarka
106.	ZLIČIĆ Darinka, 1934–1990, f	Viša stručna saradnica na univerzitetu	Klasična filološkinja

Napomena uz tabelu:

1. Kategorija Profesija: „[lat. *professio* – javno priznanje]; 1. glavno zanimanje sa odgovarajućom stručnom spremom kojim neko zarađuje za život“ (Kljan, Šipka, 2008, 1013).
2. Kategorija Titula: „[lat. *titulus* – naslov, zvanje]; 1. a. Formalni dodatak imenu osobe na osnovu zasluga, položaja, ili staleške pripadnosti; b. Formalni dodatak imenu osobe na osnovu stečenog zvanja (magistar, doktor nauka, inženjer i sl.); 2. Prvo mesto sportiste ili sportskog kluba (osvojiti titulu) (Kljan, Šipka, 2008, 1250).
3. Malo slovo f uz prezime i ime znači da postoji fotografija.

3.3. Jedinica analize

Jedinica analize je *odrednica*, koja ima 4 osnovna dela.

1. Naziv odrednice
2. Podaci za identifikaciju
3. Tekst odrednice
4. Bibliografija i literatura.

Uz odrednice može biti fotografija ili neki drugi prateći dokument (za slikarke, na primer, njihove slike i sl.).

Odabrano je ukupno 106 odrednica o ženama koje su rođene u Vojvodini (ili su na neki način povezane sa njom), Srbiji ili nekadašnjoj Jugoslaviji (95 fotografija).

Kriterijumi za izbor žena koje dobijaju odrednicu.

Osnovni kriterijumi:

1. **(Ne)zastupljenost u postojećim enciklopedijama i leksikonima;**

2. **Dobijena društvena priznanja** (nagrade, odlikovanja, priznanja), obeležja u javnom prostoru (imena ulica i trgova, objekata (škola), spomen-ploča i spomenička obeležja, fondacije i dr.), spomenice i monografije u čast;
3. **Pozicije moći** (upravne funkcije u ustanovama i institucijama);
4. **Nacionalna pripadnost** kako većinskom narodu tako i nacionalnim zajednicama u Vojvodini i Srbiji;
5. **Jezik – rodno osetljiv jezik.**³⁸

Primer napisane odrednice:

STANKOVIĆ rod. MIDŽIĆ, Fuada, rektorka univerziteta, redovna profesorka (Sarajevo, 30. 6. 1942).

Osnovnu školu i gimnaziju, kao i nižu muzičku školu završila u Sarajevu. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Sarajevu (1965). Magistrirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1972). Doktorirala na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, tema: *Neoklasični model samoupravne privrede* (1982).

Na Ekonomskom fakultetu u Novom Sadu izabrana za asistentkinju (1966) na predmetu Politička ekonomija. Birana u sva nastavno-naučna zvanja na fakultetu do odlaska u penziju (2009).

Boravila na Ekonomskom fakultetu Kembridž univerziteta (Cambridge University) kao asistentkinja, kasnije kao Fulbrajtova stipendistkinja boravila na Kornel univerzitetu (Cornell University).

Gostujuća profesorka na univerzitetu Berkli (University of California Berkeley) i Bojs državnom univerzitetu (Boise State University – Idaho, 1993–1995), učestvovala u nastavi na osnovnim i poslediplomskim studijama.

Rektorka Univerziteta u Novom Sadu u dva mandata (2001–2004). Doprinosi: Univerzitet u Novom Sadu dobio Centralnu biblioteku UNS, Evropske studije na engleskom jeziku,

³⁸ Pored osnovnih kriterijuma, uveli smo i posebne kriterijume (ravnomerna zastupljenost žena (prema doprinosima u nauci – humanističkim, prirodnim i tehničkim naukama, kulturi, umetnosti, obrazovanju, sportu); posredna ili neposredna povezanost sa Vojvodinom; žene iz dijaspore (profesionalno ostvarene u drugim regionima jugoslovenskog prostora ili evropskog (svetskog); pripadnost antifašističkom pokretu, kako bi korpus odabranih 106 odrednica bio što objektivniji.

osnovan Centar za rodne studije, a Katedra za studije preduzetništva uključena u UNESCO-vu mrežu univerzitetskih katedri, Univerzitet u Novom Sadu dobio projekt CAMPUS EUROPAE, kao jedini u regionu.

Angažovana u radu Katedre za studije preduzetništva. Članica i predsednica Odbora za jugoslovensko-američku naučnu i tehnološku saradnju. Aktivistkinja ženskih organizacija. Osnovala Centar za preduzetništvo (1988), koji od 1998. vodi projekat Vojvođanska inicijativa za samozapošljavanje žena. Predsednica Skupštine u Akademiji ženskog preduzetništva.

BIBL.: *Neoklasična teorija samoupravne privrede*, Beograd 1981; *Preduzetnička ekonomija*, Beograd 1989; *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Osnovi ekonomije*, Beograd, 1998 (koautorstvo); *Univerzitet i preduzetništvo*, Novi Sad 2008 (koautorstvo).

LIT.: R. [Redakcija], *Stanković, Fuada*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 26, Novi Sad 2005, 177–178; S. Savić, *Fuada*, u: Profesorke univerziteta u Novom Sadu: životne priče, Novi Sad 2015, 219–229.

Ustanovili smo **Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice**

Struktura odrednice. Četiri osnovna elementa: naziv odrednice, podaci za identifikaciju, tekst odrednice i bibliografija i literatura. (Prilog može biti fotografija).

Naziv odrednice. Prezime (bold i velika slova), sledi zarez, pa onda ime (boldom), kao i zarez (npr. **VUKOVIĆ, Gordana**). Ukoliko je poznato prezime po rođenju, ono se navodi na sledeći način: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka**. Ukoliko je u pitanju strano ime, ono se piše transkribovano, a zatim se u zagradi piše u originalu (ime u originalu nije boldovano). Font 12.

Primer: **GARAJ BABILON, Olga** (Garayová-Babylonová, Ol'ga)

Nadimci čine sastavni deo naziva odrednice, navode se na kraju posle imena (takođe boldom).

Primer: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka Boda**

Podaci za identifikaciju. Nakon naziva odrednice, navodi se profesija ili zanimanje, odnosno naučno zvanje, status ili rang u nekoj organizaciji kojoj ličnost pripada. Zatim se navodi

mesto i datum rođenja (ukoliko je taj podatak poznat), kao i mesto i datum smrti (takođe ako je podatak poznat), napisano u zagradi.

Nakon toga sledi ostatak teksta odrednice.

Tekst odrednice čini prostor između podataka za identifikaciju i bibliografije i/ili literature. Sadrži prvenstveno podatke o školovanju, napredovanju u službi, karijeri, usavršavanjima, nagradama i društvenim priznanjima. Tekst odrednice bi trebalo da pokaže i istakne značaj određene ličnosti u odnosu na korpus i da je u celini prikaže.

Izuzetno u sadržaju se navode podaci o porodici i braku. U sadržaju se ne navode bibliografski podaci i značajna dela.

Bibliografiju čine dela koja su stvorile ličnosti na koje se biografija odnosi, najrepresentativniji izbor iz ukupnog opusa (3 do 4 ili najviše 6 naslova).

Literatura se odnosi na izvore o ličnosti, ali i pisane izvore (dokumenti, arhivska građa i sl.), namenjena onima koji žele da saznaju više o određenoj ličnosti. Ukoliko se u popisu literature navodi delo pisano na stranom jeziku piše se u originalu (bez prevoda na srpski jezik). Elektronska izdanja se navode sledećim redom: prezime, ime, godina izdanja u zagradi, sledi naslov (kurzivom), mesto i ime izdavača (sledi informacija: Pristupljeno i navodi se datum).

Primer: Subotić, Ljiljana (2012). *Fonetika i fonologija [Elektronsko izdanje]: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/dodatak/Fonetika%20i%20fonologija.pdf> (Pristupljeno 20. 2. 2016)

Navođenje personalnih dosijea navodi se korišćenjem formulacije: Personalni dosije ime i prezime (u odgovarajućem padežu), a zatim se u zagradi navodi ime ustanove i mesto.

Primer: Personalni dosije dr Jelke Ređep (Filozofski fakultet, Novi Sad).

Napomena: Bibliografija i literatura – bibliografske jedinice se pišu manjim fontom nego tekst odrednice (font 11), kurzivnim slogom. Kurzivni slog se primenjuje samo na naslove dela i u bibliografiji i u literaturi.

Primer:

BIBL.: *Srpskohrvatska leksika ribarstva*, Novi Sad 1977 (koautorstvo); *Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek)*, Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*, Novi Sad 1988.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 653–654; Lj. Subotić, *Gordana Vuković (1941–2001)*, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 45/1–2 (2002), 324–327; *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011.

Jezik odrednice: Osnovno pravilo jeste upotreba što jednostavnijih (i što ekonomičnijih) rečenica; autore obavezuje načelo verodostojnosti u pisanju biografske odrednice i navođenju bibliografije, literature i fotografije; izbegavanje vrednosnih sudova i stavova.

Obrazovanje – u situacijama gde je autor odrednice, posredstvom pisanih izvora i literature, dobio potpune podatke o stečenom obrazovanju, oni se navode u celini (primer: Diplomirala na Odseku za srpski jezik i lingvistiku na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu), a tamo gde to nije slučaj, navodi se naučna oblast, fakultet i mesto fakulteta (primeri: Diplomirala slavistiku na Filološkom fakultetu u Beogradu ili Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Cirihi).

U situaciji gde postoji živa sagovornica kojoj je posvećena enciklopedijska odrednica, njeno usmeno svedočenje može biti korišćeno za pisanje odrednice u delovima koji su neprecizni ili nedostaju, uz propisano navođenje takvog svedočenja u izvorima/literaturi.

Pokazalo se da ustanovljena pravila treba modifikovati u konkretnim primerima:

1. Ako osoba ima više profesija i titula – da li ih navoditi sve ili ne?;
2. Nedoumica u vezi sa profesionalnim određenjem učesnica u Drugom svetskom ratu;
3. Nedoumice u vezi sa dužinom bibliografije za konkretnu ženu;
4. Nedostatak pisanih izvora o ženama u odrednicama, a imajući u vidu nezastupljenost u enciklopedijama;

Za svako od ovih pitanja rešenje je sledeće:

1. Navoditi sve titule i zanimanja, jer je kod nekih žena nemoguće jednim određenjem obuhvatiti titule, profesije i zanimanja.
2. Učesnice Drugog svetskog rata su obuhvaćene nazivom mirovnjakinje (narodne herojke i borkinje, pripadnice antifašističkog pokreta);

3. Najpre, nemaju sve žene u enciklopedijama bibliografiju, zatim i ako je imaju – veoma su različite: naučne, književne, stručne i sl. Imajući to u vidu, odlučeno je da bibliografije budu svedene na najviše 6 bibliografskih jedinica;
4. Tamo gde smo mogli, dolazili smo do usmenog svedočenja.

Zaključak o metodu istraživanja

1. Prvi uzorak koji se sastoji iz odrednica o ženama iz postojećih enciklopedija na srpskohrvatskom jeziku je veoma mali i rodno diskriminatoran.
2. Drugi uzorak koji smo formirali, uprkos postojanju kriterijuma za odabir žena za pisanje odrednica o njima, ipak u sebi ima određenu meru subjektivnosti. Tu „određenu meru subjektivnosti“ smo pokušali da svedemo na najmanju moguću, tako što smo konkretan izbor pravdali referencama i raznim vidovima društvenih priznanja, kao i recepcijom.

4.0. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Rezultati istraživanja obuhvataju rezultate analize dosadašnjih enciklopedija (na slova A i B) i rezultate istraživanja novoformiranog korpusa, praćenog tabelarnim prikazima.

4.1. Rezultati analize dosadašnjih enciklopedija na slova A i B

4.1.1. *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka* (NE): Ukupni podaci o ženama i disciplinama na slova A i B.

Enciklopedizam kao akademski žanr na jugoslovenskom prostoru zvanično se rađa, zahvaljujući istoričaru, univerzitetskom profesoru i Novosađaninu, prof. dr Stanoju Stanojeviću³⁹. O idejama za nastanak, kao i uzrocima za neuspeh pisanja i objavljivanja jugoslovenske enciklopedije uoči Krfske deklaracije od strane Londonskog i Pariskog odbora piše Lj. Trgovčević⁴⁰. Među članovima ni jednog ni drugog odbora nije bilo žena⁴¹. Kod Hrvata je prva enciklopedija objavljena u Osijeku 1887, pod nazivom *Hrvatska enciklopedija: priručni rječnik sveopćeg saznanja*, autora I. Zocha i J. Mencina. Planirano je da bude objavljena u šest tomova, ali su objavljena samo dva. Tokom Drugog svetskog rata u Zagrebu je objavljena *Hrvatska enciklopedija* M. Ujevića, u pet knjiga (slova A–E).

Tridesetih godina 20. veka Stanoje Stanojević je počeo da okuplja tim saradnika sa prostora cele Kraljevine SHS, sa zadatkom da sačini abecedar/alfabetar za *Narodnu enciklopediju srpsko-hrvatsko-slovenačku*. Alfabetare su sačinili saradnici, Stanojević ih je pregledao, dao svoje sugestije i započeo je rad na pisanju članaka. Svaki članak koji je

³⁹ Namerno naglašavamo jugoslovenskom, jer kod “prečanskih Srba” počeci su vezani za dela *Enkyklopedia ili Kratkoe opisane sviju nauka* / na prosto prevedena Panteleimonom Mihailovič i posvjaščena Dražejšemu Rodu i Otečestvu svoemu (1818) i *Kratka vsemirna istoria / Kurze allgemeine Weltgeschichte* autora Đ. Magaraševića (Budim, 1831). Enciklopedijskom žanru je blisko i delo P. Stamatovića, *Mladyj Serblin u vsemirnom carstvu / Der jugend Serbeniz* (1834). Na nastanak ideje o potrebi moderne enciklopedije u Vojvodini u znatnoj meri je svojom delatnošću uticao Vasa Stajić, kao i istoričari i arheolozi okupljeni oko GIDNS-a pred početak Drugog svetskog rata.

⁴⁰ Up. Lj. Trgovčević, *Pokušaj pisanja jugoslovenske enciklopedije tokom Prvog svetskog rata*, Istorijski časopis, Beograd, knj. 29/30 (1982/1983), 513–525.

⁴¹ Prim. aut.

objavljen u NE, Stanojević je pročitao i dao saglasnost da bude objavljen, posle čega ih je upućivao na „prepravljanje i ujednačavanje, osobito stilsko” (VIII) i zatim ih je vraćao autorima da izvrše prepravke. Kada je i to bilo urađeno, svaki prepravljeni članak je kucan u tri pimerka i tako je bio spreman za štampu⁴².

NE je izdata u četiri knjige, u vremenskom intervalu 1925–1929. u Zagrebu, a izdavač je bio Bibliografski zavod Zagreb (A–H, 1925; I–M, 1927; N–R, 1928. i S–Ž, 1929). Objavljena je i na latiničnom i na ćirilichnom pismu.

Po svojoj koncepciji i po rečima svog glavnog urednika S. Stanojevića, zadatak NE je bio da se tri naroda međusobno bolje upoznaju, dakle nesumnjivo je imala jugoslovenski ili trinarodni karakter. To se ogleda i u strukturi saradnika, njih oko 150 sa prostora bivše Jugoslavije, tada kraljevine SHS, ali i u pismima na kojima je štampana. Osim toga, NE je promovisana u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu, što je opet pokazivalo nameru glavnog urednika da i na ovaj simboličan način dokumentuje državno zajedništvo. Bez obzira na nameru, ceo poduhvat je osporavan i u Beogradu i Zagrebu, a u njegovom osporavanju učestvovali su kako političari tako i javni i naučni radnici.

Nas u ovom slučaju interesuje i aspekt rodne ravnopravnosti, koji sveden na brojke za slova A i B izgleda ovako: ukupno na slova A i B ima 508 odrednica, od čega je 26 žena, što čini svega **5,11%** enciklopedijskog teksta. Glavni urednik u Pogovoru, govoreći o nedostacima i zamerka koje mu se tim povodom upućuju, iskreno među njima navodi i “ženski pokret i žensko pitanje”. Pored toga, zanima nas uopšte učešće žena u njenom stvaranju⁴³. Ni tu situacija nije bolja, jer među saradnicima/piscima odrednica **nema** žena. Kao što smo naveli u prethodnom delu, tzv. Glavne redakcije ili odbora nije bilo, i u tom kontekstu onda ne možemo da posmatramo ni učešće žena. Stanojević navodi Redakciju koja se bavila isključivo tehničkim poslovima, bila je četvoročlana i u njoj je radila gđa Vera Stojić, koja je obavljala sekretarske poslove⁴⁴.

U NE najveći broj žena je u uvršten po osnovu rodbinskih odnosa (16). Oblasti delovanja su: umetnost (12), dobrotvorni rad (2), obrazovanje (1), kultura (1)⁴⁵. U NE nema fotografija.

⁴² Up. D. Popović, NE, knj. 3, Zagreb 1928, 14–15.

⁴³ Up. S. Stanojević, Pogovor, III.

⁴⁴ Up. S. Stanojević, Pogovor, X.

⁴⁵ Autori odrednica su različito definisali delatnost žena, neki su to izražavali kroz jedno određenje, drugi kroz dva ili tri. Mi smo evidentirali sva takva određenja, tako da prosti zbir ženskih biografskih odrednica u jednom izdanju ne odgovara zbiru pobrojanih oblasti deovanja. Kako su autori odrednica određivali oblasti delovanja

4.1.2. Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje

EJ je objavljena u izdanju Jugoslavenkog leksikografskog zavoda, a glavni urednik je bio Miroslav Krleža, takođe i direktor JLZ. Za svaku republiku i pokrajinu postojala je redakcija. Prvo izdanje je objavljivano u periodu 1955–1971. Sastojalo se iz osam tomova/knjiga (A–Bosk, 1955; Bosna–Dio, 1958; Dip–Hiđ, 1958; Hil–Jugos, 1960; Jugos–Mak, 1962; Maklj–Put, 1965; R–Srbija, 1968. i Srbija–Ž, 1971). Drugo izdanje je objavljeno u periodu 1980–1990. i od planiranih 12 tomova, objavljeno je šest. Raspad Jugoslavije i građanski rat su onemogućili završetak ovog značajnog kulturnog i civilizacijskog poduhvata (A–Biz, 1980; Bje–Crn, 1982; Crn–Đ, 1984; E–Hrv; Hrv–Janj, 1988. i Jap–Kat, 1990). Prvo izdanje je bilo latinično, a drugo na oba pisma, ali i na jezicima naroda i narodnosti SFRJ, tako da je EJ bila prvo enciklopedijsko izdanje na albanskom i makedonskom jeziku. Na srpskohrvatskom jeziku i ćirilici su objavljena dva toma, na slovenačkom jeziku četiri, na makedonskom i albanskom po dva i na mađarskom jeziku jedan tom)⁴⁶. Ostalo je zabeleženo da je tih godina, direktor Leksikografskog zavoda (1991–2001) D. Brozović, lingvista i član HAZU, predvodio tzv. knjigocid, tako što je naredio da se preostalih 40.000 primeraka EJ uništi⁴⁷.

Tokom rada na prvom i drugom izdanju, često su u javnost izbijala konceptijska neslaganja, koja su uglavnom dolazila iz Beograda i Zagreba (posebno nakon hrvatskog proljeća 1971. i potom Memoranduma SANU).

Sa stanovišta rodne ravnopravnosti, podaci su sledeći:

- u prvom izdanju na slova A i B ima 1123 odrednice, od toga je 57 posvećeno ženama, što čini 5,8%;
- od ukupno 511 saradnika, 41 su žene, što je 8,7%;

žena o kojima su pisali može se pratiti u tabelama koje se nalaze u Prilogu. Fusnota važi za sve podatke o oblastima delovanja žena u ovom poglavlju.

⁴⁶ O Krležinoj koncepciji, D. Roksandić, *Krležina Enciklopedija Jugoslavije između euroskepticizma i euronormativizma: prilog poznavanju početaka Krležina projekta Enciklopedije Jugoslavije*, *Studia lexicographica*, 8/2 (2015), 5–22.

⁴⁷ O tome, up. A. Lešaja, *Knjigocid: uništavanje knjiga u Hrvatskoj 1990-tih*, Zagreb 1999.

- od 17 članova Glavne redakcije, 2 su žene, što je 11,7%;
- u drugom izdanju na slova A i B ima 1015 odrednica, od toga je 90 posvećeno ženama, što čini 8,86% ;
- od ukupno 787 saradnika, 91 su žene, što je 11,5%;
- od 14 članova Glavne redakcije, 0 su žene, što je naravno i 0%.

Oblasti delovanja u kojima se žene pojavljuju su: umetnost (38), određenje po osnovu rodbinskih odnosa (18), obrazovanje (6), politika (5), nauka (4), kultura (4), vladari (4), borba protiv fašizma (3), privreda (2), crkva-religija (1), rodnost i rodne studije (1). U EJ 1 ima 4 fotografije uz ženske odrednice.

4.1.3. *Srpska enciklopedija*

Skupština Republike Srbije je decembra 2005. usvojila Zakon o srpskoj enciklopediji, što je bila formalno-pravna prekretnica, jer je omogućila pre svega stabilno finansiranje ovog ambiciozno zamišljenog i dugogodišnjeg projekta, pa se 2010. u izdanju SANU, Matice srpske i Zavoda za izdavanje udžbenika pojavila prva knjiga (A –Beo), a naredne godine i druga knjiga prvog toma (Beograd – Buštranje). Projektom SE rukovodi Uređivački odbor (28 članova, nema članica), uspostavljena je „organizaciona struktura i imenovane su stručne redakcije” (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). Uređivački odbor, govoreći o koncepciji SE tvrdi da je to nacionalna enciklopedija opšteg tipa, zasnovana na savremenim naučnim i leksikografskim znanjima (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). SE na sistematizovan način obrađuje kulturno-istorijsku baštinu srpskog naroda i opisuje njegov doprinos evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji (Da li? Prim. aut.), a onda dalje kaže da se SE u najvećoj meri bavi svim oblastima istorije srpskog naroda, ali uz to i istorijom drugih naroda koji su bili povezani sa Srbima (Da li? Prim. aut.), pri čemu glavni urednik definiše prostor na Srbiju kao matičnu državu, ali i na sve ostale prostore na kojima su živeli i žive Srbi (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). Posebno upada u oči tvrdnja „da je obrada enciklopedijske građe po leksikografskim načelima zasnovana na pouzdanim izvorima i činjenicama, na primeni stroge naučne kritike i na znanjima koja su proverena i u nauci prihvaćena” (SE, tom 1, knj. 1,

Predgovor, 9) i zato ova enciklopedija u punoj meri odražava aktuelno **stanje srpske nauke, ali i ukupne društvene svesti.**

Takva društvena svest treba da se promeni, jedan od zadataka nauke i obrazovanja jeste da tome doprinosi, svakako i SE. Da li ukupna društvena srpska svest isključuje u potpunosti rodnu ravnopravnost ili Autonomiju Vojvodine svodi na tendenciozno politički i unitaristički pisan članak Ratka Markovića? Da li je to doprinos evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji koja itekako poznaje i primenjuje postulate o rodnoj ravnopravnosti i moderne principe regionalizma?

U SE ima na slova A i B 1802 odrednice, od toga je 239 posvećeno ženama, što čini 13,2%; od ukupno 144 člana stručnih redakcija, 22 su žene, što je 15,2%; od 28 članova Glavne redakcije/Uređivačkog odbora, 1 je žena, što je 3,5% i od 493 ukupno angažovanih pisaca odrednica, 183 su žene, što je 37,12%.

Oblasti delovanja u kojima se javljaju žene su: umetnost (113), nauka (92), zdravstvo (21), određenje po osnovu rodbinskih odnosa (19), obrazovanje (15), informisanje (15), sport (13), kultura (9), vladari (9), politika (4), urbanizam (3), dobrotvorni rad (3), borba protiv fašizma (2), privreda (1), pravosuđe (1) i vojska (1).

4.1.4. *Enciklopedija Vojvodine*

Projekat izrade EV je započeo 2008, a nosilac projekta je bila Vojvođanska akademija nauka i umetnosti. Zapravo, projekat je obnovljen, budući da je još tzv. prva VANU započela rad na njemu (1980), napravljen je abecedar, čak je štampan tzv. Probni tabak za deo slova A (1983). Napravljeni su imenici – abecedari i oni su dostupni u Biblioteci Matice srpske. U izmenjenim društvenim i političkim okolnostima, Skupština APV je u jesen 1989. donela odluku da prestane sa radom na EV „zbog nedostatka finansijskih mogućnosti za nastavak preambiciozno zamišljenog višegodišnjeg i višetomnog projekta *Enciklopedija Vojvodine*”. U poznatim i tragičnim “dešavanjima naroda” VANU je jula 1992. ugašena, a njeno članstvo je prevedeno u SANU. Formiran je Ogranak SANU u Novom Sadu, a projekat izrade EV je ostao naravno po strani, sve do 2008. kada je reosnovana VANU (2004) opet pristupila njegovoj izradi.

Odlukama Ustavnog suda Srbije 2013/2014. AP Vojvodini je osporeno pravo da se bavi naukom i tehnološkim razvojem, osporena je VANU, samim tim i rad na projektu *Enciklopedija Vojvodine*.

Projekat je finansirao Pokrajinski sekretarijat za kulturu i to tako što je VANU svake godine konkurisala na Javni poziv Sekretarijata, a Sekretarijat je svake godine opredeljavao određeni iznos, pri čemu je on bio nedovoljan i, a iz godine u godinu, sve niži.

Osnovni problem jesu nestabilne političke prilike u kojima često dolazi do osporavanja ideje o *Enciklopediji Vojvodine* iako je jasno da u razvijenim državama i regionima Evrope, pisanje enciklopedija i leksikona nije samo državna i nacionalna stvar, nego naprotiv. I Novi Sad ima svoju enciklopediju, Niš takođe.

U EV ima na slova A i B ima 1261 odrednica, od toga je 101 posvećena ženama, što čini 8%; od ukupno 88 članova stručnih redakcija, 23 su žene, što je 26,1%; od 19 članova Redakcije EV, 2 su žene, što je 10,5%⁴⁸. Od ukupno 144 angažovanih pisaca odrednica, 50 su žene, što je 34,7%⁴⁹.

Oblasti delovanja u kojima su žene prisutne su: umetnost (59), nauka (28), obrazovanje (9), borba protiv fašizma (9), kultura (9), zdravstvo (8), sport (6), politika (3), crkva-religija (2), privreda (1), vladari (2), urbanizam (2), dobrotvorni rad (2), informisanje (2), vojska (1).

4.2. Rezultati dobijeni na osnovu karakterističnih primera (odrednica)

Hronološkim redosledom objavljivanja enciklopedija iznosimo rezultate za prva dva slova i to tako što ukazujemo na proces nastajanja enciklopedijskog žanra kao posebnog, akademskog teksta, izdvajajući, po našem mišljenju, karakteristične odrednice u kojima je prisutna eksplicitna i implicitna rodna diskriminacija.

⁴⁸ Ovi podaci su dobijeni na osnovu publikacije *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, Novi Sad 2010.

⁴⁹ Podatak je dobijen sa sajta envoj.rs.

4.2.1. Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka

Prema napred navedenom, u NE je 26 odrednica o ženama u kojima su prisutni različiti vidovi rodne diskriminacije. Među njima, naročito je očigledna odrednica o Eustahiji Arsić (NE, knj. 1, 86), koju navodimo u celini:

ARSIC EVSTAHIJA, supruga Save Arsića (- 1824), građanina aradskog i dobrotvora srpske i rumunjske prosvjete. Za nju je urednik Letopisa Matice Srpske (Budim, 1827, knj. 10, str. 18) rekao, da je: „u srpskoj literaturi prva od svoga nežnoga pola izdanjem različni po većij časti poetičeski djela vnimanije i počitanije sebi dobila“. Pjesnici su joj pjevali ode, a Joakim Vujić posvetio joj je svoje Životoopisanije i priključenija. Od njenih radova važnije su dvije posebno štampane knjige *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica i Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavlenijem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeij vseobšteij polzje*.

R. G. (Radoslav Grujić, profesor univerziteta, Skopje).

Odrednica je posvećena njoj, zove se Eustahija Arsić, a započinje sa ...supruga Save Arsića! Nedopustivo i nedolično, samo moramo imati u vidu činjenicu da je NE nastala tridesetih godina 20. veka. Sem toga, većina prisutnih ženskih odrednica odnosi se na srednjovekovne ličnosti, od kojih je najčešća Ana (Komninova, Kantakuzinova, Paleologova, Savojska), pa je jedna Ana „Nemanjina žena“, druga je „udata za Vladislava“, treća je „učena kći“, četvrta i peta su „kćeri“, a šesta je „nećaka“. Angelina Branković je „žena i kći“, Danica Bandić je „kćer“, a u dva slučaja imamo čak i dual gde su Bozda Naum i Jelena definisani kao „narodni dobrotvori“, isto kao i Branovački Đena i Ida.

Primetno je i da je nekoliko autora bilo rodno korektno, pa su žene zastupljene u NE slikarke, glumice, književnice, novelistkinje i učiteljice, ali ima i autora koji za zanimanja osoba ženskog pola koriste muški rod, pa je tako „Milica Bešević – SLIKAR“!? Većina prisutnih ženskih odrednica pripada srednjovekovnoj istoriji, odnosno svetu umetnosti: glumice, pevačice.

4.2.2. Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje

Analiza ovih podataka mora imati u vidu da su prvo i drugo izdanje objavljeni posle Drugog svetskog rata i devedesetih godina 20. veka, dakle tada su žene već uveliko bile u profesionalnom smislu prisutne u svim segmentima života i rada, dakle u obrazovanju, upravi, nauci, zdravstvu, sportu itd. Posmatrajući ovu činjenicu, moramo zaključiti da je opet nedopustivo malo žena u enciklopedijskim odrednicama, da i dalje imamo eksplicitnu i implicitnu diskriminaciju u okviru odrednica, da je malo žena uključeno u pisanje odrednica, a sasvim simbolično u rad Glavne redakcije!

Opet uzimamo za primer odrednicu o Eustahiji Arsić koju je napisao M. Leskovic (EJ 1, knj. 1, 217), odnosno (EJ 2, knj. 1, 306):

ARSIĆ, Eustahija, rođ. Cincić, književnik (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Prva „slavenoserbska spisateljica i knjižestva slavenoserbskoga ljubiteljica“, mecena Joakima Vujića, a svakako pod uticajem svoga trećeg muža, Save Arsića (5. 5. 1760 – 27. 3. 1824), senatora i gradonačelnika staroaradskog i „predugotovničkih valahijskoga učilišć pravitelja“, dobrotvorka i rumunskih prosvetnih i verskih ustanova u Aradu. Štampala je dva dela: *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica*, Budim 1814; zatim, *Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščej vseobštej polzje*, Budim 1916, i njima „u serbskoj literaturi perva ot svoga nežnoga pola ... vnimanie i počitanie sebi dobila“. Obe ove knjižice, u kojima se smenjuju stihovi sa prozom, po idejama i stilu slične su: kroz njih veje manje nacionalni a više kozmopolitski duh prosvetnog apsolutizma XVIII. v. sa težnjom za prosvetenošću, sa pitomim „sovjetima materinskim“ i bezazlenim didaktično-pedagoškim i moralističkim refleksijama, nimalo nestrpljivim. Zanimljivo je da se njeno interesovanje proteže i na prirodne nauke, pa se poziva ne samo na Dositeja i J. Rajića nego i na A. Stojkovića i E. Kengelca, piše i o antropologiji. A. se živo zalaže za modernije vaspitanje devojaka i ženskinja uopšte, potstičući ih pre svega na čitanje, kako lepe knjige ne bi ostale „paukovim ubruscem svjazane“. Njeni stihovi, čas po pseudoklasičnom obrascu čas u narodnoj metrici, pisani su čistijim jezikom no njena proza; samo retko kad prostruji njima

doživljeniji lični ton i spokojna rezignacija jedne nepesničke i ne mnogo osećajne, uzdržane prirode: A. je pisala stihove u doba kada vidakovićevska čuvstvitelnost nemačkog porekla još nije bila zavladała srpskom poezijom.

LIT.: Sava ot Arsić (nekrolog), LMS, 1827, 10, str. 12–23; *J. Vujić*, Životoopisanije, Karštat 1833, str. 97–98; Peštansko-budimski skoroteča, 1842, 22; *I. Ognjanović*, Jevstahija pl. Arsića rođj Cincićeve, prva srpska spisateljica, Javor 1891; *D. A. Živaljević*, Druga knjiga Jevstahije Arsićke, ibid.; *I. Ognjanović*, Kad se rodila i kad je umrla Jevstahija Arsićka rođj. Cincićeve, ibid.; *isti*, Na porodičnoj grobnici Evstahije pl. Arsićke, ibid.; *M. Leskovac*, Antologija straije srpske poezije, Novi Sad 1953.

M. Lac. (Mladen Leskovac)

ARSIĆ, Eustahija, rođ. **Cincić**, prva srpska književnica (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Mecena Joakima Vujića i rumunskih verskih i prosvetnih ustanova. Štampala je dve knjige u kojima se smenjuju stihovi sa prozom i kroz koje veje manje nacionalni, a više kosmopolitski duh prosvećenog apsolutizma XVIII v., sa pitomim „sovjetima materinskim“ i bezazlenim didaktično-moralističkim refleksijama. Njeno interesovanje proteže se i na prirodne nauke, a piše i o antropologiji. Stihovi su joj pisani boljim jezikom nego proza.

BIBL.: Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica, Budim 1814; Poleznaja razmišljenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavlenijem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobšteje polzje, Budim 1816.

LIT.: *M. Leskovac*, Antologija starije srpske poezije, Novi Sad 1953; *T. Petrović*, Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica: Iz istorije srpske književnosti, Novi Sad 1974, str. 137–154 (s važnijom literaturom).

M. Lac. (Mladen Leskovac)

U prvom izdanju EJ, Eustahija Arsić je „književnik“ u drugom je „prva srpska književnica“. Odrednice su napisane u rasponu od 25 godina, ali je obim odrednice u drugom izdanju gotovo tri puta manji. Što se tiče rodne ravnopravnosti u jezičkom pogledu, podaci su sledeći: Ane su i dalje „kći“, „udate za“, „nećake“, „žene“, Angelina (Branković) je „srpska despotica“ ne i svetica, opet imamo duale (Anastasijević Đuro i Sofija su „glumci“), i dalje je konkretna žena „slikar“, „profesor“, „politički radnik“, „slikar kostima“, „muzički pedagog“, „ministar“, „književni istoričar i publicist“ i dr. Istovremeno, za druge autore odrednica

konkretna žena je „slikarka“, „književnica“, „kiparka“, „tvornička radnica“ itd. Može se slobodno reći da su autori odrednica iz zapadnih delova SFRJ u jezičkom smislu bili korektniji prema ženama i njihovim zanimanjima (Pogledati Tab. br. 4 u Prilozima). U malom broju ženskih odrednica, dominiraju žene iz srednjeg veka, kao i žene iz sveta umetnosti: glumice, slikarke, pevačice, književnice. Polako se uvode, naročito u drugom izdanju, žene u nauci i visokom obrazovanju, kulturi i upravi, što je bilo povezano sa tradicijom NOB-a.

4.2.3. *Srpska enciklopedija*

Primetno je povećanje broja ženskih odrednica, kao i učešće žena u nastanku SE. Ipak, to povećanje ne odgovara stvarnom učešću žena u životu i radu, a osim toga i dalje imamo eksplicitnu i implicitnu diskriminaciju koja po svojim pojavnim oblicima više odgovara vremenu nastanka NE, iako je SE u hronološkom smislu nastavak EJ!? Kako dolazimo do tog zaključka? Tako što ponovo izlažemo odrednicu o Eustahiji Arsić (SE, tom 1, knj. 1, 2010, 323):

ARSIĆ, Eustahija (Jevstahija), književnik, dobrotvor (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Početkom XIX v. prelazi s roditeljima u Arad, gdje je uz (trećeg) muža Savu postala dobrotvorka, pomažući izdavanje djela (J. Vujić, P. Berić), pretplaćujući se na većinu srpskih knjiga i dajući priloge za otvaranje škola. Bila je priložnik Matice srpske i njen član od 1837. Pretpostavlja se da je znala njemački, mađarski, rumunski i latinski jezik. Pisala je u duhu evropskog prosvjetiteljstva, pod uticajem D. Obradovića. U knjizi *Sovjet maternij predragoj obojega pola junosti serbskoj i valahijskoj ...* (Budim 1814) ispoljila je pored moralno-poučne tematike esejistički stil i dobre primjere klasicističke lirike, pripovijetke i moralno-poučne članke objavljivala je u *LMS* (1829). U drugoj knjizi *Poleznaja razmišljenija o četireh godišnih vremenah ...* (Budim 1816), pod uticajem A. Stojkovića opisala je vremenske prilike, karakteristike godišnjih doba, dala astronomske sadržaje i tumačenja atmosferskih padavina.

LITERATURA: M. Leskovic, „Ka poznavanju Eustahije Arsić“, *Iz srpske književnosti*, N. Sad 1968; S. Gavrilović, „Iz prepiske srpske književnice Eustahije Arsić“, *ZMSKJ*, 1970, 2; T. Petrović, „Eustahija Arsić – prva srpska spisateljica“, *Iz istorije srpske književnosti*, N. Sad 1974; V. Milankov, *Eustahija pl. Arsić i njeno doba*, N. Sad 2001.

V. Milankov

Dakle, posle 55 godina i jednog svetskog rata, Eustahija 90-tih godina 20. veka jeste opet “književnik i dobrotvor”!? Opet je konkretna žena “kćer”, “udata za”, “istoričar umetnosti”, “pravnik”, “farmaceut”, “muzikolog”, “lekar”, “književnik”... Rodna ravnopravnost u jezičkom pogledu je zapravo nazadovala u odnosu na EJ, istina imamo novih zanimanja i titula, ali su u muškom rodu! Ovakvu situaciju možemo objasniti jedino činjenicom da je nastanak SE zapravo bio u funkciji promocije države Srbije i da je enciklopedijski karakter pratio državno-politički, dakle, bio je izuzetno konzervativan!

4.2.4. *Enciklopedija Vojvodine*

Nedovoljan broj odrednica koje su posvećene ženama prisutan i u EV, iako postoji čitav niz novih oblasti života i rada. Nešto je veći broj žena saradnika. Što se tiče jezičke rodne ravnopravnosti, opet se vraćamo Eustahiji Arsić:

ARSIĆ, Eustahija, književnica i dobrotvorka (Irig, 14. III 1776 – Arad, Rumunija, 17. II 1843). Pod uticajem Dositeja Obradovića pisala je u duhu evropskog prosvetiteljstva. Tematika njenih dela je moralno-poučna. Pripovetke i moralno-poučne tekstove objavljivala je u LMS (1829). Prvu knjigu, *Sovjeti maternij predragoj obojega pola junosti serbskoj i valahijskoj* (Budim 1814), pisala je u esejističkom stilu, sledeći dobre primere klasicističke lirike. U drugoj knjizi, *Poleznija razmišljenija o četireh Godišnih vremenah* (Budim, 1816), pod uticajem Atanasija Stojkovića, opisala je vremenske prilike, dala astronomske sadržaje i tumačenja atmosferskih padavina.

U Aradu je, uz trećeg muža Savu Arsića, radila na izdavanju književnih dela, pretplaćujući se na većinu srpskih knjiga i dajući priloge za otvaranje škola. Član i priložnik Matice srpske od 1837.

LIT.: *T. Petrović*, Eustahija Arsić – prva srpska spisateljica, Novi Sad 1974.

T. Ketig

U pogledu jezičke rodne ravnopravnosti, korektno je napisana, mada je implicitno diskriminirajuća, budući da autor pominje “trećeg muža”. I dalje, mada mnogo ređe, imamo

primere ženske osobe koja je “hemičar”, “muzikolog”, “tapiserista”, “matematičar”, “prozni pisac”, “arhitekta” i sl.

Tekst o našoj književnici Eustahiji/Evstahiji Arsić se postepeno menja tokom devedesetak godina u navedenim enciklopedijama (ali neznatno), što bi eventualno bilo u saglasnosti sa opštim idejama o oslobođenju i emancipaciji žena u celini.

Činjenica je, međutim, da redakcija NE prećutala bračno stanje književnice Arsić (enciklopedija je štampana samo godinu dana nakon njene smrti), da je u NE ona određena kao supruga poznate osobe (koja nije ušla u NE), a tek dalje u tekstu pominje se da „prva i tome sl.“ i što je mnogo važnije da je bila dobrotvorka (pomagala Joakima Vujića). Ali već u EJ ona jeste književnik, ali je on njen treći muž što u znatnoj meri umanjuje i njenu veličinu književnice, a još više značaj koji ona ima za razvoj ženske emancipacije, jer je ona bila ta koja je pisala o važnosti obrazovanja devojaka. I nadalje, u SE ponavlja se njen značaj kao književnika i dobrotvora, zadržava odrednica trećeg muža, samo se stavlja u zagradu. Jezički rodno najkorektnija je odrednica o Eustahiji Arsić u EV, iako se i ovde navodi njeno bračno stanje (treći muž). Razlika je što se u pomenutoj odrednici Eustahija stavlja u istu ravan sa mužem (navodi se njihov zajednički rad na izdavanju književnih dela). Uočavamo da su u svim pobrojanim enciklopedijama odrednicu o njoj pisale muške osobe.

Buduće enciklopedije treba da imaju kodeks neseksističke upotrebe jezika i to tako što će se navesti svi jezički oblici takve upotrebe⁵⁰. Ovim povodom predlog je da se bračno stanje ne unosi u enciklopedijsku odrednicu, sem u izvesnim slučajevima, zato što je informacija o bračnom stanju privatna stvar svake osobe (kao i verska, nacionalna, polna, politička).

Za razliku od odrednice o Eustahiji Arsić koja se navodi u svim enciklopedijama, postoje primeri da se o nekoj ženi samo u jednoj ili dve enciklopedije daju odrednice: Jovanka Broz, očekivano je da o njoj nema podataka u NE; gotovo da nije očekivano da je nema u EJ 1 budući da je ona već tada imala čin majorke JNA i bila nositeljka Partizanske spomenice.

U SE iz 2011. Jovanka Broz ima posebnu odrednicu u celini, koju je napisao prof. dr Ljubodrag Dimić (SE, tom 1, knj. 2, Novi Sad 2011, 565). Navodimo odrednicu u celini:

⁵⁰ Up. Svenka Savić, *Rod i jezik*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije, 2009, 13–22. i Svenka Savić, *Žena sakrivena jezikom medija: kodeks neseksističke upotrebe jezika*, Novi Sad: Futura publikacije, 2004.

BROZ, Jovanka, supruga Josipa Broza Tita (Pećani kod Gospića, 7 XII 1924). Rođena Budisavljević. Član SKOJ-a postala sa 17 godina. Narodnooslobodilačkom pokretu pristupila 1941, a Narodnooslobodilačkoj vojsci Jugoslavije (NOVJ) avgusta 1942. Bila je borac Prve omladinske čete u Lici i Trećeg bataljona Druge brigade Šeste ličke proleterske divizije, a zatim pri štabu Prvog korpusa NOVJ. Obavljala je dužnost komesara Interne bolnice u Drvaru i Hirurške bolnice Prve armije NOVJ. U 21. godini života dva puta je odlikovana za hrabrost. Po završetku Drugog svetskog rata bila je angažovana u radu Generalštaba Jugoslovenske armije u Beogradu i štaba Prve armije u Nišu. Od kraja 1945. do 1952. radila je u Kabinetu maršala Jugoslavije na poslovima kontrole higijene, ispravnosti namirnica i bezbednosti. Vanredno je završila gimnaziju u Beogradu. Za Josipa Broza Tita udala se 1952. Imala je nesumnjiv uticaj na personalne smene u njegovom kabinetu, što ju već od 1970. dovodilo u sukob sa delom političkog vrha zemlje. Optuživana je za špijunažu u korist SSSR, odavanje državnih tajni, bliske odnose sa srpskim generalima, postavljanje i smenjivanje visokih državnih funkcionera i planiranje državnog udara. Poslednjih godina predsednikovog života, u bespoštednim obračunima za političko nasleđe J. B. Tita, u kojima su aktivno učestvovala vodeće ličnosti državnog i političkog vrha zemlje, republički centri moći i bezbedonosne i vojne strukture na saveznom nivou, udaljena je iz političkog života i stavljena u izolaciju. Od 1975. nije pratila J. B. Tita u važnim diplomatskim putovanjima, a u javnom životu se poslednji put pojavila u leto 1977. Jula 1980, tri meseca posle smrti supruga, iseljena je iz rezidencije u kojoj je živela nekoliko decenija i stavljena u kućni pritvor. B. je rezervni major JNA, nosilac Partizanske spomenice i više jugoslovenskih i stranih odlikovanja. Živi u Beogradu.

IZVOR: V. Dedijer, Novi prilozi za biografiju Josipa Broza Tita, I–III, Zg–Rijeka 1980–1984.

LITERATURA: „Kako je odstranjena Jovanka Broz“, NIN, 31. V 2007; M. Gvero, Jovanka Broz: vreme izolacije (razgovori), Bg 2011.

Lj. Dimić

Kao prva identifikacija navodi da je supruga Josipa Broza Tita, ništa se nije izmenilo. Po našem mišljenju Jovanku Broz bi u polju za identifikaciju u odrednici trebalo identifikovati kao rezervnu majorku JNA, nositeljsku Partizanske spomenice ili kao borkinju i učesnicu NOB-a. Činjenicu o njenom bračnom stanju u ovom slučaju bi svakako trebalo

navesti, s obzirom da je bila zakonita supruga doživotnog predsednika SFRJ, ali ne na samom početku enciklopedijske odrednice. Još je veći problem što autor odrednice koristi neproverene informacije o njenom ponašanju (na osnovu članka iz nedeljnika) i to je u spisku literature jedna od dve bibliografske jedinice. Na samom kraju se navode njene titule, činovi i odlikovanja (fotografija izostaje, a ukupno je 53 redaka teksta).

Očigledno je da je SE imala dobru nameru da uvrsti Jovanku Broz među znamenite žene srpskog nasleđa, ali način na koji je to urađeno, jeste diskriminatoran. U narednim enciklopedijama nije preporučljivo oslanjati se samo na podatke nedeljne i dnevne štampe, bez kritičkog prilaza.

4.3. Rezultati istraživanja novoformiranog korpusa (Predlog ženskih biografija za novu enciklopediju)

Polazeći od stavova o rodnoj ravnopravnosti, istovremeno i svesni stvarnog stanja u kojem su žene sopstvenim snagama i obrazovanjem dale i daju doprinos u svim sferama života i rada, pažljivo smo analizirali postojeće enciklopedije i sačinili korpus enciklopedijskih odrednica o ženama.

Drugi uzorak čini **106** biografskih odrednica. Oblasti delovanja su sledeće: obrazovanje (65), nauka (44), borba protiv fašizma (borkinje i narodne herojke) (20), umetnost (18), zdravstvo (15), politika (14), kultura (9), javni poslovi (8), informisanje (5), rodnost i rodne studije (4), crkva, religija (4), poljoprivreda (4), sport (3), zanatstvo (2), dobrotvorni rad (2), vojska (1), urbanizam (1), vladarke (1). Imajući u vidu interferentnost zanimanja, naročito u oblasti visokog obrazovanja, ali i drugde, prosti zbir oblasti delovanja žena ne odgovara zbiru biografskih odrednica.

Tbl. 10. Oblasti delovanja žena u korpusu 2

Obrazovanje	65
Nauka	44
Borba protiv fašizma (borkinje i narodne herojke)	20
Umetnost	18
Zdravstvo	15
Politika	14
Kultura	9
Javni poslovi	8
Informisanje	5
Rodnost i rodne studije	4
Crkva, religija	4
Poljoprivreda	4
Sport	3
Zanatstvo	2
Dobrotvorni rad	2
Vojska	1
Urbanizam	1
Vladarke	1

Uočavajući i beležeći navedene nedostatke i propuste u metodologijama i konceptima prethodnih enciklopedijskih izdanja, došli smo da zaključka da, ukoliko želimo da ih prevladamo i stvorimo “novu enciklopediju” to možemo jedino uraditi ukoliko uspostavimo stvarni kontinuitet između Mi i Drugi. Drugim rečima, enciklopedijske odrednice o ženama moraju biti korektne u smislu njihovog odabira i uvrštavanja, jezičke formulacije i kompozicije odrednice.

Kada kažemo korektne u smislu njihovog odabira i uvrštavanja, mislimo da moramo imati u vidu pre svega tzv. promenu ženske realnosti, proizvodnju znanja i demistifikaciju

patrijarhata (Up. M. Blagojević, u: *Femistička teologija*, Novi Sad 1999, 10–12), dakle svaki konkretan izbor mora biti u skladu sa doprinosima feminizma. Polazeći od tih saznanja, načinili smo Kriterijume za izbor enciklopedijskih odrednica (Vidi Metod) koji su trebali da nam olakšaju stvaranje korpusa, međutim, tada se desila potpuno obrnuta situacija u vidu pojave tzv. Noge u vratima (D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011). Dakle, došli smo do toga da ima puno žena na ovim prostorima koje bi svojim likom i delom, a bez uplitanja u privatni život i rodbinske odnose, mogle i trebalo da budu predstavljene u enciklopedijama.

Važan segment, po mišljenju autora, jeste i predstavljanje žena na vodećim položajima, čega u prethodnim enciklopedijama nema, pa su tako u ovom korpusu zastupljene i: rektorke, dekanice, prodekanice, šefice odseka, upravnice muzeja i galerija, upravnice bolnica i apotekarskih ustanova, pomoćnice ministra, poslanice i pokrajinska sekretarka.

Sagledavajući žensko enciklopedijsko nasleđe, a imajući u vidu profesionalna dostignuća i profesionalnu orijentaciju žena u 20. i 21. veku, želeli smo da puno više žena bude u enciklopediji, da njihove profesije budu u skladu sa ekonomskom i akademskom realnošću (ne samo zabavljačice, glumice, pevačice i umetnice) i da one pokazuju stvarno učešće u važnim demokratskim i političkim procesima.

Naš izbor od 106 žena nastao je kao rezultat kombinovanja opštih sa posebnim kriterijumima, pri čemu smo recimo u oblasti nauke i visokog obrazovanja pokušali da budemo dosledni u predstavljanju žena koje se bave humanističkim, prirodnim i tehničko-tehnološkim oblastima. Dalje antifašizam, u poslednjim decenijama često osporavan i ismevan pojam, zapravo nije ništa drugo ni više nego, pripadnost NOP-u u Drugom svetskom ratu i u tom kontekstu borba protiv okupatora i domaćih izdajnika, s tim u vezi je bio jugoslovenski geografski prostor. Vodili smo računa da budu prezentovane žene iz svih delova tzv. jugosfere (Up. D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011). Na to se nadovezuje stremljenje da naš korpus bude na neki način anacionalan, ali ne da potire nacionalne pripadnosti već da potkrepljuje sposobnost i umešnost, gde su nacionalne pripadnosti samo uzgredne, u skladu sa principom interkulturalnosti. I na kraju, pokušali smo da afirmišemo i žene u svim drugim delatnostima, naročito onim koje nisu bile prisutne u prethodnim enciklopedijama.

Očekivano je, na neki način, da najveći broj odrednica pripada ženama u oblastima nauke i obrazovanja. To ne znači da su druge oblasti života i rada manje značajne, naprotiv.

Izdvojili bismo u tom kontekstu značaj sporta i veliki broj žena koji se bavio i bavi raznim pojedinačnim i kolektivnim sportovima na vrhunskom nivou. Ipak, smatramo da je pozitivna tekovina ove disertacije i u tome što je u korpus uvrštena sportistkinja sa invaliditetom koja je u nekoliko navrata birana za najbolju sportistkinju na svetu u toj kategoriji. U toj proceni smo se rukovodili i činjenicom da današnja sredstva masovnih komunikacija veliki deo svog prostora ustupaju upravo sportistkinjama, kao i oblasti mode i zabave, a jedan od osnovnih kriterijuma bio je i zastupljenost u medijima, pa bi bilo neprincipijelno pisati odrednice o ženama iz sfere npr. zabave kada se svakodnevno o njima objavljuje veliki broj informacija u dnevnim novinama, časopisima i na internetu. Tome dodajemo i podatke da su u ovaj korpus uvrštene i žene iz oblasti crkve, religije, ali i žene koje su svoju karijeru nakon Drugog svetskog rata ostvarile u vojsci, i to su uslovno rečeno tekovine ovog korpusa.

Posebno značajna je i činjenica da u korpusu od 106 žena imamo i 95 fotografija. Budući da je odrednica o Eustahiji Arsić prisutna u svim enciklopedijama, koje su predstavljene i analizirane u ovoj disertaciji, i da je na neki način ona paradigma enciklopedijskog teksta o ženi na jugoslovenskom prostoru, prilažemo i svoj tekst enciklopedijske odrednice o njoj:

ARSIC rod. CINCIC, Eustahija, književnica, dobrotvorka (Irig, 14. 3. 1776 – Arad, 17. 2. 1843).

O njenom obrazovanju nema pouzdanih podataka, piše pod uticajem Dositeja Obradovića i evropskog prosvetiteljstva. Piše o potrebi obrazovanja žena. Zanimaju je i prirodne nauke, izlaže stavove o antropologiji i astronomskim i vremenskim prilikama. Dela joj imaju didaktički karakter.

Pomagala je J. Vujića i P. Berića, takođe i prosvetne i verske objekte u Aradu. Pretplatnica većine knjiga na srpskom jeziku, na taj način je pomagala prosvetu.

Članica i priložnica Matice srpske od 1837.

BIBL.: Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica, Budim 1814; *Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavlenijem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobštej polzje*, Budim 1816; *Moralna poučenija*, LMS, god. 5, br. 19 (1829), 106–118.

LIT.: M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; M. Leskovic, *Antologija starije srpske poezije*, Novi Sad 1953; T. Petrović, *Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica*, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić), Beograd 1966, 507–511; T. Petrović, *Iz istorije srpske književnosti*, Novi Sad 1974, 137–154; G. Stojaković, *Eustahija Arsić*, u: *Znamenite žene Novog Sada*, 1, Novi Sad 2001, 65–66.

5.0. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Cilj istraživanja u ovoj disertaciji bio je provera postojanja implicitne diskriminacije prema ženama iz različitih grupa u postojećim enciklopedijskim odrednicama, te predlog za prezentaciju žena u enciklopedijskom tekstu kojim se uvažavaju rodne i druge razlike i specifičnosti kako iz istorijske tako i iz savremene perspektive.

Prva hipoteza. U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku prisutan je nedovoljan broj enciklopedijskih odrednica o ženama. Analiza predloženih enciklopedijskih projekata na srpsko(hrvatskom) jeziku pokazala je da je ova hipoteza potvrđena, u smislu rodne diskriminacije u pogledu nedovoljnog broja enciklopedijskih odrednica o ženama.

Druga hipoteza. U postojećim enciklopedijskim odrednicama prisutna je implicitna rodna diskriminacija. Druga hipoteza je, takođe, potvrđena, korišćenjem analitičkog metoda postojećih enciklopedijskih odrednica na srpsko(hrvatskom) jeziku o ženama. Različiti su njihovi vidovi: odrednice o ženama su kraće (izraženo, kako je napred navedeno, brojem redaka) i u njima je često korišćen seksistički govor.

Treća hipoteza. Potvrđena je treća hipoteza da je u uređivačkim koncepcijama postojećih enciklopedija uočljiva eksplicitna rodna diskriminacija. Njihovom analizom dolazimo do zaključka da je nedopustivo malo žena u uredništvima analiziranih enciklopedija, takođe i nedovoljan broj žena među autorima/kama enciklopedijskih odrednica. Jedino je glavni urednik NE Stanoje Stanojević, istina post festum u Pogovoru, istakao žal što su ženski pokret i žensko pitanje, između ostalih, izostali iz enciklopedije koju je on uređivao.

Kasnije, ostali urednici o pitanjima rodne ravnopravnosti, rodni studija, ženskog pokreta i sl. uopšte ne govore, i to jednostavno nisu bili delovi struka i oblasti u okviru organizacione strukture svake od pojedinačnih enciklopedija. Personalni sastavi uredništava i autora/ki enciklopedijskih odrednica su takve uređivačke koncepcije i sprovodile u delo!

Predlog od 106 novih enciklopedijskih odrednica o ženama jeste model koji treba da pokaže da nijedna od tri hipoteze zbog kojih smo i pristupili izradi ove disertacije, nije rezultat objektivnog stanja, već isključivo vekovne paradigme Mi i One, gde su One žene, i

gde i Mi i One imamo svoje p o s e b n e i odvojene svetove, pri čemu u našem (muškom) svetu nema mesta za njih, a i ako ga ima, one su tu po osnovu rodbinskih odnosa ili su eventualno iz sveta zabave. Sve ostalo je pojedinačni slučaj.

Ne možemo se složiti sa tim da je u pitanju pojedinačni slučaj, već su žene zahvaljujući obrazovanju, kompetentnosti, požrtvovanosti i vrednoći u potpunosti prisutne u svim aspektima života i rada. Čak ni stajalište da se to namerno i svesno ne primećuje, ne može da umanji i ugrozi tu činjenicu.

Oblasti nauke i visokog obrazovanja su možda i najreprezentativnije, budući da su zasnovane na principima kontinuiranog usavršavanja i obrazovanja, a žene sa uspehom postižu akademsku karijeru, izbore u zvanja, baveći se naučnoistraživačkim radom dostižu reference, i to sve pod jednakim uslovima sa muškarcima. Gledano u celosti, realno je stanje da su žene brojnije na nekim fakultetima, institutima i univerzitetima, ali ih nema u tzv. upravljačkim strukturama koje mahom pripadaju muškarcima⁵¹. Recimo, u istoriji Univerziteta u Beogradu postojala je samo jedna rektorka i to u skorije vreme, nakon tzv. demokratskih promena. Na Univerzitetu u Novom Sadu imamo situaciju da je do demokratskih promena bila samo jedna rektorka, a nakon njih, imamo dve uzastopno. Dekanati su po istom principu ustrojeni, najčešće muški, pa su dekanice i prodekanice veoma retko prisutne na našim fakultetima. Ovu pojavu moramo posmatrati u odnosu na tzv. Nogu u vratima⁵². U uslovima gde je nacionalna homogenizacija cilj državne politike, takođe i cilj kojem teži većina političkih stranaka uz svesrdno oslanjanje na crkvu, pa i nacionalnu akademiju nauka, nema objektivnih uslova za pluralizam⁵³.

U navedenim uslovima, ne postoji pluralno društvo koje bi stvarno uvažavalo i uvećavalo kapacitete tolerancije, između ostalih, i pitanje rodne ravnopravnosti ili na primer,

⁵¹ Up. D. Popović, *Žene u nauci: od Arhimeda do Ajnštajna*, Beograd 2012, 161–164.

⁵² Pišući o položaju izdavaštva u nedemokratskom periodu od 1945. do 2000. istoričarka i profesorka univerziteta Dubravka Stojanović objašnjava da je 2000. godine došlo do promena, ali da one nisu bile suštinske, ali da su tada vrata ipak otvorena, međutim tranziciona vremena su ih držala i drže samo odškrinutim, a zapravo je u pitanju naše nesnalaženje koje nije dovelo do suštinske transformacije društva nego do tzv. Malog kruga slobode, up. D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011, 161–227.

⁵³ Analizirajući ovo stanje, J. Komšić ga svodi na tip pluralne strukture sa jednom dominantnom etnonacionalnom grupom koju čini nekoliko političkih reprezenata većinske nacije, koji zahvaljujući svom komotnom položaju unutar sopstvenog kulturološkog i interesnog polja na monopolski način kontrolišu sve resurse državne vlasti, Up. J. Komšić, *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*, Novi Sad 2015, 61–66.

u skladu sa tzv. Novim evropskim regionalizmom⁵⁴ pitanje ustavnog položaja AP Vojvodine i regionalizacije uopšte, kao i druga značajna demokratska pitanja. Nepostojanje pluralnog društva i stvarne tolerancije dolazi do izražaja u vidu seksističkih i šovinističkih izjava nekih domaćih desničarskih političkih lidera tokom aktuelne izborne kampanje⁵⁵

Zaključak je da je žanr enciklopedijskog teksta sazrevao u srpskom jeziku tokom gotovo jednog veka i da danas u njemu odsustvuje rodno osetljiva dimenzija. Nadamo se da će rezultati ove disertacije, kojima smo pokušali da istražimo i afirmišemo značajno prisustvo i rezultate rada znamenitih žena iz svih oblasti života i rada (u okviru enciklopedijskog diskursa), biti jedan mali doprinos istraživanju rodnosti. Polazeći od skromnih rezultata ove disertacije potpuno je jasno da akademski i istraživački naponi na rodnim studijama i istraživanjima (kako pojedinačni tako i u okviru ženskih organizacija) imaju potpunu društvenu i socijalnu opravdanost i treba da budu još intenzivniji, jer za rezultat imaju zaštitu i prezentaciju kulturne i civilizacijske baštine.

⁵⁴ Up. J. Komšić, *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*, Novi Sad 2015, 66–116.

⁵⁵ Posebno apostrofiramo nedolične izjave V. Šešelja i D. Maršićanina koje su objavljene na njihovim Tviter nalozima u februaru 2016, o čemu je izveštavala i dnevna štampa, a osudile su ih mnoge nevladine organizacije: Autonomni ženski centar, NUNS i dr., ali i poverenica za zaštitu ravnopravnosti polova, republički i pokrajinski ombudsman itd.; Da li bi u Vladi koju bi sastavili jedan ili drugi, silovanje bio legitiman vid političke borbe, a legitiman vid komunikacije sa predstavnicama javnog informisanja primer ministra Gašića (prim. aut.).

6.0. LITERATURA

1. *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (2014). Ur. Biljana Panić Babić. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske.
2. Beauvoir, Simone de (1982). *Drugi pol*, 1–2. Beograd: BIGZ.
3. Bulatović, Melanija (2004). *Ženska mapa Crne Gore*. Podgorica: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade RCG.
4. *Enciklopedija Jugoslavije*. Tom 1–8 (1955–1971). Glavni urednik Miroslav Krleža. Zagreb: Leksikografski zavod FNRJ.
5. *Enciklopedija Jugoslavije*. Tom 1–6 (1980–1990). Glavni urednici Miroslav Krleža, Jakov Sirotković. Zagreb: Leksikografski zavod FNRJ.
6. *Enciklopedija Novog Sada*. Knj. 1–30 (1993–2009). Glavni urednik Dušan Popov. Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka.
7. *Enkylopedia ili Kratkoe opisanie sviju nauka* (1818). Budim: Pismeny Kral. Vseučil. Peštanskog.
8. Gajić, Draga (2013). *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*. Banjaluka: Grafopapir.
9. *Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu* (2010). Ur. Jovana Pavlović. Beograd: Rekonstrukcija Ženski fond.
10. Ivanić, Delfa (1906). „Kolo srpskih sestara”, *Vardar* 1.
11. Jovanović, Ana (2013). *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor.
12. Ketig, Tomislav. „Predgovor“, u: *Enciklopedija Vojvodine*. envoj.rs (Pristupljeno 25. 10. 2016).
13. Klajn, Ivan i Milan Šipka (2006). *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Novi Sad: Prometej.
14. Klem Aksentijević, Ana (2016). *Rod i profesija u umetnosti: diplomirane izvođačice na gudačkim instrumentima na akademijama umetnosti u Novom Sadu, Banja Luci i Zagrebu (1990–2014)* (rukopis doktorske disertacije).

15. Komšić, Jovan (2015). *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*. Novi Sad: Centar za regionalizam ; Beograd: Dan graf.
16. Kostadinović, Nataša (2014). *Rodna analiza u pisanim tekstovima o kompozitorkama Srbije krajem 20. i početkom 21. veka*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu: ACIMSI Centar za rodne studije (rukopis doktorske disertacije).
17. Latić, Tanja, Vukašinović, Ljubinka i Radmila Žigić (2012). *Žene u istoriji Semberije*. Bijeljina: Organizacija žena „Lara”
18. *Leksikon narodnooslobodilačkog rata i revolucije u Jugoslaviji 1941–1945*. Knj. 2. (1980). Beograd: Narodna knjiga ; Ljubljana: Partizanska knjiga.
19. *Leskovic iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
20. Lešaja, Ante (1999). *Knjigocid: uništavanje knjiga u Hrvatskoj 1990-tih*. Zagreb: Profil knjiga : Srpsko narodno vijeće.
21. Magarašević, Georgije (1831). *Kratka vsemirna istoria*. Pešta: Matica srpska.
22. Petrović, Jelena (2008). „Žensko autorstvo između dva svetska rata: prilog književnoj antropologiji roda, u: *Teorije politike i roda* (ur. Tatjana Rosić). Beograd: Insitut za književnost i umetnosti: 67–81.
23. Popović, Dragana (2012). *Žene u nauci: od Arhimeda do Ajnštajna*. Beograd: Službeni glasnik.
24. *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine* (2010). Ur. Rudolf Kastori. Novi Sad: Vojvođanska akademija nauka i umetnosti.
25. Ristić, Ljiljana (2012). *Prve hemičarke u Srbiji*. Beograd: Centar za promociju nauke : Srpsko hemijsko društvo.
26. Roksandić, Drago (2014). „Krležina Enciklopedija Jugoslavije između euroskepticizma i euronormativizma: prilog poznavanju početaka Krležina projekta Enciklopedije Jugoslavije”. *Studia lexikographica* No. 8/2: 5–22.

27. Roning, Ane Birgite (2010). „Simon de Bovoar: Drugi pol – uticaj na moderni feminizam”, u: Zečević, Svetlana i Nataša Krivokapić, *Rod, identitet i kultura*. Nikšić: Filozofski fakultet: 28–40.
28. Savić, Svenka (1999). *Feministička teologija: zbornik referata sa Međunarodne konferencije „Feministička teologija: od teorije u praksu“*. Novi Sad: Futura publikacije.
29. Savić, Svenka (2015). *Profesorke Univerzita u Novom Sadu: životne priče*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
30. Savić, Svenka et al. (2009). *Rod i jezik*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
31. Savić, Svenka (2007). *Romkinje*. Novi Sad: Futura publikacije : Ženske studije i istraživanja.
32. Savić, Svenka i V. Mitro (2015). „Ženske romske nevladine organizacije u Vojvodini: 2000–2014”. *Nacionalni saveti nacionalnih manjina i kultura*. 2 (ur. Duško Radosavljević, Miroslav Keveždi, Eva Vukašinić). Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine:191–204.
33. *Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. 2. Položaj žene kao merilo modernizacije: naučni skup (1998). Ur. Latinka Perović. Beograd: Institut za noviju istoriju.
34. *Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. 4, Žene i deca (2006). Ur. Latinka Perović. Beograd: Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji.
35. *Srpska enciklopedija*. Tom 1, knj. 1–2 (2010–2011). Glavni urednici Čedomir Popov, Dragan Stanić. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike.
36. Stamatović, Pavle (1834). *Mladyj Serblin u vsemirnom carstvu*. Budim: Pismeny Kr. Vseučilišća Peštanskog.

37. Stanojević, Stanoje (2001). *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*. 2. fototipsko izd. Novi Sad, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
38. Stojaković, Gordana (2010). *Kikinda iz ženskog ugla*. Kikinda: Udruženje građanki i građana „Centar za podršku ženama“.
39. Stojaković, Gordana (2001). *Znamenite žene Novog Sada 1*. Novi Sad: Futura publikacije : Ženske studije i istraživanja.
40. Stojanović, Dubravka (2011). *Noga u vratima*. Beograd: Biblioteka XX vek : Knjižara Krug.
41. Subotički, Dijana (2012). *Životne priče političarki*. Novo Miloševo: Banatski kulturni centar ; Kikinda: Udruženje građana „Postpesimisti Kikinde“.
42. Subotički, Dijana (2013). *Životne priče političarki*. Novo Miloševo: Banatski kulturni centar ; Kikinda: Udruženje građana „Postpesimisti Kikinde“.
43. *Teorije politike i roda* (2008). Ur. Tatjana Rosić. Beograd: Insitut za književnost i umetnosti.
44. Trgovčević, Ljubinka (2003). *Planirana elita: o studentima iz Srbije na evropskim univerzitetima u 19. veku*. Beograd: Službeni glasnik : Istorijski institut.
45. Trgovčević, Ljubinka (1982/1983). „Pokušaj pisanja jugoslovenske enciklopedije tokom Prvog svetskog rata”. *Istorijski časopis* knj. 29/30: 513–55.
46. *Užice i Bajina Bašta iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
47. *Zabilježene: žene i javni život Bosne i Hercegovine u 20. vijeku* (2014). Prir. Jasmina Čaušević. Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar : Fondacija Cure.
48. Zečević, Svetlana i Nataša Krivokapić (2010). *Rod, identitet i kultura*. Nikšić: Filozofski fakultet.
49. Vujošević, Lela (2012). *Žensko lice istorije Kragujevca*. Kragujevac.

50. Wodak, Ruth and Michael Mayer (2009). *Methods of critical discourse analysis*. Los Angeles: Sage.
51. Zoch, Ivan i Josip Mencin (1887). *Hrvatska enciklopedija: priručni rječnik sveopćega znanja*. Osijek: Tisak Dragutina Laubnera.

7.0. PRILOZI

7.1. Spisak tabela

Tbl. 1. Ukupni podaci o enciklopedijama i odrednicama o ženama u njima tokom 90 godina

Tbl. 2. S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)

Tbl. 3. *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*, Novi Sad 2001.

Tbl. 4. *Enciklopedija Jugoslavije*, EJ 1, 1. izdanje Zagreb 1955–1956.

Tbl. 5. *Enciklopedija Jugoslavije*, EJ 2, 2. izdanje, Zagreb 1980–1982.

Tbl. 6. *Srpska enciklopedija* (2010–2011)

Tbl. 7. *Enciklopedija Vojvodine*, slova A i B (envoj.rs)

Tbl. 8. Ukupan broj žena po enciklopedijama po oblastima delovanja tokom devedeset godina (1925–2014).

Tbl. 9. Uzorak 2 – pregled 106 enciklopedijskih odrednica

Tbl. 10. Oblasti delovanja žena u korpusu 2.

7.2. Tabele

Tbl. 1. Ukupni podaci o enciklopedijama i odrednicama o ženama u njima tokom 90 godina

Redni broj	Naziv enciklopedije i godina izdanja	Urednik/Redaktor	Saradnici		Pismo	Dužina odrednice (prosečan broj redaka)	Foto	Bibl.	Lit.
			f	m					
1.	<i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, A-B (1925)</i>	Stanoje Stanojević	0	146	Ćir.	13,76	-	0	5
2.	<i>Enciklopedija Jugoslavije EJ 1, A-B (1955-1956)</i>	Miroslav Krleža	41	470	Lat.	13,36	4	55	71
3.	<i>Enciklopedija Jugoslavije EJ 2, A-B (1980-1982)</i>	Miroslav Krleža, Jakov Sirotković	91	696	Lat.	12,48	9	106	60
4.	<i>Srpska enciklopedija A-B (2010-2011)</i>	Čedomir Popov, Dragan Stanić	187	323	Ćir.	30,38	26	245	170
5.	<i>Enciklopedija Vojvodine A-B (2010)</i>	Tomislav Ketig	50	94	Lat.	12,48	-	214	187

Tbl. 2. S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)

	Naziv brošure	Autorke	Recenzija	Izdavač	Mesto i godina izdanja	Broj biografija	Tiraž
1.	<i>Znamenite žene Novog Sada</i>	Gordana Stojaković	Magdalena Veselinović Šulc	Futura publikacije i Ženske studije i istraživanja	Novi Sad, 1999.	64	500
2.	<i>Novi Sad iz ženskog ugla</i>	Gordana Stojaković		Futura publikacije i Ženske studije i istraživanja	Novi Sad, 1999/2001.	12	I-500/ 1000 II- 2000/10 00
3.	<i>Kikinda iz ženskog ugla</i>	Gordana Stojaković		Centar za podršku ženama	Kikinda, 2010.	28	700/700
4.	<i>Ženska mapa Crne Gore</i>	Melanija Bulatović		Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade RCG	Podgorica, 2004.	137	1000
5.	<i>Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu</i>	Jovana Pavlović		Udruženje žena Peščanik	Kruševac, 2010.	66	500
6.	<i>Beograd iz ženskog ugla</i>	Snežana Tabacki		Žene u cmom	Beograd, 2012.	11	500
7.	<i>Zaslužne žene Učica i Bajine Bašte</i>	Vladimir Jevtić Snežana Tabacki		Udruženje Žene u cmom	Novi Sad, 2012.	19	50

8.	<i>Leskovac iz ženskog ugla</i>	Ljiljana Stojanović, Ivana Ristić, Mirjana Mijajlović		Udruženje Zene u crnom	Beograd, 2012.	22	50
9.	<i>Zene u istoriji Semberije</i>	Tanja Lazić, Ljubinka Vukašimović, Radmila Žugić	Milena Karapetrović	Organizacija žena <i>Lara</i>	Bijeljina, 2012.	65	200
10.	<i>Zensko lice istorije Kragujevca</i>	Lela Vujošević	Svenka Savić, Biljana Sikimić	Javno izdavačko preduzeće Koraci	Kragujevac, 2012.	232	500
11.	<i>Zenska istorija Niša</i>	Ana Jovanović	Svenka Savić	Udruženje <i>Zenski proctor</i>	Niš, 2013.	23	300
12.	Zabilježene: žene i javni život BiH u 20. vijeku	urednica Jasmina Čaušević	Svetlana Slapšak Sarita Vujković	Sarajevski otvoreni Centar / Fondacija Cure Sarajevo	Sarajevo, 2014.	501	1765
						1157	11.265

Legenda: Publikacije koje su doživele dva izdanja:

1. *Mapa Novi Sad iz ženskog ugla* 1999/2001.

Publikacija koja je završena, a nije štampana *Ženska istorija Karagujevca*.

Tbl. 3. Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, Novi Sad 2001.

	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Datum/ godina rođenja	Mesto smrti	Datum /godina smrti	Titula	Profesija	Bibl.	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
1.	Adam	Žihjet	Verban, Fr	1836.				književnica			7	Ibrovac Miodrag, 13.
2.		Ana ili Anastasija						Nemanijina žena			6	Vladimir Ćorović, 54.
3.	Kantakuzinova	Ana						Udata za Vladislava			4	Anastasijević Dragutin, 54.
4.	Korminova	Ana					Učena kći Aleksija I Kormina	Žena cezara Nicipora		1	14	Dragutin Anastasijević, 54.
5.	Korminova	Ana					Žena Stefana Radoslava	Kći cara Teodora I		1	11	Dragutin Anastasijević, 54.
6.	Paleologova	Ana						Kći Mihaila VIII			6	Dragutin Anastasijević, 54.
7.		Ana						Nećaka Mihaila VIII			9	Dragutin Anastasijević, 54.
8.		Ana						Kći vizan- tjskog uprav- nika Berata			22	Dragutin Anastasijević, 54.
9.	Savojska	Ana					Žena vizant. cara Jovana V	Kći savojskog vojvode Amadea			16	Dragutin Anastasijević, 54.
10.	Branković	Angelina					Žena desp. Stevana Brankovića	Kći Arjanita, elbasanskog gospodara			18	Vladimir Ćorović, 56.

11.	Aršić	Evstahija					1824.			Supruga građ. i dobrotvora aradskog Save	18	Radoslav Grujić, 74.
12.	Bandić	Danica	Zagreb	30.9.1871.					Učiteljica i književnica	Kći Laze Telečkog	26	Milan Sević, 115.
13.	Bandićeva	Milica	Velika Kikinda	25.10.1891.						Glumica	19	Rista Odavić, 115.
14.	Bartol-Nadišek	Marica	Trst	10.2.1867.						Novelistkinja	14	Ivan Prijatelj, 131.
15.	Belović-Bernaikovska	Jelica	Osek	20.2.1874.						Učiteljica	12	Tkalčić Vlad, 146.
16.	Belok Svanton	Luiza	Rošelj, Fr	1796.	Pariz	1861.				Književnica	8	Miodrag Ibrovac, 146.
17.	Bešjal	Anka	Petrnja	21.11.1861.						Stikarica	9	Artur Snajder, 169-170.
18.	Bešević	Milica	Split	1.11.1896.						Stikar	11	Vladimir Prestini, 171.
19.	Bozda	(Naum) i Jelena	Sentandrea	1800.	Budim-pešta	21.8.1868.				Narodni dobrotvori	10	Dušan Popović, 220.
20.	Bojnić	Vjera	Zagreb	1863.							11	Artur Snajder, 222.
21.	Boreli-Alačević	Zoe	Zadar	15.4.1888.						Stikarka	16	Artur Snajder, 226.
22.	Borišnik-Zvonarjeva	Sofija	Ljubljana	15.5.1868.						Dramska glumica	1	Fran Albreht, 228.
23.	Branovački rođ. Vujić	(Đena) i Ida	Senta	18.12.1853.						Narodni dobrotvori	12	Dušan Popović, 263.
24.	Brčić	Jagoda Marija Agata	Brod na Savi	5.2.1824.	Zagreb	15.4.1897.					9	Branko Vodnik, 276.
25.	Brčić Mažuranić	Ivana	Ogulin	1874.					Otac Vlad. Mažuranić		2	Milan Sević, 276.

Tbl. 4. Enciklopedija Jugoslavije, EJ 1, 1. izdanje Zagreb 1955–1956.

Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl.	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
1. Abancourt	Helena de Franqueville d'	Beč	1879.				Knjižničarka	-	-	5	Julije Benešić, 1.
2. Aceva	Vera	Oreovec, Prilepski stez	1919.			Ministar narodnog zdravlja u Vladi SR Makedonije, ministar poljoprivrede	Duvanska radnica pre II sv. rata	-	-	27	Lazar Mojsov, 4.
3. Adelsheim-Popović	Marija	Košice	1822.	Beograd	1875.		Glumica	-	4	16	Zvojin Petrović, 8.
4. Alečković	Mira	Novi Sad	1924.				Pesnik	8	-	9	Eli Finci, 56.
5.	Ana					Kaluđerica Anastasija	Zena velikog župana Stefana Nemanje	-	-	4	Mihailo Đinić, 95.
6.	Ana					Mati kralja Uroša I	Umika mletackog dužda Ebrika Dondola	-	1	2	Mihailo Đinić, 95.
7.	Ana					Zena kralja Radoslava	Kći epir. kralja Teodora-Andela	-	2	3	Mihailo Đinić, 96.

8.		Ana								Treća žena kralja Mihutina	-	-	3	Mihailo Dimić, 96.
9.		Ana							Udata za vidinskog kneza Mihaila Šišmana	Kći kralja Mihutina	-	-	6	Mihailo Dimić, 96.
10.		Ana							Udata za cara Uroša	Kći vlašskog vojvode Aleksandra	-	-	2	Mihailo Dimić, 96.
11.		Ana							Udata za litvanskog kneza Vasilija Ivanovića	Kći Stefana Jakšića	-	-	4	Zivan Sečanski, 96.
12.	Komnina	Ana		1083.			1148.		Kći cara Aleksija I Komnina	Vizantiski istoričar	-	3	15	Mila Rajković, 96.
13.	Savojska	Ana		1306.			1360.		Zena cara Andronika I	Kći Amadea Savojskog	-	1	12	Barisa Krekić, 96.
14.	Anastasijević	(Đuro) i Sofija							Članovi pozorišne družine Novosadana	Glumci	-	-	9	Tihomir Dabnović i Danica Mijljković, zajedno, 96-7.
15.	(Branković)	Angelina					Posle 1516.			Srpska despotica	-	2	46	Đorđe Radojičić, 115.
16.	Anić (Zagozda)	Jelka	Zagreb	1859.		Zagreb	1923.			Pevačica i glumica	-	-	7	Slavko Batusić, 117.
17.	(Anžuvinci)	Marija								Hrvatsko-ugarska kraljica 1382-85.	14	11	11	Bez potpisa, 133-4.

18.	Arsenović	Teodora	Vranjevo	1885.						Glumica	-	-	14	Milan Đoković, 216.
19.	Arsić rođ. Cucić	Eustahija	Ing	1776.	Arad	1843.	Prva "slavenosrbska spisateljica"			Književnik	-	6	31	Mladen Leskovac, 217.
20.	Atanasijević	Ksenija	Beograd	1894.			BU			Profesor	15	-	18	Veljko Korac, 230.
21.	Babić	Nada	Sv. Juraj kod Senja	1903.	Zagreb	1951.				Glumica	-	-	12	Marijan Matković, 262.
22.	Babić	Olga	Pula	1910.						Glumica	-	-	9	Borivoje Jevtić, 262.
23.	Babić-Jovanović	Milica	Bosanski Šamac	1909.						Slikar kostima	-	-	7	Milan Predić, 262.
24.	Babović	Spasenija Čana	Lazarevac	1908.			Ministar u Vladi SR Srbije			Politički radnik	-	-	55	Edip Hasanagić, 266.
25.	Bajza ud. Slavik	Ivana	Novi Marof	1834.	Zagreb	1882.				Glumica	-	-	10	Slavko Batusić, 287.
26.	Balšić	Jelena					Kći srpskog kneza Lazara			Zetska vladarka između 1366. i 1371-1443)	-	3	13	Đorđe Sp. Radojičić, 326.
27.	Bandić	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1950.	Učiteljica			Dečji pisac	2-	-	10	Mladen Leskovac, 335.
28.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.						Glumica	-	-	21	Slavko Batusić, 335.
29.	Barabaš	Marija		Oko 1860.						Glumica	-	-	7	Slavko Batusić, 361.

30.	Barili-Pavlović	Milena	Požarevac	1909.	New York	1945.			Slikar	-	2	9	Pavle Vasić, 368.
31.	Bartol rod. Nadlišek	Marica	Trst	1867.	Ljubljana	1939.	Učiteljica u Trstu		Književnica	-	1	12	Anton Slodnjak, 381.
32.	Begm	Anica		II pol. XIX v.					Narodna pesnikinja	-	3	11	Tvrko Čubelić, 408.
33.	Begović	Božena	Split	1901.					Kazališna radnica i književnica	4	-	7	Borko Nikolajević, 409.
34.	Belović-Bernadzikowska	Jelica	Osijek	1870	Novi Sad	1946.	Učiteljica		Pedagog i folklorista	17	2	10	Vladimir Tkalčić, 428.
35.	Berus	Anka	Split	1903.			Narodni zastupnik, narodni heroj		Politički radnik	-	-	16	Ivo Mardesić, 487.
36.	Bestal	Anka	Petrinja	1861.		?			Slikarica	-	-	7	N. Be., 489.
37.	Bešević	Milica	Split	1895.	Beograd	1941.	Restorator u Narodnom muzeju		Slikarka	-	6	15	Pavle Vasić, 489.
38.	Bilboja	Jelena	Crni Lug, Bos. Grahovo	1902.					Dečji pisac	-	-	6	Eli Finci, 563.
39.	Binički rod. Frida Blanke	Miroslava	Minhen	1876.			Profesor pevanja i klavira		Pevačica i muzički pedagog	-	-	10	Stana Đurić Klajn, 567.
40.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1900.					Glumica	-	-	22	Milan Predić, 628.
41.	Bogdanović	Katarina	Trpinja kod Vukovara	1885.			Direktor gimnazije u Nišu i Kragujevcu		Književni istoričar	-	-	13	Vido Latković, 632.
							Uređivala <i>Ženski pokret</i>						

54.	Bukšek, rođ. Bergant	Berta	Ljubljana	1879.	Maribor	1929.					1	8	Vladimir Kralj, 298.
55.	Bulovec	Karla	Bled	1895.							-	16	Karel Dobida, 302.
56.	Bursać	Marija	Kamenica, Bos. Petrovac	1924.	Podovi	1943.			Prva žena n prirodni heroj u SFRJ		-	14	Futka Zukić, 311.
57.	Butorac	Anka	Donje Pazariste	1903.	Kostajnica	1942.			Posmrtno odlikovana ordenom Narodnog heroja.		-	31	Dragutin Salić, 314.
	UKUPNO										55	96	742 pros. 13,02

Tbl. 5. Enciklopedija Jugoslavije, EJ 2, 2. izdanje, Zagreb 1980–1982.

	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl.	Lit.	Br. red.	Autori i br. strane
1.	Abancourt	Helena de Franqueville d'	Beč	1879.				Kajizničarka	-	-	5	Julije Benešić, 1–2.
2.	Aceva	Vera	Orovec, Prilepski srez	1919.			Posle oslobođenja zauzima niz državnih i partijskih funkcija	Politički radnik	-	-	17	Lazar Mojsov, 5.
3.	Adelshem-Popović	Marija	Košice	1822.	Beograd	1875.		Glumica	-	-	12	Zvojin Petrović, 8.
4.	Agbaba	Milka Crna	Banatsko Karaordjevo	1921.	Beograd	1969.	Poslanik u više saziva Skupštine SFRJ	Politički radnik	-	-	14	Đorđe Momčilović, 30.
5.	Alargić-Stambolić	Judita	Novi Sad	1917.			Komesar bolnice, partij. sekretar, pred. konferencije za društvenu aktivnost žena BG i Srbije	Politički radnik	-	-	9	Vladimir Đurić, 72.
6.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.				Pesniki pripremač	14	-	14	Slobodan Z. Marković, 99.

7.	Aleksić-Pejković	Ljiljana	Kumanovo	1926.							3	-	7	Vladimir Stojančević
8.	Ali	Nezaket	Skoplje	1933.							-	-	8	Fahri Kaja, 107.
9.	Ambrozić	Katarina	Mostar	1925.							3	-	12	Miodrag Protić, 130.
10.		Ana									-	1	5	Mihailo Dinić, 133.
11.		Ana									-	-	2	Mihailo Dinić, 133.
12.		Ana									-	2	4	Mihailo Dinić, 133.
13.		Ana									-	-	4	Mihailo Dinić, 133.

14.		Ana								Udata za vidinskog kneza Mihaila Šišmana	Kći kralja Milutina	-	-	7	Mihailo Dmić, 133.
15.		Ana								Udata za cara Uroša	Kći vlašskog vojvode Aleksandra	-	-	2	Mihailo Dmić, 133.
16.		Ana								Udata za litvanskog kneza Vasilija Ivanovića	Kći Stefana Jakšića	-	-	5	Zivan Sečanski, 133.
17.	Komnena	Ana		1083.				1148.		Kći cara Aleksija I Komnina	Vizantijska istoričarka	-	3	18	Mila Rajković, 133.
18.	Anastasijević	(Đuro) i Sofija								Clanovi pozorišne družine Novosađana	Glumci	-	-	11	Slavko Banušić, 134.
19.	Andrić	Radmila	Beograd	1936.							Glumica			12	Raško Jovanović, 144.
20.	(Branković)	Angelina						posle 1516.			Srpska despotica	-	1	13	Sima Cirković, 151.
21.	Anić (Zagozda)	Jelka	Zagreb	1859.	Zagreb			1923.			Pevačica i glumica	-	-	6	Slavko Banušić, 152.

32.	Babić	Olga	Pula	1910.						Glumica	-	-	12	Josip Lešić, 395.
33.	Babić	Vlatka	Crikvenica	1901.	Rijeka	1979.			Radila u saveznim organima za prosvetu	Učiteljica	-	-	16	Dragutin Pazman, 396.
34.	Babić-Jovanović	Milica	Bosanski Šamac	1909.						Slikar kostima	-	1	15	Vanja Kraut, 396.
35.	Babović	Spasenija Čana	Lazarevac	1908.					Ministaru Vladi SR Srbije	Politički radnik	-	-	35	Đorđe Piljević, 399.
36.	Badanjac	Krista	Lačarak	1890.	Lačarak	1972.				Učesnica NOP-a	-	-	10	Zika Tadić, 414.
37.	Bajza ud. Slavik	Ivana	Novi Marof	1834.	Zagreb	1882.				Glumica	-	-	10	Slavko Batušić, 424.
38.	Bakočević	Radmila	Guča	1933.					Opera	Pevačica, sopran	-	-	14	Stana Đurić Klajin, 433.
39.	Baković	Rajka i Zdenka	Oruro, Bolivija	1920. 1918.	Zagreb	1941. 1941.				Revolucionarka			14	Igor Graovac, 434-5.
40.	Bališić	Jelena							Kći srpskog kneza Lazara	Zetska vladarka između 1366. i 1371-1443)	-	3	14	Đorđe Sp. Radojčić, 465.
41.	Bandić	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1955.				Književnica	2	-	6	Mladen Leskovac, 478.

52.	Belović-Bernadžikowska	Jelica	Osijek	1870	Novi Sad	1946.	Učiteljica	Pedagog i folklorista	15	2	11	Vladimir Tkaličić, 556.
53.	Bergant	Milica	Železniki	1924.			Filozofski fakultet u Ljubljani	Pedagog	-	-	14	Slavica Pavlič, 602.
54.	Berković-Pisarev	Jelisaveta	Livno	1897.			Lekar, sanitetski major u Crvenoj armiji, živela u Moskvi	Učesnik Oktobarske revolucije	-	-	11	Rade Guberina, 605.
55.	Berus	Anka	Split	1903.			Narodni zastupnik, narodni heroj	Politički radnik	-	-	27	Ivan Perić, 611-2.
56.	Bestal	Anka	Petrinja	1861.	Zagreb	1946.		Slikarica	-	-	8	Nevenka Bezić Božanić, 613.
57.	Bešević	Milica	Split	1895.	Beograd	1941.	Restaurator u Narodnom muzeju	Slikarka	-	3	12	Pavle Vasić, 613.
58.	Bešter	Mara	Kamnik	1922.			Dekan Ekonomskog fakulteta u Ljubljani	Ekonomista i društveno-politički radnik	10	-	12	Zorka Peršić, 614.
59.	Bezjak	Maja	Zagreb	1931.				Plesačica i koreografkinja	-	-	11	Krešimir Kovačević, 617.
60.	Bidjini	Nevenka	Osijek	1929.				Plesačica i koreografkinja			14	Krešimir Kovačević, 686.
61.	Bilbija	Jelena	Crni Lug	1902.	Beograd	1964.		Dečji pisac	6	-	7	Eli Finci, 700.

62.	Binički rođ. Frida Blanke	Miroslava	München	1876.	Beograd	1956.	Profesor pevanja i klavira	Pevačica i muzički pedagog	-	-	12	Stana Đurić Klajn, 567.
63.	Bjedov	Đurđa	Split	1947.			Plivanje	Sportsašica	-	-	7	Duško Marović, 1.
64.	Bjgojević	Jovanka	Prijedor, BiH	1931.				Solistkinja baleta	-	-	14	Raško Jovanović, 1.
65.	Blagojević	Vera	Beograd	1920.	Klenak	1942.		Revolucionar	-	-	11	Rade Guberina, 8.
66.	Blažević	Slava	Gospić	1919.			Načelnik odjeljenja Vojne bolnice u Zagrebu	General-major JNA	-	-	13	Franc Peterka, 11-2.
67.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1900.	Beograd	1978.		Glumica	-	-	25	Milan Predić, 16.
68.	Boci	Bosiljka	Sremska Mitrovica	1932.				Glumica	-	-	10	Milan Đoković, 18.
69.	Bogdanović	Katarina	Trpinja kod Vukovara	1885.			Direktor gimnazije u Nišu i Kragujevcu Uređivala <i>Ženski pokret</i>	Književni istoričar	-	-	16	Vido Latković, 23.

Tbl. 6. Srpska enciklopedija (2010–2011)

	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl.	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
1.	Abramović	Danica	Pijevlja	1921.	Beograd	2007.	Direktor Muzeja revolucije	Istoričar umetnosti	1	-	18	Vesna Kruljac, 30–1.
2.	Abramović	Marina	Beograd	1946.			Predavala na akademijama u Berlinu, Parizu, Hamburgu...	Umetnik proširenih medija, Akad. lik. umetnosti u Beogradu	0	10	74	Jasmina Čubrilo, 30–1.
3.	Abramović-Stanojević	Nadežda	Pančevo	1946.			Clanica reprezentacije SFRJ koja je osvojila zlatnu medalju na Sv. prvenstvu 1973.	Rukometašica	0	0	11	Miloš Novčić, 31.
4.	Avdalović	Vera	Nikšić	1930.	Beograd	1992.	Univerzitetski profesor, šumarstvo	Pedolog	1	0	14	Mirjana Golubović, 39.
5.	Avramov	Smilja	Pakrac	1918.			Univerzitetski profesor	Pravnik	7	4	30	I. Babić, O. Stanojević, 41.

6.	Agbaba	Danica	Zemun	1953.					Univerzitetski profesor	Farmacent	2	1	25	Dušan Krajinović, 46-7.
7.	Adamov	Marija	Osijek	1945.					Predaje u srednjoj muzičkoj školi, umet. direktor NOMUS-a	Muzikolog	0	0	23	Radmila Milković, 65.
8.	Adanja	Katarina	Subotica	1921.	Beograd	1989.			Kustos u Muzeju PTT-a	Istoričar umetnosti i likovni kritičar	3	0	28	Vesna Kruljac, 68.
9.	Adanja-Polak	Mira	Budimpešta	1942.					Autor velikog broja intervjua sa poznatim ličnostima i nekoliko dokumen. filmova	Novinar	0	0	32	Dušan Popov, 68.
10.	Adelshajm-Popović	Marija	Košice, SLO	1822.	Beograd	1875.				Glumica	0	3	34	Olga Marković, 70-1.
11.	Aksentijević	Nadežda	Knjaževac	1942.	-	-			Slobodni umetnik.	Sljkar keramičar	0	2	28	Dijana Milašinović- Marić, 101.

12.	Alavanja	Nada	Beograd	1952.					0	3	32	Lidija Merenić, 114-5.
13.	Albala-Lebl	Paulina	Beograd	1891.	Los Angeles	1967.	Profesor u gimnaziji, jedan od urednika Ženskog pokreta i predsednik Udruženja univerzitetski obrazovanih žena	Profesori prevodilac	3	0	38	Mira Radojević-Svetlana Šećević, 118-9.
14.	Aleksić	Vesna	Obrenovac	1958.			Radila kao školski psiholog i saradnik u predškolskim ustanovama	Dečji pisac	14	3	26	Zorana Opačić, 157.
15.	Aleksić	Stojanka	Baćina, Kruševac	1934.			Univerzitetski profesor Radi u Higijenskom institutu u Hamburgu	Lekar	4	-	37	Vladimir Kanjuh, 163.
16.	Aleksić-Krvačević	Sanja	Beograd	1965.				Veterinar	4	0	29	Bogosav Soldatović, 164.

17.	Aleksić-Pejković	Ljiljana	Kumanovo	1926.				Stelka sva naučna zvanja u Istorij. inst. SANU	Istoričar	3	1	30	Mihajlo Vojvodić, 164.
18.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.	Beograd	2008.		Urednik dečjih časopisa	Književnik	12	2	28	Zorana Opacić, 165.
19.	Alečković-Nikolić	Mila	Beograd	1959.				Predavač antropologije i filozofije u Parizu	Psiholog	6	1	28	Marko Lopušina, 166.
20.	Alimpić	Branka	Sremska Mitrovica	1935.				Univerzitetski profesor	Matematičar	3	-	32	Simiša Crvenković, 167.
21.	Alimpić	Mileva	Srezojevci kod Gornjeg Milanovca	1833.	Beograd	1914.			Književnik	-	4	32	Tajana Jovičević, 167-8.
22.	Almaši	Radmila	Kragujevac	1950.				Univerzitetski profesor	Entomolog	3	1	13	Branka Lazić, 73.
23.	Ambrozić	Katarina	Mostar	1925.	Beograd	2003.		Univerzitetski profesor	Istoričar umetnosti	3	3	40	Jasna Jovanov, 183.
24.		Ana		oko 1130.		između 1196. i 1199.			Supruga velikog župana Stef. Nemanje	-	2	46	Gordana Tomović-Radomir Milošević, 196.
25.		Ana	Venecija	kraj XII v.	Srbija	oko 1258.		Majka kralja Uroša I i arhim Save II	Supruga Stefana Prvovenčanog	-	4	35	Gordana Tomović, 196.

26.	Ana		oko 1207.		oko 1258.		Supruga kralja Radoslava I kćer epirskog vladara Teodora I	-	3	34	Radiroje Radić, 196-7.
27.	Ana	Budim	1226/7	Mačva	posle 1270.	Gospodarica Mačve i Bosne	Cerka ugarskog kralja Bele IV i udovica bana Ostislava Mihailovića	-	1	22	Jelena Mirgić, 197.
28.	Ana	-	posle 1260.	-	Prva četvrtina XIV v.		Supruga kralja Stefana Uroša II Milutina	-	2	52	Srdan Purvatric, 197.
29.	Ana (Neda)	Srbija, između 1275-80.	posle 1346.	Dubrovnik		Bugarska carica, žena cara Mihaila	Cerka kralja Stefana Uroša II Milutina	-	-	45	Gordana Tomović, 197.
30.	Ana (Ana /Ancha)		?1339.		posle 1370.		Supruga cara Stefana Uroša	-	3	31	Gordana Tomović, 197-8.
31.	Ana		pre 1490.	Rusija	posle 1547, možda 1553.	Kneginja	Cerka vojvode Stefana Jakšića, udata za litvanskog kneza Vasilija Ljovovića Glinskog	-	3	12	Momčilo Spremtić, 198.

32.	Komnin	Ana		1083.			1153/55.	Pisac	Vizantijska princeza	-	1	10	
33.	Ananijević Pandej	Jordanka	Beograd	1950.				Univerzitetski profesor	lekar	3	1	19	Srećko I. Nedeljković, 201.
34.	Anastasijević	Julijana	Niš	1934.					Operska pevačica	-	-	31	Ana Kotevska, 202.
35.	Anastasijević	Sofija, Soka		?1812.	Vinkovci	1894.			Glumica	-	3	19	Zoran Maksimović, 203.
36.	Anastasovska-Obućina	Svetlana	Beograd	1961.				U ekipi koja je osvojala zlatne medalje na OI u Moskvi i Los Angelesu	Rukometišica, trener	-	-	22	Milojko Tubić, 203.
37.	Branković	Angelina	?Kroja, Albanija	sredina XV veka	Strem	verovat. 1520.		Despotica	Zena despota Stefana Brankovića	-	2	58	Momčilo Spremić, 205.
38.	Angelović-Antunović	Marija	Subotica	1954.				Osvajala medalje na evropskim prvenstvima, višestruka prvakinja države	Džudistkinja	-	1	11	Milenko Brusulov, 206.
39.	Andrejev	Jelena	Novi Sad	1933.	Novi Sad	1998.		Umetnički rukovodilac u AKUD Souja Marmković	Balerma	-	-	30	Ljiljana Mišić, 214.

40.	Andrejević	Danica	Trstenik	1948.					2	3	28	Vasilije Radikić, 215.
41.	Andrejević Kun	Nada	Vidim	1908.	Beograd	1993.			-	-	29	Nikola Kusovac, 219.
42.	Andrić	Radmila	Beograd	1934.					0	1	35	Petar Volk, 226.
43.	Andelković- Dimitrijević	Branislava	Beograd	1966.					2	-	36	Lidija Merenk, 233.
44.	Andelković- Milosav Ljević	Draginja	Niš	1934.					4	2	23	Ljiljana Gojković- Bukarica, 234.
45.	Antić	Danica	Beograd	1910.	Beograd	1989.			0	2	36	Vesna Kruljac, 248.
46.	Antić-Božić	Radmila	Beograd	1922.	Beograd	1999.			6	0	29	Jasna Marković, 252.

47.	Antić-Veljković	Jadranka	Beograd	1953.					1	13	Milojko Tubić, 252.
48.	Antov	Anđelija	Gornji Krivodol, Dimitrovgrad	1940.					-	22	Timotej Čobić, 259.
49.	Antonijević	Dragana	Beograd	1957.					1	30	Dragana Radojičić, 264.
50.	Antunović	Mirjana	Aleksinac	1954.					1	24	Dušanica Krajnović, 270.
51.	Arandjelović	Nadežda Nada	Cuprija	1915.	Buenos Ajres	1996.			-	23	Ksenija Šukuljević Marković, 302.

52.	Arbutina	Anđelija	Beograd	1967.				Clanica reprez. Jugoslavije koja je osvojila srebrnu medalju na OI u Seulu 1988.	Košarkašica	-	1	18	Jovan Tanurdžić, 307.
53.	Amerić	Neda	Beograd	1953.					Glumica	-	-	30	Božidar Zečević, 314.
54.	Arsenijević	Marina	Beograd	1969.				Završila Baletsku školu i Muzičku akademiju u Beogradu.	Kulturni radnik u iseljentištvu	-	1	14	Marko Lopušina, 320.
55.	Arsenović	Teodora (Toda)	Vranjevo, Novi Bečej	1885.	Beograd	1960.			Glumica, operna pevačica	-	3	41	Zoran T. Jovanović, 323.
56.	Arsenović-Šobić	Vera	Beograd	1929.				Univerzitetski profesor	Radiolog	3	2	19	Srećko I. Nedeljković, 323.
57.	Arsikin	Irina	Beograd	1938.				Univerzitetski profesor	Operna pevačica	-	-	26	Anica Sabo, 323.
58.	Arsić	Radmila	Beograd	1965.				Univerzitetski profesor u Bg i SAD	Filozof	2	-	16	Ilija Marić, 323.

59.	Arsić	Ljubica	Beograd	1955.				Profesor jezika i književnosti u Muz. školi „Mokranjac”	Kajževnik	5	3	41	Mihajlo Pantić, 324.
60.	Ast	Slobodanka	Drvar	1942.				Urednica u NIN-u, Vremenu	Novinar	-	-	17	Igor Holodkov, 363
61.	Ataljanc	Ašhen	Pančevo	1971.					Balerina	-	-	37	Milica Zajcev, 368.
62.	Atanasijević	Ksenija	Beograd	1894.	Beograd	1981.		Prva žena koja je doktorirala na BU 1922.	Filozof, prevodilac	4	6	53	Ilija Marić, 369–70.
63.	Atanasijević	Slavka Alojzija	Osijek	1850. ili 1856.	Beč	1897.			Pijanista, kompozitor	-	3	34	Srećko I. Nedeljković, 370–1.
64.	Atanacković-Vukmanović	Olga	Beograd	1959.				Univerzitetski profesor	Astronom	3	-	31	Milan S. Dimitrijević, 374.
65.	Atlagić	Angelma	Stanišić, Sombor	1962.					Kostimograf	-	3	38	Aleksandra Milošević, 377–8.
66.	Aćin	Zdenka	Berane	1951.					Novinar	-	-	22	Dušan Popov, 382.
67.	Afanasjeva-Koleva	Antonima	Beograd	1931.	Sofija	1990.		Predavač na Sofijskom univerzitetu	Slavista, južnoslovenski filolog	-	1	34	Boško Suvajđić, 418–9.

68.	Adžić	Nevenka	Novi Sad	1953.				Univerzitetski profesor u NS	Matematikar	3	-	24	Aleksandar Nikolić, 423.
69.	Adžić-Poznamović	Nada	Beočin	1944.					Slikar tekstila	-	1	18	Dijana Mlašinović-Marić, 424.
70.	Ašanin	Ružica	Zidovići, Pljevlja	1947.				Univerzitetski profesor u Beogradu	Mikrobiolog	-	-	23	Bogosav Soldatović, 424.
71.	Baba-Vojnović	Martora	Seluš, Rumunija	1950.	Novi Sad	2010.		Odgovorni urednik programa na rumunskom u RTV Novi Sad	Pesnik, pozorišni i filmski kritičar, novinar	2	3	32	Mariana Dan, 427.
72.	Babić	Gordana	Valjevo	1922.	Beograd	1993.		Univerzitetski profesor u Beogradu, dopisni član SANU	Istoričar umetnosti	-	3	87	Miodrag Marković, 432-3.
73.	Babić	Ljiljana	Beograd	1949.				Univerzitetski profesor u NS	Agronom	-	1	26	Ratko Nikolić, 435.
74.	Babić-Andrić	Milica	Bosanski Šamac	1909.	Herceg Novi	1968.		Univerzitetski profesor u Bg	Kostimograf	-	1	69	Dijana Mlašinović-Marić, 438-9.
75.	Babić-Suica	Mirjana	Zemun	1929.				Univerzitetski profesor u Bg	Pijanistkinja	-	-	31	Ana Koteska, 439.

76.	Babović	Spasenija Cana	Lazarevac	1908	Beograd	1977.	Ministar, poslanik	Politički radnik, narodni heroj	1	4	44	Mila Radojević, 441-2.
77.	Bajalović- Hadžipešević	Marija	Cetinje	1924.	Beograd	2008.	Galerija MS, Muzej grada Beograda	Arheolog	3	-	21	Bijana Borić- Brešković, 453.
78.	Bakalović- Dobrinović	Sara	Srem, Mitrovica	1858.	Beograd	1938.	Pozorište	Glumica	-	3	27	Bijana Niškanović, 466.
79.	Baklaja	Radmila	Ašanja	1931.			Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, transfuziolog	2	4	36	Srećko I. Nedeljković, 471.
80.	Bakočević	Radmila	Guča	1933.			Univerzitetski profesor	Operska pevačica	-	1	67	Saša Marinković, 473.
81.	Balaž	Jelica	Futog	1946.			Univerzitetski profesor u NS	Biolog, fitopatolog	3	1	21	Branka Lazić, 482-3.
82.	Balteamu- Čobanu	Eudženija	Torak, Vršac	1948.			Osnovna škola, Radio Novi Sad	Novinar, pesnik, urednik časopisa za decu.	-	2	23	Marijana Dan, 528.
83.	Bališić	Jelena	? između 1366-71.	Skadar- sko ostrvo Gorica	početak 1443.			Vladarka, književnica	-	5	38	Svedana Tomlin, 532.

84.	Ban	Jelena (Jelka)	Bosut	1906.	Beograd	1981.	Fiskulturni savez Jugoslavije, Gimnastički savez Srbije	Gimnastičarka			28	Jovan Paunović, 535.
85.	Bandić-Telečki	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1950.	Učiteljica	Dečji pisac	8	1	20	Zorana Opačić, 557.
86.	Bandić-Cvetić	Nada	Borač kod Knjača	1901/1903.	Beograd	1945.	Pozorište	Glumica		3	28	Nada Savković, 557.
87.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.	Zagreb	1955.	Pozorište	Glumica	-	3	34	Jovan Stričević, 557.
88.	Bandur	Božena	Doksana, Češka	1904.	Beograd	1975.	Direktor Muzičke škole „Mokranjac“	Klavirski pedagog	-	1	14	Milica Gajić, 557.
89.	Bandur	Bojana	Brašov, Rumunija	1918.			Univerzitetski profesor u Bg	Mikrobiolog	2	1	16	Ljubica Grojčević-Bukarica, 557.
90.	Bajnina-Ostojić	Ana	Opatija	1949.	Beograd	1999.	Univerzitetski profesor u Bg	Mikrobiolog	3	-	37	Draga M. Simić, 563.
91.	Banović-Đuranović	Natalija	Beograd	1927.			Univerzitetski profesor u Bg	Otorinolaringolog, plastično-rekonstruktivni hirurug	3	1	7	Dragoslav Đukanović, 575.
92.	Banjac	Mirjana Mira	Erdevik	1929.			Pozorište i film	Glumica			63	Zoran Maksimović, 583.

93.	Baranji-Markov	Zlata	Zitište	1906.	Novi Sad	1986.	Osnivač keramičkog odseka u školi za primenjenu umetnost u NS	Vajar, keramičar	-	2	29	Tijana Palkovljević, 597-8.
94.	Barjaktarević	Jelena Adela	?	1883.	Beograd	1908.	Pozorište	Glumica	-	2	17	Jugoslav Veljkovski, 605.
95.	Barjaktarović	Nada	Beograd	1948.			KBC Zvezara, načelnik Službe za laboratorijsku dijagnostiku, viši naučni sar	Biolog	-	4	23	Marna Stamenković-Radak, 605-6.
96.	Barker (Barker Elisabeth)	Elizabet	London	1910.	London	1984.	Dopisnik Rojtera	Istoričar, novinar	-	9	26	Ljubodrag Dimić, 606.
97.	Bardovac	Marija Mara	Beograd	1864.	Skoplje	1925.	Pozorište	Glumica	-	1	19	Jugoslav Veljkovski, 607.
98.	Basta	Danica	Beograd	1950.			Viša škola likovnih i primenjenih umetnosti Bg	Slikar, likovni pedagog	-	2	44	Ljubica Mijlковиć, 624.
99.	Basta-Jovanović	Gordana	Beograd	1952.			Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, patolog	1	3	15	Ljubica Gojković-Bukarica, 625.

	Basta-Flajner	Lidija	Beograd	1948.					Ustavno pravo, Univerzitet u Luganu, aktivista BG centra za ljudska prava	Pravnik	1	6	23	Srboljub Stamenković, 625.
100.	Baljević	Ljiljana	Sarajevo	1940.					Radila u Institutu društvenih nauka, 2005. Ambasador u Grčkoj	Psiholog, doktorkirala	3	-	12	Aleksandar Kostić, 632.
102.	Baćić	Branka	Dobrinici	1929.	Novi Sad	2003.			Univerzitetski profesor u NS	Agronom	-	-	24	Timotej Čobić, 638.
103.	Bačović	Ljubinka	Prijavor	1930.	Beograd	2002.			Docent u Sarajevu	Bibliotekar, doktorkirala bibliotekarstvo u Pragu 1973.	3	1	23	Suzana Srdović, 657.
104.	Begić-Janeva	Ana	Skoplje	1935.					Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, patolog	2	1	26	Vladimir Kanjuh, 663.
105.	Begović	Dragana	Sabac	1956.					Direktor Centra za laboratorijsku dijagnostiku, član radnih tela u Minist. zdravlja	Farmaceut, doktorkirala	2	1	31	Dušana Krajnović, 663–4.

106.	Begović	Olga	Beograd	1926.	Beograd	1993.	Univerzitetski profesor u Bg	Biolog	1	1	12	Ljubica Gojković-Bukarica, 665.
107.	Belčić	Sandra	Beograd	1960.			Univerzitetski profesor u Bg	Violončelista	-	-	28	Sonja Marmković, 689.
108.	Balović-Bernadžikovska	Jelena	Osijek	1870.	Novi Sad	1946.	Učiteljica, nastavnica	Pedagog, etnograf	1	-	19	Vesna Marjanović, 694.
109.	Berberović	Jelena	Sarajevo	1938.			Univerzitetski profesor	Filozofski pisac	-	1	25	Aleksandar Gordić, 92-3.
110.	Berberović	Milanka	Sabac	1942.			Univerzitetski profesor	Kostimograf	-	1	44	Dijana Micašinović-Marić, 93.
111.	Bergamo	Marija	Celje	1937.			Univerzitetski profesor	Muzikolog	-	1	35	Sonja Marmković, 94.
112.	Berger Jekić	Olga	Zemun	1931.	Beograd	2008.	Univerzitetski profesor	Mikrobiolog	-	1	21	Ljiljana Gojković Bukarica, 95.
113.	Berović	Zagorka	Vina kod Knjaževca	1900.	Beograd	1988.	Prvi direktor Zavoda za reumatologiju u Bg	Internista, reumatolog			47	Vlastimir Mladenović, 101-2.
114.	Besarović	Vesna	Beograd	1946.			Univerzitetski profesor	Pravnik	4	1	21	Ilija Babić, 104.
115.	Bečković	Olja						Novinarka, glumica	-	1	26	Igor Holodkov, 111.

116.	Bečejski Vujakdija	Dragana	Beograd	1953.				Univerzitetski profesor	Inženjer organizacionih nauka	1	-	34	Nikola Marković, 116.
117.	Bešević	Alisa	Petrograd	1898.	Beograd	1976.		Docent na Muzičkoj akademiji Bg.	Pijanistkinja, klavirski pedagog.	-	-	15	Dragana Jeremić Mohar, 119.
118.	Bešević	Milica	Split	1896.	Beograd	1941.		Restaurator u Narod. muzeju i scenograf u Nar. pozorištu	Slikar, scenograf	-	1	43	Dijana Mičašimović- Marić, 119.
119.	Bešlić	Ana	Bajmok	1912.	Beograd	2008.			Vajarka	-	3	66	Suzana Vuksanović, 123.
120.	Biba	Leposava	Smederevo	1874.	Beograd	1930.			Dobrotvor, javni radnik	-	2	22	Biljana Šimunović Bešlin, 124.
121.	Biberović	Milica Seša	Srpski Samad	1833.	Niš	1906.			Glumica	-	5	24	Olga Marković, 124.
122.	Biga	Vesna	Zagreb	1948.					Književnica	7	2	25	Dušan Ivanić, 138.
123.	Biga	Sofija	Beograd	1934.	Beograd	2005.		Univerzitetski profesor	Lekar, oftamolog.	-	2	32	Radoje Čolović, 138-9.
124.	Brzjak	Lidija	Beograd	1976.					Pijanistkinja	-	-	24	Ana Kotevska, 142.

125.	Bizjak	Sanja	Beograd	1988.						Pijanistkinja	-	-	17	Ana Kotevska, 142.
126.	Bijelić	Milica	Beograd	1959.						Balerina	-	-	25	Milica Zajcev, 145.
127.	Bikar	Fedora	Budimpešta	1931.	Novi Sad	2009.	Doktorirala na FF NS, bila zamenica direktora Vojvodanskog muzeja			Istoričar, kustos	3	-	34	Vasilije Krestić, 150.
128.	Bila Lalić	Koviljka	Ključ	1929.	Beograd	2008.	Direktor zavoda za zdrav. zaštitu studenata			Lekar, internista	3	-	25	Vladimir Kanjuh, 151.
129.	Bilbija Lapčević	Jelena	Crni Lug kod Bosanskog Grahova	1902.	Beograd	1964.				Spikerka, glumica, pisac	6	3	27	Valentina amović-Mile Nedeljković, 153.
130.	Bilić Vukas	Mirjana	Bačka Palanka	1936.			Prvakinja Jugoslavije, profesor fizičkog			Gimnastičarka, trener	-	1	26	Milenko Tubić, 156.
131.	Binder	Aranka	Sombor	1966.		Sekretar Gimn. saveza Srbije, trener	NaOI u Barseloni bronzana medalja, višestruka prvakinja država			Strelac, trener	-	1	26	Jovan Tanurdžić, 163-4.

140.	Blagojević	Zdenka	Zemun	1949.					Univerzitetski profesor	Veterinar	-	4	26	Bogosav Soldatović, 213.
141.	Blagojević	Zorka	Obrenovac	1921.					Univerzitetski profesor, Direktor Zavoda za farmaciju RS, poslanik u Skupštini Srbije u Veću naroda Savezne skupštine	Farmacaut	-	2	61	Dušanka Krajnović, 213.
142.	Blagojević	Ljiljana	Zemun	1936.					Film, pozorište	Glumica, producent			38	Nikola Stojanović, 213-4.
143.	Blagojević	Ljiljana	Beograd	1960.					Univerzitetski profesor u Bg	Arhitekta	-	8	33	Milan Mirković, 214.
144.	Blagojević	Marina	Beograd	1938.					Univerzitetski profesor u Bg	Sociolog, demograf	-	1	24	Milovan Mitrović, 214.
145.	Blagojević	Olga	Sarajevo	1939.	Sarajevo	2005.			Univerzitetski profesor u Sarajevu	Stomatolog	3	-	30	Dragoslav Đukanović, 216.
146.	Blagoić	Milena	Beograd	1946.					Univerzitetski profesor	Lekar, anatom	3	-	14	Ljiljana Gojković, 218.

147.	Blaženčić	Jelena	Beograd	1936.					Univerzitetski profesor	Botaničar	-	6	69	Ljubinka Culafić, 219.
148.	Blam	Nadežda Nada	Beograd	1951.					Pozorište, film	Glumica			26	Jelica Stevanović, 222.
149.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1897.	Beograd	1978.			Pozorište, film	Glumica, dramski pisac			77	Zoran T. Jovanović, 233–4.
150.	Bobić Mojsilović	Mirjana	Beograd	1959.						Novinar, književnik	-	10	25	Igor Holodkov, Dušan Popov, 234
151.	Bobrova Petrovna	Svetlana		1929.					Univerzitetski profesor u Voronježu	Istoričar	2	-	24	Aleksandar Rastović, 235.
152.	Bogavac	Milica	Beograd	1939.					Univerzitetski profesor	Hemičar	1	-	22	Dušanka Krajnović, 241.
153.	Bogdanović	Ivana Nana	Beograd	1925.	Beograd	2011.			Univerzitetski profesor	Esejista, prevodilac	1	-	20	Petar Petrović, 250.
154.	Bogdanović	Katarina	Trpinja, Slavoujja	1885.	Kragujevac	1969.			Direktor gimnazije i urednik knjiž. časopisa	Književnik, učitelj	3	4	25	Svetlana Seotović Dimitrijević, 251.
155.	Bogdanović	Maja	Beograd	1982.						Violončelista	-	-	24	Sonja Marinković, 252.
156.	Bogdanović	Marija	Zabljak	1940.					Univar. profesor, rektor BU	Sociolog	-	-	39	Milovan Mitrović, 252.

157.	Bogdanović	Milica	Linc	1882.	Beograd	1973.	Prva žena doktor nauka na južnoslovenskom prostoru 1908.	Književnik, istoričar, prevodilac	2	4	32	Dušan Ivanić, 253.
158.	Bogićević	Julijana	Arandelovac	1900.	Beograd	1976.	Univerzitetski profesor, počasni doctor BU	Lekar	-	2	25	Radoje Čolović, 259.
159.	Bogojević	Desanka	Beograd	1956.			Naučni savetnik u Institutu Siniša Stanković	Molekularni biolog, fiziolog	-	3	19	Marma Stamenković Radak, 265.
160.	Bogojević	Jelena	Sombor	1934.			Univerzitetski profesor	Biolog, entomolog	1	6	28	Radmila Peranović, 265.
161.	Bogojević	Nataša	Valjevo	1966.			Bila asistent na FDU, od 2003. Predaje na Univerzitetu u Čikagu „De Paul“	Kompozitor	-	1	30	Ana Kotevska, 265–6.
162.	Bogošević	Dobrila	Uroševac	1929.			Opera	Opernska pevačica	-	1	29	Roksanda Pejović, 283.

163.	Božinović	Ljube Ljubica	Topolo kod Dubrovnika	1924.				Univerzitetski profesor	Lekar, internista, kardiolog	2	5	39	Vladimir Kanjuh, 294-5.
164.	Božić	Milena P.	Velika Obarska kod Bijeljine	1944.				Univerzitetski profesor	Infektolog, pedijatar	3	1	26	Srećko Nedeljković, 299.
165.	Božićković	Olga	Brčko	1921.	Beograd	2004.			Novinar, TV kritičar	-	-	14	Dušan Popov, 302.
166.	Božićković Popović	Vera	Brčko	1920.	Beograd	2002.			Sljkar	-	2	64	Jaša Denegri, 302.
167.	Božović Magazinović	Savka Saša	Beograd	1912.	Beograd	1996.		Tokom II sv. rata obavljala visoke dužnosti u sanitetu, pomoćnik dir. VMA, pukovnik JNA	Lekar, pneumofiziolog, književnik	-	2	27	Vladimir Kanjuh, 308.
168.	Božović Stamenović	Ružica	Beograd	1960.				Univerzitetski profesor, autor velikog broja objekata u zemlji i inostranstvu	Arhitekta	-	1	37	Branka Lancođ Maldini, 308.
169.	Bojanić	Dušanika	Banjaluca	1927.	Beograd	2004.		Naučni savernik u Istorijskom institutu SANU	Orijentalni filolog, osmanista	-	4	38	Zeljko Vujadinović, 311.

	Bojanović	Jelena	Carigrad	1918.	Beograd	1992.	Univerzitetski profesor	Hemičar	1	1	13	Ljiljana Gojković Bukarica, 312.
170.												
171.	Bojčić	Vera	Rumjani kod Loznice	1937.			Kulturni radnik u iseljeništvu	Filolog	-	1	13	Marko Lopusina, 315.
172.	Bojković	Nataša	Beograd	1971.			Omladinska prvakinja sveta 1991. reprezentativka, igrla na šest SO, Univerzitetski profesor	Sahovski velenajstor	-	1	39	Slavko Stanojević, 317.
173.	Bojković	Svetlana	Zemun	1947.			Pozorište, film	Glumica	-	7	78	Ksenija Šukuljević Marković, 318.
174.	Bojović	Anđelka	Beograd	1951.			Univerzitetski profesor	Slikar	-	3	45	Vesna Kruljac, 319.
175.	Bojović	Zlata	Beograd	1939.			Univerzitetski profesor	Kujizevni istoričar	4	4	50	Bojan Đorđević, 320.
176.	Bojović	Snežana	Beograd	1945.			Univerzitetski profesor	Hemičar	-	7	35	Petar Pfend, 322-3.
177.	Bojčević	Svetlana	Beograd	1947.				Operska pevačica	-	-	30	Kadmila Milinković, 323.

187.	Borojević	Katarina	Senta	1928.					6	-	50	Dragoslav Marković, 383–4.
188.	Bosić	Mila	Begeč	1930.					-	2	42	Vesna Marjanović, 402.
189.	Bosnić	Olga	Bihać	1931.	Beograd	2004.				-	14	Vesna Kruljac, 449.
190.	Boci	Bosijka	Sremska Mitrovica	1932.	Beograd	1997.				3	27	Olga Marković, 456.
191.	Bošković	Mirjana	Novi Sad	1943.						4	36	Svetlana Tomić, 458.
192.	Bošković	Darinka	Beograd	1943.						1	23	Srećko Nedeljković, 460.
193.	Bošković	Jelena	Konjic	1930.						1	36	Branka Lazić, 461.
194.	Bošković	Natalija Nataša	Beograd	1901.	Njujork	1973.				1	60	Ksenija Sukunjević Marković, 463–4.
195.	Bošković	Tanjana Tanja	Beograd	1933.						1	37	Aleksandra Milošević, 470.

196.	Bošković	Teodora	Dubrovnik	1834.	Dubrovnik	1910.		Dobrotvor	-	1	14	Jovan Radojčić, 470.
197.	Bošković Stulli	Maja	Osijek	1922.			Naučni savetnik, dugogodišnji direktor Instituta za etnologiju Zg	Folklorista, slavista	-	1	53	Snežana Samardžija, 470.
198.	Bošnjak	Tatjana	Sabac	1960.	Beograd	2011.	Muzejski kustos u Narodnom muzeju	Istoričar umetnosti	2	-	35	Vesna Kruljac, 472.
199.	Bošnjaković	Mileva Milica	Nevesinje	1894.	Beograd	1983.	Pozorište	Glumica, pevačica	-	2	32	Zoran T. Jovanović, 474.
200.	Brajović	Gordana	Subotnac kod Aleksinca	1940.	Beograd	1996.		Novinar, književnik	1	2	29	Mile Nedeljković, 481.
201.	Brajović	Saša	Beograd	1965.			Vanr. profesor Filozofski fakultet Bg	Istoričar umetnosti	3	-	19	Lidija Marenk, 482.
202.	Brakočević	Jovana	Zrenjanin	1988.			Reprezentacija SP bronzana medalja i EP srebrna medalja	Odbojkašica			20	Milojko Tubić, 483.

203.	Branković Arnoldjević	Jelisaveta	Beograd	1906.	Beograd	1992.	Istraživač u Institutu za medicinska istaživanja SANU	Psiholog, pedagog	-	-	21	Ivan Ivić, 498.
204.	Branković Sečanski	Vera	Sedlar	1924.	Beograd	1999.	Biblioteka SANU	Bibliograf, istoričar stare knjige	-	1	30	Olgica Momičlović, 498–9.
205.	Branković Suhotina	Lidija	Samara, Rusija	1895.	Beograd	1978.		Pijanistkinja, klavirski pedagog	-	2	49	Roksanda Pejović, 499.
206.	Branković	Ratoslava	-	-	-	-	-	Kći vojvode Mladena i sestra sevastokratora Branka	-	14	9	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 499.
207.	Branković	Teodora (Vojslava)	-	-	-	-	-	Kći sevastokratora Branka	-	14	3	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 499.
208.	Branković	Mara (Mara Lazarević)						Kći kneza Lazara, supruga Vuka Brankovića		14	2	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 500.
209.	Branković	Jerma						Supruga Vuka Brankovića		14	2	Isto, 500.
210.	Branković	Mara						“carica”, starija kćerka despota Đurđa		14	72	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 501– 2.

211.	Branković	Kantakuzina (Katarina)					Zena Uirha II Celjskog	Grofica, mlađa ćerka despota Đurđa	14	54	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 501.
212.	Branković	Angelina					Despota Stefana Slepog	Kći arbanaskog gospodina Đurđa Arjanita	14	3	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 502.
213.	Brančić	Branka	Bugojno	Beograd	1925.	2006.	Bila je u ruko- vodnim sa- veznim i re- publickim udruženjima za prof. orijentaciju	Psiholog	1	30	Dušan V. Ilić, 508.
214.	Bratonožić	Margita Maga	Beograd	Beograd	1928.	1996.	Pozorište	Baletska igračica	-	18	Ljiljana Misić, 511.
215.	Briski Uzelac	Sanja	Beograd	Beograd	1946.		Univerzitetski profesor	Istoričar umetnosti, slikar	3	40	Vesna Kruljac, 539.
216.	Brkić	Branislava	Beograd	Beograd	1945.		Univerzitetski profesor	Farmaceut	1	39	Dušan Krajinović, 556.
217.	Brkić	Jovanka	Capljina		1926.		Predsednica Udruženja novinara Srbije	Novinar	-	20	Mile Nedeljković, 557.
218.	Broz	Jovanka	Pečani		1924.			Supruga Josipa Broza Tita	-	47	Lj. Đimić, 565.

219.	Brška	Mira	Novi Banoenci	1930.						Slikar	-	4	33	Jaša Denegri, 577.
220.	Brukner	Olga	Čačak	1930.					Konzervator savetnik	Arheolog	-	4	29	Sofija Petković, 579.
221.	Brući	Olga	Prelog, Hrvatska	1923.	Pula	2008.				Operna pevačica	-	-	32	Marija Nikolić, 581.
222.	Bugarinović	Melanija	Bela Crkva	1903.	Beograd	1986.				Operna pevačica	-	7	85	Vladimir Jovanović, 595-6.
223.	Bugarški	Vidosava Vida	Putinci	1878.	Beograd	1957.			Pozorište	Glumica	-	1	26	Zoran T. Jovanović, 600.
224.	Bugarški	Olga	Krušedol	1921.					Univerzitetski profesor	Hemičar	2	1	17	Aleksandar Lešić, 601.
225.	Budisavljević	Diana	Insbruk	1891.	Insbruk	1978.				Humanitarni radnik	-	3	37	Milan Koljanin, 634.
226.	Budisavljević Oparnica	Marija	Džonstaun, Pensilvanija	1946.					Univerzitetski profesor	Filolog	-	2	19	Vladimir Grečić, 636.
227.	Buić	Jagoda	Split	1930.						Tapiserista, scenograf, kostimograf	-	4	36	Vesna Kruljac, 641.
228.	Bujko	Marna	Celje	1947.					Univerzitetski profesor	Mikrobiolog, virusolog	3	-	21	Ljiljana Gojković Bukarica, 643.

237.	Bursać	Ljiljana	Kragujevac	1946.					Slikar	-	3	54	Ljubica Milković, 679-80
238.	Bursać	Marija	Kamenica kod Drvara	1920.	Spasovine	1943.			Narodni heroj	-	4	30	Mira Radojević, 680.
239.	Bučko	Ameta	Mikloševci kod Vukovara	1951.				Rusinska redakcija Radio NS	Pesnik, novinar	1	1	13	Julijan Tamaš, 686.
	UKUPNO									245	470	7291, pros. 30,51	

Tbl. 7. Enciklopedija Vojvodine, slova A i B (envoj.rs)

	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl.	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
1.	Abramović	Biljana	Novi Sad	1952.			Univerzitetski profesor	Hemičar	3	-	11	Nada Perišić Janjić, 1.
2.	Abramović-Stanojević	Nadežda	Pančevo	1946.			Reprezentativka	Rukometašica	-	-	7	Miloš Novičić, 1.
3.	Acigan Sredojević	Slobodanka	Kikinda	1919.	Kruševac	1943.	Studentkinja prava	Učesnica NOB-a	-	3	10	Uglješa Batić, 2.
4.	Acigan	Ljubica	Kikinda	1949.	-	1990.	Vanredna profesorka na Fil. fak. u NS	Doktorica pedagoških nauka	-	-	13	Svetozar Dunderški, 12.
5.	Acim	Ivanka	Novi Sad	1925.	Novi Sad	2011.	Profesor na Višoj pedagoškoj školi u NS	Vajarka	-	2	9	Sava Stepanov, 3.
6.	Adamov	Marija Ana	Osijek	1945.			Muzički urednik u Radio NS	Muzikolog	-	-	10	Ira Prodanov Krajišnik, 4.
7.	Adelshajm Popović	Marija	Košice, Slovačka	1822.	Beograd	1875.		Pozorišna glumica	-	-	14	Božidar Kovaček, 4.
8.	Adžić	Marijana	Beograd	1969.			Kostimograf	Šlikarka	-	1	14	Slobodan Masdojević, 5.

9.	Adžić	Nada	Beočin	1944.					Profesor u „Bogdan Suput“ Fakultet tehničkih nauka NS	Tapiserista	-	1	9	Sava Stepanov, 6.
10.	Adžić	Nevenka	Novi Sad	1953.						Matematičar	3	-	8	Endre Pap, 6.
11.	Ajštajn Maric	Mileva	Titel	1875.	Ciril	1948.				Matematičarka	-	5	11	Svenka Savić, 10.
12.	Aladžić	Viktorija	Subotica	1959.						Prozni pisac, arhitekta	7	3	14	Milovan Miković, 11.
13.	Alargić	Judita	Novi Sad	1917.	?	?			Aktivna u radničkom i sindikalnom pokretu	Tekstilna radnica	-	1	12	Agneš Ozer, 12.
14.	Aldan	Lidija	Jekaterinburg Rusija	1921.	Kozjak	1942.			Studentkinja medicine	Pripadnica ilegalnog partizanskog pokreta	-	4	7	Uglješa Betić, 13.
15.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.	Beograd	2008.				Pesnikinja	11	2	13	Tomislav Ketig, 13.
16.	Aleksin	Jelica	Dobrica	1923.	Zrenjanin	2010.			Sef Dečjeg dispanzera u Zrenjaninu	Pedijatar	-	-	12	Vladimir Sakač, 15.
17.	Almaši	Radmila	Kragujevac	1950.					Univerzitetski prof. u NS	Entomolog	-	3	12	Rudolf Kastori, 16.
18.	Anastasija, Sirmijska		Sirmijum	4. vek						Hrišćanska svetica	-	1	8	Milenko Perović, 19.

29.	Arsenijević	Teodora	Vranjevo, Novi Bečej	1885.	Beograd	1960.				-	5	9	Ira Prodanov Krajišnik, 31.
30.	Arsić	Eustahija	Irig	1776.	Arad	1843.				-	1	8	Tomislav Ketig, 32.
31.	Asić	Jelka	Zagreb	1922.	Zagreb	1979.	Pozorište			-	5	13	Milovan Miković, 33.
32.	Asić	Zvezdana	Zagreb	1946.	Novi Sad	2000.				3	1	18	Milovan Miković, 33.
33.	Asvacatjan Rođ. Muradian	Anait	Jerevan	1885.	?	?	Stomatološka praksa u Višcu i Novom Sadu			-	2	25	Mihajlo Stanivuković, 34.
34.	Atanasijević	Slavka Alojzija	Osijek	1850.	Beč	1897.?				-	5	7	Ira Prodanov Krajišnik, 35.
35.	Atlagić	Jovanka	Zegar, Obrovac, Hrvatska	1950.			Nauč. savetnik u Institutu za ratar. i povrt.			3		14	Rudolf Kastori, 36.
36.	Augustin fon Turnberg i Regelsberg	Marija Jozefa	Višac	1806.	Beč	1886.				7	2	7	Tomislav Ketig, 37.

37.	Babić	Ljiljana	Beograd	1949.			Univerzitetski prof. u NS	Dpl. inženjer poljoprivredne tehnike	2	-	20	Miloš Tešić, 41.
38.	Babilon-Garaj	Olga	Erdevik	1905.	Novi Sad	1988.		Slikar, pisac za decu	1	-	8	Vicazoslav Hronjec
39.	Babin, rod Maziņjanin	Kristina-Daca	Belejš	1911.	Novi Sad	1994.		Urednica Antifasističkog fronta žena, sekretarka Crvenog krsta pripadnica partizanskog pokreta	-	1	6	Uglješa Belić, 41.
40.	Bačić	Branka	Dobrinci	1929.			Polj. fakultet u NS	Agronom, stručnjak za mlekarstvo	2	-	15	Rudolf Kastori, 43.
41.	Bačija	Katarina	Subotica	1927.	Subotica	2009.		Glumica	-	4	29	Milovan Miković, 47.
42.	Badnjarević (Badnjarević Petrović)	Jasna	Novi Sad	1948.			SNP	Kostimograf-kinja i ilustratorka	-	2	8	Sanja Kojić Mladenov, 47.
43.	Bakalović	Sara	Sremska Mitrovica	1858.	Beograd	1938.	Pozorište	Glumica	-	1	12	Tomislav Ketig, 51.
44.	Baklaja	Radmila	Ašanja	1931.				Lekar, transfuziolog	4	1	32	Miloš Malenković, 52

45.	Balan	Marija	Uzdin	1923.	2008.	Navna umetnost	Slikarka	-	1	7	Sanja Kojić Mladenov, 54.
46.	Balaž	Jelica	Futog	1946.		Red. prof. na Polj. fak. NS	Fitopatolog	2	-	14	Rudolf Kastori, 55.
47.	Balažević	Anica	Tavankut	1914.	1992.	Navna umetnica u tehnici slane	Umetnica	-	4	9	Sanja Kojić Mladenov, 55.
48.	Baldi-Belošić (Baldy-Belocicz)	Flora (Flóra)	Baja	1901.	1982.		Emolog	2	4	5	Anđelija Ivkov Džigurski, 56.
49.	Bandić-Telečki	Danica	Zagreb	1871.	1950.		Dečji pisac	5	2	5	Tomislav Keig, 60.
50.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.	1955.		Glumica	-	2		Tomislav Keig, 60.
51.	Banić rođ. Marić	Milica	Novi Sad	1939.		Univerzitetski prof. u NS	Lekar, fizijatar	4	1	26	Anđelija Antovi Vladimir Sakač, 61.
52.	Banjac	Mirjana	Erdevik	1929.		Pozorište	Glumica	-	15	23	Vera Vasilčić, 61.
53.	Banski (Banszky Maria)	Marija	Novi Kneževac	1946.			Emolog	-	1	12	Anđelija Ivkov Džigurski, 62.
54.	Baračkov-Sumin	Milana	Novi Sad	1938.			Profesor harmonike i dirigent	-	2	7	Ira Prodanov Krajsnik, 63.

55.	Baš	Ana-Marija	Felšesentivan Mađarska	1893.	Budin- pešta	1979.	Članica KPJ	Učesnica Španskog građanskog rata	-	-	7	Kristina Meneši, 66.
56.	Beleslin Rod. Bogojevac	Dobrila	Despotovo	1927.	Novi Sad	2000.	Naučni savetnik	Inženjer tehnologije i doktor tehnoloških nauka	-	-	12	Miloš Tešić, 72.
57.	Belčić	Branislava	Sremski Karlovc	1956.			Narodni poslanik, potpredsednik Skupštine APV	Lekar, transfuziolog- hematolog, profesor Univerziteta	5	-	26	Vladimir Sakač, 73.
58.	Belović Bernadžikovski	Jelena	Osijek	1870.	Novi Sad	1946.	Nastavnik u školi	Nastavnik, romanopisac i etnolog	22	3	10	Anđelija Ivkov Džugurski, 75.
59.	Bem	Ljivija-Lilika	Segedin	1919.	Novi Sad	1941.	Službenica	Pripadnica naprednog pokreta	-	3	10	Uglješa Belčić, 75.
60.	Benka (Benková, Viera)	Viera	Bački Petrovac	1939.				Pesnik, prozni pisac, novinar	22	9	10	Vicazoslav Hronjec, 76.
61.	Berdović	Vera	Dubrovnik	1941.			SNP	Operaska pevačica	-	1	7	Ira Prodanov Krajišnik, 78.

62.	Berić rođ. Đukić	Vesna	Beograd	1935.				Univerziteti prof. u NS	Germanistkinja	6	-	15	Svenka Savić, 79.
63.	Besedš Devavari (Beszédés Dévavári Valéria)	Valerija	Subotica	1931.					Emograf i folklorist	5	1	18	Agneš Nad Abonji, 80.
64.	Bešlić	Ana	Bajmok	1912.	Beograd	2008.			Vajarka	-	7	21	Sanja Kojić Mladenov, 81.
65.	Bikar	Fedora	Budimpešta	1931.	Novi Sad	2009.		Muzej Vojvodine	Istoričar, muzejski savetnik	10	-	20	Suzana Milovanović, 83.
66.	Bimder	Aramka	Sombor	1966.					Višestruka prvakinja i olimpijka u streljaštvu	-	6	23	Mladen Bulut, 84.
67.	Bisak	Julija	Pančevo	1930.				Pozorište	Vokalni solista, sopran	-	2	7	Ira Prodanov Krajišnik, 87.
68.	Bjeli-Hadžić	Jelica	Beočin	1922.	Novi Sad	2009.			Glumica	-	1	14	Vera Vasić, 87.
69.	Bjelica	Ivana	Novi Sad	1969.					Akademski slikar	-	1	20	Slobodan Medojević, 88.
70.	Bjelica	Jelena	Novi Sad	1974.					Grafički dizajner, slikarka i likovni pedagog	-	1	10	Irena Sarić Medojević, 88.

81.	Bošković rod. Hrkalović	Ksenija	Kovin	1962.				Profesor Univerziteta NS	Lekar, fizijatar- reumatolog	4	1	16	Vladimir Sakač, 101.
82.	Bošnjak	Danica	Karavukovo	1955.				Poljoprivredni fakultet NS	Stručnjak za menadžment u organizaciji u poljoprivredi	5	-	19	Rudolf Kastori, 102.
83.	Bošnjak	Zita	Subotica	1963.				Ekonomski fakultet SU	Informatičar	6	-	20	Endre Pap, 102.
84.	Božanić	Snežana	Bački Brestovac	1973.				Fil. fak. NS	Istoričarka	4	-	7	Đura Hardi, 104.
85.	Božić rod. Dedić	Đurđina	Sombor	1941.				Vodoprivreda	Građevinski inženjer	-	-	34	Milorad Miloradov, 104.
86.	Božidarević	Desanka	Novi Sad	1938.				Poljoprivredni fakultet NS	Agroekono- mista	2	1	17	Rudolf Kastori, 105.
87.	Brakočević	Jovana	Zrenjanin	1988.				Reprezenta- tivna i klupska odbojka	Odbojkašica	-	-	12	Branko Onjin, 106.
88.	Branković	Angelina	Albanija	oko 1440.			1516/17. ili 1520.		Despotica i monahinja	4	5	14	Svedlana Tomim, 107.
89.	Branković rod. Jakšić	Jelena	?	?			posle 1529.		Despotica	-	16	15	Snežana Božanić, 107.

90.	Brankovački-Žitnik	Ivana	Novi Sad	1942.						Pijanistkinja		2	5	Ira Prodanov Krajišnik
91.	Bratonožić	Margita-Maga	Beograd	1928.	Beograd	1996.	SNP			Solistkinja Baleta	-	3	6	Svenka Savić, 110.
92.	Brikić-Kaverznjeva	Ljubica	Sabac	1884.	Beograd	1973.				Lekar, dermatovene- rolog	-	3	10	Vladimir Sakać, 112.
93.	Brka	Mira	Novi Banovci	1930.						Slikarka	-	2	29	Sava Stepa- nov, 113.
94.	Bručić	Olga	Prelog, Međumurje	1923.	Poreč	2008.	Prvakinja Opere SNP			Operska pevačica	-	2	7	Svenka Savić, 113.
95.	Brukner	Olga	Cačak	1930.			Savetnik konzervator u Pokr. zavodu za zaštitu spomenika			Arheolog	2	1	6	Uglješa Belić, 114.
96.	Bugarinović	Melanjia	Bela Crkva	1903.	Beograd	1986.				Operska pevačica	-	5	17	Ira Prodanov Krajišnik, 117.
97.	Bukvić	Ana	Subotica	1947.						Slikarka	-	1	5	Sava Stepa- nov, 119.
98.	Bulatović	Milena	Bačko Gradište	1936.						Glumica	-	-	8	Stobodan Medojević, 119.

99.	Bulatović	Mirjana	Lovćenac	1958.					Književnica	19	-	7	Slobodan Medojević, 119.
100.	Bulatović	Nadežda	Beograd	1934.					Pozorišna glumica	-	1	7	Vesna Ibrahimović, 119.
101.	Burać	Milica-Beba	Banoštor	1910.	Novi Sad	1992.	Sekretarka gradskog odbora AFZ u NS		Učesnica u NOP-u	-	1	8	Uglješa Belić, 123.
	UKUPNO									214	187	1261, pros. 12,49	

Tbl. 8. Ukupan broj žena u enciklopedijama po oblastima delovanja tokom devedeset godina (1925–2014)

Enciklopedija	Nauka	Obrazovanje	Kultura	Umetnost	Zdravstvo	Borba protiv fašizma	Rodnost i rodne studije	Određenje po rodbinskim odnosima (kći, žena...)
NE 1925. A-B	0	1	1	12	0	0	1	16
EJ1 1955–1956. A-B	4	6	4	38	0	3	1	18
EJ2 1980–1982. A-B	9	9	2	63	3	6	0	18
SE2010. A-B	92	15	9	113	21	2	2	19
EV2010. A-B	28	9	9	59	8	9	0	0
Ukupno	133	40	25	285	32	20	4	71

Tbl. 9. Uzorak 2 – pregled 106 enciklopedijskih odrednica

Red. broj	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje	Oblasti delovanja
1.	ACIGAN Ljubica, 1949–1990, f	Profesorica univerziteta	Pedagoškinja	Obrazovanje, nauka
2.	ALDAN Lidija 1921–1942, f	Borkinja	Studentkinja	Borba protiv fašizma, obrazovanje
3.	ALEKSANDROVIĆ Manija, 1972, f	Predavačica Visoke strukovne škole	Profesorica književnosti, Romska aktivistkinja	Obrazovanje, nauka
4.	ALMAŠI Radmila, 1950, f	Profesorica univerziteta	Entomološkinja	Obrazovanje, nauka
5.	ANDREJEVIĆ Jelisaveta Aneta, 1923–1943, f	Narodna herojka	Učenica	Borba protiv fašizma, obrazovanje
6.	ANGELINA Branković, 1440–1516.?, f	Despotica/svetica	Monahinja	Crkva, religija
7.	ARSIC, Eustacija, 1776–1843, f		Književnica, dobrotvorka	Umetnost
8.	BABIN Kristina Daca, 1911–1994, -	Borkinja	Službenica	Obrazovanje, nauka
9.	BACIĆ Branka, 1929–1943, f	Profesorica univerziteta	Agronomkinja	Obrazovanje, nauka
10.	BACVANSKI Manija, 1939–1997, -	Profesorica univerziteta	Germanistkinja	Obrazovanje, nauka
11.	BALAZ Jelica, 1946, f	Profesorica univerziteta	Fitopatološkinja	Obrazovanje, nauka, privreda
12.	BELESLIN Dobrila, 1927–2000, -	Profesorica univerziteta, naučna savetnica	Tehnološkinja	Obrazovanje, nauka

13.	BEM Ljilija Lili, 1919–1941, f	Borkinja	Službenica	Borba protiv fašizma
14.	BOGDANOVIC Marija, 1940, f	Profesorica univerziteta	Sociološkinja	Obrazovanje, nauka
15.	BONCIC KATERINIC Jovanka, 1887–1996, f	Dipl. inženjerka	Arhitektkinja	Urbanizam
16.	BRUKNER Olga, 1930, -	Savetnica-konzervatorica	Arheološkinja	Kultura, nauka
17.	BU Ana, 1946, f	Programska direktorka	Germanistkinja, prevoditeljka, aktivistkinja nevladnog sektora	Rodnosti rodne studije
18.	BURSAC Milica Baba, 1910–1992, f	Borkinja, sekretarka AFZ-a	Radnica, funkcionerka	Borba protiv fašizma, rodnost i rodne studije
19.	CAREVIC Olga, 1923, f	Profesorica univerziteta	Biohemičarka	Obrazovanje, nauka
20.	CVETICANIN Ljilija, 1952, f	Profesorica univerziteta	Inženjerka mašinstva	Obrazovanje, nauka, privreda
21.	COBANSKI Persa, 1905–1984, f	Borkinja	Vaspitačica, društveno-politička radnica	Borba protiv fašizma, obrazovanje, politika
22.	DANILOVIC Jelena, 1920–2006, f	Profesorica univerziteta	Pravnica	Obrazovanje, nauka
23.	DAPCEVIC Milena, 1930, f		Glumica, pozorišna i filmska	Umetnost, kultura
24.	DAUTOVA RUSEVLJAN Velika, 1939, f	Muzejska i naučna savetnica	Arheološkinja	Kultura, nauka
25.	DEBELJAK KURAT Margita, 1905–1989, f		Učiteljica i nastavnica fizičkog vaspitanja Baletska pedagoškinja, koreografkinja	Obrazovanje, umetnosti

26.	DEBIJAĐI Hagara, 1922–2005, f	Pukovnica saniteta JNA	Lekarka, pneumološkinja	Zdravstvo, borba protiv fašizma
27.	DEJANOVIC Dušica, 1921–1942, -	Borkinja	Modistkinja	Borba protiv fašizma, zanatstvo
28.	DEJANOVIC Kača, 1920–1945, f	Borkinja	Krojačica	Borba protiv fašizma, zanatstvo
29.	DIMITRIJEVIC Danica, 1922–2004, -	Upravnica muzeja	Arheološkinja	Kultura
30.	DORONJSKI Aleksandra, 1957, f	Profesorica univerziteta	Lekarka, neonatološkinja	Obrazovanje, nauka, zdravstvo
31.	DRAKULIC Anka, 1851–1933, -		Učiteljica	Obrazovanje
32.	FEJES Klara, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja	Borba protiv fašizma, obrazovanje
33.	FRANCESKO Mirjana, 1962, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Psihološkinja	Obrazovanje, nauka
34.	GAJIN Slavka, 1947, f	Profesorica univerziteta	Mikrobiološkinja	Obrazovanje, nauka
35.	GAJSIN Grozda, 1920–1941, f	Borkinja	Gimnazijalka, maturanatkinja	Borba protiv fašizma, obrazovanje
36.	GARAJBABLON Olga, 1905–1988, f		Učiteljica, slikarka, spisateljica za decu	Obrazovanje, umetnosti
37.	GAVRILOVIC Vera, 1923–2009, f	Profesorica univerziteta	Istoričarka medicine, stomatološkinja	Obrazovanje, nauka, zdravstvo
38.	GNIP Milanka, 1951–1993, f		Biološkinja, novinarka	Informisanje
39.	GRGINCEVIC Mihaela, 1926–1991, f	Doktorica biologije	Biološkinja, javna radnica	Obrazovanje, javni poslovi
40.	GROS Mirjana, 1922–2012, f	Profesorica univerziteta	Istoričarka	Obrazovanje, nauka

41.	GRUBACIĆ Emilija, 1912–1994, -	Profesorica univerziteta	Germanistkinja	Obrazovanje, nauka
42.	GUDURIĆ, Snežana, 1961, f	Profesorica univerziteta	Romanistkinja	Obrazovanje, nauka
43.	GULJAS Gizela, 1936, f	Akademski slikarka	Profesorica likovne kulture	Umetnost
44.	HALJECKA PETKOVIĆ Eva, oko 1870–1947, f	Upravna bolnice	Lekarka, ginekološkinja	Zdravstvo
45.	HARDIKOVAČEVIĆ Irma, 1944, f	Glavna urednica	Novnarka, književnica	Informisanje, umetnost
46.	HARKAIVAS Eva, 1956, f	Profesorica univerziteta	Filološkinja, književnica	Obrazovanje, nauka
47.	HERCL Margita, 1900–1942, f	Borkinja, šefica odeljenja, Upravna bolnice	Lekarka, pedijatarica	Zdravstvo, borba protiv fašizma
48.	HODOLIĆ Jarmila, 1952, f	Profesorica univerziteta, šefica Odsjeka za slovakistiku	Filološkinja	Obrazovanje, nauka
49.	HORVATOVIĆ Anđelka, 1927, f	Profesorica univerziteta	Biološkinja	Obrazovanje, nauka
50.	JANEŽIĆ Vida, 1914–1944, f	Narodna herojka	Profesorica	Obrazovanje, borba protiv fašizma
51.	JOKIĆ-KASPAR Ljiljana, 1951, f		Novnarka, književnica	Informisanje, umetnosti
52.	KARAMANDI Elpidia, 1920–1942, f	Narodna herojka	Studentkinja	Obrazovanje, borba protiv fašizma
53.	KLEUT Marija, 1943, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Filološkinja	Obrazovanje, nauka
54.	KLOKOCAR Nevenka, 1904–1984, f	Upravna apotekarske ustanove	Apotekarka, javna radnica	Zdravstvo

55.	KLJAJIC Milanka, 1924–1943, f	Narodna herojka	Radnica	Borba protiv fašizma, privreda
56.	KOVACEVIC Srbislava, 1912–2000, f	Sekretarka Pokrajinskog odbora AFŽ, Sekretarka OK KPJ, Sekretarka Kontrolne komisije PKKP, savetnica ambasade	Profesorica	Politika, obrazovanje, kultura
57.	LAZAREVIC Jelena, 1873–1947, f		Profesorica, književnica	Obrazovanje, umetnosti
58.	LAZIC Zorka, 1878–1948, f		Spisateljica, publicistkinja	Umetnost, informisanje
59.	LEVI JOVOVIC Eva, 1924–2011, f	Profesorica univerziteta	Lekarka, bakteriološkinja	Obrazovanje, nauka
60.	MAGDU Lia, 1930–2010, f	Profesorica univerziteta, šefica Odsaka za rumunistiku	Lingvistkinja	Obrazovanje, nauka
61.	MAGLAJLIC Vahida, 1907–1943, f	Narodna herojka	Radnica	Borba protiv fašizma, privreda
62.	MALIVUK Zagorka, 1919–1942, f	Narodna herojka	Fabrička radnica, tehničarka	Borba protiv fašizma, privreda
63.	MANOJLOVIC BELESLIJIIN Rahila, 1827–1896, -	Dobrotvorka		Dobrotvorni rad
64.	MARINKOVIC-NEDUCIN Radmila, 1946, f	Profesorica univerziteta, rektorka	Tehnološkinja	Obrazovanje, nauka
65.	MARINKOVIC Sofija Souja, 1916–1941, f	Narodna herojka	Agronomkinja	Borba protiv fašizma, poljoprivreda

66.	MARZINEC Ljubica, 1909–1963, -	Muzička pedagoškinja	Pijamistikinja	Umetnost, obrazovanje
67.	MATić Anka Grozda, 1918–1944, f	Narodna herojka	Domaćica	Borba protiv fašizma
68.	MATUSA Svedana Lana, 1939, f	Akademski slikarka	Slikarka, keramičarka	Umetnost
69.	MESTEROVIC PANTIC Julka, 1906–1984, f	Popkuvnica sanjete JNA, upravna bolnice, pomoćnica ministra	Lekarka, ginekološkinja	Zdravstvo, borba protiv fašizma
70.	MIJAVEC Marija, 1934, f	Profesorica univerziteta	Langvistkinja, publicistikinja	Obrazovanje, nauka
71.	MILOJEVIC Mileva, 1885–1971, f	Predsednica Društva za prosvetavanje žene i zaštitu njihovih prava	Učiteljica, pesnikinja, publicistikinja	Obrazovanje, rodnost i rodne studije
72.	MIMICA –DUKIC Neda, 1952, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Hemičarka	Obrazovanje, nauka
73.	ODADZIC Ljubica, 1913–1942, f	Narodna herojka	Radnica	Borba protiv fašizma, privreda
74.	OGNJANOVIC FAJT Hedviga, 1923–1992, -	Docentkinja univerziteta	Lekarka, infektološkinja	Zdravstvo, nauka, obrazovanje
75.	OKRAJNOV - ROTOVIC Božica, 1914–1983, f	Profesorica univerziteta	Hemičarka	Obrazovanje, nauka
76.	OLENJINA Marina, 1887–1963, f		Balerina, baletska pedagoškinja, koreografkinja	Umetnost
77.	PALIK-KUNCAK, Anam 1961, f	Teološkinja	Sveštenica	Crkva, religija
78.	PAPAZOGLU OSTROGORSKI Fanula, 1917–2001, f	Profesorica univerziteta, dopisna članica SANU	Istoričarka, epigrafičarka	Obrazovanje, nauka

79.	PAVKOV-HRVOJEVIC Milica, 1972, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Fizičarka	Obrazovanje, nauka
80.	PENAVIN Olga, 1916–2001, f	Profesorica univerziteta	Lingvistikinja	Obrazovanje, nauka
81.	PERAZIC Jasmína, 1960, f	Reprezentativka, Najbolja igráica Evropskog prvenstva 1983. u košarci	Filološkinja	Sport
82.	PERIC-RANKOVIC Borslava, 1972, f	Reprezentativka (sa invaliditetom) Najbolja sportistkinja na svetu u konkurenciji sportistkinja sa invaliditetom.	Trgovkinja	Sport osoba s invaliditetom
83.	PERISIC-JANJIC Nada 1942–2013, f	Profesorica univerziteta	Hemičarka	Obrazovanje, nauka
84.	PETROV RADISIC Olga, 1920–1942, f	Narodna herojka	Učiteljica	Borba protiv fašizma, obrazovanje
85.	PIHLER Lujza, 1903–1989, f	Majorka JNA		Borba protiv fašizma, vojska
86.	PRITA Marija, 1866–1954, f	Predsednica Društva beogradskih žena lekara	Lekarka, aktivistkinja ženskog pokreta	Zdravstvo, rodnost i rodna ravnopravnost
87.	PROTIC-BANIC Milena, 1936, f	Profesorica univerziteta	Stomatološkinja	Obrazovanje, nauka, zdravstvo
88.	RAJACIC-CAPAKOVIC Jelica, 1952–2008, f	Magistarka biologije, pokrajinska sekretarka	Biološičarka, političarka	Javna uprava, politika, obrazovanje
89.	RAMADANSKI Draginja, 1953, f	Profesorica univerziteta	Književna prevoditeljka, slavistkinja	Obrazovanje, nauka
90.	RANKOVIC Anđelija Anđa, 1909–1942f	Narodna herojka	Radnica	Borba protiv fašizma, privreda

91.	RANOGAJEC Jonjana, 1953, f	Profesorica univerziteta	Tehnološkinja	Obrazovanje, nauka
92.	REDEP Jelka, 1936–2014, f	Profesorica univerziteta	Istoričarka književnosti	Obrazovanje, nauka
93.	SREDOJEV Slobodanka Boda, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja	Borba protiv fašizma, obrazovanje
94.	STANKOVIC Fuada, 1942, f	Profesorica univerziteta, rektorica	Ekonomistkinja	Obrazovanje, nauka
95.	STOJAKOVIC Gordana, 1957, f	Doktorica rodnih studija	Turizmološkinja, aktivistkinja	Kultura, nauka
96.	SUBOTIC Ljiljana, 1948, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Lingvistkinja	Obrazovanje, nauka
97.	SELMIC Leposava, 1994–2002, f	Upravnica Galerije MS	Istoričarka umetnosti	Umetnost, kultura
98.	SOSBERGER Vera, 1927–1972, f	Akademsko muzičarka	Pijanistkinja	Umetnost
99.	SURJANOVIC Milena, 1931, f	Profesorica, prosvetna savetnica	Književnica	Obrazovanje, kultura
100.	VASIC Ankica, 1938, f	Biblioteka savetnica	Istoričarka, bibliotekarka	Obrazovanje, kultura
101.	VEGER Marija, 1947, f	Reprezentativka, Titula najboljeg strelca na EP u Italiji (1968) i EP u Holandiji (1970) u košarci	Profesorica fizikulture, košarkašica,	Sport
102.	VESELINOV Stanka, 1920–1984, f	Sekretarka i predsednica Okružnog komiteta KPI, poslanica	Pravnica, političarka, javna radnica	Javna uprava, politika, kultura
103.	VESELINOVIC-SULC Magdalena, 1920–2008, f	Profesorica univerziteta	Književna istoričarka, lingvistkinja, folkloristkinja	Obrazovanje, nauka

104.	VUKOVIC Gordana, 1941–2001, f	Profesorica univerziteta	Lingvistkinja	Obrazovanje, nauka
105.	ZIROJEVIC Olga, 1934, f	Naučna savetnica, doktorica istorijskih nauka	Istoričarka	Obrazovanje, nauka
106.	ZLICIC Darinka, 1934–1990, f	Viša stručna saradnica na univerzitetu	Klasična filološkinja	Obrazovanje, kultura

Tbl. 10. Oblasti delovanja žena u korpusu 2.

Obrazovanje	65
Nauka	44
Borba protiv fašizma (borkinje i narodne herojke)	20
Umetnost	18
Zdravstvo	15
Politika	14
Kultura	9
Javni poslovi	8
Informisanje	5
Rodnost i rodne studije	4
Crkva, religija	4
Poljoprivreda	4
Sport	3
Zanatstvo	2
Dobrotvorni rad	2
Vojska	1
Urbanizam	1
Vladarke	1

7.3. Spisak skraćenica

1. AFŽ – Antifašistički front žena
2. EHO – Ekumenska humanitarna organizacija
3. EJUG 1 - Enciklopedija Jugoslavije, I izdanje, Zagreb 1955 – 1956.
4. EJUG 2 - Enciklopedija Jugoslavije, II izdanje, Zagreb 1980 – 1982.
5. ENS – Enciklopedija Novog Sada, Novi Sad
6. EP – Evropsko prvenstvo
7. ESICM– Evropsko udruženje za intenzivnu negu
8. EV – Enciklopedija Vojvodine
9. FNRJ – Federativna Narodna Republika Jugoslavija
10. FTN – Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
11. GIDNS – Glasnik Istorijskog društva Novog Sada
12. JAZU – Jugoslavenska akademija znanosti i umetnosti
13. JLZ – Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb
14. JNA – Jugoslovenska narodna armija
15. KPJ – Komunistička partija Jugoslavije
16. KPS – Komunistička partija Slovenije
17. LMS – Letopis Matice srpske
18. MK KPJ – Mesni komitet Komunističke partije Jugoslavije
19. MK SKOJ – Mesni komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
20. NE – Narodna enciklopedija srpsko –hrvatsko –slovenačka, Zagreb 1927.
21. NOB – Narodnooslobodilačka borba
22. NOO – Narodnooslobodilački odbor
23. NOP – Narodnooslobodilački pokret
24. NOU brigada – narodnooslobodilačka udarna brigada
25. NVO – nevladine organizacije
26. OI – Olimpijske igre
27. OK KPJ – Okružni komitet Komunističke partije Jugoslavije
28. OMPOK – Omladinsko-kulturni-privredni pokret
29. PK KPJ – Pokrajinski komitet Komunističke partije Jugoslavije
30. PK SKOJ – Pokrajinski komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
31. PMF – Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad
32. SANU – Srpska akademija nauka i umetnosti
33. SBR – Srpski biografski rečnik, Novi Sad
34. SE – Srpska enciklopedija, Beograd 2010 – 2011.
35. SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
36. SKOJ – Savez komunističke omladine Jugoslavije
37. SNP – Srpsko narodno pozorište
38. SSRNJ – Socijalistički savezradnog naroda Jugoslavije
39. SUBNOR – Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata
40. TARI – Tehnička podrška za inkluziju Roma
41. ULUPUDS – Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Srbije

42. UNICEF – United Nations International Children's Emergency Fund
43. UNS – Univerzitet u Novom Sadu
44. UPIDIV – Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera
Vojvodine
45. USAOJ – Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije
46. VANU – Vojvođanska akademija nauka i umetnosti
47. VMA –Vojnomedicinska akademija
48. ŽKK Partizan – Ženski košarkaški klub Partizan
49. ŽKK Vojvodina – Ženski košarkaški klub Vojvodina
50. ŽP – Ženski pokret

7.4. Spisak fotografija

1. ACIGAN, Ljubica. Filmska arhiva Radio televizije Vojvodine.
2. ALDAN, Lidija. <http://moypolk.ru/soldiers/aldan-lidiya-mari> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
3. ALEKSANDROVIĆ, Marija. <http://www.telegraf.rs/vesti/1891008-od-trnja-do-zvezda-od-pralje-do-doktorke-nauka-marija-aleksandrovic-odbrnila-doktorat-foto-video> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
4. ALMAŠI, Radmila. Biografija nastavnika i saradnika: (1954-2004). Gl. urednik Milan Krajnović. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet, 2006, str. 147.
5. ANDREJEVIĆ, Jelisaveta Aneta. <https://sr.wikipedia.org/w/index.php?curid=808714> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
6. ANGELINA, Branković. https://www.google.rs/search?q=angelina+brankovic&safe=active&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwikqPu7v5jLAhWFCywKHeE1A40QsAQIGg&biw=1366&bih=631#imgrc=FT7e_V6DIXQBNM%3A (Pristupljeno 6. 1. 2016).
7. ARSIĆ, Eustahija. <http://knjizenstvo.etf.bg.ac.rs/sr-lat/authors/eustahija-arsic>
8. BAČIĆ, Branka. Biografija nastavnika i saradnika: (1954-2004). Gl. urednik Milan Krajnović. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet, 2006, 91.
9. BALAŽ, Jelica. 60 godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu: 1954 – 2014, 92.
10. BEM, Livija Lili. Portret, rad akademske slikarke Mirjane Isakov.
11. BOGDANOVIĆ, Marija. http://www.vreme.com/arhiva_html/530/13.html (Pristupljeno 5. 2. 2016).
12. BONČIĆ KATERINIĆ, Jovanka. <http://www.matgeo.tu-darmstadt.de/jovanka-bontschits-preis/jovankabontschitspreis/index.de.jsp> (Pristupljeno 5. 12. 2015).

13. BU, Ana. Lična arhiva Ane Bu.
14. BURSAC', Milica Beba. Fotografija iz Zbirke fotografije Muzeja Vojvodine. Inv. br. 4EBAD2E6.
15. CAREVIĆ, Olga. http://www.hkz-kkv.ch/start_100.php (Pristupljeno 5. 12. 2015).
16. CVETIĆANIN, Livija. <http://mechanics.ftn.uns.ac.rs/zaposleni/livija.cveticanin/index.html> (Pristupljeno 5. 12. 2015).
17. ČOBANSKI, Persa. Fotografija iz Zbirke fotografije Muzeja Vojvodine. Inv. br. 8D68D04B.
18. DANILOVIĆ, Jelena. <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiz9eeW4OzJAhXChiwKHc-bDboQFgggMAE&url=http%3A%2F%2Fafrodita.rcub.bg.ac.rs%2F~nds%2Fdf.html&usg=AFQjCNGsuKw1DX4i7KXmZ00A7FZYymL94A> (Pristupljeno 15. 12. 2015).
19. DAPČEVIĆ, Milena. https://www.google.rs/search?q=milena+dap%28C4%8Devi%28C4%87&safe=active&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjA_Pj8w5jLAhVIISwKHTadAX8Q_AUIBygB&biw=1366&bih=631#imgrc=oZZr8dpsX0FOSM%3A (Pristupljeno 28. 11. 2015).
20. DAUTOVA RUŠEVLJAN, Velika. Lična arhiva Uglješe Belića.
21. DEBELJAK-KURAT, Margareta Margita. Arhiva Pozorišnog muzeja Vojvodine.
22. DEBIJADI, Hagara. *Znameniti Jevreji Srbije: biografski leksikon* (ur. A. Gaon). Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije, 2011, 79.
23. DEJANOVIĆ, Katica Kaća. Fotografija iz Zbirke fotografije Muzeja Vojvodine. Inv. br. 738043E1.

24. DORONJSKI, Aleksandra. Lična arhiva Aleksandre Doronjski.
25. FEJEŠ, Klara. <http://www.kikinda.esy.es/5.9.%20Fejes%20Klara.htm> (Pristupljeno 23. 11. 2015).
26. FRANCEŠKO, Mirjana. http://www.fpps.edu.rs/dokument/nastavnici/Francesko_Mirjana.htm (Pristupljeno 27. 1. 2016).
27. GAJIN, Slavka. Lična arhiva Lazara Lazića.
28. GAJIŠIN, Grozda. Portret, rad akademske slikarke Mirjane Isakov.
29. GARAJ BABILON, Olga. <http://www.slovackizavod.org.rs/sr/licnosti/1569> (Pristupljeno 10. 11. 2015).
30. GAVRILOVIĆ, Vera. https://www.google.rs/search?q=In+memoriam+Prof.+dr+Vera+Gavrilovi%C4%87+1923-2009&ie=utf-8&oe=utf-8&gws_rd=cr&ei=qOvRVoDJPluYsgHk14uoBg (Pristupljeno 3. 11. 2015).
31. GNIP, Milanka. *Taki će se i poderati*. Novi Sad, Nezavisno društvo novinara Vojvodine, 1995.
32. GRGINČEVIĆ, Mihaela Milka. *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 203.
33. GROS, Mirjana. https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj7sbLW6d3JAhWFBiwKHfd9DH4QFghPMAo&url=http%3A%2F%2Fwww.jutarnji.hr%2Fmirjana-gross--odlazak-prve-dame-hrvatske-historiografije-%2F1043248%2F&usg=AFQjCNHsVCokelSsvEeHbUgt_X-YWWqpyg (Pristupljeno 11. 12. 2015).
34. GUDURIĆ, Snežana. http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_romanistika_snezana_guduric.html (Pristupljeno 11. 1. 2016).

35. GULJAŠ, Gizela.
<http://maz.hr/index.php/tekstovi/clanci/29-gordana-stojakovic-vreme-afz-novinarstva-u-vojvodini-secanja-gizele-szabo> (Pristupljeno 24. 11. 2015).
36. HALJECKA-PETKOVIĆ, Eva.
http://zadrugarice.org/images/VESTI2015/Kalendar_Nislijke_za_nezaborav_web_opt.pdf (Pristupljeno 2. 10. 2015).
37. HARDI-KOVAČEVIĆ, Irina. <http://www.lem.fm/nechyiste-rozpravka-v-tsiklyu-keresturskyi-legendyi-nedilya-god-19-00/> (Pristupljeno 3. 1. 2016)
38. HARKAI-VAŠ , Eva.
http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_hungarologija_eva_harkai_v_as.htm (Pristupljeno 17. 12. 2015).
39. HERCL, Margita.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwi3weH3nNbKAhXM1iwKHQFDBTkQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.jobl.org%2Fpublikacije%2FHRONIKA%2520JEVREJSKE%2520OPSTINE%2520BANJA%2520LUKA.ppt&usg=AFQjCNFXQReZGtpwgMVGxJNBIDmHqVt4rA&cad=rja> (Pristupljeno 23. 11. 2015).
40. HODOLIĆ, Jarmila.
http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_slovakistika_jarmila_hodolic.html (Pristupljeno 19. 11. 2015).
41. HORVATOVIĆ, Anđelka. Lična arhiva Anđelke Horvatović.
42. JANEŽIČ, Vida.
https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0:Janezic_Vida.jpg (Pristupljeno 19. 12. 2015).
43. JOKIĆ-KASPAR, Ljiljana. <http://www.skd.rs/?akcija=pisacKaspar> (Pristupljeno 10. 9. 2015).

44. KARAMANDI, Elpida.
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwifnMXVy9jJAhUF1iwKHRaSCKMQFgg4MAU&url=http%3A%2F%2Fwww.fl.net.au%2Fcybermacedonia%2Fbelpidak.html&usg=AFQjCNEcbmhkr1Kpf8bSxLukHXI-clnuqg> (Pristupljeno 5. 10. 2015).
45. KLEUT, Marija. Lična arhiva Svenke Savić.
46. KLOKOČAR, Nevena. *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11, Novi Sad 1998,133.
47. KLJAJIĆ, Milanka.
https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D0%9A%D1%99%D0%B0%D1%98%D0%B8%D1%9B
(Pristupljeno 28. 10. 2015).
48. KOVAČEVIĆ, Srbislava. Muzej Vojvodine – Zbirka fotografija inv. br. 18922.
49. LAZAREVIĆ, Jelena. Leksikon pisaca Jugoslavije, knj. 3, Novi Sad 1987, 599.
50. LAZIĆ, Zorka. Srpski biografski rečnik, knj. 6, Novi Sad 2011, 621.
51. LEVI JOVOVIĆ, Eva. *Znameniti Jevreji Srbije: biografski leksikon* (ur. A. Gaon). Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije, 2011, 135.
52. MAGDU, Lia. Društveno-humanistički ogledi = Escuri socio-umaniste: in honorem Lia Magdu (ur. Laura Spariosu), Novi Sad 2013.
53. MAGLAJLIĆ, Vahida
https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B0%D1%85%D0%B8%D0%B4%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D1%98%D0%BB%D0%B8%D1%9B (Pristupljeno 27. 12. 2015).
54. MALIVUK, Zagorka
https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%83%D0%BA#/media/File:Zaga_Malivuk.jpg (Pristupljeno 27. 12. 2015).
55. MARINKOVIĆ NEDUČIN, Radmila
https://www.youtube.com/watch?v=2Ogli_4dMNU (Pristupljeno 3. 2. 2015).

56. MARINKOVIĆ, Sofija Sonja
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sonja_Marinkovi%C4%87.jpg.
(Pristupljeno 21.12.2015).
57. MATIĆ, Anka Grozda
https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%9B_%D0%93%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D0%B0 (Pristupljeno 11.2.2016).
58. MATUŠA, Svetlana <http://www.svetlanamatusa.com/index.php/about-me/5-about-me-4> (Pristupljeno 3. 12. 2016).
59. MEŠTEROVIĆ PANTIĆ, Julka
<http://www.znaci.net/fotogalerija/fotogalerija13.html> (Pristupljeno 1. 12. 2015).
60. MIJAVEC, Marija <http://www.slovackizavod.org.rs/sr/vesti/vid/2074?page=24>
(Pristupljeno 8. 1. 2016).
61. MILOJEVIĆ, Mileva. *Leksikon pisaca Jugoslavije*. Tom 4, Novi Sad, Matica srpska, 1997.
62. MIMICA-DUKIĆ, Neda Lična arhiva Nede Mimice – Dukić.
63. ODADŽIĆ, Ljubica
https://sr.wikipedia.org/sr/%D0%89%D1%83%D0%B1%D0%B8%D1%86%D0%B0_%D0%9E%D0%B4%D0%B0%D1%9F%D0%B8%D1%9B#/media/File:Ljubica_Odadzic.jpg (Pristupljeno 19. 1. 2016).
64. OKRAJNOV-ROTOVIĆ, Božica <http://med-forum.rs/Med01/Nove%20Slike/P13.jpg> (Pristupljeno 17. 11. 2015)
65. OLENJINA, Marina. Arhiva Pozorišnog muzeja Vojvodine.
66. PALIK-KUNČAK, Ana. Lična arhiva Ane Palik-Kunčak.

67. PAPAZOGLU OSTROGORSKI, Fanula.
<https://www.google.rs/search?q=papazoglu+fanula+slike&safe=active&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj70aOoxdbKAhXFkiwKHSZIDk8QsAQIGQ> (Pristupljeno 28. 11. 2015)
68. PAVKOV-HRVOJEVIĆ, Milica.
https://www.google.rs/search?q=milica+pavkov+hrvojevi%C4%87&safe=active&noj=1&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiuzNya8djKAhUGliwKHyr_CEGQsAQIGw&biw=1366&bih=657 (Pristupljeno 12. 1. 2016).
69. PENAVIN, Olga
<https://www.google.rs/search?q=penavin+olga&safe=active&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjlstjExdbKAhUD1ywKHeJmDjkQsAQINQ&dpr=1> (Pristupljeno 19. 1. 2015).
70. PERAZIĆ, Jasmina
https://www.google.rs/search?q=perazi%C4%87+jasmina+slike&safe=active&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj_u8CUxtbKAhWJ2SwKHZQUCzwQsAQIGQ (Pristupljeno 27. 12. 2015).
71. PERIĆ-RANKOVIĆ, Borislava
<https://www.google.rs/search?q=peri%C4%87+rankovi%C4%87+borislava+slike&safe=active&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwir0PesxtbKAhVIDiwKHWuADEkQsAQIGQ> (Pristupljeno 11. 1. 2016).
72. PERIŠIĆ -JANJIĆ, Nada
<http://vanu.org.rs/?p=1434> (Pristupljeno 14. 2. 2016).
73. PETROV Olga
<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiB3artyNbKAhUMFiwKHQ2eC0YQFggpMAI&url=https%3A%2F%2Fsr.wikipedia.org%2Fsr%2F%25D0%259E%25D0%25BB%25D0%25B3%25D0%25B0%25D0%259F%25D0%25B5%25D1%2582%25D1%2580%25D0%25BE%25D0%25B2&usg=AFQjCNE1FdE0ugE8LwGX8ZjCa8VLuX9Ytg> (Pristupljeno 21. 12. 2015).

74. PIHLER, Lujza (DEMIĆ Borka).

<https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiftv23ydbKAhWDWiwKHSrxATkQFggaMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com%2Flike.partizana%2Fphotos%2Fa.583462078388918.1073741827.583459261722533%2F858600920875031%2F&usg=AFQjCNFyT6y9MNxxGu0C4ZZFdC3jx3Atxg> (Pristupljeno 2. 2. 2016).

75. PRITA, Marija.

https://www.google.rs/search?q=marija+prita&safe=active&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwivtZHW9ZjLAhXD1SwKHUFUAGUQ_AUIBygB&biw=1366&bih=631#imgrc=z89HSb2u56bTjM%3A (Pristupljeno 22. 12. 2015).

76. PROTIĆ-BANIĆ, Milena.

<http://www.topsrbija.com/images/stories/galerija/sladjanadjordjevic14/thumbs/01.jpg> (Pristupljeno 25. 12. 2015).

77. RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ, Jelica.

<https://www.yumpu.com/hr/image/facebook/27644048/50> (Pristupljeno 22. 1. 2016).

78. RAMADANSKI, Draginja.

<https://www.google.rs/search?q=draginja+ramadanski&safe=active&biw=1366&bih=657&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjezcT8yfHJAhXFjSwKHTG3BeYQsAQIIQ> (Pristupljeno 9. 1. 2016).

79. RANKOVIĆ, Anđelija Anđa.

https://www.google.rs/search?q=RANkovi%20C4%87+an%20C4%91a&safe=active&tbm=isch&imgil=pdw_H0U6QeqfEM%253A%253Bd9goAuVR3c5mRM%253Bhtp%25253A%25252F%25252Fznaci.net%25252Fdamjan%25252Fpojam.php%25253Fbr%2525253D1561&source=iu&pf=m&fir=pdw_H0U6QeqfEM%253A%252C2Cd9goAuVR3c5mRM%252C_&usg=__mxzmf3k6mRqcF9tqX_HRa7VjHyo%3D&biw=1366&bih=631&ved=0ahUKEwi0-see95jLAhWF_iwKHYvjA3QQYjcINg&ei=9BrSVrSwMYX9swGLx4-gBw#imgrc=pdw_H0U6QeqfEM%3A (Pristupljeno 22. 10. 2015).

80. RANOGAJEC, Jonjaua.

<https://www.google.rs/search?q=jonjaua+ranogajec&safe=active&noj=1&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjK6I-dzdbKAhUBkCwKHUZYBEcQsAQIKA&biw=1366&bih=626> (Pristupljeno 27. 12. 2015).

81. REĐEP, Jelka. https://www.google.rs/search?q=jelka+re%C4%91ep&ie=utf-8&oe=utf-8&gws_rd=cr&ei=uBvSVqW5FYn9swGNpYPwBg (Pristupljeno 20. 1. 2016).
82. SREDOJEV, Slobodanka. <http://www.podrska.org.rs/pubs/kikinda-iz-zenskog-ugla-mapa.pdf> (Pristupljeno 2. 12. 2015).
83. STANKOVIĆ, Fuada. <https://www.google.rs/search?q=stankovi%C4%87+fuada&safe=active&noj=1&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiiw-x3NbKAhXMBYwKHWdbAqkQsAQIKw> (Pristupljeno 26. 1. 2016).
84. STOJAKOVIĆ, Gordana. https://www.google.rs/search?q=STOJAKOVI%C4%86+Gordana&safe=active&tbm=isch&imgil=69B6YZAa-ItYIM%253A%253BaoHjSTXmArG_nM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fpravonarad.info%25252F%25253Fpage_id%2525253D174&source=iu&pf=m&fir=69B6YZAa-ItYIM%253A%252CaoHjSTXmArG_nM%252C&usg=__BihmHyO5ig0V6EyR0-7RD5skLsE%3D&biw=1366&bih=631&ved=0ahUKEwib1p2U-ZjLAhVJfiwKHUFyCJcQyjcILQ&ei=-BzSVpt6yfyxAcHkobgJ#imgrc=69B6YZAa-ItYIM%3A (Pristupljeno 10. 1. 2016).
85. SUBOTIĆ, Ljiljana. http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_srpski_jezik_ljiljana_subotic.html (Pristupljeno 22. 1. 2016).
86. ŠELMIĆ, Laposava. *Srpsko zidno slikarstvo XVIII veka*. Novi Sad, Galerija Matice srpske, 2004.
87. ŠOSBERGER, Vera. *Vera Šosberger* (Svenka Savić). Novi Sad: Futura publikacije, 2000.
88. ŠURJANOVIĆ, Milena. <https://nikolaos1946.files.wordpress.com/2011/06/maturska-slika3.jpg> (Pristupljeno 22. 11. 2015).
89. VASIĆ, Ankica. Arhiva Ogranka Srpske akademija nauka i umetnosti u Novom Sadu.

90. VEGER, Marija. <https://sites.google.com/site/senkenasihdana/Home/pisci/vreme-bezbriznosti/f-k-partizan---beograd/lepotice-yu-sporta> (Pristupljeno 26. 12. 2015).
91. VESELINOV, Stanka.
<https://www.google.rs/search?q=veselinov+stanka&safe=active&noj=1&biw=1366&bih=626&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi9yfrZ3dbKAhVCFCwKHankAEUQsAQIJg> (Pristupljeno 26. 1. 2016).
92. VESELINOVIĆ-ŠULC, Magdalena. Privatna arhiva Marije i Miloša Tešića.
93. VUKOVIĆ, Gordana. *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011.
94. ZIROJEVIĆ, Olga.
https://www.google.rs/search?q=ZIROJEVI%C4%86,+Olga&safe=active&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjRvrv-5jLAhVM1SwKHdlcAnYQ_AUIBygB&biw=1366&bih=631#imgrc=LPDpi3TxifA5eM%3A (Pristupljeno 28. 1. 2016).
95. ZLIČIĆ, Darinka. Privatna arhiva Dragice Koljanin.